

1962

HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTO
VI:30

OPETUSLAITOKSET

HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOTOIMISTON JULKAISEMA

Viimeksi ilmestyneet julkaisut

(Muut paitsi A IV ja V julkaisee Helsingin kaupungin tilastotoimisto)

A. Helsingin kaupungin tilasto.

I Terveysten- ja sairaanhoito. Suomen-kielinen teksti, taulukot myös ruotsiksi ja englanniksi. Edellinen osa (vuosikertomukset).

47. 1962.

Jälkimmäinen osa (tilastollinen katsaus).
42—44. 1957—59

II—III Ulkomaan kauppa ja merenkulku. Suomenkielinen teksti, taulukot ja tavaranimikkeistö myös ruotsiksi ja englanniksi.
24. 1962.

IV Kaupungin teollisuuslaitosten toimintakertomus. Helsingin kaupungin teollisuuslaitosten lautakunnan julkaisema. Suomenkielinen teksti, taulukoita ja katkauksia myös ruotsiksi ja englanniksi.
47. 1962.

V Kaupungin tilinpäätös. Helsingin kaupungin rahatoimiston julkaisema. Suomen- ja ruotsinkielinen, englanninkielinen katsaus.
48. 1963.

VI Opetuslaitokset. Suomen- ja ruotsinkielinen laitos, taulukot myös englanniksi.
30. 1962.

VII Erikoistutkimukset. Suomen- ja ruotsinkielinen, englanninkielinen sisällysluettelo.

1. Yleinen väestölaskenta Helsingissä v. 1960.

2. Yleinen väestölaskenta Helsingissä v. 1960.

B. Helsingin kaupungin tilastollinen vuosikirja.

Suomen- ja ruotsinkielinen, englanninkielinen sisällysluettelo.
52. 1963.

C. Kertomus Helsingin kaupungin kunnallis- hallinnosta.

Suomenkielinen.
74. 1961. I.

D. Helsingin kaupungin kunnalliskalenteri.

Suomen- ja ruotsinkielinen laitos.
36. 1964.

E. Helsingin kaupungin kunnallinen asetus- kokoelma.

Suomen- ja ruotsinkielinen laitos.
41. 1963.

F. Helsingin kaupungin säädöskokoelma.

Suomen- ja ruotsinkielinen laitos. Ajan-
kohtainen irtolehtijärjestelmä.

G. Tilastollisia kuukausitietoja Helsingistä.

Suomen- ja ruotsinkielinen teksti, englanninkielinen katsaus.
14. 1963.

662/64

HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTO

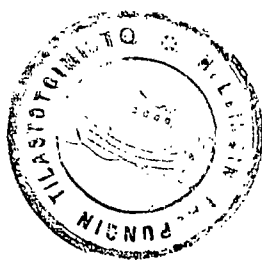
VI

OPETUSLAITOKSET

30

1962

HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOTOIMISTON JULKAISEMA

Maap. 29/9-64

HELSINKI 1964

STATISTICS OF THE CITY OF HELSINKI (HELSINGFORS)

VI

**EDUCATIONAL
INSTITUTIONS**

30

1962

**PUBLISHED BY
THE STATISTICAL OFFICE OF THE CITY OF HELSINKI**

**HELSINKI 1964
TILGMANNIN KIRJAPAINO**

ALKULAUSE

Tämä julkaisu sisältää lastentarhojen, Sedmigradskyn pientenlasten koulujen ja Marian turvakodin, suomen- ja ruotsinkielisten kansakoulujen sekä ammattioppilaitosten tarkastuksen toimintakertomukset kalenterivuodelta 1962 sekä ammattikoulujen ja suomen- ja ruotsinkielisten työväenopistojen toimintakertomukset lukuvuodelta 1961/62. Se on toimitettu entiseen tapaan siten, että koulujen omia kertomuksia on tilastotoimistossa jossakin määrin lyhennetty ja yhdenmukaistettu. Lisäksi tilastotoimisto on kerännyt ja muokannut pääosan numeroaineistoa sekä laatinut julkaisun lopussa olevan tauluston. Kaikki mainitut rahasummat ovat vanhoja markkoja.

Toimitustyötä on johtanut apulaissaktuaari *Kirsti Lappalainen*.

Helsingissä, syyskuun 9 p:nä 1964.

Karl-Erik Forsberg

Sisällysluettelo

Contents

I. Vuosikertomukset

	Sivu
Lastentarhat	1
Sedmigradskyn pientenlasten koulut ja Marian turvakoti	18
Suomenkieliset kansakoulut	23
Ruotsinkieliset kansakoulut	62
Ammattioppilaitosten tarkastus	90
Teknillinen ammattikoulu	96
Talous- ja ompelualan ammattikoulu	102
Kirjapainokoulu	108
Kähertäjäkoulu	113
Vaatturiammattikoulu	116
Laboratoriokoulu	119
Suomenkielinen työväenopisto	124
Ruotsinkielinen työväenopisto	140

II. Taulusto

Oppivelvolliset lapset	2*
Kaupungin ylläpitämät opetuslaitokset	3*
Lastentarhat	4*
Sedmigradskyn pientenlasten koulut ja Marian turvakoti	7*
Suomenkieliset kansakoulut	8*
Kansakoulujen menot	18*
Kansakoulutarkoituksiin käytettävät lahjoitusrahastot	19*
Ammattiopetuksen kustannukset	20*
Ruotsinkieliset kansakoulut	21*
Ammattikoulut	28*

I. Annual reports

	Page
Kindergartens	1
The Sedmigradsky nursery schools and the Maria asylum	18
Finnish public elementary schools	23
Swedish public elementary schools	62
Inspection of the vocational schools ..	90
School for technical trades	96
School for catering and needlework	102
Printers' school	108
Hairdressing school	113
Tailors' trade school	116
Laboratory school	119
Finnish workers' institute	124
Swedish workers' institute	140

II. Tables

Children of school age	2*
Municipal schools	3*
Kindergartens	4*
Sedmigradsky nursery schools and Maria asylum	7*
Finnish public elementary schools	8*
Expenditure of the public elementary schools	18*
Foundations for public elementary school purposes	19*
Expenditure of the vocational school system	20*
Swedish public elementary schools	21*
Vocational schools	28*

I

VUOSIKERTOMUKSET

ANNUAL REPORTS

LASTENTARHAT

Kalenterivuonna 1962

KINDERGARTENS

Calendar year 1962

I. LAUTAKUNTA

Lastentarhain lautakuntaan kuuluivat seuraavat kaupunginvaltuuston valitsevat henkilöt: puheenjohtajana kansak.opett. Inkeri Airola, varapuheenjohtajana insinööri Annaliisa Levanto, jäsenenä opetusneuv. Hilja Vilkema, joht. Arvo Paasivuori, toimittaja Sirkka Tamminen, fil.maist. Henry Backman, opett. Margareta Aminoff ja yhteiskuntat.maist. Sirkka Loimaranta sekä varajäsenenä ekon. Anja Jyske, opett. Jorma Waronen, rouva Nanna Andersson, rouva Maiju Ekström, toimittaja Eeva Ahonen, rouva Anja Pettersson, fil.maist. Gunnel Lilius, ent. lastentarhanjoht. Helga Bengelsdorff ja kansak.opett Kalle Lampinen. Kaupunginhallituksen edustajana oli toimittaja Eila Vuokko ja opettajakunnan edustajana lastentarhanjoht. Anna-Liisa Valtiala. Lautakunnan valitsemana sihteerinä toimi apul.tarkastaja Hellevi Kaila.

Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 13 kertaa. Sen pöytäkirjat sisälsivät 304 pykälää, jotka käsittivät 710 asiaa. Sosiaaliohjjesäännön mukaisesti pidettiin 3. 12. huoltolautakunnan, lastensuojelulautakunnan ja lastentarhain lautakunnan yhteinen kokous Koskelan sairauskodissa.

Lastentarhain toimiston diaariin merkittiin 703 saapunutta ja 261 lähetettyä kirjelmää.

Päätökset. Lautakunta teki kertomusvuonna mm. seuraavat päätökset: (t o i m i n t a) kesäleikkikentän toiminta päätettiin siirtää Herttoniemestä Etelä-Haagaan (6. 4. 81 §); määrättiin pääsiäisloman aika (6. 4. 82 §); määrättiin lastentarhain ja niihin liittyvien laitosten kevättoimintakauden lopettamisajankohta sekä kesällä toimivat laitokset ja niiden aukioloajat (6. 4. 88 §); määrättiin kesäleikkikenttätöiminnan alkamispäivä (4. 5. 122 §); määrättiin laitosten syys-toimintakauden lopettamis- ja kevättoimintakauden alkamispäivät (26. 10. 244 §); päätettiin keskeyttää Väinölän päiväkodin aamupäivävuoron toiminta 31. 10. sekä suorittaa tutkimus päiväkotitoiminnasta (30. 11. 271 §); (m u u t a s i a t) päätettiin korottaa lasten puolesta suoritettavia ruoka- ja hoitomaksuja (6. 4. 85 §, 24. 8. 190 §); määrättiin lastentarhoihin ja päiväkoteihin ilmoittautumisaika (6. 4. 89 §); määrättiin vuosilomat ja vuosilomasijaiset (6. 4. 92 §).

Esitykset. Lautakunta teki kaupunginhallitukselle esityksiä, jotka mm. koskivat: (t o i m i n t a) kansalaiskoulun oppilaiden harjoittelua lastentarhoissa (9. 2. 48 §); leikkikenttätöiminnan perustamista Lauttasaareen (4. 5. 111 §); Kotikallion lastentarhan kokopäiväosaston jakamista kahdeksi (4. 5. 113 §); Kallion leikkikenttäolosuhteiden parantamista (30. 11. 274 §); (v i r a t) eräiden tilapäisten virkojen vakinaistamista (6. 4. 87 §); eräiden virkojen jättämistä haettavaksi julistamatta (4. 5. 124 §); lastentarhan tarkastajan viran pätevyysvaatimusten muuttamista (15. 6. 165 §); (k i i n t e i s t ö t) lisäalueen varaamista Tapanilan lastentarharakennusta varten (9. 2. 41 §); laitosten huoneistoihin liittyvien asuntojen käyttöä (9. 2. 21 §, 6. 4.

78 §); Suursuon lastentarha- ja seimirakennuksen rakentamista (9. 3. 71 §); leikkikenttämajan rakentamista Pohjois-Haagan leikkipuistoon (4. 5. 110 §); eräiden tonttien varaamista lastentarha- ja seimirakennuksia varten (26. 10. 249 §); huonetilojen varaamista lastentarhaa varten talosta Toinen Linja 19 (26. 10. 250 §); Kotkankallion lastentarhan tontin vahvistamista (26. 10. 255 §) (m u u t a s i a t) Helsinki-mitalin ja Kaupunkiliiton ansiomerkin jakoa (9. 2. 29 §); eräiden lastentarhojen läheisten katujen liikenneturvallisuuden lisäämistä (26. 10. 242 §).

Lausunnot. Lautakunta antoi kaupunginhallitukselle lausuntoja asioista, jotka mm. koskivat: (k i i n t e i s t ö t) rakennuspiirustusten hyväksymistä (6. 4. 96 §, 29. 5. 156 §, 15. 6. 171 §, 10. 9. 207 ja 215 §, 28. 9. 229 §, 30. 11. 273 §); lastentarhahuoneiston kunnostamista Puotinkylän kartanon päärakennukseen (4. 5. 112 §); lastentarhahuoneistojen tarvetta asuntotuotantokomitean toimesta rakennettavista taloista (4. 5. 114 §, 29. 5. 138 §); lastentarhahuoneiston varaamista Puotilaan rakennettavasta ostokeskuksesta (4. 5. 115 §); avustuksen myöntämistä Ebeneserkodin huoneiston korjauksiin (29. 5. 155 §); lastenhoitaja H. Minkkisen anomusta saada huoneisto päiväkotia varten asuntotuotantokomitean rakennuttamista taloista (30. 11. 275 §); (m u u t a s i a t) Torpparinmäen asuntoalueen leikkikentän sijoituspaikkaa (9. 2. 33 §); valtuutettu Janne Hakulisen ym. aloitetta lastentarhan ja -seimen sekä leikki- ja urheilualueen rakentamisesta Roihuvuoreen (9. 3. 59 §); Hanna Rothmanin ja Elisabeth Alanderin laitokset -nimisen säätiön anomusta, että kaupunki ottaisi sen eräät laitokset hallintaansa (29. 5. 153 §); valtuutettu Rauha Ruohosen ym. aloitetta uusien asuma-alueiden rakentamiseksi palvelemaan paremmin alueensa asukkaita (15. 6. 167 §); Pelastusarmeijan anomusta saada keinoja ja välineitä kesäsiirtoloihinsa (24. 8. 173 §, 30. 11. 263 §); lastenpsykiatrisen työn kehittämiskomitean mietintöä (24. 8. 189 §); Mellunkylän pienkiinteistöyhdistyksen anomusta lastentarhan ja -seimen perustamisesta (24. 8. 188 §); eräiden Puistolän-Heikinlaakson asukkaiden anomusta lastentarhan, -seimen ja leikkikentän perustamiseksi asuma-alueelleen (30. 11. 264 §); Aikamme Naiset -yhdistyksen anomusta lastentarhan ja -seimen perustamiseksi läntisiin kaupunginosiin (30. 11. 268 §).

Lisäksi annettiin lausunto seuraavien yksityisten laitosten ja yhdistysten avustus- ja laina-anomuksista, toiminnasta ym.: Vajaaliikkeisten Kunto, Helsingin Ensi-Koti, Lastentarhain Kesäsiirtolayhdistys, Helsingin Nuorten Naisten Kristillinen Yhdistys, Yhdistys Töölön Lastenseimi, Suomen Lastenhoito-yhdistys ja Mannerheimliiton Helsingin osasto (12. 1. 14 §, 9. 3. 63 ja 68 §, 4. 5. 127 §, 29. 5. 148—149 §, 28. 9. 227 §, 26. 10. 251 ja 256 §, 17. 12. 302 §).

II. TOIMISTO

Lastentarhain toimisto sijaitsi kertomusvuonna entiseen tapaan Aleksanterinkatu 21:ssä. Lastentarhain tarkastajana toimi edelleen Kaarina Axelson, apulaistarkastajina Hellevi Kaila ja Britta Schier, puistoleikkitoiminnan tarkastajana Kirsti Pajunen sekä taloudenhoitajana valtiotiet.maist. Kirsti Heikinheimo. Toimiston henkilökuntaan kuului lisäksi viisi vakinaista toimistoapulaista, vahtimestari sekä 16. 4. alkaen tp. toimistoapulainen.

Kaupunginvaltuusto päätti 31. 10. muuttaa lastentarhainlautakunnan ja sen alaisten laitosten ohjesäännön 16. §:ää tarkastajan pätevyysvaatimusten osalta. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisen, yleisen palkkatarkistuksen yhteydessä siirrettiin tarkastajan ja taloudenhoitajan virka yhtä sekä 13. palkkaluokan toimistopaulaisen virka kahta palkkaluokkaa ylemmäksi.

III. LAITOKSET

1. Laitosten laatu ja koko

Lautakunnan alaiset laitokset, niiden sijainti, laatu ja koko selviävät seuraavasta taulukosta:

Lastentarhat ja niihin liittyvät laitokset
Kindergartens and institutions connected with them

Laitos ¹⁾ ja osoite · <i>Institution and address</i>	Kau- pungin- osa <i>City ward</i>	Johtajia ja opettajia <i>Head mis- tresses and teachers</i>	Paikkojen lukumäärä <i>Disposabale places</i>			
			Lastentarhoissa <i>Kindergartens</i>		Koulu- lasten päivä- kodeissa <i>Day homes for school children</i>	Sei- missä <i>Day nurse- ries</i>
			Puoli- päivä- osastot <i>Half day sections</i>	Koko- päivä- osastot <i>Whole day sections</i>		
Virkkula, Snellmanink. 19	1.	4	50	25	—	—
Vironniemi, kuulovammaisten lastentarha, Rau- hank. 13	1.	5	40	20	—	—
Tomtebo, Fredrikink. 45 (r)	4.	4	50	25	—	—
Ruoholahti, Hietalahdenk. 9	4.	4	50	25	—	—
Pienola, Lapinlahdenk. 13	4.	4	50	25	—	—
Vuokko, Merimiehenk. 12	5.	4	50	25	—	—
Solhem, Laivurinrinne 2 (r)	5.	4	50	25	—	—
Meripirtti, Merimiehenk. 43	5.	7	50	50	—	30
Päivölä, Ehrensärdintie 14	6.	5	75	25	—	—
Fylgia, Tehtaank. 16 (r)	7.	4	50	25	—	—
Barnabo, Tehtaank. 13 (r)	7.	4	50	25	—	—
Toimela, Vuorimiehenk. 12	7.	2	—	—	50	—
Onnela, Tehtaank. 21	7.	5	75	25	—	—
Katajanokka, Kauppiaank. 8—10 (k)	8.	4	50	25	—	—
Kaleva, Castrénink. 18	11.	4	50	25	—	—
Alppimaja, Castrénink. 28	11.	5	75	25	—	—
Taru, Helsingink. 28—30	11.	1	—	—	—	30
Touhula, Neljäs linja 14	11.	4	50	25	—	—
Vanamo, tarkkailulastent., Toinen linja 14—16	11.	5	9	16	—	—
Tukholman päiväkot, Kolmas linja 8	11.	3	—	—	²⁾ 60	40
Kallio, Siltasaarenk. 11	11.	4	50	25	—	—
Hakaniemi, Eläintarhantie 3	11.	4	25	25	—	25
Solhalla, Toinen linja 2 (r)	11.	4	50	25	—	—
Terhi, Neljäs linja 3—5	11.	3	25	25	—	—
Valkama, Vesilinnank. 25	12.	5	75	25	—	—
Kalliorinne, Länt. Brahenk. 12	12.	4	50	25	—	—
Päivärinne, Länt. Brahenk. 12	12.	1	—	—	—	30
Ahtola Kolmas linja 8	12.	3	²⁾ 25	—	50	—
Tapiola, Kaarlenk. 19	12.	4	50	25	—	—
Ebeneserkoti, Helsingink. 3—5	12.	13	175	25	³⁾ 50	30
Ebeneserkoti, Sturenk. 12—14 (r)	12.	3	25	25	—	—
Leppäsuu, Mechelinink. 3	13.	5	50	25	—	40
Väinölä, Mechelinink. 21	13.	2	—	—	²⁾ 50	—
Rauhala, Mannerheimintie 44	14.	5	75	25	—	—
Topeliuksen It., Rajasaarentie 3	14.	5	50	25	—	30
Päiväpirtti, Rajasaarentie 2	14.	6	100	25	—	—
Bertha-Maria Hemmet, Töölönk. 47 (r)	14.	7	125	37	—	—
Pihlaja, Pihlajatie 32	15.	6	75	25	—	30
Ruskeasu, Raisiontie 10	16.	6	75	25	—	30

¹⁾ k = kaksikielinen laitos, r = ruotsinkielinen, muut suomenkielisiä.

²⁾ Yksi osasto, 25—30 lasta, ei ollut toiminnassa ja yksi opettajan virka oli käyttämättä.

³⁾ Kaksi osastoa, 50 lasta, ei ollut toiminnassa ja kaksi opettajan virkaa oli käyttämättä. Päiväkot oli kaksikielinen.

Laitos ¹⁾ ja osoite · <i>Institution and address</i>	Kau- pungin- osa <i>City ward</i>	Johtajia ja opettajia <i>Head mis- tresses and teachers</i>	Paikkojen lukumäärä <i>Disposable places</i>			
			Lastentarhoissa <i>Kindergartens</i>		Koulu- lasten päivä- kodeissa <i>Day homes for school children</i>	Sei- missä <i>Day nurse- ries</i>
			Puoli- päivä- osastot <i>Half day sections</i>	Koko- päivä- osastot <i>Whole day sections</i>		
Pasila, Hertank. 16	17.	4	²⁾ 50	25	—	—
Kyllikki, Kyllikink. 15	17.	1	—	—	—	20
Pääskylä, Hämeentie 39	21.	4	50	25	—	—
Kotikallio, Saarenk. 4	21.	6	60	40	³⁾ 50	—
Hermannin, Saarenk. 2	21.	1	—	—	—	36
Päijänne Päijänteentie 2	22.	6	75	25	—	16
Kotivara, Vallilantie 8	22.	2	—	—	50	—
Hemgård, Anjalantie 1 (r)	22.	3	25	25	—	—
Sirkkula, Sammatintie 6	22.	5	50	25	—	15
Vallilan ls., Sammatintie 6	22.	1	—	—	—	16
Vallilan lt., Sturenk. 23	22.	4	50	25	—	—
Toukola, Hämeentie 122	23.	1	—	—	—	30
Annala, Hämeentie 152	23.	4	50	25	—	—
Marjala, Limingantie 78 (k)	24.	4	50	25	—	—
Alku, Väinölänk. 5	25.	6	100	25	—	—
Käpylinna, Mäkelänk. 86—96	25.	5	50	25	—	30
Malva, Mäkelänk. 101 (k)	25.	3	75	—	—	—
Koskela, Käpyläntie 10	25.	3	25	25	—	—
Maunula, Metsäpurontie 27	28.	7	100	25	—	40
Pirkkola, Lehtotie 9	28.	2	50	—	—	—
Oulunkylä, Kivalterintie 25	28.	4	50	25	—	—
Haaga, Sankaritie 1	29.	3	25	25	—	—
Kanerva, Pietari Hannikaisen tie 3	29.	5	50	25	—	25
Männistö, Ida Aalbergin tie 4	29.	5	75	25	—	—
Kaartintorppa, Saunalahdentie 4	30.	6	100	25	—	—
Elka, Laajalahdentie 10 (r)	30.	2	50	—	—	15
Kotkankallio, Pohjoiskaari 48 (k)	31.	4	100	—	—	—
Leppäkerttu, Tallbergin puistotie 14	31.	3	25	25	—	—
Myllykallio, Isoakaari 5	31.	3	25	25	—	—
Kaarela, Kirjokalliontie 43	33.	2	—	25	—	—
Kannelmäki, Kanneltie 1	33.	5	50	25	—	30
Pakila, Palosuontie 2	34.	4	50	25	—	—
Pukimäki, Erkki Melartinin tie 7	37.	3	25	25	—	—
Tapanila, Veljestentie 30	39.	2	—	25	—	—
Herttoniemi, Susitie 2—6	43.	6	75	25	—	36
Vartiokylä, Sauramatie 11	45.	5	50	25	—	30
Pitäjänmäki, Konalantie 17 (k)	46.	4	50	25	—	—
Santahamina, Santahamina	51.	2	50	—	—	—
Suomenlinna, Iso Mustasaari,	52.	3	75	—	—	—
Summa (Total)	—	315	3 759	1 563	360	654

Ahtolan koululasten päiväkotia jäi ilman huoneistoa 31. 1. eikä sille löytynyt koko vuonna uutta. Se sijoitettiin Tukholman päiväkodin huoneistoon siten, että siinä toimivia kolmea osastoa opettivat yksi Tukholman päiväkodin opettaja sekä Ahtolan päiväkodin johtaja ja yksi opettaja. Tukholman päiväkodin yksi opettajan virka oli avoinna. Ahtolan keittäjä siirrettiin avoimeen virkaan lastentarha Terhiin.

¹⁾ k = kaksikielinen laitos, r = ruotsinkielinen, muut suomenkielisiä.

²⁾ Yksi osasto ja opettajan virka oli siirretty Pasilasta Vartiokylään.

³⁾ Yksi osasto, 25—30 lasta, ei ollut toiminnassa ja yksi opettajan virka oli käyttämättä.

Väinölän päiväkodin iltapäivävuoro, jossa oli vain 7 lasta, keskeytti toimintansa 31. 10.

Pasilan lastentarhan puolipäiväosastoille ei ilmoitettu riittävää määrää lapsia syyskauden alussa, kun sen sijaan Vartiokylän lastentarhaan ilmoittautui runsaasti lapsia. Vartiokylän lastentarhan huoneisto oli siksi tilava, että sinne voitiin siirtää kokeilumielessä yhden puolipäiväosaston toiminta ja opettajan virka Pasilan lastentarhasta 1. 9. alkaen.

Hanna Rothmanin ja Elisabeth Alanderin laitokset -niminen säätiö anoi, että kaupunki ottaisi hallintaansa säätiön omistaman Ebeneserkodin lastentarhat, lastenseimen ja koululasten päiväkodin säätiön huoneistossa ja toiminnassa tapahtuvien muutosten vuoksi. Kaupunginvaltuusto päätti 20. 6. niistä toimenpiteistä, joilla nämä laitokset, jotka kaupunki oli siihenkin asti ylläpitänyt, otettaisiin kaupungin hallintaan 1. 1. 1963 alkaen. Käytännöllisistä syistä tapahtui jo syksyllä 1962 seuraavat muutokset: koululasten päiväkotia lopetti toimintansa, ruotsinkielisen lastentarhan kokopäiväosasto ja yksi puolipäiväosasto, yhteensä 50 lasta, siirrettiin vuokrahuoneistoon. Entiseen huoneistoon jäi yksi kokopäiväosasto, 25 lasta, joka pääsi aloittamaan toimintansa 8. 10., sekä seitsemän puolipäiväosastoa, 175 lasta, jotka aloittivat toimintansa 8. 11. Lastenseimi toimi koko kesän väliaikaisissa tiloissa Tapiolan ja Pääskylän lastentarhoissa. Seimi muutti takaisin säätiön huoneistoon 4. 10., jolloin sen paikkaluku nousi entisestä 18:sta 30:een.

Pääskylän lastentarha pääsi täyteen toimintaansa vasta 8. 10.

2. Henkilökunta

Edellä luetelluissa laitoksissa työskenteli 31. 12. henkilökuntaa seuraavasti:

	Lasten- tarhoissa	Lasten- seimissä	Päivä- kodeissa	Summa
Johtajia, opettajia	280	22	13	315
Lastenhoitajia, koulutettuja	3	65	—	68
» kouluttamattomia	—	—	7	7
Keittäjiä	67	5	5	77
Pesijä-talousapulaisia	3	17	1	21
Lastentarha-apulaisia	59	—	—	59
Keittiöapulaisia	—	12	—	12
Harjoittelijoita	106	43	—	149
Summa	518	164	26	708

Lisäksi oli suurimmissa laitoksissa eräitä tuntisiivoojia.

Henkilökunnassa tapahtuneet muutokset. Kertomusvuonna erosi 18 opettajaa ja johtajaa, joista yksi opettaja siirtyi johtajaksi ja yksi johtaja opettajaksi. Eläkkeelle siirtyivät eronneista johtajat Toini v. Bell ja Aino Silvennoinen sekä opettajat Irja Eerikäinen, Kirsti Miettinen, Hildur af Tengström ja Vappu Vääntti. Opettajasiirtoja suoritettiin kolme. Uusia johtajia ja opettajia valittiin 13. Muusta henkilökunnasta siirtyivät eläkkeelle keittäjät Martha Eklund, Ester Laitinen, Hilja Lampinen, Hilja Karhu ja Ester Wickström, lastentarha-apulainen Eva Niklander ja talousapulainen Sanni Keränen.

Apurahat, kurssit ym. Kaupunginhallitus myönsi lastentarhanopettajalle Inga Forsströmille 80 000 mk:n opintomatka-apurahan Oslossa sijaitsevaan kuulovammaisten lastentarhaan tutustumista varten. Hänelle myönnettiin myös opintolomaa 1.—31. 10. väliseksi ajaksi 20 %:n palkkaeduin. Lastenhoitajalle Hiljalle Artomolle myönnettiin opintolomaa täysin palkkaeduin 12.—26. 11. pidettäviin kertauskursseihin osallistumista varten. Lastentarhanopettajat Eira Perheentupa, Kaija Soinne ja Anneli Uotila osallistuivat 9.—18. 4. palkallisen opintoloman aikana kuulovammaisten lasten käsittelyä koskeviin kursseihin. Johtajille ja opettajille pidettiin tammi-helmikuussa seitsemän iltaa kestävästä väestönsuojelukurssista. Johtajille pidettiin

myös kolmen illan hallinnolliset keskustelukurssit. Helsingin lastentarhanopettajayhdistys sai urheilu- ja retkeilylautakunnan apurahana 25 000 mk, jolla järjestettiin opettajille kolmen illan rytmi- ja liikuntakurssit.

Helsinki-itali yli 35 vuoden palveluksesta myönnettiin keittäjä Aino Lahdelle. Suomen Kaupunkiliiton ansiomerkki yli 30 vuoden palveluksesta myönnettiin keittäjä Martta Himbergille ja lastenhoitaja Aino Jähkoselle sekä yli 25 vuoden palveluksesta lastentarhanjohtaja Hjördis Strömbergille ja keittäjä Saimi Vattulaiselle.

Kaupunginvaltuuston päätöksellä siirrettiin kaikki virat yhtä palkkaluokkaa ylemmäksi 1. 1. alkaen. Uuden yleisen palkkatarkistuksen yhteydessä 1. 7. alkaen siirrettiin myös 8. palkkaluokkaan kuuluneet keittäjän virat 9. palkkaluokkaan.

3. Huoneistot

Tapiolan lastentarha on toiminut perustamisestaan asti yksityishenkilön omistamassa vuokrahuoneistossa Kaarlenkatu 19:ssä. Omistajan kuoleman jälkeen tarjottiin huoneistoa ostettavaksi kaupungille, mutta etuoikeutetun ostajan haluttua huoneistoa itselleen raukesi osto kaupungin taholta. Uuden omistajan kanssa saatiin kuitenkin solmituksi vuokrasopimus.

Ahtolan päiväkodin jäätyä 31. 1. ilman huoneistoa kiinteistölautakunta esitti, että päiväkotijohdettavaksi lastensuojelulautakunnan alaisen Hyvösen lastenkodin ulkopuolisille vuokrattuihin tiloihin, mutta lastensuojelulautakunta vastusti tätä järjestelyä ja lastentarhain lautakunta esitti, että Ahtolalle etsittäisiin huoneistoa muualta.

Haagan lastentarhalle, joka toimi purettavaksi määrättyssä vuokrahuoneistossa, saatiin vuokratuksi uusi huoneisto Vanha Viertotie 22:sta, johon lastentarha muutti 16. 8.

Ebeneserkodin kiinteistön suuriin korjauksiin oli kaupunginhallitus myöntänyt 13 milj. mk. Korjausten ja huoneiston uudelleen järjestelyn vuoksi tehtiin kiinteistölautakunnan ja kiinteistön omistajan, Hanna Rothmanin ja Elisabeth Alanderin laitokset -nimisen säätiön välillä uusi vuokrasopimus, joka astui voimaan 1. 1. 1963. Ebeneserkodista erotetulle ruotsinkieliselle lastentarhalle kiinteistölautakunta vuokrasi Stiftelsen Sedmigradskys småbarnsskola och Marias Asyl -nimiseltä säätiöltä talosta Sturenkatu 12—14 huoneiston 1. 8. lukien.

Hakaniemen lastentarhaa ja -seimeä varten, jotka toimivat purettavaksi määrättyssä talossa Eläintarhantie 3:ssa, kiinteistölautakunta varasi huonetilaa Mannerheimin lastensuojeluliiton suunnittelema talosta.

4. Toiminta vuoden aikana

Ohjesäännön mukaan on lastentarhain, lastenseimien ja koululasten päiväkotien tehtävänä tukea ja täydentää Helsingin kaupunkikuntaan kuuluvien lasten hoitoa, valvontaa ja kasvatusta edistämällä heidän ruumiillista ja henkistä kehitystään. Laitosten tehtäviä, hoitoa ja hallintoa käsiteltiin kahdessa johtajakokouksessa ja yleisiä ohjeita annettiin 20 kiertokirjeessä.

Kertomusvuonna pyrki useimpiin lastentarhoihin ja -seimiin enemmän lapsia kuin niihin voitiin ottaa, kun taas päiväkodeissa ei ollut täyttäkään määrää lapsia. Lastentarhoihin pyrki 6 916 lasta, joista jouduttiin hylkäämään tilan puutteen vuoksi 1 824 lasta. Eniten hylättyjä oli esikaupunkialueella. Lastenseimissä eivät lapset käy samalla tavalla yhtäjaksoisesti syksystä kevääseen, kuten yleensä lastentarhoissa ja koululasten päiväkodeissa, vaan vaihtuvat pitkin vuotta. Siksi lastenseimissä joudutaan vastaanottamaan hakemuksiakin pitkin vuotta, eikä pyrkijöistä ole saatavissa vastaavaa tilastoa kuin lastentarhoissa. Lastenseimien 654 paikkaa käytti kertomusvuonna 1 399 eri lasta. Lapsia laitoksiin valittaessa pyritään antamaan etusija sellaisille lapsille, jotka ennen muita tarvitsevat laitoksen kasvatusta ja hoitoa.

Kirjoissa 1. 10. olleiden lasten kotiolot sekä laitokseen ottamisen yleisimmät syyt ilmenevät seuraavista asetelmista:

Kotiolot:	Lastentarhat							
	Puolipäivä-		Kokopäivä-		Koululasten		Lastenseimet	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Isä ja äiti elossa	3 466	97.2	1 244	81.4	154	80.6	477	75.7
näistä laillisessa erossa	132	3.8	373	30.0	71	46.1	64	13.4
Vain isä elossa	18	0.5	14	0.9	1	0.5	1	0.2
Vain äiti elossa	45	1.3	95	6.2	15	7.9	14	2.2
Täysin orpoja	2	0.1	3	0.2	1	0.5	—	—
Avioliiton ulkopuolella syntyneitä	32	0.9	173	11.3	20	10.5	138	21.9
Summa	3 563	100.0	1 529	100.0	191	100.0	630	100.0

Laitokseen ottamisen yleisimmät syyt¹⁾:

Äidin ansiotyö	2 107	59.1	1 451	94.9	177	92.7	598	94.9
Vanhempien erillään asuminen	113	3.2	333	21.8	14	7.3	108	17.1
Vanhempien sairaus	124	3.5	164	10.7	5	2.6	64	10.2
Alkoholismi	23	0.6	88	5.8	6	3.1	45	7.1
Lasten monilukuisuus	498	14.0	117	7.7	14	7.3	44	7.0
Asuntovaikeudet	126	3.5	106	6.9	13	6.8	65	10.3

Lastentarhat jakaantuivat kaksikielisiin, suomenkielisiin ja ruotsinkielisiin. Päiväkodeista on kertomusvuonna vain kevätlukukauden toiminut Ebeneserkodin päiväkoti ollut kaksikielinen ja muut suomenkielisiä. Lastenseimissä ei ole kieliryhmitystä.

Ohjesäännön mukaan otetaan lastenseimiin kuuden kuukauden, erikoistapauksissa nuorempiakin, ja kolmen ikävuoden välillä olevia lapsia, lastentarhoihin kolmen ja seitsemän sekä koululasten päiväkoteihin seitsemän ja neljäntoista ikävuoden välillä olevia lapsia.

Toimintapäiviä oli lastentarhain puolipäiväosastoilla yleensä 203—205. Kokopäiväosastojen toimintapäivät vaihtelivat 217:stä 296:een etupäässä sen mukaan kuinka paljon toimintaa oli kesän aikana. Päiväkotien toimintapäiviä oli 205:stä 220:een sen mukaan, kuinka paljon toimintaa oli koulujen joululoman aikana. Poissaoloja oli runsaasti, joten varattujen hoitopäivien ja läsnäolopäivien erotus oli huomattava.

Lastentarhoissa toimivat rinnan puolipäiväosastot ja kokopäiväosastot. Puolipäiväosastot toimivat lähinnä kansakoulujen lukukausien mukaisesti ja yleensä aamupäivisin klo 9—13 tai 10—14 sekä lisäksi 17 lastentarhassa myös iltapäivisin 4 tuntia johonkin aikaan klo 11:n ja 17:n välillä riippuen olosuhteista. Lapset oli jaettu 25 lapsen osastoihin. Päiväjärjestykseen kuului vapaata leikkiä ja askartelua, yksi ateria ja ulkoilua.

Kokopäiväosastot olivat avoinna klo 6.30—17, poikkeustapauksissa myöhempäänkin. Kymmenessä laitoksessa ne olivat avoinna koko kesän, 28:ssa osan kesää ja muitten kokopäiväosastojen lapset keskitettiin avoinna oleviin laitoksiin, jotka valittiin lasten ulkoilumahdollisuuksia silmälläpitäen. Säännöllisen työkauden aikana on tavallisilla kokopäiväosastoilla yleensä 25 hoitopaikkaa paitsi Bertha-Maria Hemmet-lastentarhan laajennetulla kokopäiväosastolla 37 ja Kotikalliossa 40, mutta kesäkuukausien aikana laskee lapsiluku huomattavastikin riippuen vanhempien kesälomista, lasten maaleppäysystä yms. Kokopäiväosastojen päiväjärjestykseen kuului vapaata leikkiä ja askartelua, 2 ateriaa ja välipala, päivälepo ja ulkoilua. Joissakin lastentarhoissa olivat kokopäiväosastojen lapset aamupäivisin ryhmitettyinä ikänsä mukaan puolipäiväosastoille, joissakin toimi kokopäiväosasto erillisenä osastona omine päiväjärjestyksineen.

¹⁾ Muutamien lasten kohdalla saattoi olla useitakin syitä.

Lastentarhoissa on tarkoituksena edistää lapsen myönteistä ja varsinkin sosiaalista kehitystä, jolle lastentarhaolosuhteet luovat moninaisia virikkeitä. Kasvatus perustuu yleensä lasten toimintatarpeen tyydyttämiseen. Sen vuoksi pyritään lapsille antamaan tilaisuus ja välineet juuri sellaiseen rakentavaan toimintaan, mikä kutakin parhaiten tyydyttää. Lisäksi lapsille välitetään tietoja ympäröivästä maailmasta ja opetetaan käytännöllisiä taitoja sekä hyviä tapoja ja tottumuksia. Suoranaisena johdettuna toimintana kuuluu päiväohjelmaan laulua, kertomuksia, liikuntaa, pieniä kotitaloustöitä yms. Yleensä olivat kertomusvuonna ns. keskustaiheet sekä johdetun toiminnan että vapaan askartelun ja leikin runkona. Keskusaiheen synnyn saattaa aiheuttaa jokin ajankohtainen tapahtuma, mielenkiintoinen retki, lapsen voimakas yksitynen elämys, joka voi innostaa toisiakin, luonnonilmiöt vuoden ajan vaihteluineen, tavanmukaiset juhla-ajat, joulun, pääsiäinen, äitienpäivä, vappu jne. Keskusaiheen syntyyn vaikuttaa myös lastentarhan sijainti. Esikaupunkien lastentarhat saavat runsaasti aiheita luonnosta ja vuodenaikojen vaihteluista. Kantakaupungin lastentarhat tekevät usein luonnon tuntemuksen hankkimiseksi retkiä kaupungin ympäristöön.

Kertomusvuodeksi sattunut Helsingin pääkaupungiksi tulon 150-vuotisjuhla, jonka kunniaksi lastentarhain lapsille tarjottiin 7. 3. jäätelöä, muodostui lastentarhoissa hauskaksi keskustaiheeksi. Keskikaupungilla toimivien lastentarhojen lapset tekivät kävelyretken kaupungille, Kallion lapset käyttivät etupäässä raitiovaunua kiertoajeluunsa ja Esikaupungeista tulevat matkustivat jopa tilatulla linja-autolla. Kauimpaa Tapanilasta tulevien lasten joukossa oli sellaisiakin, jotka eivät olleet ennen käyneet Kantakaupungissa. Kiertokäynnillä tutustuttiin paljon muun ohessa Kauppatorin seutuun, missä presidentin linnan luona selviteltiin pääkaupungin asemaa ja missä katsottiin myös Kaupungintaloa, satamaa, laivoja, junaa, nostokurkia ja torikauppaa. Muutamat kävivät katsomassa myös Runebergin patsasta lähtökohdaksi Maamme-laulun opetukselle. Kiertokäynnistä riitti loputtomasti askartelua. Presidentin linnan vartiokopit ja -sotilaat, talot, kadut, liikenne, torin myyntikojut ja monet muut aiheet antoivat virikettä piirtämiseen, maalaamiseen, muovailuun, rakenteluun ym. Aina käytettävissä oleva materiaali, tyhjät maitotölkit, varustettiin katoilla, ikkunoilla, ovilla ja parvekkeilla ja niistä tehtiin tiheään rakennettua keskikaupunkia, jonka kaduilla ajelivat myös maitotölkeistä tehdyt suuret kuorma- ja linja-autot muun liikenteen lisänä. Kun retken aiheuttama innostus oli saanut kylliksi purkautua, ryhdyttiin aihetta syventämään keskustelemalla sekä katselemalla kuvia nykyisestä ja vanhasta Helsingistä. Entisajan kuvia katseltaessa kiintyi lasten huomio heti siihen, että kaduilla näkyi hevosia, koiria ja muitakin kotieläimiä ja ihmisillä oli korkeat hatut, päivänvarjat sekä pitkät hameet. Lapsetkin saivat sitten pukeutua ja esittää entisajan helsinkiläisiä, muutamat opettajatkin hankkivat itselleen viime vuosisadan mallisia vaatteita. Omatoiminen askartelu jatkui edelleen, mutta monissa lastentarhoissa tehtiin myös aiheen loppuvaiheessa opettajan johdolla esim. kaupungin vaakuna, tuomiokirkon siluetti tms. Aihe huipentui uudesta jäätelöjuhlissa, joita varten tehtiin koristeluja saliin ja suoritettiin muitakin valmisteluja. Juhlien jälkeen kylvettiin jäätelötölkkiin rairuohoa, joka vei pääsiäiseksi juhlaterveiset vielä kotiinkin. Kaupungin toimeenpanema ilotulitus, jota monet lapset saivat illalla katsella vanhempiensa kanssa, antoi osittain vielä jälkivaikutteita lastentarhaankin.

Vironniemen kuulovammaisten lasten erityislastentarhassa sai kertomusvuoden aikana 31 lasta erityisohjausta. Siihen kuului: puheen opetuksen valmistavat harjoitukset, puheen ymmärtämiseen tähtäävä opetus, äänenkäytön harjoitus, kuulon harjoitus, rytmiharjoitukset, kuulokojeen käytön harjoitus ja vanhimmille lapsille artikulaation opetus.

Lastentarha Alppimajan puhevikaalisille lapsille annettiin yksilöllistä alustavaa puheopetusta.

Tarkkailulastentarha Vanamon lapsille järjestettiin terapeuttisesti vaikuttavaa askartelua, kuten vesileikkiä, muovailua, sormilla maalausta, roolileikkejä yms., jolloin lapset voivat hyväksyttävällä tavalla purkaa jännitystilojaan ja minkä tarkoituksena on auttaa lapsia sopeutumaan yhteistoimintaan ja ympäristön normaaleihin vaatimuksiin.

Lastenseimet olivat avoimia klo 6.30—17 ja toimivat koko vuoden lukuun ottamatta Sirkkulan ja Päijänteen lastenseimiä, jotka olivat suljettuina 25. 6.—31. 8. sekä Hakaniemen ja Kylli-

kin lastenseimiä, jotka olivat suljettuina 1.—31. 7. Lasten aterioitten laatu ja määrä riippui lasten iästä, samoin päivälepo. Ulkoilua järjestettiin kunkin laitoksen mahdollisuuksien mukaan. Lapset saivat vapaasti leikkiä kehittääkseen kykyjään ja voimiaan.

Koululasten päiväkodeissa, joissa aikaisemmin on kaikissa ollut säännölliset aamu- ja iltapäivävuorot kansakoulujen vuorolukua vastaavasti, on viime vuosina tapahtunut muutoksia. Ensinnäkin kansakoulujen siirryttyä yhä enemmän aamuvuoroihin ei päiväkotien aamuvuoroihin ole ollut pyrkijöitä, toiseksi päiväkoteihin pyrkivien määrä on yleensä laskenut ja kolmanneksi menetti kaksi päiväkotia kertomusvuonna huoneistonsa. Näistä syistä toimivat päiväkodit kertomusvuonna seuraavasti:

Ahtola, kevätkaudella Tukholman päiväkodin yhteydessä kaksi supistettua iltapäivävuoroa ja syyskaudella aamu- ja iltapäivävuoro;

Ebeneser, kevätkaudella aamu- ja iltapäivävuoro ja syyskaudella loppui toiminta säätiön huoneistojärjestelyjen yhteydessä;

Kotikallio, kevätkaudella aamupäivävuoro ja syyskaudella iltapäivävuoro;

Kotivara, aamu- ja iltapäivävuoro;

Toimela, aamu- ja iltapäivävuoro;

Tukhoman päiväkoti, yksi iltapäivävuoro;

Väinölä, kevätkaudella aamu- ja iltapäivävuoro, syyskaudella lopetettiin aamupäivävuoro 31. 10., koska ei ollut riittävästi lapsia.

Päiväkotien ohjelmaan kuului vapaata askartelua ja leikkiä, yksi ateria ja tilaisuus läksyjen lukuun. Koulujen lupapäivinä saatettiin retkeillä.

Yhteistyö lasten vanhempien kanssa. Lasten kasvatuksessa on vanhempien ja opettajien yhteistyö välttämätön. Tämän edistämiseksi järjestivät lastentarhat ja päiväkodit ns. vanhempien iltoja, joissa opettajilla ja vanhemmilla oli tilaisuus tutustua toisiinsa. Näihin tilaisuuksiin on aina pyritty saamaan jokin lasten kasvatusta tai hoitoa käsittelevä alustus tai esitelmä ja jokin taiteellinen esitys. Nykyisin on kuitenkin toisaalta esitelmöitsijäin ja ohjelmansuorittajien saanti yhä vaikeampaa ja toisaalta vanhemmat voivat saada radion, television ja lehdistön välityksellä yleisiä tietoja lasten kasvatuksesta ja hoitokysymyksistä, minkä vuoksi lastentarhat ovat yhä enemmän keskittyneet käsittelemään lastentarhan omaa toimintaa. Niinpä ensimmäisessä kokouksessa syksyllä esitelläänkin yleisesti lastentarhaa, selostetaan sen toimintaa, näytellään askarteluvälineistöä, opetellaan lasten lauluja tai selostetaan keskusaiheajatusta ja sen toteuttamista. Hyvissä ajoin ennen joulua voidaan taas kertoa jouluvalmisteluista ja tehdä vanhempien kanssa yhdessä joulukoristeita ja vaatimattomia joululahjoja. Vastaavasti ennen pääsiäistä kokoonnutaan tekemään pääsiäiskoristuksia ja keskustelemaan lastentarhan kysymyksistä. Muutamissa lastentarhoissa kokeiltiin kirjelaatikkoo, johon vanhemmat jättivät kysymyksiä seuraavaan kokoukseen käsiteltäväksi. Keväällä kävi joissakin lastentarhoissa säännöllisesti kansakoulun alaluokkien opettajia alustamassa kysymystä lapsen siirtymisestä kouluun. Kansalaiskasvatuksen Keskus -niminen järjestö tekikin esityksen koulujen ja lastentarhojen tämän tapaisesta yhteistyöstä. Koska äidit näyttivät paremmin voivan tulla lastentarhaan päivällä kuin illalla, saavuttivat lastentarhojen päiväkutsut yhä enemmän suosiota. Mikäli vanhemmat halusivat, he saattoivat lisäksi tulla puhumaan lapsestaan johtajan tai opettajien vastaanottoajalla. Lasten kevät- ja joulujuhlat vietettiin yleensä vanhempien kanssa yhdessä. Mikäli opettajilla oli tilaisuus, he vierailivat myös lasten kodeissa.

Vierailut. Sekä kotimaisia että ulkomaisia vieraita kävi kertomusvuonnakin tutustumassa laitoksiin sekä yksityishenkilöinä että retkikuntina. Monenlaisia tutkimuksia lasten parissa suorittivat eräät psykologian ja kasvatustieteen opiskelijat ja tutkijat. Joukko sairaanhoitajaopiston oppilaita harjoitteli lastentarhoissa, samoin entiseen tapaan Ebeneserkodin seminaarin oppilaat.

Läsnäolopäivien lukumäärä eri lastentarhoissa kalenterivuonna 1962

Number of days of presence at the kindergarten sections in 1962

Osasto · Section	Päiviä Days
Puolipäiväosastot (<i>Half day sections</i>)	613 642
Kokopäiväosastot (<i>Whole day sections</i>)	291 524
Koululasten päiväkodit (<i>Day homes for school children</i>)	35 913
Lastenseimet (<i>Day nurseries</i>)	143 652
Summa (<i>Total</i>)	1 084 731

Poissaolopäiviä oli kertomusvuonna puolipäiväosastoilla 18.2 %, kokopäiväosastoilla 19.1 %, koululasten päiväkodeissa 38.6 % ja lastenseimissä 23.7 % varatuista hoitopäivistä.

5. Oppilastilasto

Lastentarhoissa ja niihin liittyvissä laitoksissa olevat lapset 1. 10. 1962

Children in kindergartens and institutions connected with them, 1st Oct. 1962

Ikä · Age	Lastenseimet <i>Day nurseries</i>		Lastentarhat <i>Kindergartens</i>		Päiväkodit <i>Day homes for school children</i>	
	Luku Number	%	Luku Number	%	Luku Number	%
0 vuotta (<i>years</i>)	69	10.9	—	—	—	—
1 » »	214	34.0	—	—	—	—
2 » »	224	35.5	—	—	—	—
3 » »	122	19.4	384	7.5	—	—
4 » »	1	0.2	1 019	20.0	—	—
5 » »	—	—	1 758	34.5	—	—
6 » »	—	—	1 911	37.6	16	8.4
7 » »	—	—	20	0.4	63	33.0
8 » »	—	—	—	—	56	29.3
9 » »	—	—	—	—	32	16.7
10 » »	—	—	—	—	16	8.4
11 » »	—	—	—	—	3	1.6
12 » »	—	—	—	—	4	2.1
14 » »	—	—	—	—	1	0.5
Summa (<i>Total</i>)	630	100.0	5 092	100.0	191	100.0

Osasto ja kieli · Section and language

Lastentarhat: (<i>Kindergartens</i>):	Luku Number	%
kaksikieliset (<i>Bilingual</i>)	404	6.8
suomenkieliset (<i>Finnish</i>)	4 013	67.9
ruotsinkieliset (<i>Swedish</i>)	675	11.4
Koululasten päiväkodit (<i>Day homes for school children</i>)	191	3.2
Lastenseimet (<i>Day nurseries</i>)	630	10.7

Sukupuoli · Sex

Poikia (<i>Boys</i>)	2 961	50.1
Tyttöjä (<i>Girls</i>)	2 952	49.9

Äidinkieli · Native language

Suomi (<i>Finnish</i>)	5 082	85.9
Ruotsi (<i>Swedish</i>)	816	13.8
Muu kieli (<i>Other language</i>)	15	0.3

Perheenpään sosiaaliryhmä · Social status of the head of the family

I. Johtavassa asemassa olevia ym. (<i>Persons in leading positions, professionals etc.</i>)	946	16.0
II+III. Pienyrittäjiä, työnjohtajia, toimistohenkilökuntaa, ammattityöntekijöitä ym. (<i>Owners of small enterprises, foremen, office personnel, skilled workers etc.</i>)	3 766	63.7
IV. Aputyöntekijöitä ym. (<i>Unskilled workers etc.</i>)	1 201	20.3
Lapsia kaikkiaan (<i>Total of children</i>)	5 913	100.0

6. Terveystenhoito

Lastentarhojen ja -seimien terveydenhoidosta huolehtivat lastentarhainlääkäri lääket. ja kir.tri Anja Helve sekä lastenneuvoloiden lääkärit, jotka suorittivat lasten terveystarkastukset.

Tarkastettujen lasten kokonaismäärä oli: lastentarhojen kokopäiväosastoilla kerran tarkastettuja 1 419 ja uudelleen tarkastettuja 263, puolipäiväosastoilla vastaavasti 3 121 ja 366 sekä lastenseimissä 888 ja 1 011. Lisätutkimuksiin suositettiin lastentarhojen puolipäiväosastoilta 373, kokopäiväosastoilta 250 ja lastenseimistä 106 lasta.

Sairaustapausten lukumäärä ja tarttuvien tautien esiintyminen kaikissa laitoksissa ilmenevät seuraavista asetelmista:

<i>Lastentarhat:</i>	I	II	III	IV	K u u k a u s i		IX	X	XI	XII	Keski- määrin kuukau- dessa
					V						
Lasten lukumäärä ..	5 276	5 270	5 254	5 255	5 234	4 941	5 083	5 187	5 190	5 188	
Sairaustapaust. luku	1 847	1 760	2 291	1 354	1 241	1 375	1 997	2 459	1 522	1 761	
Infectio acuta	1 231	1 107	1 028	747	670	747	1 245	1 631	912	1 035	
Keuhkokuume	6	11	10	7	10	3	12	26	29	13	
Nielutulehdus	63	81	43	32	43	40	90	100	70	62	
Ripuli	194	107	82	59	103	330	194	152	57	142	
Tulirokko	4	10	10	1	1	—	3	5	21	6	
Tuhkarokko	11	54	37	28	130	2	16	15	26	35	
Vihurirokko	—	6	8	3	14	2	7	10	5	6	
Vesirokko	78	55	52	35	31	24	48	75	52	50	
Sikotauti	40	69	144	75	40	2	4	9	17	44	
Hinkuyskä	1	—	1	1	1	2	—	2	—	1	
Aivokalvontulehdus	—	—	1	2	—	—	2	2	2	1	
Influenssa	49	66	722	245	56	92	197	247	199	208	
Pikkulavantauti ..	8	2	—	—	1	—	—	—	—	1	
Tapaturmat	3	4	5	—	—	1	3	4	3	3	
Muita tauteja	159	188	151	119	141	130	176	181	129	152	

<i>Lastenseimet:</i>	Kuukausi										Keski- määrin kuukau- dessa
	I	II	III	IV	V	IX	X	XI	XII		
Lasten lukumäärä ..	648	563	649	650	658	693	658	633	654	645	
Sairaustapaust. luku	263	193	437	221	202	249	263	303	213	260	
Infectio acuta	171	114	206	117	129	139	165	213	147	156	
Keuhkokuume	2	5	6	4	4	3	5	10	6	5	
Nielutulehdus	8	9	4	8	4	9	12	11	6	8	
Ripuli	25	20	27	12	9	46	22	12	13	21	
Tulirokko	—	—	—	—	1	—	2	1	1	1	
Tuhkarokko	2	6	22	17	1	—	1	6	4	7	
Vihurirokko	2	1	—	4	12	4	2	1	4	3	
Vesirokko	23	25	24	8	3	1	2	6	5	11	
Sikotauti	—	—	5	23	9	—	—	—	1	4	
Hinkuyskä	—	—	—	1	1	1	—	—	—	0	
Aivokalvontulehdus	—	—	—	1	—	1	—	—	—	0	
Influenssa	5	3	128	18	9	26	27	34	12	29	
Pikkulavantauti ..	1	—	—	—	—	—	—	—	—	0	
Muita tauteja	24	10	15	8	20	19	25	9	14	16	

Kertomusvuonna kiinnitettiin edelleen erityistä huomiota lasten näkö- ja kuulotarkastuksiin. Näkökokeita suoritettiin 2 647 ja tällöin todettiin heikentynyt näkö 149 lapsella. Kuiskauskuulokokeita tehtiin 1 125, jolloin todettiin kuulon heikentyneen 56 lapsella. Lisäksi suoritettiin audiometrinen kuulonmittaus 1 530:lle kansakouluun siirtyvälle, jolloin todettiin heikentynyt kuulo 67 lapsella.

Tuberkuliinikokeita suoritettiin lastentarhoissa ja -seimissä seuraavasti: calmetterokottamattomille 22, joista todettiin tuberkuliinimyönteisiksi 2 ja tuberkuliinikielteisiksi 20 lasta sekä calmetterokotetuille 2 786, joista tuberkuliinimyönteisiksi todettiin 2 670 ja tuberkuliinikielteiseksi 116 lasta.

Kertomusvuonna oli lasten sairastuneisuus suunnilleen yhtä suuri kuin edellisenäkin vuonna.

7. Ateria- ja hoitomaksut

Hoito ja kasvatust on lastentarhoissa, jotka saavat valtionapua, lain mukaan maksuton, mutta ruoasta peritään lautakunnan määräämä maksu. Lastenseimissä maksetaan lapsista lautakunnan määräämä korvaus hoidosta, ruoasta sekä kasvatuksesta ja päiväkodeissa suoritetaan päivämaksu.

Maksut olivat kertomusvuonna päivää kohden seuraavat:

	1. 1.—31. 8.	1. 9. alkaen
Lastentarhain puolipäiväosasto	60 mk	75 mk
» kokopäiväosasto	120 »	150 »
Lastenseimet	180 »	210 »
Koululasten päiväkodit	70 »	85 »

Varaton lapsen huoltaja voidaan kuitenkin vapauttaa osittain tai kokonaan em. maksuista. Niiden lasten määrä, joiden huoltaja suoritti koko maksun, osan maksusta tai oli vapautettu siitä, ilmenee laitoksittain prosentteina seuraavasta asetelmasta:

	Lasten luku	Koko maksu %	Alennettu maksu %	Maksutta %	Yht. %
Lastentarhat	5 092	92.5	5.8	1.7	100.0
Lastenseimet	630	79.8	14.6	5.6	100.0
Koululasten päiväkodit	191	82.7	8.9	8.4	100.0

IV. PUISTOLEIKKITOIMINTA

Puistoleikkitoiminta jakaantuu kahteen toimintamuotoon: leikkikenttätöimintaan ja ns. puistotätien toimintaan.

Leikkikenttätöiminta

Leikkikenttätöimintaa, joka on tarkoitettu 4—14 vuotiaille, oli 12 kesäleikkikentällä ja 10 kokovuotisella leikkikentällä, joista Siilitien kenttä Herttoniemessä aloitti toimintansa 1. 5. Tämän johdosta siirrettiin Herttoniemessä toiminut kesäleikkikenttä Etelä-Haagaan.

Kesäleikkikenttätöimintaa oli kolmena kesäkuukautena päivittäin klo 10—15. Ohjelmaan kuuluivat vapaat ja ohjatut leikit, uintimatkat ja retkeily, sekä eri kenttien väliset kilpailut. Kerran päivässä jaettiin ilmainen keittoateria. Huomattavimpia juhlia olivat kesäjuhla 24. 7. ja kesäkauden lopettajajuhla 28. 8. Ryhmä leikkikenttäläisiä, n. 100 lasta, kävi 26. 7. esittämässä ohjelmaa Kustaankartanon vanhuksille.

Henkilökuntaa oli neljällä suurimmalla kesäleikkikentällä yksi vastaava leikinohjaaja ja kaksi apulaista sekä pienemmillä kentillä yksi vastaava leikinohjaaja ja yksi apulainen. Henkilökunnalle pidettiin 3-päiväiset valmennuskurssit ennen toiminnan alkua ja kesän kuluessa neljä yhteistä leikki- ja lauluiltaa sekä vastaaville ohjaajille lisäksi kerran viikossa neuvottelutilaisuus.

Kesäleikkikentät ja lasten päivittäinen keskimääräinen lukumäärä kullakin kentällä oli seuraava:

Kesäleikkikenttä	kesäkuu	heinäkuu	elokuu	koko kesä
Eläintarha	96	38	36	57
Kaivopuisto	111	59	65	78
Hiekkaranta	142	72	41	85
Topelius	42	25	39	35
Kaarela	127	65	70	87
Malmi	85	43	38	54
Tapanila	82	46	37	55
Munkkivuori	74	44	49	56
Lauttasaari	100	31	35	55
Etelä-Haaga	87	38	42	56
Vartiokylä	99	53	45	66
Pitäjänmäki	66	52	57	58
Kesäleikkikentillä yhteensä	1 111	566	554	742
Kokovuotisilla kentillä kesän aikana	5 441	3 316	5 404	4 720
Kaikilla kentillä kesän aikana yhteensä	6 552	3 882	5 958	5 462

Kokovuotista leikkikenttätöimintaa oli lapsimäärästä ja henkilökunnan vahvuudesta riippuen joko klo 9—18 tai 9—17. Brahen, Kimmon, Maunulan ja Toukolan leikkipuistoissa oli lapsia varten rakennetut leikkikenttämäjat, jollainen valmistui myös Tullinpuomin leikkipuistoon 16. 8. Näitten majojen ansiosta lapset saattoivat käydä kentällä epäsuotuistenkin säiden vallitessa. Vallilan leikkikentän aluetta laajennettiin kertomusvuonna. Kesäkuukausina jaettiin myös kokovuotisilla kentillä kerran päivässä ilmainen keittoateria.

Kenttien päiväohjelmaan kuuluivat vapaat leikit ja askartelut sekä johdetut laulu-, kilpa- ja urheiluleikit sekä mm. kansanhihto ja kansanuinti. Kenttien väliset kilpailut olivat aina huomattava tapahtuma. Kimmon leikkikentän 10-vuotisen toiminnan johdosta vietettiin juh-

lat, joissa ohjelmansuorituksesta huolehtivat entiset leikkikenttäläiset, 20—22-vuotiaat nuoret. Leikkikenttäaikoja muisteltaessa palautettiin mieliin silloiset sekä eri talojen lasten vastakkaiset ryhmittymät että suhteiden kehittyminen ja tasaantuminen leikinohjaajiin nähden ja todettiin, ettei kentillä enää ollut eri talojen lapsia, vaan leikkikenttälapsia. 10-vuotisjuhlan merkeissä pidettiin myös vanhemmille illanvietto. Ryhmä leikkikenttäläisiä, n. 40 lasta, kävi toukokuussa Koskelan sairaskodissa esittämässä ohjelmaa. Joulujuhlat vietettiin neljässä eri erässä.

Kokovuotisilla leikkikentillä päivittäisten käyntien lukumäärä, joka on saatu laskemalla jokainen päivän kuluessa kentälle tuleva lapsi riippumatta siitä, onko sama lapsi jo sinä päivänä aikaisemmin käynyt, ja siis jo aikaisemmin laskettu, oli keskimäärin seuraava:

Kokovuotinen kenttä	K u u k a u s												koko vuosi
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Brahe	415	605	648	295	770	650	484	635	546	621	462	303	536
Kimmo	326	360	344	264	412	527	260	460	335	343	281	255	347
Toukola	160	199	213	149	212	383	276	346	201	234	224	225	235
Maunula	647	1 112	737	311	758	676	770	878	560	720	507	610	691
Vallila	359	430	480	179	407	533	—	547	328	426	316	190	350
Sepänpuisto	515	738	798	335	812	611	—	722	649	780	520	400	573
Tullinpuomi	276	256	328	148	322	287	108	270	339	365	257	179	261
Pohj.-Haaga	848	760	875	353	616	512	542	628	494	635	462	533	605
Roihuvuori	226	420	420	114	339	698	549	516	244	351	221	221	360
Siilitie	—	—	—	—	449	564	327	402	272	325	245	336	243
Summa	3772	4880	4843	2148	5097	5441	3316	5404	3968	4800	3495	3252	4201

Henkilökuntaa oli kokovuotisilla leikkikentillä seuraavasti: Brahen ja Sepän leikkipuistoissa yksi vastaava leikinohjaaja, yksi leikinohjaaja sekä kaksi leikinohjaajan apulaista. Toisissa leikkipuistoissa oli yksi vastaava leikinohjaaja, yksi leikinohjaaja ja yksi apulainen. Työaika oli jaettu kahteen vuoroon. Kerran kuukaudessa oli koko henkilökunnalla ns. työiltä, jolloin eri leikkikenttien puolesta joku leikinohjaaja alusti keskustelun jostakin työalaa koskevasta kysymyksestä. Kelirikon aikana, jolloin kentillä oli vähän toimintaa, järjesti urheilu- ja retkeilytoimisto leikinohjaajille ns. kertauskurssin jalka-, pesä- ja koripalloilussa. Mainitulta lautakunnalta jo v. 1961 saadun urheilutyön tukemista tarkoittavan avustuksen turvin järjestettiin virkistyskurssi Tervalamella 19.—20. 5. sekä pari tanhuiltaa Brahen leikkikentän majassa. Yleisurheilumaaotteluun osallistumista varten oli leikinohjaaja Sirpa Toivolalla palkallista lomaa 24.—27. 8. ja 10.—17. 9. sekä leikinohjaaja Tuovi Vahteralla 14.—27. 8.

Puistotätien toiminta

Yksityisyrittäjinä toimivia pienten lasten ulkoiluttajia ns. puistotätejä oli kertomusvuonna n. 110. Lapsiryhmät olivat jakaantuneet 92:een eri puistoon tai muuhun sopivaan paikkaan sekä Kantakaupungin että Esikaupunkien alueella. Koska yleensä voidaan laskea n. 25 lasta puistotätiä kohden, ulkoilee puistotätien valvonnassa n. 2 750 lasta päivittäin 4 1/2—5 tuntia. Lasten lukumäärä oli vähentynyt huomattavasti Kantakaupungin alueella ja lisääntynyt Esikaupungeissa. Niinpä myös puistotätitoimintaa oli siirtynyt yhä enemmän Esikaupunkeihin. Lastentarhain lautakunnan puolesta järjestettiin puistotädeille luento- ja leikki-illat 28. 3., 4. 4., 27. 11. ja 29. 11.

V. KAUPUNGIN AVUSTAMA KESÄSIIRTOLATOIMINTA

Lastentarhanopettajien muodostama Lastentarhain kesäsiirtolayhdistys sai kertomusvuonna kaupungilta avustusta 3 810 500 mk yhdeksän kesäsiirtolan ylläpitämistä varten. Lapsia oli siirtoloissa kaikkiaan 216, joista 169 oli koko kesän ja 47 osan kesää. Toiminta-aika oli 12. 6.—20. 8. ja hoitopäivien lukumäärä 14 029. Menot olivat hoitopäivää kohti keskimäärin 494 mk. Hoitomaksu koko kesältä oli 13 000 mk.

Siirtolapaikat jaettiin kaupungin lastentarhoille niiden lapsi- ja osastoluvun mukaan. Lisäpaikkoja pystytettiin järjestämään tarpeen mukaan. Paikkojen tarjonnan katsottiin pystyvän tyydyttämään kysynnän.

Lastenneuvoloiden lääkärit tarkastivat siirtolalapset ennen siirtolaan menoa ja sieltä palatua. Lastentarhain lääkäri tarkasti lisäksi kaikki lapset välittömästi ennen lähtöä. Lähtötarkastuksessa oli 204 lasta ja paluutarkastuksessa 182.

Lastentarhain lääkärin seloituksessa lasten terveydentilasta todettiin, että lasten terveydentila oli kesäsiirtoloissa yleensä hyvä. Lasten keskimääräinen painonnousu oli 1.3 kg, mikä oli hyvä edellisiin kesii verrattuna. Siirtoloista saatujen tietojen mukaan sattui niissä seuraavat mainittavat sairaustapaukset: 7 tuhkarokkoa, 10 vihuriokkoa, 3 nielutulehdusta, 4 ripulia, 10 märkäihottumaa, 18 äkillistä kuumetta (infectio acuta), 13 äkillistä hengitystieinfektiota, 3 välikorvan tulehdusta ja 4 silmän sidekalvon tulehdusta. Lieviä tapaturmia sattui yhteensä neljälle lapselle. Opettajilta saatujen tietojen mukaan esiintyi vuoteenkastelua 29 lapsella ja näistä oli äitien ilmoituksen mukaan 13 kastellut ennen siirtolaan menoakin. Tahrimesta ilmeni 5 lapsella ja 9 lasta oli psyykeltään poikkeuksellisen levotonta.

VI. KAUPUNGIN AVUSTAMA YKSITYINEN TOIMINTA

Kaupunki avusti kertomusvuonna seuraavaa 11 lastenseimeä ja 6 lastentarhaa:

Suomen Lastenhoito-yhdistys, kolme lastenseimeä ja yksi lastentarha. Johtokunnan puheenjohtajana oli dosentti Ester-Margaret v. Frenczell, toiminnanjohtajana oli rouva Anita Horn ja sihteerinä rouva Anna-Leena Hyvärinen. Laitokset olivat: B. E. v. Schantzin lastenseimi, Sepänk. 19, johtajattarena koulutettu lastenkodinjohtajatar Jenny Vinberg; Brita Maria Renlundin lastenseimi, Toinen linja 12, johtajattarena sairaanhoitajatar Karin Svensson; Tölö Daghem (lastenseimi), Stenbäckink. 5, johtajattarena lastenhoitaja Berit v. Schalien; Tölö barnträdgård, Stenbäckink. 5, johtajattarena lastentarhanopettaja Märtha Lampart.

Helsingin Ensi-Kodin lastenseimi, Ensi-Kodin tie 4. Johtokunnan puheenjohtajana oli sosiaalineuvos Martta Salmela-Järvinen ja sihteerinä maisteri Marjatta Joutsen. Johtajattarena toimi sairaanhoitajatar Kerttu Kankkunen.

Kenraali Mannerheimin Lastensuojeluliiton Malmin osaston *Malmin Lasten Ystävien* päiväkoti (lastenseimi), Yrjöläntie 3, Malmi. Johtokunnan puheenjohtajana oli rouva Mia Vuorsalo sekä sihteerinä ja johtajattarena lastenhoitaja Meri-Esteri Nuutila.

Lauttasaaren Yksityinen Päiväkoti (lastenseimi), Tallbergin puistotie 7 A. Johtokunnan puheenjohtajana oli tri Katri Malmivaara ja sihteerinä insinööri Pentti Haapio. Johtajattarena toimi sairaanhoitajatar Kirsti Haapio.

Mannerheim-liiton Helsingin osaston päiväkoti (lastenseimi) korkeakouluissa opiskelevien lapsia varten, Mikonkatu 18. Johtokunnan puheenjohtajana oli dosentti Ruth Wegelius ja sihteerinä rouva Margit Laakso. Johtajattarena toimi sairaanhoitajatar Helena Lindroth.

Pelastusarmeija, 2 lastenseimeä. Sosiaalisen naistyön johtaja oli brigadööri Kyllikki Lehtonen. Helsingin lastenseimen, Castréninkatu 24—26, johtajattarena toimi brigadööri Rauha Ahlfors, ja Malmin lastenseimen, Yrjöläntie 4, kapteeni Irene Nieminen.

Yhdistys Töölön lastenseimi, Mikael Lybeckin katu 12. Johtokunnan puheenjohtajana oli filtri Lars Fagerström sekä sihteerinä ja johtajattarena lastenhoitaja Gunvor Nybom.

Haga privata svenska barnträdgård, Kylätie 26, Haaga. Johtokunnan puheenjohtajana oli insinööri Reinhold Mette sekä sihteerinä rouva D. Nyberg. Johtajattarena toimi rouva Gertie Orre.

Helsingin Nuorten Naisten Kristillinen Yhdistys, lastentarha, Pohj. Rautatienkatu 23. Johtokunnan puheenjohtajana oli opettaja Aino Tavio ja sihteerinä nuorisotyöntekijä Aila Kauppinen. Johtajattarena toimi lastentarhanopettaja Kaisa Simojoki ja hänen erottuaan lastentarhanopettaja Leena Tukia.

Hertonäs Svenska Barnträdgård, Susitie 11. Johtokunnan puheenjohtajana oli maisteri Björn Sjöblom ja sihteerinä rouva Gunnel Grönqvist. Johtajattarena toimi lastentarhanopettaja Ulla Lindström.

Suomen Punaisen Ristin Helsingin piiri, Pitäjänmäen lastentarha, Korsutie 20. Johtokunnan puheenjohtajana oli rouva Mirja Tukiainen, sihteerinä rouva Inki Lounasmaa ja johtajattarena Hilja Karjalainen.

Vajaaliikkeisten Kunto, aivovauriolasten lastentarha, Raisiontie 11. Johtokunnan puheenjohtajana oli arkkiaatri Arvo Ylppö ja sihteerinä E. Sjöström. Johtajattarena toimi lastentarhanopettaja L. Vihantola.

Tietoja yllämainittujen laitosten toiminnasta ja kaupungin avustuksesta on seuraavassa taulukossa.

Kaupungin avustamat yksityiset lastentarhat ja -seimet
Private kindergartens and day nurseries subsidized by the city

Laitos · Institution	Hoito- paikkoja <i>Disposable places</i>	Toiminta- päiviä <i>Working days</i>	Läsnäolo- päiviä <i>Days of presence</i>	Kaupungin avustus <i>Allowance granted by city</i>
				mk · marks
Lastenseimet · <i>Day nurseries</i>				
Suomen Lastenhoitoyhdistys:				
Sepänkatu 19	25	273	6 927	2 925 000
Toinen linja 12	42	270	9 176	3 835 000
Stenbäckinkatu 5	40	280	9 160	2 615 000
Helsingin Ensi-Koti	20	297	4 902	2 200 000
Malmi Lasten Ystävät	40	280	10 162	2 700 000
Lauttasaaren Yksityinen Päiväkotii	35	300	7 730	2 500 000
Mannerheim-liiton Helsingin osasto	30	267	7 295	2 600 000
Pelastusarmeijan Helsingin lastenseimi	90	301	22 930	2 400 000
Pelastusarmeijan Malmi lastenseimi	30	301	7 438	1 000 000
Yhdistys Töölön lastenseimi	36	299	9 131	4 927 900
Lastentarhat · <i>Kindergartens</i>				
Haga privata svenska barnträdgård	50	187	5 312	450 000
H:gin NNKY, lastentarha	50	199	7 747	1 784 660
Suomen Lastenhoitoyhdistys:				
Töölön lastentarha ¹⁾	25	250	5 146	1 854 000
Suomen Punainen Risti:				
Pitäjänmäki ¹⁾	25	236	4 523	1 000 000
Hertonäs svenska barnträdgård	50	198	8 278	760 000
Vajaaliikkeisten Kunto	17	225	2 748	²⁾ 2 638 917

¹⁾ Kokopäiväosasto, muissa lastentarhoissa puolipäiväosastot. —

²⁾ Summasta maksettiin 1 115 917 mk v:n 1963 alussa.

VII. LASTENTARHAIN JA NIIHIN LIITTYVIEN LAITOSTEN TALOUS

Menot ja tulot kalenterivuonna 1962

Expenditure and income during the calendar year 1962

Menot · Expenditure

Mk · Marks

Lautakunta ja sen toimisto (<i>The Board and its office</i>)	¹⁾ 13 256 321
Laitokset (<i>Institutions</i>)	²⁾ 664 814 885
Palkat ja palkkiot (<i>Salaries and other remuneration</i>)	435 401 758
Sosiaaliturvamaksut (<i>Social security and child allowance fees</i>)	22 453 538
Huoneistomenot (<i>Expenses for premises</i>)	134 890 321
Painatus ja sidonta (<i>Printing and binding</i>)	265 803
Kaluston hankinta (<i>Acquisition of equipment</i>)	4 876 370
Kaluston kunnossapito (<i>Maintenance of equipment</i>)	2 102 379
Tarverahat (<i>Miscellaneous expenses</i>)	857 770
Vaatteiden pesu ja huolto (<i>Laundry and upkeep of clothing</i>)	1 105 511
Ravintotarvikkeet (<i>Food supplies</i>)	54 833 622
Lääkkeet (<i>Medical supplies</i>)	1 416 397
Askarteluvälineet ja -aineet (<i>Equipment and materials for occupying the children</i>)	4 015 408
Suoranaiset avustukset (<i>Actual allowances</i>)	191 330
Vaatteiden hankinta (<i>Acquisition of clothing</i>)	304 678
Lasten hampaidenhoito (<i>Dental service</i>)	2 100 000
Lasten kesävirikistys (<i>Summer recreation of children</i>)	3 810 500
Lasten leikkikenttätoiminta (<i>Playgrounds</i>)	³⁾ 32 298 846
Lautakunnan käyttövarat (<i>Funds reserved for running expenses of the Board</i>)	200 639
Yksityisille laitoksille suoritettut avustukset (<i>Allowances to private institutions</i>)	35 074 560
Ebeneserkodille lastentarhahuoneiston korjauksiin (<i>To the Ebeneser home for reparations of the premises of the kindergarten</i>)	13 000 000
Summa (<i>Total</i>)	762 455 751

Tulot · Income

Valtionapu (<i>State grant</i>)	128 607 335
Lasten ruokamaksut (<i>Fees for nourishment</i>)	100 190 238
Luontoisetujen korvaukset (<i>Compensation for wages paid in kind</i>)	14 134 397
Summa (<i>Total</i>)	242 931 970

¹⁾ Lisäksi käytettiin edelliseltä vuodelta siirtyneitä määrärahoja 801 845 mk.²⁾ S:n 18 095 855 mk.³⁾ S:n 698 449 mk.

SEDMIGRADSKYN PIENTENLASTENKOULUT JA MARIAN TURVAKOTI

Kalenterivuonna 1962

THE SEDMIGRADSKY NURSERY SCHOOLS AND THE MARIA ASYLUM

Calendar year 1962

Johtokunta. Sedmigradskyn pientenlastenkoulujen ja Marian turvakodin säätiön johtokuntaan kuuluivat kertomusvuonna seuraavat kaupunginvaltuuston valitsevat jäsenet: puheenjohtajana prof. Gunnar Granqvist, varapuheenjohtajana osastonhoit. Judith Sundman, jäseninä kassanhoit. Aura Bockström, varat. Kristian Gestrin, varat. Randall Nybom, kirjaltaja Hjalmar Råstedt sekä johtokunnan valitsemana fil.maist. Henry Backman. Opettajakuntaa edusti johtokunnassa opett. Margit Kranck ja taloudenhoitaja-sihteerinä toimi maist. Backman. Kaupunginvaltuuston valitsevat säätiön tilintarkastajat olivat kirjanpitäjä Harald Nordberg ja dipl.ekon. Gunnel Holmström sekä varatilintarkastajat dipl.ekon. Pehr-Erik Floman ja toimitsija Rudolf Lindblad. Lääkärihoidosta kouluissa huolehti lääket. ja kir.tri Elisabeth Maasik-Aaltonen.

Johtokunnan kanslia sijaitsi säätiön kiinteistössä Pohj. Esplanaadikatu 21:ssä. Kansliassa toimi kirjanpitäjänä neiti Saima Mood.

Johtokunta kokoontui kertomusvuonna neljä kertaa ja sen pöytäkirjat sisälsivät 54 pykälää.

Päätökset. Johtokunnan kertomusvuonna tekemistä päätöksistä mainittakoon seuraavat: (o p e t u s t o i m i n t a) vahvistettiin kevät- ja syyslukukauden lupapäivät (6.2. 10 §, 16.10 49 §); (v i r a t j a p a l k a t) hyväksyttiin vaihto-opettaja Gunni Maj Lindfelt Pietarsaaren lastentarhaseminaarin harjoituskoulusta opett. Iris Sahlströmin sijaiseksi Sedmigradskyn II pientenlastenkouluun 15. 3. — 31. 5. väliseksi ajaksi (2.5. 16 §); päätettiin korottaa työsopimussuhteessa olevan henkilökunnan palkkoja yhden palkkaluokan verran tai 5 % 1. 3. alkaen (2.5. 19 §); myönnettiin sairauslomia (2.5. 29 §, 24.5. 32 §, 16.10. 50 §); päätettiin eläkevakuuksista (24.5. 31 §, 16.10. 52 §) päätettiin palkkojen tarkistuksesta 1.9. alkaen (16.10. 46 §); päätettiin ottaa virkaan uutta lastentarhahenkilökuntaa (16.10. 48 §); (k i i n t e i s t ö t) päätettiin tietyistä kiinteistöjen korjauksista (6.2. 8 §, 24.5. 25 §, 16.10. 40 §); päätettiin vuokrien tarkistuksista (6.2. 10 §, 24.5. 28 §); päätettiin vuokrata Sedmigradskyn II pientenlastenkoulusta huonetiloja Ebeneserkodin ruotsinkieliselle osastolle syksyn alusta sekä supistaa mainitun pientenlastenkoulun toimintaa 2.5. 17 §); hyväksyttiin piirustukset Maunulan uutta lastentarhaa varten, minkä rakentaa Helsingfors svenska bostadsförening (2.5. 18 §); hyväksyttiin luonnospirustukset Oikokatu 7:n tontin vastaista rakentamista varten (24.5. 25 §); päätettiin nykyaikaistaa täydellisesti Pohj. Esplanaadikatu 7:n kiinteistön liikehuoneistot (24.5. 27 §); päätettiin liittää Annankatu 5:n ja Pohj. Esplanaadikatu 21:n kiinteistöt kaukolämpöverkostoon (16.10. 42—43 §); päätettiin lainojen ottamisesta (6.2. 8 §, 24.5.34 §).

Opettajat, työaika ja toiminta. Lastentarhatoiminnan suhteen Kantakaupungissa johtokunta saattoi todeta jatkuvaa oppilaiden vähenemistä, kun taas lastentarhojen tarve Esikaupungeissa oli edelleen lisääntynyt. Tämän vuoksi johtokunta päätti lakkauttaa syyslukukauden alusta kokopäiväosaston Sturenkadun varrella sijaitsevasta Sedmigradskyn II pientenlastenkoulusta,

jossa sen takia työskentelee nykyisin vain puolipäiväosasto. Tämän kaupunginosan lastentarhapaikkojen tarve voitiin kuitenkin tyydyttää siten, että johtokunta luovutti kaupungin käytettäväksi huonetiloja mainitusta pientenlastenkoulusta Ebeneserkodin ruotsinkielistä lastentarhaa varten. Sedmigradskyn II pientenlastenkoululle hankittiin muita tiloja samasta kiinteistöstä.

Kertomusvuonna pidettiin yllä kuutta lastentarhaa, mitkä olivat: Sedmigradskyn pientenlastenkoulu I Oikokadun varrella, Sedmigradskyn pientenlastenkoulu II Sturenkadun varrella, Marian turvakoti Ison Roobertinkadun varrella, Porintien pientenlastenkoulu, Vanhaistentien pientenlastenkoulu sekä Puotilan pientenlastenkoulu. Sedmigradskyn pientenlastenkoulu I:ssä ja Marian turvakodissa työskenteli kaksi puolipäiväosastoa, Sedmigradskyn pientenlastenkoulu II:ssä kokopäiväosasto ja puolipäiväosasto 31. 5. saakka ja vain puolipäiväosasto 1. 9. alkaen sekä Porintien, Vanhaistentien ja Vartiokylän pientenlastenkouluissa kussakin yksi puolipäiväosasto. Oikokadun koulussa ja Marian turvakodissa opetusta hoiti johtaja ja yksi opettaja, Sturenkadun koulussa syyslukukaudella johtaja ja kaksi opettajaa, mutta kevätlukukaudella vain johtaja, samoin kuin Porintien, Vanhaistentien ja Vartiokylän kouluissa.

Kevätlukukausi alkoi 8. 1. puolipäiväosastoilla ja 2. 1. kokopäiväosastoilla. Syyslukukausi alkoi 31. 8., jolloin toimitettiin myös sisäänkirjoitus.

Askartelu oli pääasiassa samanlaista kuin edellisenäkin vuonna: leikkiä rakennuspalikoilla, yksinkertaisia käsitöitä, leikkaamista, helmien pujottamista, muovailua, piirustusta, maalausta, talousaskareita, voimistelua, laulua, soittoa ym.

Kokopäivälapset muodostivat erillisen osaston, joten askartelu, ateria- ja lepoajat voitiin järjestää edullisimmin riippumatta puolipäiväosaston päiväjärjestyksestä. Yhteyttä toisiin lapsiin pidettiin yllä päivittäisillä yhteisillä laulu- ja leikkitunneilla. Kokopäiväosastolla askartelu oli suunnilleen samanlaista kuin puolipäiväosastoillakin. Erityisen tärkeänä pidettiin sitä, että lapset saivat oleskella ulkona niin paljon kuin mahdollista.

Toimintapäivien lukumäärä oli Sedmigradskyn I ja II pientenlastenkouluissa, Marian turvakodissa sekä Porintien pientenlastenkoulussa kevätlukukaudella 112 ja syyslukukaudella 88, yhteensä 200, Vanhaistentien pientenlastenkoulussa kevätlukukaudella 112 ja syyslukukaudella 89, yhteensä 201. Vartiokylän pientenlastenkoulussa toimintapäivien luku oli kevätlukukaudella 111 ja syyslukukaudella 88, yhteensä 199. Sedmigradskyn II pientenlastenkoulussa työskenteli kokopäiväosasto kevätlukukaudella 122 päivää.

Läsnäolopäivien luku oli Sedmigradskyn I pientenlastenkoulussa yhteensä 6 983, Sedmigradskyn II pientenlastenkoulussa 3 710, Marian turvakodissa 7 841, Porintien pientenlastenkoulussa 4 293, Vanhaistentien pientenlastenkoulussa 3 921 ja Vartiokylän pientenlastenkoulussa 4 122. Keväällä toimineen kokopäiväosaston läsnäolopäivien luku oli 2 160.

Oppilaat. Lastentarhoissa oli kevätlukukaudella yhteensä 225 ja syyslukukaudella 197 oppilasta. Tilan puutteen vuoksi ei 57 lasta voitu ottaa lastentarhoihin.

Koko oppilasmäärä vuonna 1962 *Total number of pupils during the year 1962*

Lastentarha • <i>Kindergarten</i>	Kevätlukukauden alkaessa <i>Spring term</i>			Syyslukukauden alkaessa <i>Autumn term</i>		
	Poikia <i>Boys</i>	Tyttöjä <i>Girls</i>	Summa <i>Total</i>	Poikia <i>Boys</i>	Tyttöjä <i>Girls</i>	Summa <i>Total</i>
Sedmigradskyn koulu I	22	28	50	23	27	50
» » II	23	27	50	12	13	25
Marian turvakoti	23	27	50	23	24	47
Porintien pientenlastenkoulu	11	14	25	12	13	25
Vanhaistentien pientenlastenkoulu	11	14	25	12	13	25
Vartiokylän pientenlastenkoulu	10	15	25	10	15	25
Summa (<i>Total</i>)	100	125	225	92	105	197

Lasten lukumäärä lokakuun 1 p:nä 1962

Number of children, 1st October 1962

Ikä vuoden lopussa · Age at the end of the year			Äidinkieli · Native language		
	Luku Number	%		Luku Number	%
2 vuotta (years)	1	0.5	Suomi (Finnish)	24	12.2
3 » »	17	8.7	Ruotsi (Swedish)	165	84.2
4 » »	28	14.3	Muu kieli (Other)	7	3.6
5 » »	73	37.2			
6 » »	77	39.3			

Sukupuoli · Sex			Henkikirjoituspaikka · Domicile		
Poikia (Boys)	98	50.0	Helsinki	196	100.0
Tyttöjä (Girls)	98	50.0	Muu (Elsewhere)	—	—

Perheenpään sosiaaliryhmä · Social status of the head of the family		
I. Johtavassa asemassa olevia ym. (Persons in leading positions, professionals etc.)	111	56.6
II. Pienyrittäjiä, työnjohtajia, yl. toimistohenkilökuntaa ym. (Owners of small enterprises, foremen, qualified office personnel etc.)	57	29.1
III. Ammattityöntekijöitä, al. toimistohenkilökuntaa ym. (Skilled workers, unqualified office personnel etc.)	24	12.2
IV. Aputyöntekijöitä ym. (Unskilled workers etc.)	4	2.1
Lapsia kaikkiaan (Total of pupils)	196	100.0

Terveystarkastus. Kaikille oppilaille pidettiin pari yleistä terveystarkastusta ja epäselvät tapaukset tutkittiin moneen kertaan. Sairaustapauksissa koululääkäri antoi hoito-ohjeita.

Lisäksi opettajistolla ja muulla henkilökunnalla oli yleinen tarkastus.

Lastentarhoissa kertomusvuonna sattuneet taudintapaukset ilmenevät seuraavasta asetelmasta:

T a u t i	Sedmigradskyn pienlastenkoulut		Marian turva- koti	Porintien pienlasten- koulu	Vanhaisten- tien pien- lastenkoulu	Puotilan pienlasten- koulu	Summa
	I	II					
Tulirokko	—	—	—	—	—	1	1
Tuhkarokko	—	1	—	1	—	1	3
Hinkuyskä	4	—	—	—	—	—	4
Sikotauti	—	2	—	1	—	—	3
Vesirokko	—	—	—	2	—	—	2
Influenssa	14	47	24	34	23	24	166
Angina, nielun ja keskikorvan tulehdus	6	8	5	2	4	2	27
Vatsatauti	—	8	9	2	28	4	51
Muut taudit	—	3	68	1	44	5	121

Hampaidenhoidon sai kertomusvuonna maksutta 26 oppilasta.

Ruokinta ja hoito. Hoito ja kasvatus on lain mukaan maksutonta lastentarhoissa, jotka nauttivat valtionapua, mutta ruoasta peritään johtokunnan vahvistama maksu. Tämä oli puolipäiväosastoilla 60 mk päivässä ja kokopäiväosastolla 120 mk sekä 1. 9. alkaen puolipäiväosastoilla 75 mk päivässä.

Kertomusvuonna tarjottiin kaikissa lastentarhoissa yksi lämmin ateria päivässä, kokopäiväosastolla kaksi lämmintä ateriaa sekä välipala.

Sedmigradskyn I pienlastenkouluun sekä Porintien, Vanhaistentien ja Vartiokylän pienlastenkouluihin tilattiin ruoka elintarvikekeskuksesta (kansakoulujen ateria). Lisäksi tarjottiin

päivittäin voileipiä, leikkeleit ja maitoa. Marian turvakodissa ja Sedmigradskyn II pientenlastenkoulussa valmistettiin ruoka koulussa, viimeksi mainitussa kuitenkin vain kevätlukukaudella.

Tarkastukset. Taloudenhoitaja kävi kertomusvuonna useita kertoja kaikissa lastentarhoissa, minkä lisäksi muutamat johtokunnan jäsenet olivat läsnä lastentarhojen juhlissa ja vanhempainkokouksissa. Säätiön tilintarkastajat sekä taloudenhoitaja tarkastivat kaikki lastentarhat vuoden alussa.

Yhteistyö vanhempien kanssa. Kertomusvuonna pidettiin eri lastentarhoissa viisi vanhempainkokousta, joissa oli ohjelmaa, esitelmiä kasvatuskysymyksistä, keskustelua lasten ongelmista sekä kahvitarjoilua.

Opettajat tekivät kertomusvuonna 23 kotikäyntiä keskustellakseen vanhempien kanssa lasten kasvatuksesta.

Koulujen talous. Yhteenveto Sedmigradskyn pientenlastenkoulujen ja Marian turvakodin tilinpäätöksestä 31. 12. 1962 ilmenee seuraavasta:

Sedmigradskyn pientenlastenkoulujen menot ja tulot kalenterivuonna 1962

Expenditure and income of the Sedmigradsky Nursery Schools during the calendar year 1962

<i>M e n o t • Expenditure</i>	<i>Mk • Marks</i>
Lastentarhat (<i>Nursery schools</i>)	10 690 566
Kiinteistöt (<i>Premises</i>)	7 471 145
Korot (<i>Interests</i>)	281 210
Verot (<i>Taxes</i>)	826 122
Poistot (<i>Depreciation</i>)	399 325
Yleiset kulut (<i>General expenses</i>)	360 224
Vakuutusmaksut (<i>Insurance premiums</i>)	211 424
Voitto (<i>Surplus</i>)	3 085 366
Summa (Total)	23 325 382

T u l o t • Income

Kiinteistöt (<i>Premises</i>)	19 299 446
Valtionapu (<i>State grant</i>)	2 796 299
Ruokinta (<i>Feeding</i>)	1 165 788
Korot (<i>Interests</i>)	29 774
Muut tulot (<i>Other income</i>)	34 083
Summa (Total)	23 325 382

Marian turvakodin menot ja tulot kalenterivuonna 1962

Expenditure and income of the Maria Asylum during the calendar year 1962

<i>M e n o t • Expenditure</i>	<i>Mk • Marks</i>
Lastentarhat (<i>Nursery schools</i>)	8 797 265
Kiinteistö (<i>Premises</i>)	7 822 381
Korot (<i>Interests</i>)	412 687
Poistot (<i>Depreciation</i>)	80 000
Yleiset kulut (<i>General expenses</i>)	132 095
Vakuutusmaksut (<i>Insurance premiums</i>)	174 678
Summa (Total)	17 419 106

Tulot • Income

Mk • Marks

Kiinteistö (<i>Premises</i>)	11 984 533
Valtionapu (<i>State grant</i>)	2 175 017
Ruokinta (<i>Feeding</i>)	1 077 845
Korot (<i>Interests</i>)	249 750
Muut tulot (<i>Other income</i>)	17 418
Tappio (<i>Deficit</i>)	1 944 543
Summa (<i>Total</i>)	17 419 106

SUOMENKIELISET KANSAKOULUT

Kalenterivuonna 1962

FINNISH PUBLIC ELEMENTARY SCHOOLS

Calendar year 1962

I. KANSAKOULUJEN HALLINTO

Administration

1. Johtokunta ja virkailijat

School Board and officials

Johtokunta. Suomenkielisten kansakoulujen johtokuntaan kuuluivat kertomusvuonna kaupunginvaltuuston valitsemina kouluneuvos Jussi Saukkonen puheenjohtajana, halli- ja torikaupan valvoja Paavo Kivi varapuheenjohtajana sekä jäseninä valtiot. maist. Paavo Hyvönen, rehtori Liisa Kääriäinen, lehtori Liisa Mäkinen ja merkonomi Erik Hautamäki. Opettajiston valitsemana jäsenenä oli kansalaiskoulun opettaja Irma Arminen. Johtokunnan sihteerinä toimi fil.maist. Kalevi Jääskeläinen. Kaupunginhallituksen edustajana kokouksissa oli opetus- ja sivistystointa johtava apulaiskaupunginjohtaja Aarre Loimaranta.

Virkailijat. Suomenkielisten kansakoulujen ensimmäisenä tarkastajana oli kertomusvuonna fil.tri Aarne Huuskonen ja 1. 8. lukien fil.maist. Walter Erko, toisena tarkastajana fil.maist. W. Erko ja 1. 8. lukien fil.maist. Kalevi Jääskeläinen, taloudenhoitajana kansak.opett. Matti Paaso ja sihteerinä fil.maist. K. Jääskeläinen.

Fil.tri. Aarne Huuskonen
I kansakouluntarkastaja vv. 1936—62

Kertomusvuoden aikana 31. 7. erosi virastaan ensimmäinen tarkastaja, fil.tri Aarne Huuskonen siirtyen eläkkeelle. Tarkastaja Huuskonen tuli virkaansa 1. 1. 1936 ja toimi siinä yhtäjaksoisesti yli 26 vuotta eli lähes yhtä pitkän ajan kuin edeltäjänsä, kouluneuvos Matti Pesonen. Hänen toimikautenaan Helsingin suomenkieliset kansakoulut kehittyivät suurkaupungin koululaitoksen mittoihin ja saivat uusia, opetustyötä täydentäviä työmuotoja. Erikoisen tarmokkaasti hän työskenteli kansakoulun nuorisokerhotojen, raittiustyön, kansalaiskasvatuksen, taloudellisen kasvatuksen, kodin ja koulun yhteistyön sekä väestönsuojelun edistämisen hyväksi.

2. Johtokunnan toiminta

Decisions and activities

Johtokunta kokoontui kertomusvuonna 20 kertaa ja käsitteli kokouksissaan 1 089 asiaa. Saapuneita kirjelmia oli 2 324 ja lähetettyjä 2 959.

Päätökset. Johtokunnan kertomusvuonna tekemistä päätöksistä mainittakoon seuraavat: (o p e t u s t o i m i n t a) määrättiin kevät- ja syyslukukauden työajat sekä lupapäivät (11.1. 41 §; 8.3. 239 §; 26.4. 375 §; 13.9. 751—752 §); päätettiin eräiden uusien oppikirjojen ottamisesta kansakoulujen käyttöön ja kokeiltavaksi (26.4. 407—408 §); päätettiin Me nuoret -nimisen perhekasvatusta koskevan kirjasen jakamisesta kansalaiskoulun VIII luokkien oppilaille (10.5. 458 §); päätettiin varsinaisen kansakoulun opetussuunnitelman muuttamisesta lukuvuoden 1962/63 alusta lukien (24.5. 519 §); hyväksyttiin varsinaista kansakoulua, apukoulua ja kansalaiskoulua koskeva lukuvuoden 1961/62 vuosikertomusten yhdistelmä (7.6. 586 §); hyväksyttiin lukuvuoden 1962/63 opetussuunnitelmien vuositarkistheet (27.9. 791 §); hyväksyttiin nuorisokerhotyön toimintasuunnitelma työkaudeksi 1962/63 (18.11. 943 §); vapautettiin oppivelvollisia oppivelvollisuuden suorittamisesta määrääjäksi tai kokonaan, myönnettiin oppilaille vapautuksia koulun uskonnonopetuksesta sekä siirrettiin oppilaita apu-, tarkkailu- ja muille erityisluokille (kaikissa kokouksissa); (v i r a t) täytettiin kansakoulukanslian tp. toimistoapulaisten virat (8.3. 247 §; 24.5. 509 ja 530 §; 13.12. 1072 §); valittiin lailliseksi koeajaksi 31 opettajaa sekä väliaikaisiksi ja tuntiopettajiksi lukuvuodeksi 1962/63 yhteensä 143 opettajaa (22.3. 285 §; 14.6. 623 §; 27.9. 783 §); määrättiin kesäsiirtoloiden johtajat ja apulaisjohtajat (5.4. 336 §); valittiin Haagan, Kulosaaren ja Katajanokan varsinaisten kansakoulujen johtajiksi opettajat L. J. Kauppinen, E. E. Pursiainen ja E. M. Liikkanen (10.5. 448 §; 24.5. 510 §; 13.12. 1047 §); annettiin virkavaltakirjat koeaikansa palvelleille opettajille (30.8. 689 §); valittiin nuorisokerhotoiminnan johtajaksi lukuvuodeksi 1962/63 opett. Arvo Haanto (13.9. 753 §); valittiin metalli- ja luonnonopillisten linjojen työpajojen kalustonhoitaja (13.12. 1048 §); palkattiin suomen- ja ruotsinkielisten kansakoulujen ja työväenopistojen kunnossapitorakennusmestariksi rak.mest. Thure Jansson (13.12. 1058 §); (k i i n t e i s t ö t) päätettiin viljelyspalstojen vuokraamisesta eräiltä koulutonteilta (8.3. 254 §); vuokrattiin huonetiloja Pohjois-Helsingin yhteiskoulun kannatusyhdistyksen, Vartiokylän Oppikouluyhdistyksen sekä Liike- ja toimistokoulun käyttöön (24.5. 550 §; 30.8. 698 §; 13.9. 738 §; 13.12. 1054 §); luovutettiin kouluista huonetiloja seuroille, yhdistyksille ym. eri tarkoituksiin (kaikissa kokouksissa); (a v u s t u k s e t) jaettiin avustuksia VIII luokien oppilaiden opintoretkelyyn (8.3. 225 §); jaettiin oppilasapurahat ja -stipendit (10.5. 435 §); hyväksyttiin vähävaraisten oppilaiden vaate- ja jalkineavustusten, silmälasien sekä jalkatukien jakoperusteet toistaiseksi noudatettavaksi (25.10. 928 §); (m u u t a s i a t) vahvistettiin korvauksen määrä Kauniaisten kauppalan, Espoon ja Helsingin maalaiskuntien kaupungin kuurojen erityisluokalle sijoittamien oppivelvollisten koulunkäytikustannuksista (24.5. 517 §); päätettiin toimittaa maidon jakelu kouluissa Tetra-kertapakkauksissa lukuvuoden 1962/63 alusta lukien (24.5. 518 §); valittiin johtokunnan edustajaksi nuorisotyölautakuntaan v:ksi 1963 opett. Arvo Haanto (22.11. 994 §); valittiin suomenkielisten kansakoulujen työturvallisuuselimen jäsenet ja varajäsenet toimikaudeksi 1963—65 (22.11. 995 §).

Esitykset: Johtokunta teki kertomusvuonna esityksiä asioista, jotka mm. koskivat (o p e t u s t o i m i n t a) erityisopetuksen neuvojan viran perustamista (11.1. 42 §); kotitalouden opetuksen järjestelyä varsinaisessa kansakoulussa ja kansalaiskoulussa (8.2. 142 §); musiikinohjaajan toimen perustamista (22.2. 198 §); määrärahan varaamista apukoulujen kuraattoritönn laajentamista varten (8.3. 233 §); määrärahan varaamista v:n 1963 talousarvioon sairaiden oppivelvollisten kotona tapahtuvaa opettamista varten (25.10. 900 §); (v i r a t j a p a l k a t) tp. toimistoapulaisen palkkaamista kansakoulujen kansliaan (11.1. 57 §; 26.4. 409 ja 419 §); yhden alakansakoulunopettajan viran muuttamista yläkansakoulunopettajan viraksi (5.4. 347 §); kaupungin kansakoulujen veistokalustonhoitajien johtosäännön kumoamista ja kaupungin kansakoulun ohjesäännön 22 §:n muuttamista (10.5. 456 §); viiden siivoajan ja yhden ruoanjakajan viran lakkauttamista (30.8. 716 §); (k i i n t e i s t ö t) koulutonttien varaamista

Kallion—Sörnäisten alueilta (11.1. 50 §); Huopalahden kansalaiskoulun tontin laajentamista (11.1. 51 §); lisätilojen vuokraamista Kruununhaan ruotsinkielisestä kansakoulusta (5.4. 352 §); eräiden koulurakennusten ja perusparannustöiden kiirehtimistä (10.5. 468 §); Ala-Malmin kansalaiskoulun tontin järjestelyä (10.5. 469 §); jatkoluvan saamista eräiden vuokrahuoneistojen käyttöön (14.6. 627 §); määrärahojen varaamista alueiden puhtaanapitoa ja hoitoa, rakennusten vuosikorjauksia sekä yleisten laitteiden kunnossapitoa varten v:n 1963 talousarvioon (30.8. 659 §); Haagan kansakoulun liittämistä yleiseen viemäriverkostoon (30.8. 635 §); huonetilojen vuokraamista talosta Steniuksentie 10 (30.8. 713 §); koululaisten urheilukentäksi sopivan alueen hankkimista Kalliosta (13.12. 1062 §); kansakoulutontin varaamista Konalan ja Myllypuron alueilta (13.12. 1063—1064 §); Myllypuron alueelle rakennettavaksi suunnitellun kansakoulun rakennusohjelmaa (13.12. 1066 §); (m u u t a s i a t) määrärahan myöntämistä kaupungin kansakoululaisten osallistumiseksi kansakoulujen talvikisoihin (26.1. 90 §); Suomen Kaupunkiliiton ansiomerkin ja Helsinki-mitalin myöntämistä (22.2. 184—185 §); matka-apurahojen myöntämistä kansakoululaitoksen viranhaltijoille (8.3. 248 §); määrärahan myöntämistä kaupungin kansakoulujen kerhонуorten edustajien osallistumiseksi valtakunnallisille kerho- ja retkeilypäiville (26.4. 412 §); mahdollisuuksia kouluruoan monipuolistamiseen ja parantamiseen (24.5. 520 §); vuoden 1963 talousarviota (27.9. 825 §); opettajien ja muiden virka- ja toimihenkilöiden kansakouluissa nauttiman ilmaisen aterian raha-arvon määräämistä verotusta ja veron ennakko-pidätystä varten (25.10. 899 §); kansakoululaisten liikenneturvallisuutta tehostavien liikenne-merkkien asettamista Toukolan, Snellmanin, Mellunkylän, Kannelmäen, Munkkiniemen, Pitäjänmäen ja Herttoniemen kansakoulujen lähetyksillä olevien katujen risteyksiin (5.4. 320 §; 24.5. 536 §; 7.6. 587 §; 30.8. 654 §; 27.9. 807 §; 11.10. 875 §; 22.11. 1009 §).

Lausunnot: Johtokunta antoi kertomusvuonna lausuntoja asioista, jotka mm. koskivat (o p e t u s t o i m i n t a) kotiopetuksen antamista eräille invalidilapsille (25.1. 96 §; 13.9. 755—756 §; 27.9. 829 §); heikkonäköisten erityisluokan perustamista (22.2. 189 §); rinnakkaisluokkien tuntijaon yhdenmukaistamista (24.5. 528 §); rikollisuutta ja epäsosiaalisia käyttäytymisilmiöitä ennakolta ehkäisevän valistustoiminnan järjestämistä kansakoulujen VIII luokkien oppilaille (27.9. 808 §); (v i r a t j a p a l k a t) kaupungin kansakoulun ohjesäännön 23 §:n muuttamista (25.1. 98—99 §; 26.4. 397 §); kansakoulujen kirjastosihteerin, elokuvatoiminnan johtajan, nuorisokerhotyön johtajan ja toivonliittojen toiminnanjohtajan palkkion korotusanomuksia (8.3. 229—232 §; 27.9. 821—824 §); kansakoulujen metalli- ja luonnonopin työpajojen uusien työ-sopimussuhteessa olevien kalustonhoitajien palkkaamista (8.3. 252 §; 30.8. 659 §); koulukasvitarhojen opettajille ja koulukasvitarhatoiminnan johtajalle suoritettavien palkkioiden tarkistamista (8.3. 256 §); I kansakouluntarkastajan viran hakijoita (30.8. 694 §); ns. vanhaan palkkausjärjestelmään kuuluvien opettajien ylitynti- ja tuntipalkkioiden sekä koulujen johtajille suoritettavien palkkioiden korottamista (10.5. 478 §); kansakoulujen huoltohenkilökunnan ylimääräisten palkkioiden korottamista (27.9. 831 §); ns. uuteen palkkausjärjestelmään kuuluvien opettajien sekä koulujen johtajien palkkoja ja palkkioita 1. 10—31. 12. 1962 välisenä aikana sekä 1. 1. 1963 lukien (27.9. 832 §; 13.12. 1082 §); talonmiehen viikkolevon aikaisen sijaisen palkkion korottamista (8.11. 960 §); (k i i n t e i s t ö t) Puistolans kansakoulun lisärakennuksen ja Kylä-nevan kansakoulun pääpiirustuksia (22.2. 201 §; 8.3. 257 §); uusien asuntoalueiden yleisten rakennusten rakentamista (8.3. 262 §); kouluhallituksen toimeksiannosta tehtyä kaupungin kansakoulurakennusten tarkastuskertomusta (22.3. 293 §); Kruununhaan ruotsinkielisen kansakoulun opetustilojen luovuttamista kansakoulujen silmä- ja korvapoliiklinikoiden käyttöön (26.4. 404 §); Pihlajamäen koulurakennuksen luonnospiirustuksia (24.5. 559 §); Malmin pohjoisen kansakoulurakennuksen muutostyöpiirustuksia (24.5. 560 §); rantapalstan ostamista Topulin kesäsiirtolalle (30.8. 656 §); kansakoulujen pihojen käyttöä autojen pysäköintiin (30.8. 658 §); Ala-Malmin kansalaiskoulun luonnospiirustuksia (30.8. 667 §); Korpilahden kunnan Mutasen pappilan ostamista kesäsiirtolaksi (30.8. 668 §); kaupungin hallinnossa olevien voimistelusalien sisäharjoitustilojen korvauksetonta käyttöä (25.10. 916 §); kesäsiirtolan perustamista Bengtsärin saarelle (25.10. 916 §); huonetilojen varaamista lastentarhalle Munkkivuoren alueelta (13.12. 1067 §); (a v u s t u k s e t) kaupungin virastojen ja laitosten urheilutyön tukemiseen varatun avustus-

määrärahan myöntämistä Helsingin Opettajayhdistykselle (8.3. 249 §); Helsingin suomalaisen yhteiskoulun, Venäläisen kansakoulun, Juutalaisen yhteiskoulun valmistavan koulun, Ranskalaisen alkeiskoulun, Rudolf Steiner -koulun, Helsingin Yhtenäiskoulun, Turkkilaisen kansakoulun ja Kruununhaan valmistavan koulun avustusanomuksia (26.4. 398 §; 10.5. 462 ja 476 §; 24.5. 524—527 §; 13.12. 1078 §); (m u t a s i a t) kouluhammashoitolaitoksen uudelleenjärjestelyä (8.2. 143 §); kananmunien ja munaruokien lisäämistä kouluaterioihin (14.6. 628 §); lastenpsykiatrisen työn kehittämiskomitean mietintöä (13.9. 746 §); kiinteän omaisuuden tarkastajien v:n 1961 kertomusta (30.8. 652 §); lastensuojelun tarpeiden nykyistä tehokkaampaa huomioon ottamista kansakoulujen työssä (25.10. 908 §); koulukirjastojen uudelleen järjestelyä (22.11. 1014 §).

3. Komiteat ja toimikunnat

Committees

Koulurakennuskomitean puheenjohtajana toimi apulaiskaupunginjohtaja Aarre Loimaranta, sihteerinä oli taloudenhoitaja Matti Paaso ja jäsenenä kaupunginarkkitehti Jaakko Kontio, kouluneuvos Jussi Saukkonen, tarkastajat Hilding Cavonius, Aarne Huuskonen ja 1. 8. lukien Walter Erko sekä taloudenhoitaja-sihtööri Henry Backman.

Toivonliittotoimikuntaan, jonka puheenjohtajana toimi tarkastaja Aarne Huuskonen ja 1. 8. lukien tarkastaja Walter Erko, kuuluivat halli- ja torikaupan valvoja Paavo Kivi johtokunnan edustajana, opettajat Anna-Liisa Alhos, Niilo Ahlman, Eero Ruohomäki ja Martta Ruoppila sekä toiminnanjohtajana Pentti Myllynen.

Kirjastotoimikuntaan kuuluivat: puheenjohtajana tarkastaja Walter Erko sekä jäsenenä opettajat Inkeri Airola, Aaro Nuutinen, Irma Savutie-Vaara sekä kirjastosihtööri Veikko Jokinen.

Opettajiston 21. 11. 1956 asettaman oppikirjatoimikunnan puheenjohtajana toimi koulunjohtaja Väinö Ikävalko, sihteerinä opettaja Valle Ojaniemi ja jäsenenä opettajat Kerttu Kohonen, Hilikka Koponen, Esteri Kurkela, Virpi Lappalainen, Tyyne Löw, Aaro Nuutinen, Lea Saarela sekä Aini Vaheri.

Opettajakokousten ohjelman suunnittelua ym. asioita hoiti tarkastajien lisäksi toimikunta, johon kuuluivat opettajat Veikko Koistinen, Elma Kyrönseppä, Väinö Nissinen, Valle Ojaniemi, Kaarina Pirjola, Lea Saarela, Keijo Syväniemi, Terttu Taipale, Eeva Toivio, Leila Vaheri ja Katri Valliala.

II. KOULUHUONEISTOT

School buildings

Kertomusvuonna oli suomenkielisillä kansakouluilla 52 omaa koulutaltoa, nimittäin Aleksis Kiven koulu Porvoonkatu 2, Eläintarhan koulu Savonkatu 2, Haagan koulu Steniuksentie 14, Herttoniemen koulu Ahmatie 1 (2 rakennusta), Kaisaniemen koulu Puutarhakatu 1, Kallion koulu Neljäs linja 13—15, Kannelmäen koulu Kanneltie 1 (2 rakennusta), Käpylän koulu Väinölänskatu 7 (2 rakennusta), Lapinlahden koulu Lapinlahdenkatu 10, Lapinlahden tarkkailukoulu Lapinlahdenkatu 6, Malmin apukoulu Karviaistie 5, Malmin kansalaiskoulu Kirkonkyläntie 33, Malmin koulu Kirkonkyläntie 25, Maunulan koulu Haavikkotie 5 (2 rakennusta), Meilahden koulu Jalavatie 6, Mellunkylän koulu Naulakalliontie (2 rakennusta), Metsolan koulu Yhdyskunnantie 47, Munkkiniemen koulu Laajalahdentie 32, Myllykallion koulu Myllykalliontie 1a, Mäkelän koulu Hattulantie 2, Nuottapolun koulu Nuottapolku 11, Oulunkylän koulu Teinintie 12, Pajalahden koulu Tallbergin puistotie 12, Pakilan koulu Halkosuontie 88, Pakilan kansalaiskoulu Pakilantie 67, Pitäjänmäen koulu Nuolitie 9, Porolahden koulu Roihuvuorentie 2, Porthanin apukoulu Porthaninkatu 8, Puistolän koulu Läksyrinne 4—6, Pukinmäen koulu Kaartotie, Santahaminan koulu, Siilitien koulu Hillerikuja 4, Snellmanin koulu Punavuorenkatu 8—10

(2 rakennusta), Suomenlinnan koulu, Taivallahden koulu Eteläinen Hesperiankatu 38 (2 rakennusta), Tapanilan koulu Veljestentie 22—24 (3 rakennusta), Tehtaankadun koulu Tehtaan-
katu 15—17, Tolarin koulu Tolarintie 6, Toukolan koulu Toukola 3, Töölön koulu Töölönkatu
41—45, Vallilan koulu Hämeentie 80, Vallisaaren koulu ja Vartiokylän koulu Kiviportintie 32.

Omien koulutalojen lukumäärä ei kertomusvuonna lisääntynyt, mutta syyslukukaudella valmistui Porolahden koulun lisärakennus.

Seuraavat koulut työskentelivät vuokrahuoneistoissa: Alppilan koulu Alppikatu 18, Isosaa-
ren koulu, Katajanokan koulu Kruunuvuorenkatu 11—13, Kulosaaren koulu Kulosaarentie
6—8, Oikokadun koulu Oikokatu 7, Työväenopiston koulu Helsinginkatu 26. Lisätiloja oli
vuokrattu Alppilan koululle Kotitalousopettajaopistosta Sturenkatu 2 a:sta, Haagan koululle
Steniuksentie 10:stä, Kallion koululle Alppikatu 1:stä, Malmin apukoululle Maasälväntie 5:stä,
Malmin kansalaiskoululle Malmilta Anianpellontie 4:stä sekä Porolahden koululle Satumaan-
polku 2:sta.

Kaarelan ruotsinkielisessä kansakoulussa työskenteli yksi suomenkielinen luokka.

Ruotsinkielisiä kouluja toimi yhdessä suomenkielisten koulujen kanssa Haagan, Kannel-
mäen, Maunulan, Pajalahden, Siilitien, Tolarin ja Vartiokylän koulutaloissa.

Suomenkielisiä kansakouluja tai niiden luokkia työskenteli kaikkiaan 65:ssä eri paikassa.

III. KOULUMUODOT

School types

Luokkien lukumäärä syyslukukaudella

Number of classes, Autumn term

Koulumuoto • <i>Type of school</i>	Luokkia • <i>Classes</i>									Niistä opettaja luokkia <i>Teacher's classes</i>
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Summa <i>Total</i>	
Varsinainen kansakoulu • <i>Public elementary school proper</i>	179	171	145	145	76	62	—	—	778	754
poikaluokkia (<i>boys' classes</i>)	—	—	57	57	32	24	—	—	170	167
tyttöluokkia (<i>girls' classes</i>)	—	—	58	56	26	20	—	—	160	158
sekaluokkia (<i>coeducational classes</i>) ...	179	171	30	32	18	18	—	—	448	429
Kansalaiskoulu • <i>Civic school</i>	—	—	—	—	—	—	66	71	137	135
poikaluokkia (<i>boys' classes</i>)	—	—	—	—	—	—	36	37	73	71
tyttöluokkia (<i>girls' classes</i>)	—	—	—	—	—	—	29	32	61	61
sekaluokkia (<i>coeducational classes</i>) ...	—	—	—	—	—	—	1	2	3	3
Summa (<i>Total</i>)	179	171	145	145	76	62	66	71	915	889
Apukoulu (<i>School for mentally retarded children</i>)	5	13	15	13	15	13	11	11	96	46
Tarkkailluluokat (<i>Classes for emotionally maladjusted children</i>)	2	2	3	5	6	5	3	2	28	21
Muut erityisluokat (<i>Other special classes</i>)	4	3	3	3	3	3	1	—	20	7
Luokkia kaikkiaan (<i>Total of classes</i>)	190	189	166	166	100	83	81	84	1 059	963

Porolahden kansakoulun uusi lisärakennus. Moottoripaja.

IV. KOULUJEN OPPILASMÄÄRÄ

Number of pupils

Lukuvuoden 1961/62 alussa oli oppilaita 30 434. Lukuvuoden aikana otettiin 1 874 uutta oppilasta ja 1 878 erosi. Eroamissyyn mukaan nämä jakaantuivat seuraavasti:

Lukuvuoden 1961/62 kuluessa eronneet oppilaat eroamissyyn mukaan ryhmitettyinä

Pupils having left school, grouped according to the reason for their leaving

	Luku Number	%
Muutto kaupungin toiseen kansakouluun (<i>Removal to another public elementary school in the city</i>)	1 243	66.2
Muutto toiselle paikkakunnalle (<i>Removal to another place</i>)	461	24.6
Siirretty lastenhuoltolaitokseen (<i>Taken to a child welfare institution</i>)	68	3.6
Koulunkäynnin keskeyttäminen (<i>School-attendance discontinued</i>)	42	2.2
Muu tai tuntematon syy (<i>Some other or unknown reason</i>)	64	3.4
Summa (<i>Total</i>)	1 878	100.0

Lukuvuoden päättyessä oli oppilaita 30 430, joiden jakautuminen opiskelun tuloksen mukaan oli seuraava:

Oppilaat lukuvuoden 1961/62 päättyessä opiskelun tuloksen mukaan ryhmitettyinä

Pupils at the end of the school year 1961/62 grouped according to the results of their studies

	Luku Number	%
Sai päästötodistuksen tai päästökirjan: <i>Having received the school-leaving certificate</i>		
kansalaiskoulusta (<i>from a civic school</i>)	2 459	8.1
apukoulusta (<i>from a school for mentally retarded children</i>)	78	0.3
tarkkailuluokilta (<i>from classes for emotionally maladjusted children</i>)	9	0.0
muilta erityisluokilta (<i>from other special classes</i>)	3	0.0
Siirrettiin lähinnä ylemmälle luokalle (<i>Moved up to the next class</i>)	26 705	87.8
Siirrettiin ehdollisesti lähinnä ylemmälle luokalle (<i>Moved up conditionally to the next class</i>)	707	2.3
Jäi ehdoitta luokalle (<i>Not moved up to the next class</i>)	469	1.5
Summa (<i>Total</i>)	30 430	100.0

Kevätlukukaudella 1962 eri kouluihin pyrkineet oppilaat

Applications for admission to various types of schools

Koulu · School	Luku Number
Oppikouluun (<i>Secondary school</i>)	4 348
Ammattikouluun (<i>Vocational school</i>)	837
Kauppakouluun (<i>Commercial school</i>)	125
Muuhun kouluun (<i>Some other school</i>)	25

Lokakuun 20 p:nä 1962 kerättiin lukuvuoden 1962/63 oppilaista yksityiskohtaisia tietoja, jotka ilmenevät seuraavista asetelmista:

Oppilaat lokakuun 20 p:nä 1962
Pupils, 20th October 1962

Ikä vuoden lopussa · Age at the
end of the year

	Luku Number	%	Sukupuoli · Sex	Luku Number	%
6 vuotta (years)	146	0.5	Poikia (Boys)	15 806	52.1
7 » »	5 417	17.8	Tyttöjä (Girls)	14 535	47.9
8 » »	5 255	17.3			
9 » »	5 065	16.7	Äidinkieli · Native language		
10 » »	4 992	16.5	Suomi (Finnish)	30 170	99.4
11 » »	2 409	7.9	Ruotsi (Swedish)	141	0.5
12 » »	2 002	6.6	Muu kieli (Other language) ..	30	0.1
13 » »	2 093	6.9			
14 » »	2 400	7.9	Henkikirj.paikka · Domicile		
15 » »	534	1.8	Helsinki	29 975	98.8
16 » »	27	0.1	Muu (Elsewhere)	366	1.2
17 » »	1	0.0			

Koulumuoto · School type

Varsinainen kansakoulu (Public elementary school proper)

luokat I—II (classes I—II)	10 801	35.6
luokat III—VI (classes III—VI)	14 358	47.3
Kansalaiskoulu (Civic school)	4 370	14.4
Apukoululuokat (Classes for mentally retarded children)	562	1.9
Tarkkailuluokat (Classes for emotionally maladjusted children)	183	0.6
Muut erityisluokat (Other special classes)	67	0.2

Asunto kaupunginosittain¹⁾ · Residence by City Ward

Kantakaupunki (Inner city)

	Luku Number	%		Luku Number	%
1. Kruununhaka	581	1.9	14. Taka-Töölö	1 087	3.6
2. Kluuvi	115	0.4	15. Meilahti	393	1.3
3. Kaartinkaupunki	131	0.4	16. Ruskeasuo	217	0.7
4., 20. Kamppi, Länsisatama ..	936	3.1	17. Pasila	212	0.7
5. Punavuoret	426	1.4	18. Laakso	172	0.6
6. Eira	485	1.6	21. Hermannin	376	1.2
7. Ullanlinna	635	2.1	22. Vallila	1 094	3.6
8. Katajanokka	209	0.7	23. Toukola	391	1.3
9. Kaivopuisto	31	0.1	24. Kumpula	369	1.2
10., 19. Sörnäinen, Mustikkamaa,			25. Käpylä	1 037	3.4
Korkeasaari	494	1.6	26. Koskela	141	0.5
11. Kallio	1 949	6.5	27. Vanhakaupunki	68	0.2
12. Alppiharju	1 343	4.4	52., 53. Suomenlinna, ulkosaaret	218	0.7
13. Etu-Töölö	835	2.8			

Esikaupungit (Suburbs)

	Luku Number	%		Luku Number	%
31. Lauttasaari	1 249	4.1	29. Haaga	1 893	6.3
30. Munkkiniemi	1 153	3.8	Siitä: Etelä-Haaga	774	2.6
Siitä: Munkkivuori	259	0.9	46. Pitäjänmäki	498	1.6

¹⁾ Tarkempi jaottelu luokka-asteittain on julkaisussa Tilastollisia kuukausitietoja Helsingistä 5/1963.

Esikaupungit (*Suburbs*)

	Luku Number	%		Luku Number	%
32. Konala	247	0.8	40. Suutarila	217	0.7
33. Etelä-Kaarela	924	3.0	42. Kulosaari	287	0.9
28. Oulunkylä	2 083	6.9	43. Herttoniemi	2 727	9.0
Siitä: Maunula, Pirkkola	1 629	5.4	Siitä: Roihuvuori	889	2.9
34. Pakila	793	2.6	44., 48. Tammisalo, Vartiosaari ..	145	0.6
35. Tuomarinkylä	273	0.9	45. Vartiokylä	941	3.1
36., 37. Viikki, Pukinmäki	416	1.4	47. Mellunkylä	261	0.9
38. Malmi	838	2.8	49., 50. Laajasalo, Villinki	180	0.6
39. Tapaninkylä	585	1.9	51. Santahamina	100	0.3
41. Suurmetsä	496	1.6	Mualla	90	0.3

Perheenpään sosiaaliryhmä · *Social status of the head of the family*

	Luku Number	%
I. Johtavassa asemassa olevia ym. (<i>Persons in leading positions, professionals etc.</i>)	4 708	15.6
II. Pienyrittäjiä, työnjohtajia, yl. toimistohenkilök. ym.. (<i>Owners of small enterprises, foremen, qualified office personnel etc.</i>)	6 565	21.6
III. Ammattityöntekijöitä ym. (<i>Skilled workers etc.</i>)	14 518	47.9
IV. Aputyöntekijöitä ym. (<i>Unskilled workers etc.</i>)	4 550	15.0
Oppilaita kaikkiaan (<i>Total of pupils</i>)	30 841	100.0

Kansalaiskoulun oppilaat sukupuolen ja opintolinjan mukaan 20. 10. 1962
Pupils of the civic school according to sex and line of study, 20th Oct. 1962

Linja · <i>Line of study</i>	Poikia Boys	Tyttöjä Girls	Summa Total
Koneteknillinen (<i>(Mechanical line)</i>)	996	32	1 028
Yleisteknillinen (<i>General technical line</i>)	1 046	—	1 046
Läkelinja (<i>Commercial line</i>)	334	813	1 147
Käsityö- ja kotitalouslinjat (<i>Needlework and domestic science lines</i>)	—	1 149	1 149
Summa (<i>Total</i>)	2 376	1 994	4 370

Kaikista suomenkielisistä kansakoulunoppilaista 145, eli 0,5 % kävi ruotsinkielisissä kouluissa ja kaikista ruotsinkielisistä oppilaista 141, eli 4,7 % kävi suomenkielisissä kouluissa

V. OPPIVELVOLLISTEN KOULUNKÄYNNIN VALVONTA

Control of the realization of compulsory education

Helsingissä asuvien oppivelvollisuusiässä olevien lasten koulunkäyntiä valvottiin korttijärjestelmän avulla. Henkikirjoitustoimistossa olevien henkikirjojen sekä osoitetoimistosta saatujen muuttoilmoitusten perusteella laadittiin uudet kortit kouluikään tulleista lapsista. Sen lisäksi kortistoa muutenkin täydennettiin osoitetoimistosta saatujen tietojen perusteella.

Syyskuun kuluessa saatiin tiedot kaikista normaalista koulunkäynnistä poikkeavista helsinkiläisistä kansakoulua, oppi-, valmistavaa ja ammattikoulua käyvistä sekä lastenhuoltolaitoksissa, aistivalliskouluissa ym. olevista oppivelvollisuusikäisistä lapsista oppilasilmoituskorttein, joista kävi selville mm. missä koulussa ja millä luokalla kukin oppilas oli. Koulujen ilmoittamat poikkeamat lukukausien alussa ja niiden kuluessa merkittiin luettelon peruskortteihin. Mikäli ei tullut ilmoitusta poikkeamista, katsottiin koulunkäynnin jatkuvan normaalisti. Helsinkiin muuttaneita ja toisiin kouluihin siirtyneitä oppivelvollisia lapsia tiedusteltiin lasten hoolhoijilta sekä postitse että puhelimitse. Tällaisia tiedusteluja lähetettiin kertomusvuonna postitse 672. Mikäli näihin kyselyihin ei saatu vastausta tai jos eri kouluilta oli tullut ilmoituksia koulunkäyntinsä laiminlyöneistä oppilaista, kävivät kodissakävijät ottamassa selvää koulusta

poisjäämisen syistä ja kehottamassa huoltajia saattamaan lapsensa säännölliseen koulunkäyntiin. Kotikäyntiä vaativia tapauksia oli kertomusvuoden aikana 771. Kodissakävijöiden lähetämiä kirjallisia tiedusteluja ja ilmoituksia oli 21.

Nämä toimenpiteet eivät kuitenkaan aina auttaneet lapsen saattamiseksi säännölliseen koulunkäyntiin. Joissakin tapauksissa täytyi turvautua kansakoulujen johtokuntaan lain mukaisia toimenpiteitä varten tai pyytää virka-apua lastensuojelulautakunnalta, joka asetti näille lapsille suojeluvalvojan tai sijoitti heidät lastenhuoltolaitokseen. Lastensuojelulautakunnan apua pyydettiin 91 tapauksessa.

Yksityisopetusta nautti kertomusvuonna 270 oppilasta.

Lokakuun 20 p:nä tehdyn tilaston mukaan oli Helsingissä 301 kouluikäistä lasta, jotka eivät nauttineet opetusta. Näistä oli sairauden tähden vapautettuja 297.

VI. KOULUTYÖ

School work

A. VARSINAINEN OPETUS JA OHJAUS

Curricular instruction and guidance

1. Opetusajat

School Calendar

Kansakoulut olivat kertomusvuonna toiminnassa kevätlukukaudella tammikuun 8 p:stä toukokuun 30 p:ään ja syyslukukaudella syyskuun 1 p:stä joulukuun 21 p:ään. Työpäiviä oli 200, joista kevätlukukaudella 109 ja syyslukukaudella 91. Pääsiäisloma oli 19.—23. 4. välisenä aikana. Lupapäiviä oli kaikkiaan 14, nimittäin kevätlukukaudella 5. 2., 26. 2.—5. 3., 26. 3. ja 1. 5. sekä syyslukukaudella 24. 9., 10. 10., 2. 11. ja 6. 12.

Kevätlukukauden lopussa ja syyslukukauden alussa sekä ennen joululoman alkamista pidettiin entiseen tapaan koulujumalanpalveluksia kaupungin kirkoissa. Tavanomaiset koulujen kuusijuhlat vietettiin syyslukukauden lopussa.

Päivittäin annettiin opetusta varsinaisen kansakoulun, apu- ja erityiskoulujen luokka-asteilla I—II 3—4 tuntia sekä mainittujen koulumuotojen luokka-asteilla III—VI ja kansalaiskoulussa 5—6 tuntia. Päivittäinen opetustyö tapahtui seuraavina aikoina: varsinaisen kansakoulun luokka-asteilla I—II klo 9—13 ja 13—17, varsinaisen kansakoulun luokka-asteilla III—VI klo 8—13 ja 13—18, apu- ja erityiskouluissa 8—16 sekä kansalaiskoulussa 8—18.

2. Viikkotuntien jako

Distribution of lessons per week

Opetuksessa noudatettiin kertomusvuonna seuraavia asianmukaisesti vahvistettuja opetussuunnitelmia:

Varsinaisen kansakoulun viikkotuntien lukumäärä

Number of lessons per week in the public elementary school proper

Oppiaine • Subject	Luokka • Class					
	I	II	III	IV	V	VI
Uskonto tai uskontojen historia ja siveysoppi (<i>Religion or history of religions</i>)	2	2	2	2	2	2
Äidinkieli (<i>Finnish</i>)	10	11	10	10	7	7
Laskento ja mittausoppi (<i>Arithmetics, geometry</i>)	4	4	7	5	5	5

Oppiaine · Subject	Luokka · Class					
	I	II	III	IV	V	VI
Ympäristöoppi (<i>Community study</i>)	3	3	—	—	—	—
Maantieto (<i>Geography</i>)	—	—	2	3	3	2
Luonnontieto, maa- ja kotitalous, terveystieteet ja raittiusoppi (<i>Natural science, agriculture, domestic science, health education</i>)	—	—	—	1	3	3
Historia (<i>History</i>)	—	—	—	—	3	4
Piirustus (<i>Drawing</i>)	—	—	2	2	2	2
Käsityö (<i>Needlework</i>)	2	2	2	2	2	2
Laulu (<i>Singing</i>)	1	1	2	2	2	2
Voimistelu ja urheilu (<i>Gymnastics and athletics</i>)	2	2	2	3	3	3
Suullinen esitystaito (<i>Oral delivery</i>)	—	—	—	1	1	1
Summa (<i>Total</i>)	24	25	29	31	33	33

Jos I luokan oppilasmäärä ylitti 24, jaettiin luokka kahdella äidinkielen ja yhdellä laskennon tunnilla kahteen erikseen opetettavaan ryhmään.

Jos II luokan oppilasmäärä ylitti 24, jaettiin luokka yhdellä äidinkielen ja yhdellä laskennon tunnilla kahteen erikseen opetettavaan ryhmään.

Jos I—VI luokilla oppilasmäärä ylitti 20, jaettiin luokka kahdella käsityön tunnilla kahteen erikseen opetettavaan ryhmään.

Sekaluokilla seurattiin tyttöluokkien tuntijakoa.

Kansalaiskoulun viikkotuntien lukumäärä, teknilliset linjat
Number of lessons per week in the civic school, technical lines

Oppiaine • Subject	Koneteknillinen linja Mechanical line		Yleisteknillinen linja General technical line	
	Luokka • Class			
	VII	VIII	VII	VIII
Uskonto, (uskontojen historia ja siveysoppi) (<i>Religion or history of religions and ethics</i>)	1	1	1	1
Äidinkieli: (<i>Finnish</i>):				
suullinen esitystaito ja kirjallisuus (<i>oral delivery and literature</i>)	2	1	2	2
kirjoitus (<i>writing</i>)	2	2	2	2
Laskento (<i>Arithmetics</i>)	3	3	3	3
Kirjanpito (<i>Bookkeeping</i>)	1	1	1	1
Yhteiskuntaoppi (<i>Social science</i>)	2	2	2	2
Ammatinvalintaoppi (<i>Vocational guidance</i>)	1	1	1	1
Terveysoppi (<i>Health education</i>)	1	1	1	1
Voimistelu ja urheilu (<i>Gymnastics and athletics</i>)	2	2	2	2
Luonnonoppi (<i>Natural science, theory</i>)	2	2	6	6
Luonnonopin työharjoitukset (<i>Natural science, practice</i>)	—	—	7	10
Metallityön (puutyön) ammattitieto (<i>Metalwork or woodworking, theory</i>)	2	1	—	—
Metallityö (puutyö) (<i>Metalwork or woodworking, practice</i>)	8	10	—	—
Puutyö (metallityö) ¹⁾ (<i>Woodwork or metalwork</i>)	3	3	3	—
Moottorioppi ²⁾ (<i>Motors</i>)	2	2	2	2
Ammattiopirustus (<i>Professional design</i>)	2	2	1	1
Summa (<i>Total</i>)	34	34	34	34

¹⁾ Toinen työharjoitusaine.

²⁾ Työskentelyolosuhteista riippuen osittain työharjoituksina.

Kansalaiskoulun viikkotuntien lukumäärä, käsityö- ja kotitalouslinjat
Number of lessons per week in the civic school, handicrafts and domestic science lines

Oppiaine · Subject	Yhteinen linja General line	Käsityölinja Handicrafts line	Kotitalouslinja Domestic science line
	Luokka · Class		
	VII	VIII	
Uskonto (uskontojen historia ja siveysoppi) (<i>Religion or history of religions and ethics</i>)	1	1	1
Äidinkieli: (<i>Finnish</i>):			
suullinen esitystaito ja kirjallisuus (<i>oral delivery and literature</i>)	2	1	1
kirjoitus (<i>writing</i>)	2	1	1
Laskento (<i>Arithmetics</i>)	2	1	1
Kirjanpito (<i>Bookkeeping</i>)	1	1	1
Yhteiskuntaoppi (<i>Social science</i>)	2	2	2
AmmatINVALINTAOPPI (<i>Vocational guidance</i>)	1	1	1
Terveysoppi, lasten- ja sairaanhoito (<i>Health education, nursing</i>)	2	2	2
Voimistelu ja urheilu (<i>Gymnastics and athletics</i>)	2	2	2
Käsityötieto (<i>Needlework, theory</i>)	1	1	1
Käsityö ja vaatehuolto (<i>Needlework and care of clothes, practice</i>)	7	10	6
Kotitaloustieto (<i>Domestic science, theory</i>)	1	1	1
Kotitalous (<i>Domestic science, practice</i>)	7	7	11
AmmattiPIIRUSTUS (<i>Professional design</i>)	1	1	1
Ruotsin kieli (<i>Swedish</i>)	2	2	2
Summa (Total)	34	34	34

Kansalaiskoulun viikkotuntien lukumäärä, liikelinja
Number of lessons per week in the civic school, commercial line

Oppiaine · Subject	Liikelinja · Commercial line Luokka · Class			
	VII		VIII	
	Pojat Boys	Tytöt Girls	Pojat Boys	Tytöt Girls
Uskonto (uskontojen historia ja siveysoppi) (<i>Religion or history of religions and ethics</i>)	1	1	1	1
Äidinkieli: (<i>Finnish</i>)				
suullinen esitystaito ja kirjallisuus (<i>oral delivery and literature</i>)	2	2	2	2
kirjoitus (<i>writing</i>)	2	2	2	2
Kauppalaskento (<i>Commercial arithmetics</i>)	4	4	4	4
Kirjanpito (<i>Bookkeeping</i>)	3	3	3	3
Yhteiskuntaoppi (<i>Social science</i>)	2	2	2	2
AmmatINVALINTAOPPI (<i>Vocational guidance</i>)	1	1	1	1
Terveysoppi (<i>Health education</i>)	1	—	1	—
Terveysoppi, lasten- ja sairaanhoito (<i>Health education, nursing</i>) ...	—	2	—	2
Voimistelu ja urheilu (<i>Gymnastics and athletics</i>)	2	1	2	1
Kauppaoppi ja myyntitekniikka (<i>Theory of commerce and sales technique</i>)	2	2	2	2
Talousmaantieto ja tavaraooppi (<i>Commercial geography and knowledge of merchandise</i>)	2	2	2	2
Konekirjoitus (<i>Typing</i>)	4	4	4	4
Metallityö (<i>Metalwork</i>)	3	—	3	—
Kotitalous (<i>Domestic science</i>)	—	3	—	3
AmmattiPIIRUSTUS (<i>Professional design</i>)	2	2	2	2
Ruotsin kieli (<i>Swedish</i>)	3	3	3	3
Summa (Total)	34	34	34	34

Apukoulun viikkotuntien lukumäärä
Number of lessons per week in the school for mentally retarded children

Oppiaine • Subject	I	II	III		IV		V		VI		VII		VIII	
	P-T B-G	P-T B-G	P B	T G	P B	T G	P B	T G	P B	T G	P B	T G	P B	T G
Uskonto (<i>Religion</i>)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Äidinkieli (<i>Finnish</i>)	10	10	9	9	8	8	9	9	6	6	5	5	5	5
Laskento (<i>Arithmetics</i>)	3	3	3	3	4	4	4	4	4	3	4	4	3	3
Ympäristöoppi (<i>Community study</i>)	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Maantieto (<i>Geography</i>)	—	—	2	2	2	2	3	3	2	2	2	2	1	1
Luonnontieto (<i>Natural science</i>)	—	—	—	—	2	2	2	2	2	2	1	1	—	—
Terveys- ja raittiusoppi (<i>Health education</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
Historia (<i>History</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1
Yhteiskuntaoppi (<i>Social science</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Piirustus (<i>Drawing</i>)	—	—	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—
Käsityöt (<i>Handicrafts</i>)	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Puutyöt (<i>Woodwork</i>)	—	—	6	—	6	—	6	—	6	—	6	—	6	—
Metallityöt (<i>Metalwork</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	6	—
Askartelu (<i>Occupying</i>)	2	2	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	2	—
Ammattipiirustus (<i>Professional design</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Ompelu- ja neuletyöt (<i>Needlework</i>)	—	—	—	6	—	6	—	6	—	6	—	6	—	6
Kotitalous ja kodinhoito (<i>Domestic economy and management</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	4	8	—	8	—	8
Voimistelu ja urheilu (<i>Gymnastics and athletics</i>)	—	—	2	2	2	2	2	2	3	2	3	2	2	2
Laulu ja (I-II) leikki (<i>Singing and [I-II] play</i>)	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	—	1	—	1
Summa (<i>Total</i>)	24	24	26	26	28	28	30	30	32	32	32	32	32	32

3. Oppikirjat
Textbooks

Eri koulumuotojen opetuksessa käytettiin seuraavia oppikirjoja.

Varsinaisessa kansakoulussa:

Uskonnessa: Simojoki—Haavio—Myrsky, Oma uskontokirjani.

Uskontojen historiassa ja siveysopissa: Metsikkö, Uskontoa ennen ja nyt; Sama, Kasva hyväksi.

Äidinkielessä: Somerkivi—Tynell—Airola, Lasten oma aapinen; Sama, Lasten oma luku-kirja; Salonen—Mustonen—Paalanen, Lapsuuden kotiseutu; Salmela—Mustonen—Paalanen, Lapsuuden isänmaa; Sama, Kotoa ja muualta; Mustonen—Paalanen—Salmela, Tuhanten ranta-partahilla; Merikoski, Omin voimin I—II.

Historiassa: Heporauta—Hinkkanen, Suomen kansan vaiheet.

Kotiseutuopissa ja maantiedossa: Mäkelä, Kotikaupunkini Helsinki; Sama, Isänmaani Suomi ja muut Pohjoismaat; Sama, Eurooppa ja vieraat maanosat; Ulvinen—Myrsky—Tarmio, Kansakoulun kartasto.

Luonnontiedossa: Soveri—Poijärvi—Korkeakoski, Nuorten luonnonkirja.

Kotitaloudessa: Puro—Suhonen—Turunen, Kotini työt ja talous I (VI lk, tytöt).

Laskennossa ja mittausopissa: Vahervuo, Pienen koululaisen laskento; Vahervuo—Mäkelä—Turunen, Kansakoululaisen laskento; Merikoski, Valistuksen mittausoppi kaupunkikansakouluille.

Laulussa: Sonninen—Räisänen—Naukkarinen, Laulan ja soitan. Virsikirja.

Kansalaiskoulussa:

Uskontojen historiassa ja siveysopissa: Metsikkö, Uskontoa ennen ja nyt; Sama, Kasva hyväksi.

Aidinkielessä: Nallinmaa—Havu, Kirjallisuuden opas; Kiviranta—Saarimaa, Käytännön kielenopas (liikelinja).

Laskennossa: Vahervuo—Suonperä—Sainio, Kansalaiskoulun laskento; Murtoniemi—Lahdenranta, Kauppalaskento (liikelinja).

Kirjanpidossa: Luhtala, Kirjanpitoa oppimaan (liikelinja); Musikka—Sainio, Opi kirjanpitoa.

Tekstauksessa: Mattila, Standarditekstaust; Sainio—Paaer, Tekstaustaito (liikelinja).

Luonnonopissa: Suonperä, Käytännön fysiikkaa; Heinänen—Norkama, Käytännön kemiaa (yleisteknillinen linja).

Ammatinvalintaopissa: Omalle uralle.

Kansalaistiedossa: Merikoski, Nuoresta aikuiseksi; Kaljunen—Huuskonen—Lehtomaa, Nuorten yhteiskuntaopas.

Lastenhoidossa: Hallman, Pallerosta kouluikään.

Metallityössä: Kääriäinen, Nuorten metallityöopas (teknilliset linjat).

Terveysopissa: Kari—Lahtinen, Terveysoppi.

Kotitaloudessa: Lummaa—Saloheimo, Kotitaloutta nuorille.

Ruotsin kielessä: Almila, Koululaisen ruotsinkirja I.

Kauppätiedossa: Kenttämää, Orgaaninen tavaraoppi; Koivistoinen, Nykyaikainen kirjeenvaihto; Tarmio, Pieni talousmaantieto; Lahdenpää—Tarkkila, Opas kaupan tehtäviin.

Apukoulussa vaihtoehtoisina:

Uskonossa: Konttinen—Simojoki, Ystävä sä lapsien; Rainio, Kodin ja koulun raamatunhistoria.

Aidinkielessä: Haavio—Tynni—Hinkkanen, Kultainen aapinen; Sama, Kultainen lukukirja; Hälinen, Suomen lasten lukukirja; Airila—Kuosmanen—Salola, Lukemisto Suomen lapsille I—IV.

Laskennossa: Reima—Kuosmanen—Merikoski, Nyt laskemme; Merikoski, Maalaiskansakoulun laskentokirja.

Luonnontiedossa: Ojala—Kuuskoski, Suuren luonnon kirja.

Laulussa: Pukkila—Rautio, Musiikkia oppimaan.

Kotitaloudessa: Lummaa—Saloheimo, Kotitaloutta nuorille.

4. Oppiennätykset

Curricula

Normaaliluokilla I—VI noudatettiin kertomusvuonna 21. 8. 1959 vahvistettua opetussuunnitelmaa, kansalaiskoulussa 11. 8. 1959 vahvistettua opetussuunnitelmaa sekä apukoulussa 7. 9. 1956 vahvistettua opetussuunnitelmaa.

5. Liikuntakasvatus

Physical education

Liikunnanneuvojina toimivat voimistelunopettajat Siru Koponen ja Heikki Järvelä.

Voimistelu. Vapaa-, teline-, väline- ja pulpettivoimistelua. Suoritettiin KLL:n voimistelu-merkkejä. Poikien voimistelukilpailussa oli paras Porolahden koulun joukkue.

Yleisurheilu. Poikien III—VIII luokilla suoritettiin 3-ottelun sekä viestin- ja maastajuoksu-kilpailut. Tytöillä oli V—VIII luokkien 3-ottelu. Yleisurheilukerhoa johtivat Aleksis Kiven koulussa opettajat Eero Henell ja Yvonne Graevenitz. Kerhon jäsenistä valittiin joukkue XV pohjoismaisiin koululaiskisoihin, jotka pidettiin Helsingissä.

Palloilu. I—IV tyttöluokilla pelattiin etupäässä neljää maalia, V—VIII luokilla pesä- ja koripalloa. III—V poikaluokilla oli ensisijaisesti pesä- ja jalkapalloa, muilla poikaluokilla myös kori- ja jääpalloa sekä jääkiekkoa. Poikien jääkiekkosarjat järjestettiin Messukentällä. Keväällä pelattiin pesäpallosarjat ja syksyllä jalkapallosarjat eri kentillä. Kansalaiskouluja edusti yhdistetty joukkue, mutta varsinaisia kansakouluja paras luokkajoukkue. Tyttöjen koripallokerhoa johti opett. Timo Lintonen Mäkelän koulussa ja poikien jalkapallokerhoa opett. Jouko Ranjos Eläintarhan koulussa. Kerhoista valittiin joukkueet XV pohjoismaisiin koululaiskisoihin.

Luistelu ja hiihto. III—VIII luokkien kaikille oppilaille järjestettiin luistelukilpailut, IV—VIII luokkien tytöille hiihtokilpailut, pojille mäenlaskukilpailut ja III—VIII luokkien pojille hiihtokilpailut. Helsingin joukkue menestyi KLL:n talvipäivillä erinomaisesti. Helsinkiläispoika voitti VII—VIII luokkien 500:n ja 1000 m:n luistelut ja helsinkiläistyttö VII—VIII luokkien 500 m:n luistelun. Joukkueemme edusti Uudenmaan läänin, joka tuli joukkuekilpailuissa ja viestintuistelussa toiseksi. Kilpailuhiihdot järjestettiin Ruskeasuon maastossa sekä henkilökohtaisina että viestikilpailuina. Kansanhiihtoihin osallistui 48 koulusta yhteensä 23 654 oppilasta. Tolarin, Vartiokylän, Santahaminan ja Malmin koulujen osanotto oli prosentuaalisesti suurin. Jotkut luokat hiihtivät laturetkenkin.

Suunnistus ja retkeily. Suunnistuskilpailut olivat lokakuussa Ruskeasuon maastossa. Tyttöjen VII—VIII luokilta oli paras Pakilan kansalaiskoulu. Poikien III—VI luokkien kilpailussa olivat parhaat Tolarin ja Meilahden koulut sekä VII—VIII luokkien kilpailussa Lapinlahdenkatu 6:n ja Meilahden koulut. Polkuretkiin osallistui n. 700 oppilasta. Parhaat koulut olivat Malmin eteläinen, Tolari ja Meilahti.

Uinti. Uintiopestusta laajennettiin uuden uimahallin valmistumisen ja määrärahojen lisäantymisen johdosta 3—4 tuntia. Opetusta annettiin molemmissa uimahalleissa III—VIII luokkien oppilaille. Poikien viestintuistikilpailut pidettiin huhtikuun alussa ja rakettiviesti oli marraskuussa.

Urheilumerkit. Eri urheilumuodoissa suoritettiin KLL:n urheilu- ja voimistelumerkkejä ja kansanhiihtomerkkejä. Poikien urheilukilpailuista laskettujen sijoitusten mukaan osoittautui parhaaksi urheiluluokaksi lukuvuonna 1961/62 opettaja Reino Pentikäisen luokka Meilahden koulusta.

Kuntourheilu. Poikien voimistelussa käytettiin kunto- ja taitopiiriohjelmaa verryttelyosana. Maastourheilussa »Paavon-polku» -nimiset polku- ja laturetket olivat poikaluokkien suosiossa.

Näytetunteja pitivät liikunnanpuoleiset eri kouluissa ja kentillä vapaa-, teline-, väline-, ryhti- ja pulpettivoimistelussa, kansantanssissa, eri urheilulajeissa ja palloilumuodoissa. Tyttöjen liikunnanpuoleista piti 27 koulussa 104 näytetuntia 730 opettajalle ja poikien 21 koulussa tai kentällä 39 tuntia 121 opettajakuulijalle.

Kurssitoiminta. Miesopettajille järjestettiin jääkiekkotuomarikurssit helmikuussa yhdessä kansalaiskoulujen poikien kanssa. Helsingin piirin mäenlaskun, jää- ja koripalloilun sekä yleisurheilun erotuomarikursseille kutsuttiin kansakoulujen opettajat. Poikien liikunnanpuoleista määrättiin organisoimaan kevätlukukaudella jatkuneet väestönsuojelukurssit kaikille opettajille.

XV pohjoismaiset koululaiskisarit pidettiin Helsingissä toukokuun lopussa. Kisoihin osallistuivat Helsingin tyttöjen ja poikien yleisurheilujoukkueet sekä tyttöjen koripallo- ja poikien jalkapallojoukkueet. Tytöt voittivat koripalloilun ja pojat yleisurheilun joukkuekilpailun. Sekä tytöt että pojat saivat useita kärkipään sijoituksia 3-ottelussa.

6. Ammatinvalinnanohjaus

Vocational guidance

Vuoden 1961 ammatinvalinnanohjaus muuttui kunnalliselta pohjalta valtion harjoittamaksi toiminnaksi. Ammatinvalinnanohjaustyön päämäärät ja toimintamuodot määriteltiin laissa ammatinvalinnanohjauksesta sekä sen nojalla annetussa asetuksessa. Valtiollistaminen merkitsi Helsingissä harjoitetun ohjaustoiminnan kohdalla lähinnä hallinnollista tapahtumaa, sillä entinen toiminta saattoi suuremmitta muutoksitta jatkua ja kehittyä uusissa puitteissa. Työnvälitystoimiston ohjesäännön mukainen nuoriso-osaston toimikunta lakkautettiin ja sen tilalle kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö asetti ammatinvalinnanohjauksen Helsingin piiritöimiston avuksi asetuksen mukaisen neuvottelukunnan, jonka puheenjohtajana oli kansakouluntarkastaja Walter Erko ja kansanopetusta edustavana jäsenenä fil.maist. Kalevi Jääskeläinen.

Kansalaiskoulujen oppilaiden ammatinvalinnanohjaus toimeenpantiin kiinteässä yhteistyössä ammatinvalinnanohjauksen Helsingin piiritöimiston kanssa. Sekä VII että VIII luokalla oli opetussuunnitelman mukaisesti yksi viikkotunti ammatinvalinnan opetusta. Oppikirjan ja siihen liittyvän työkirjan lisäksi käytettiin opetuksessa elokuvia, radioja ja erilaisia ammattioppaita. Ammatinvalinnanohjaajat pitivät VIII luokan oppilaille aloitusoppitunnin. Samoin he puhuivat useissa vanhemmille järjestetyissä tilaisuuksissa ammatinvalintaa koskevista kysymyksistä. Ammatinvalinnanohjauksen toimesta järjestettiin lisäksi elinkeinoelämän eri kohteisiin suunnatut opintokäynnit, joilla opettajat toimivat johtajina.

Viimeisen luokan oppilaiden soveltuvuuden selvittämiseksi opettajat ja koululääkärit antoivat heistä lausuntonsa erityisillä lomakkeilla. Ohjattavat ja heidän vanhempansa puolestaan täyttivät oman lomakkeensa, joissa mm. ilmaistiin ohjattavan ammatintoive. Ammatinvalinnanohjaustoimisto suoritti syyslukukaudella oppilaiden henkilökohtaisen haastattelun sekä n. 4 t. kestävät psykologiset soveltuvuuskokeet.

Koottujen tietojen nojalla ammatinvalinnanohjaajat suorittivat kevätlukukaudella oppilaiden henkilökohtaisen ohjauksen ja järjestivät ohjauskeskustelun jälkeen ohjatun vanhemmille henkilökohtaisen vastaanoton. Lukukauden lopussa ammatinvalinnanohjaustoimisto otettuaan huomioon ohjauksen tulokset välitti harjoittelu-, oppi- ja työpaikkoja koulunsa lopettaville. Aikaisemmin koulunsa lopettaneiden jatko-ohjaus tapahtui edelleen ko. toimistossa.

7. Erityisopetus

Special education

Oppilaille, jotka kehitystasonsa, poikkeavuutensa, häiriytyneisyytensä taikka sairautensa vuoksi eivät voi seurata opetusta varsinaisessa kansakoulussa tai kansalaiskoulussa, on järjestetty heille sopivaa erityisopetusta.

A p u k o u l u.

School for mentally retarded children.

Apukoulussa annettiin opetusta kehityksessään viivästyneille oppilaille. Tässä koulumuodossa noudatetaan oppilaiden kehitystason ja erikoistarpeet huomioon ottaen laadittua sovellettua opetussuunnitelmaa, jossa käytännölliset oppiaineet ovat voimakkaasti edustettuina. Apukouluopetuksen tarkoituksena on antaa oppilaille välttämättömät perustiedot ja pyrkiä sopeuttamaan heidät elämän sosiaalisiin muotoihin. Tästä johtuen apukoulussa kiinnitetään erikoisesti huomiota luonteen ja tapojen kasvatusta edistävään toimintaan unohtamatta silti opetuksellistakaan tehtävää.

Apuluokat (Classes) toimivat sekä useamman luokan käsittävinä kouluina että erillisinä luokkina varsinaisten kansakoulujen yhteydessä. Moniluokkaisia apukouluja oli Herttoniemen,

Käpylän, Malmin eteläisen, Maunulan, Mäkelän, Nuottapolun, Siilitien, Snellmanin, Työväenopiston ja Porthaninkadun kouluissa, joista viimeksi mainitussa oli yksinomaan apuluokkia.

Kevätlukukaudella oli kaikkiaan 48 luokkaa. Näistä oli sijoitettu 1 Haagan, 2 Herttoniemen, 2 Käpylän, 4 Malmin eteläiseen, 5 Maunulan, 1 Myllykallion, 7 Mäkelän, 2 Nuottapolun, 1 Oulunkylän, 1 Pitäjänmäen, 6 Porthanin, 1 Puistolän, 2 Siilitien, 4 Snellmanin ja 9 Työväenopiston kouluun.

Syyslukukaudella oli apuluokkia kaikkiaan 47. Näistä oli sijoitettu 3 Herttoniemen, 6 Mäkelän, 7 Porthanin¹⁾ ja 7 Työväenopiston kouluun. Muiden luokkien lukumäärä ja sijoitus oli sama kuin kevätlukukaudella.

Apukoulun kuraattorin (School social worker for mentally retarded children) tehtäviä hoitivat sivutoimisesti opettajat Tauno Marjala, Toini Heikkilä ja Matti Apajalahti. Yhteyden pitämiseksi entisiin oppilaisiin kuraattorit olivat vuorotellen tavattavissa toimistossaan Alppikatu 1:ssä viitenä viikonpäivänä kukin 2—3 tuntia viikossa. Lisäksi kuraattorit suorittivat kotikäyntejä ja olivat puhelin- tai kirjeyhteydessä entisiin oppilaisiin. Yhteydenotot koskivat pääasiassa työpaikan saantia, koulutusta ja sosiaalista huoltoa. Työtilanne oli suhteellisen hyvä. Ne, joille ei voitu hankkia työpaikkaa vapailta työmarkkinoilta, sijoitettiin työkoteihin.

Kuraattorit pitivät keskinäisiä kokouksia ja neuvottelutilaisuuksia ammatinvalinta-, ammattikoulu- ja lastensuojeluviranomaisten kanssa.

Tarkkailuluokat.

Classes for emotionally maladjusted children.

Tarkkailuluokilla annettiin opetusta sopeutumishäiriöisille oppilaille, joiden psykiatris-psykologisessa tutkimuksessa oli todettu olevan uuden kouluympäristön ja järjestelmällisen huomioinnin tarpeessa. Luokkia oli kevätlukukaudella kaikkiaan 19, joista 2 Herttoniemen, 10 Lapinlahdenkatu 6:n, 5 Mäkelän, 1 Taivallahden ja 1 Työväenopiston koulussa. Taivallahden koulussa toimivaan luokkaan oli sijoitettu tunne-elämän häiriintymisen vuoksi erityisen soveltuvaa opetusta tarvitsevat oppilaat.

Syyslukukaudella perustettiin uusi tarkkailuluokka sekä Lapinlahdenkatu 6:n että Työväenopiston kouluun. Luokkien kokonaismäärä oli siten syyslukukaudella 21.

Aivovaurioisten luokat.

Classes for brain injured children.

Aivovaurioisten luokkien oppilasaines on koostunut ensisijassa vajaaliikkeisistä aivovauriolapsista ja näiden lisäksi muista aivovauriolapsista. Oppilaiden kehitystason ja tapausten erilaisuuden vuoksi opetus näillä luokilla on ollut hyvin yksilöllistä ja opetussuunnitelmaa on jouduttu soveltamaan oppilaiden tason ja suorituskyvyn mukaisesti. Aivovauriolasten luokat oli sijoitettu Taivallahden kouluun ja niitä oli kertomusvuonna 3.

Huonokuuloisten luokat.

Classes for partially deaf children.

Huonokuuloisten lasten luokat, luvultaan kaksi, toimivat Kaisaniemen kansakoulussa. Molemmat luokat olivat yhdistettyjä sekaluokkia, joista toiseen oli sijoitettu kehitystasoltaan hei-

¹⁾ Yksi luokka perustettu 20. 10. jälkeen.

kommat oppilaat. Opetuksessa käytettiin runsaasti aikaa kuuloharjoitukseen, näkökuulon ja puheen ohjaamiseen seuraten mahdollisuuksien mukaan vahvistettuja opetussuunnitelmia. Tunnin alussa suoritettujen rytmiliikkeiden avulla viritettiin tarkkaavuutta. Opetuksessa pyrittiin toteuttamaan ns. äännettömän puheen menetelmää.

Kuurojen luokat.

Classes for deaf children.

Kuurojen lasten luokat, luvultaan kaksi, jatkoivat toimintaansa kaupunginvaltuuston tehtyä kansakouluasetuksen 35 §:n 3 momentin nojalla 7. 10. 1959 päätöksen kahden erityisluokan perustamisesta oppivelvollisten kuurojen lasten opettamista varten. Luokat toimivat Lapinlahdenkatu 10:n koulussa.

Muu erityisopetus.

Other special education.

Luku- ja kirjoittamisvaikeuksista (Children with defects in reading and writing) kärsivien opetustyössä oli edelleen toiminnassa 2 kiinteätä luku- ja kirjoitusneuvolaa, joihin opettajat lähettivät ne oppilaat, joilla oli tavallista huomattavampia lukemis- ja kirjoittamisvaikeuksia. Lisäksi voitiin palkata tuntiopettaja 28 viikkotunniksi lähinnä Esikaupunkien kouluissa ilmenevien luku- ja kirjoitusvaikeuksien hoitamiseksi.

Taivallahden koulussa toimineen luku- ja kirjoitusneuvolan opettajana toimi kevätlukukaudella opett. Kaisa Hälinen ja syyslukukaudella opett. Meri-Orvokki Wäre.

Oppilaat kävivät luku- ja kirjoitusneuvolassa tavallisesti vapaa-aikanaan, yleensä kaksi kertaa viikossa, ja heitä ohjattiin kerrallaan kokonainen oppitunti. Oppilaita oli tavallisimmin kolme tai neljä samanaikaisesti. Ohjattavien oppituntien yhteismäärä oli kevätlukukaudella 1 176, syyslukukaudella 840, yhteensä kertomusvuonna 2 016 oppituntia.

Toinen kiinteä luku- ja kirjoitusneuvola toimi Alppikatu 1:ssä. Opettajana oli opett. Hilikka Arppe.

Oppilaat kävivät luku- ja kirjoitusneuvolassa yleensä 2—3 kertaa viikossa ja heitä ohjattiin normaalin oppitunnin ajan. Samanaikaisesti ohjausta sai 1—6 lasta. Oppilaiden käyntikertoja oli kevätlukukaudella 1 380, syyslukukaudella 1 047, yhteensä koko kertomusvuonna 2 427.

Ylitunteina hoiti lukemisen ja kirjoituksen erityisopetusta Herttoniemen koulussa opett. Anja Sonninen, Kannelmäen koulussa opett. Marjatta Korkeavuori, Käpylän koulussa opett. Kerttu Närhi, Malmin eteläisessä koulussa opett. Meri-Orvokki Wäre, Myllykallion koulussa opett. Kaimo Arvonen, Oulunkylän koulussa opett. Risto Salminen, Pitäjänmäen koulussa opett. Siina Taulamo, Puistolankoulussa opett. Helvi Pelkonen, Pukinmäen koulussa opett. Armas Loiri ja Snellmanin koulussa opett. Kalervo Tynkkynen.

Puhehäiriöisten opetus (Children with speech defects). Puhehäiriöisten lasten opettajina toimivat edelleen koululogopedit Vilho Ollaranta, Katri Pasanen-Viiala ja Mirjam Viitala.

Syyslukukauden alussa tarkastettiin kaikki I luokkien oppilaat. Näissä tarkastuksissa todettiin yhteensä 1 177 hoitoa tarvitsevaa tapausta. Lisäksi tarkastettiin lukukausien aikana kouluun otetut uudet oppilaat ja koululääkärien tarkastettavaksi määräämät oppilaat.

Koululogopedien toimittamien luokkatarkastusten yhteydessä ja muissakin sopivissa tilaisuuksissa annettiin oppilaille, heidän vanhemmilleen ja luokkaopettajille ohjeita helpohkojen tapausten hoitamisessa. Vaikeat tapaukset otettiin mahdollisuuksien mukaan erikoishoitoon.

Seuraavassa yhdistelmässä ilmenee kertomusvuonna erikoishoidossa olleiden lasten puhehäiriöiden laatu ja eri puhehäiriöiden lukumäärä kouluittain. Huomattakoon, että kalenterivuoden yhdistelmä käsittää kahden lukukauden hoitoluvut.

Hoidossa olleet puhehäiriötapaukset

Koulu	R	S	L	Muut konson.	Hono- tus	Suu- laki- halkio	Änky- tys	Ääni- vammat	Puhe- häiriöt yht.
Aleksis Kivi	37	32	9	8	1	1	1	1	90
Alppila	2	—	—	—	—	—	—	—	2
Haaga	2	1	1	—	—	—	—	—	4
Herttoniemi	16	30	8	13	—	—	—	—	67
Kaarela	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Kaisaniemi	7	8	—	1	—	—	1	—	17
Kallio	29	24	6	1	—	—	—	1	61
Kannelmäki	16	15	2	1	—	—	—	—	34
Katajanokka	1	1	—	—	—	—	—	1	3
Kulosaari	9	28	4	6	1	—	—	—	48
Käpylä	48	29	2	—	—	—	1	1	81
Lapinlahdenkatu 6	5	6	1	1	1	—	—	—	14
Lapinlahdenkatu 10	31	20	7	12	—	—	1	4	75
Maunula	36	33	3	—	—	—	—	1	73
Meilahti	28	53	10	11	—	—	—	1	103
Metsola	1	1	—	—	—	—	—	—	2
Munkkiniemi	19	27	10	11	—	—	1	—	68
Myllykallio	28	46	11	11	—	—	—	1	97
Mäkelä	29	30	1	17	—	2	1	—	80
Nuottapolku	15	22	13	10	—	—	2	1	63
Oikokatu	24	19	3	3	—	—	1	1	51
Pajamäki	14	33	7	7	—	—	1	1	63
Pakila	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Pitäjänmäki	10	7	1	—	—	—	—	—	18
Porolahti	35	24	5	9	2	—	1	1	77
Pukinmäki	8	11	—	—	—	—	—	—	19
Santahamina	5	16	4	8	—	—	—	—	33
Siilitie	44	55	19	27	1	1	—	1	148
Snellman	22	37	15	13	—	1	2	—	90
Suomenlinna	5	14	3	4	1	—	—	—	27
Taivallahti	32	32	2	8	1	1	—	—	76
Tapanila	1	1	—	—	—	—	—	—	2
Tehtaankatu	35	50	19	21	—	—	1	—	126
Tolari	37	25	4	—	—	—	—	—	66
Työväenopisto	7	20	6	6	—	—	—	—	39
Töölö	45	85	6	7	—	—	1	1	95
Vallila	25	14	2	4	—	—	1	—	46
Summa	710	799	184	220	8	6	16	17	1 960
%	36.2	40.8	9.4	11.2	0.4	0.3	0.8	0.9	100.0

Sairaalaopetusta (*Childrens' tutoring in hospitals*), joka aloitettiin Helsingin kaupungin sairaaloissa lukuvuonna 1951/52, jatkettiin kertomusvuonna entiseen tapaan. Opetusta annettiin Auran ja Hesperian sairaaloissa. Yhteensä 132 lasta kevätlukukaudella ja 100 lasta syyslukukaudella osallistui opetukseen. Sairaalaopettajina toimivat kansakoulunopettajat Akseli Harla, Erkki Laurmaa, Leo Lehtinen, Erkki Soikkeli ja Margit Tonttila suorittaen ensiksi mainittuja lukuun ottamatta tämän opetustyönsä ylitunteina.

Suomenkielisten kansakoulujen toimesta järjestettiin lisäksi opetusta Helsingin yliopistollisen keskussairaalan psykiatrian klinikassa, lastentautien klinikassa ja hengityshalvauspotilai-

den hoitokeskuksessa. Opetuksen kustansi sairaalan ylläpitäjä. Oppilaita oli kevätlukukaudella 126 ja syyslukukaudella 81. Opettajina toimivat kansakoulunopettajat Erkki Hänninen, Kosti Helynranta, Eeva Könni-Kauppinen ja Aino Borg, jotka viimeksi mainittua lukuun ottamatta hoitivat opetuksen varsinaisen viranhoitonsa ulkopuolella.

Kotiopetus (Home tutoring). Kaupunginhallitus myönsi yhden verenvuototautia sairastavan ja viiden heikosti liikuntakykyisen oppivelvollisen lapsen kansakoulun oppimäärän kotona tapahtuvaa opiskelua varten määrärahan, jolla voitiin järjestää oppilasta kohden neljän viikkotunnin laajuinen kotiopetus.

Lastenhuoltolaitosten kansakoulut (Schools within child welfare institutions). Kaupungin lastenhuoltolaitosten yhteydessä toimivilla kansakoulujen erityisluokilla annettiin oppilaiden kehitystasoa vastaavaa opetusta laitokseen sijoitetuille oppivelvollisille lapsille.

Toivolan oppilaskodin kansakoulu on tarkoitettu kehityksessään viivästyneitä ja lievästi vajaamielisiä oppilaita varten. Metsäkummun hoitokodin kansakoulun muodostaa tarkkailuluokka psyykkisesti häiriintyneitä oppilaita varten. Mellunkylän vastaanottokodin kansakoulun erityisluokka on tarkoitettu etupäässä suojelukasvatukseen otetuille tytöille, Ridasjärvellä sijaitsevan Lemmilän vastaanottokodin kansakoulun tarkkailuluokka on taas suojelukasvatukseen otettuja poikia varten ja Lohjan mlk:ssa Outamon vastaanottokodin kansakoulussa on erityisluokkia suojelukasvatukseen otettuja poikia varten.

Lokakuun 20 p:nä oli kouluissa oppilaita seuraavasti:

Toivolan oppilaskoti	80
Metsäkummun hoitokoti	10
Mellunkylän vastaanottokoti	11
Lemmilän vastaanottokoti	15
Outamon vastaanottokoti	21

B. TÄYDENTÄVÄ JA VAPAAMUOTOINEN OPETUS JA OHJAUS

Supplementary and extracurricular instruction and guidance

1. Koulukirjastot

School libraries

Kirjastotoimikunnan jäsenistö on selostettu sivulla 5. Toimikunnalla oli kertomusvuonna neljä kokousta. Kirjastonhoitajia oli yhteensä 50.

Koulujen kirjavarasto käsitti kertomusvuoden päättyessä yhteensä 103 818 nidettä, arvoltaan 21 478 286 mk.

Kertomusvuonna hankittiin 4 229 teosta, arvoltaan 1 632 131 mk, ja poistettiin 549 nidettä, arvoltaan 44 453 mk.

Kertomusvuonna lainasi 23 543 lainaajaa yhteensä 351 793 teosta, eli keskimäärin 17.75 kirjaa lainaajaa ja 13.29 kirjaa jokaista kaupungin suomenkielisten kansakoulujen oppilasta kohti.

Kirjahankintoja varten myönnetyn 1 520 000 mk:n määrärahasta käytettiin:

keskuskirjaston täydennykseen	49 %
opettajakirjaston täydennykseen	9 %
sarjakirjojen täydennykseen	42 %
Summa	100 %

2. Elokuvat toiminta

Use of audio-visual means

Elokuvat toiminnan johtajana toimi edelleen opett. Onni Laukama. Kansakoulujen opetus-elokuvalainaamoa käytettiin kertomusvuonna ahkerasti erityisesti luonnon- ja maantietotun-
tien havainnollistamiseksi. Uusia elokuvakopioita hankittiin määrärahojen sallimassa määrässä.
Lainaamossa oli vuoden vaihtuessa 160 opetuselokuvasta yhteensä 365 kopiota.

3. Ortodoksisten lasten uskonnonopetus

Instruction in Greek-Orthodox Religion

Ortodoksista uskontoa tunnustaville lapsille annettiin heidän tunnustuksensa mukaista us-
konnonopetusta 10 koulussa. Opettajina toimivat kevätlukukaudella opett. Paavo Vasko Kal-
lion koulussa, opett. Elisabet Repo Kaisaniemen, Kannelmäen, Käpylän, Lapinlahden, Malmin,
Meilahden ja Tapanilan kouluissa, opett. Julia Surakka Meilahden ja Snellmanin kouluissa sekä
opett. Kosti Helynranta Porolahden koulussa.

Syyslukukaudella annettiin ortodoksista uskonnonopetusta 12 koulussa. Opettajina toimivat
opett. Paavo Vasko Kallion koulussa, opett. Elisabet Repo Kaisaniemen, Kannelmäen, Lapin-
lahden, Malmin, Maunulan, Tapanilan ja Vallilan kouluissa, opett. Julia Surakka Meilahden ja
Snellmanin kouluissa, opett. Kosti Helynranta Porolahden koulussa sekä opett. Dia Hartela
Vartiokylän koulussa.

4. Siveysopin ja uskontojen historian opetus

Instruction in Ethics and History of Religion

Uskonnonvapauslain nojalla koulun uskonnonopetuksesta vapautetuille oppilaille annettiin
kansakoululain määräämää uskontojen historian ja siveysopin opetusta. Opettajina toimivat
kertomusvuonna opett. Kaarina Ristonmaa Herttoniemen koulussa, opettajat Eino Keskinen
ja Eero Niemi Kallion koulussa, opett. Pauli Eerikäinen Malmin sekä opett. Aarre Parviainen
Puistolankoulussa.

5. Liikenneopetus

Traffic instruction

Liikenneopetussuunnitelman mukaan antoivat luokkaopettajat liikenneopetusta syyskuun
alussa sekä vuoden aikana liikennetapaturmien sattuessa ja herättäessä yleistä mielenkiintoa.
Poliisilaitoksen edustajat kävivät kouluissa antamassa liikenneopetusta ja poliisien liikenne-
aiheinen nukketeatteri vieraili eri kouluissa. I luokkien oppilaille annettiin Taljan lahjana Lii-
kenneapinen. Kaikki IV ja VI luokkien oppilaat osallistuivat liikennekilpailujen kirjalliseen
osaan ja käytännöllisen liikennekilpailun suoritti syksyllä 2 033 oppilasta, joista 579 tyttöä ja
1 454 poikaa. Kilpailujen järjestelyissä avusti kaupungin poliisilaitos, ja Talja lahjoitti palkin-
not. Keväällä suoritettiin edellisen syksyn kilpailutulosten perusteella loppukilpailu, jonka voit-
tajat saivat niinkään Taljan lahjoittamat polkupyörät sekä poikien että tyttöjen sarjoissa.
Parhaiksi kouluiksi loppukilpailuissa osoittautuivat Meilahden ja Metsolan kansakoulut.

Polkupyörien käyttäminen oli kansakoululaisten keskuudessa jatkuvasti vähentymässä ja
vaikka kaksi luokka-astetta oli mukana liikennekilpailussa, väheni osanottajamäärä suhteelli-
sesti edelliseen vuoteen verrattuna.

Useissa kouluissa toimi liikennepartio koko kertomusvuoden.

6. Taidekasvatus

Art education

Kaikille VIII luokille ja osalle VII luokista oli kevätlukukaudella järjestetty tilaisuus käydä teatterissa. Kansakoulujen tilausnäytäntöinä nähtiin Kansallisteatterissa Serpin »Katupeilin takana» ja Gibsonin »Ihmeidentekijä», Helen Kellerin elämää käsittelevä näytelmä, sekä Kansanteatterissa Osbornen »Luthers». Teatterissa käyntien tarkoituksena oli ohjata koulunsa keväällä päättävät oppilaat arvokkaan näyttämötaiteen pariin.

Eräiden opettajien oppilaat saivat kertomusvuonna palkintoja kansainvälisissä lasten piirustuskilpailuissa Japanissa, Intiassa, Jugoslaviassa, Länsi- ja Itä-Saksassa sekä kahdessa Italiassa pidetyssä kilpailussa.

VI luokkien oppilailla oli tilaisuus käydä Yleisradion järjestämässä koululaiskonserteissa Kauppakorkeakoulun juhlasalissa.

7. Taloudellinen kasvatus

Instruction in elementary economics and saving

Opetussuunnitelmiin sisältyvän taloudellista ajattelua edistävän opetuksen lisäksi eri säästöpankkien toimesta järjestettiin eri kouluihin tosioloja vastaavaa säästöpankkitoimintaa ja annettiin opastusta taskurahojen tarkoituksenmukaisessa käyttämisessä.

8. Kerhotoiminta

Club activities

Nuorisokerhotoiminta. Nuorisokerhotoiminnan johtajana toimi edelleen opett. Arvo Haanto.

Kerhotyö jatkui kertomusvuonna entiseen tapaan. Kevätlukukaudella oli toiminnassa 31 kerhoa ja syyslukukaudella oli kerhojen lukumäärä 34. Kerhokertoja oli kertomusvuonna yhteensä 23. Kerhot työskentelivät yhteensä 2 036 kerhotuntia juhlien ohjelmien valmistukseen ym. tehtäviin käytettyjä ylimääräisiä työtunteja lukuun ottamatta.

Kerholaisten lukumäärä oli kertomusvuonna n. 1 820, joista koulunkäyntinsä päättäneitä 46 % ja loput kansalaiskoulun VIII luokkalaisia.

Kerhotoiminta käsitti kaikkiaan 15 eri harrastusalaa. Etusijalla olivat edelleenkin kielten opiskelu, erilaiset askartelumuodot, konekirjoitus siihen liittyvine kaupallisine harrasteineen ja liikunta.

Suurimmilla kerhokouluilla järjestettiin molempien lukukausien päättyessä kerholaisten ohjelmalliset yhteistilaisuudet. Pienempiä, vain muutamien kerhojen keskeisiä illanviettoja oli entiseen tapaan useita. Huomattavin yhteistilaisuus oli Aleksis Kiven koulussa maaliskuun lopulla järjestetty kerholaisten ja heidän vanhempiensa illanvietto, johon liittyi kerhotoimintaa ja tarkoituspieriä selvittävä keskustelutilaisuus. Nuorisokerhotoimintaa varten oli kertomusvuonna käytettävissä 421 946 mk.

Toivonliittotyö. Toivonliittotyössä pyrittiin kertomusvuonna erikoisesti raittiuskasvatustoiminnan elvyttämiseen.

Toivonliittokerhojen toimintaa valvoi toivonliittotoimikunta, jonka jäsenet on mainittu sivulla 5.

Toivonliittokerhot työskentelivät omaa työjärjestystensä seuraten varsinaisen koulutyön jälkeisinä tunteina tai iltaisin joko kerran viikossa tunnin kerrallaan taikka joka toinen viikko kaksi tuntia kerrallaan.

Helmikuussa pidettyyn raittiuskirjoituskilpailuun osallistui kaupungin kansakoulujen II luokilta 5 263, III—IV luokilta 9 379, V—VI luokilta 4 763 ja kansalaiskoulujen VII—VIII luokilta 3 987 oppilasta, yhteensä 23 392 kirjoittajaa 53 koulun 778 luokalta. Suomen Opettajain Raittiusliitto jakoi kilpailujen parhaille kirjoittajille 2 720 kirjapalkintoa. Lisäksi Helsingin

kaupungin raittiuslautakunta lähetti 434 arvokasta erikoiskirjapalkintoa jaettavaksi kaikkein parhaimmille kirjoittajille.

Kerhojen yhteisiä keväťjuhlia vietettiin eri kouluissa 25. 4.— 5. 5. välisenä aikana siten, että kahden tai kolmen toisiaan lähellä olevan koulun toivonliittokerhot kokoontuivat yhteiseen keväťjuhlaan.

Syksyllä järjestivät toivonliittokerhojen johtajat yhdessä raittiustyöstä kiinnostuneiden opettajien kanssa yhteisiä raittiusjuhlia koulujensa koko oppilasjoukolle raittiusviikon tunnuslauseen merkeissä.

Kevätlukukaudella oli toiminnassa 42 kerhoa, joiden jäsenmäärä oli 668 poikaa ja 484 tyttöä, yhteensä 1 152 oppilasta. Syyslukukaudella toimi samoin 42 kerhoa, joissa oli 570 poikaa ja 638 tyttöä, yhteensä 1 208 oppilasta. Kerhotunteja oli kaikkiaan 1 386.

Kerhojen johtajina toimi sekä keväť- että syyslukukaudella 38 opettajaa. Toiminnanjohtajana oli edelleen opett. Pentti Myllynen. Toivonliittokerhoja toimi Aleksis Kiven, Eläintarhan, Haagan, Herttoniemen, Kallion, Käpylän, Malmin, Maunulan, Meilahden, Myllykallion, Mäkelän, Nuottapolun, Oulunkylän, Pajalahden, Pakilan, Pitäjänmäen, Porolahden, Siilitien, Snellmanin, Suomenlinnan, Taivallahden, Tehtaankadun, Tolarin, Töölön, Vallilan, Vallisaaren ja Vartiokylän kouluissa.

Toivonliittotoimintaa varten oli kertomusvuonna käytettävissä 1 833 920 mk.

Liikuntakerhojen toiminnasta on selostus liikuntakasvatusta koskevassa kertomuksen osassa.

9. Retkeilytoiminta

Excursions

Talousarvioon sisältyvän retkeilymäärärahan turvin kaikki VIII luokat suorittivat opettajien johdolla opintoretkeilyjä keväťlukukauden lopussa. Johtokunnan tekemällä päätöksellä opintoretkeily rajoitettiin kotimaassa tapahtuvaksi.

Muita opintoretkeilyjä ja paikallisia museoissa ja näyttelyissä käyntejä tehtiin opetussuunnitelman vuositarkisteessa määrättyissä rajoissa.

10. Kodin ja koulun yhteistyö

Parents-teachers activities

Kertomusvuonna jatkettiin kodin ja koulun yhteistyötä aikaisemmin annettujen ohjeiden ja saatujen kokemusten mukaisesti. Lapinlahden ja Porolahden kansakouluissa toimivat varsinaiset vanhempien yhdistykset, joista ensiksi mainittu järjesti syksyllä toimintansa 10-vuotisjuhlan. Muissa kouluissa järjestivät kodin ja koulun yhteistoimintatilaisuuksia yleensä opettajakunnat tai vanhempien ja opettajien yhteiset toimikunnat. Joitakin tilaisuuksia järjestettiin yhdessä Kotikasvatusyhdistyksen kanssa. Monilla kouluilla oli oppilaskuorojen ja -orkestereiden järjestämiä, äideille ja isille tarkoitettuja musiikki-iltoja. Keväällä selvittivät neljänsien ja viidensien luokkien opettajat vanhemmille oppikoulun pääsyttökintovaatimuksia.

11. Koulukokeilu

School experimental work

Musiikkikokeiluluokat. Töölön kansakoulussa syksyllä 1961 opett. Urpo Jokisen johdolla tointansa aloittaneen musiikkivoittoisen luokan lisäksi aloitti lukuvuoden 1962/63 alusta toimintansa toinen musiikkivoittoinen luokka opett. Urpo Jokisen ja opett. Helmi Lehtosen johdolla. Kokeilu liittyi Alppilan yhteislyseon vastaavanlaiseen kokeiluun. Kokeilun tarkoituksena oli selvittää, missä määrin tavanmukaisen kokonaistuntimäärän puitteissa musiikillisesti lahjakaille oppilaille voitaisiin antaa tavallista suotuisampi mahdollisuus kehittyä harrastuksensa suuntaan tinkimättä kuitenkaan muiden kansakoulussa opetettavien aineiden oppimääristä.

Musiikkivoittoisten luokkien oppilaat oli valittu opettajien suosituksen ja huoltajan suostumuksen perusteella etupäässä Töölön ja Kallion alueen oppilaista.

Myymäläharjoittelu. Liikelinjan VIII luokan oppilaille oli kevätlukukauden loppupuolella järjestetty käytännöllistä harjoittelua eri alojen liikkeissä. Kertomusvuonna myymäläharjoittelun järjestämisestä huolehti ammatinvalinnanohjaustoimisto, koska haluttiin kokeilla tällaisen ammatinvalinnallisia näkökohtia palvelevan työmuodon kiinteämpää liittämistä varsinaiseen ammatinvalinnanohjaukseen. Kokeilu tuotti hyviä tuloksia.

Myymäläharjoittelun lisäksi järjestettiin erällä muilla opintolinjoilla suppeassa määrässä työharjoittelua laitoksissa, konttoreissa ja tehtaissa.

Muu kokeilutoiminta. Alppilan koulussa osallistuttiin UNESCO-toimikunnan toivomuksen mukaan järjestettyyn YK-tietoutta koskevaan opetuskokeiluun.

Opett. Anna-Liisa Reima suoritti Pohjoismaisen matematiikan opetuksen uudistamiskomitean toimesta laskennonopetuksen kokeilua I luokalla.

Muista kokeiluista voidaan mainita eräiden koulujen pyrkimys käyttää opetuksessa myös koulun ulkopuolisia asiantuntijoita, kuten esim. huoltopoliisin ja lastensuojelun virkamiehiä nuorisokysymyksistä keskusteltaessa.

Syyslukukauden alusta suoritti 32 opettajaa luokillaan vapaaehtoista ruotsin tai englannin opetuksen kokeilua. Suurin osa kokeiluun osallistuvista luokista oli III luokkia ja kokeilun kohteena oli etupäässä ruotsin kieli. Kokeilun tarkoituksena oli selvittää, mitä edellytyksiä toisen kotimaisen tai vieraan kielen opetuksella on kansakoulussa. Kokeilua haittaavana tekijänä oli se, ettei käytettävissä ollut riittävää tuntimäärää eikä määrärahaa tarvittavia lisätunteja varten.

VII. KOULUSOSIAALINEN TOIMINTA

School social work

1. Koululääkärien ja -hoitajien toiminta

School medical work

Tilastoon sisältyy sekä suomenkielisten että ruotsinkielisten kansakoulujen terveydenhoito.

Terveydenhoitovirastossa toimivan kouluterveydenhoito-osaston tehtävänä on huolehtia kansakouluissa suoritettavasta terveydenhoitotyöstä sekä johtaa ja valvoa kansakoulujen kasvatusneuvolan ja kouluhammashoitolaitoksen toimintaa. Tätä kouluterveydenhoitotyötä johtaa kaupunginlääkärin alainen kouluylilääkäri.

Kouluylilääkärin lisäksi toimi kansakouluissa kertomusvuonna 8 koululääkäriä ja kouluylihoitajan lisäksi 17 kouluhoitajaa. Esikaupunkialueella toimivat terveyssisaret kouluhoitajina.

Ohjesäännössä määrätyt tarkastukset pidettiin koulujen I, III, VI ja VIII luokilla, lisäksi kiinnitettiin lisäantuvaa huomiota IV luokan oppilaiden terveydenhoitoon.

Koululääkärien järjestelmällisesti tutkimien lasten koko lukumäärä

Total number of children methodically examined by the school physicians

Luokka · Class	Summa Total	Luokka · Class	Summa Total
I	6 335	VIII	2 604
III	5 822	Väliluokkien uudet oppilaat	878
VI	2 436		
		Summa (Total)	18 075

Lääkärillä oli määräaikoina säännölliset vastaanottonsa kouluissa, minne opettajat ja kouluhoitajat lähettivät joko sairauden tai jonkin muun syyn takia oppilaita. Myös oppilaiden vanhemmilla oli tällöin tilaisuus tulla keskustelemaan lapsiensä terveydentilasta. Vaikka koulu-

lääkärien tehtävänä on saattaa vain sairaustapaukset asianomaiseen hoitoon, he käytännöllisistä syistä antoivat hoito-ohjeita lievissä sairaustapauksissa ja ensiapua lievissä tapaturmissa. Koulnlääkärien vastaanotoilla kävi 13 615 oppilasta. Lisäksi suoritettiin 7 587 ryhtitarkastusta. Eri poliklinikoille ym. lähetettiin tutkittavaksi seuraava määrä lapsia:

Erikoishoitoa saaneiden lasten lukumäärä
Number of especially examined children

Laitos · Institution	Lapsia Children	Laitos · Institution	Lapsia Children
Tuberkuloositoimisto	673	Kirurgiset poliklinikat:	
Lasten poliklinikat:		Auroran	1 832
Auroran	712	Marian	83
Yliopistollisen keskussairaalan	29	Invaliidisäätiön	401
Yliopistollisen sydänaseman	23	Malmin sairaalan	53
Auroran sydänaseman			
Sisätautipoliklinikat	48	Korvapoliklinikat:	
Silmäpoliklinikat:		Kansakoulujen	1 548
Kansakoulujen	2 911	Kivelän	22
Kivelän	24	Yliopistollisen keskussairaalan	59
Yliopistollisen keskussairaalan	131	Ryhtineuvola	191
Ihotautipoliklinikka:		Äänihäiriöpoliklinikka	62
Ihottumat	254	Desinfioimislaitos	19
Syylät	171	Muille erik. poliklinikoille	42
Kasvatusneuvola	639		
Kivelän hermopoliklinikka	17	Summa	9 944

Tarttuvista taudeista kouluhoitajat tekivät viikottain ilmoituksen kouluylilääkärille. Näin saaduista kootuista tiedoista terveydenhoitovirasto piti jatkuvaa tilastoa. Seuraavasta käy selvillä, mitä tartuntatauteja lukuvuoden aikana kouluissa esiintyi:

Kouluissa sattuneet tarttuvat ja muut äkilliset taudintapaukset
Contagious and other sudden cases of illness at the public elementary schools

Kulkutauteja · Epidemic diseases	Tapauksia Cases	%	Muita tauteja · Other diseases	Tapauksia Cases	%
Scarlatina	57	0.2	Tonsillitis ac.	2 301	9.2
Pertussis	9	0.0	Keuhkokuume (<i>Pneumonia</i>) ..	378	1.5
Meningitis meningococcica s. purulenta	3	0.0	Äkill. märkivä välikorvan tulehdus (<i>Ear discharge</i>)	385	1.5
Meningitis serosa	8	0.0	Nenän sivuonteloiden tulehdus (<i>Sinusitis</i>)	84	0.3
Encephalitis infectiosa	8	0.0	Märkäruپی-ihottuma (<i>Impetigo</i>)	127	0.5
Morbilli	702	2.8	Reumaattinen kuume (<i>Rheumatic fever</i>)	6	0.0
Rubeola	227	0.9	Umpisuolen tulehdus (<i>Appendicitis</i>)	100	0.4
Varicellae	597	2.4	Äkill. virtsaelinten taudit (<i>Infections of the urinary tract</i>)	56	0.2
Parotitis epidemica	474	1.9	Suolistolaisia (<i>Intestinal parasites</i>)	101	0.4
Hepatitis infectiosa	17	0.1	Muita (<i>Others</i>)	321	1.3
Inf.ac.nasophar	11 079	44.3			
Influenza	5 322	21.3			
Paratyphus	68	0.3			
Gastroenteritis ac.	2 638	10.5			
			Summa (Total)	25 068	100.0

Alle 10-vuotiaat oppilaat, joita ei ollut rokotettu tai jotka jo tarvitsivat rokotustehostusta rokotettiin ns. kolmois(Per-Dif-Tet)-rokotteilla. Poliorokotuksen sai 1 086 ja poliotehosteen 6 826 oppilasta. Isorokkorokotuksia suoritettiin 9 756. Erityisesti yritettiin suorittaa myös Tet.-rokotusta.

Tuberkuloosityö kansakouluissa
Activities against tuberculosis at the public elementary schools

Kevätlukukausi · <i>Spring term</i>	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Summa <i>Total</i>
Calmette-rokottamattomia oppilaita (<i>Not vaccinated pupils</i>)	60	86	130	125	98	118	190	222	1 029
Calmette-rokotettuja oppilaita (<i>Vaccinated pupils</i>)....	5 702	5 782	5 533	5 155	2 813	2 235	2 337	2 470	32 027
Tuberkuliinimyönteisiä kaikkiaan (<i>Reaction +</i>)	5 762	5 868	5 663	5 280	2 911	2 353	2 527	2 692	33 056
Tuberkuliinikielteisiä kaikkiaan (<i>Reaction —</i>)	147	85	71	101	51	56	33	65	609
Tutkittuja kaikkiaan (<i>Total</i>)	5 909	5 953	5 734	5 381	2 962	2 409	2 560	2 757	33 665
Syyslukukausi · <i>Autumn term</i>	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Summa <i>Total</i>
Calmette-rokottamattomia oppilaita (<i>Not vaccinated pupils</i>)	62	58	77	116	89	85	92	148	727
Calmette-rokotettuja oppilaita (<i>Vaccinated pupils</i>)....	5 780	5 728	5 773	5 380	2 535	2 038	2 203	2 239	31 676
Tuberkuliinimyönteisiä kaikkiaan (<i>Reaction +</i>)	5 842	5 786	5 850	5 496	2 624	2 123	2 295	2 387	32 403
Tuberkuliinikielteisiä kaikkiaan (<i>Reaction —</i>)	365	128	81	95	54	49	53	130	955
Tutkittuja kaikkiaan (<i>Total</i>)	6 207	5 914	5 931	5 591	2 678	2 172	2 348	2 517	33 358

Lukuvuoden aikana suoritettiin Calmette-rokotus 137 oppilaalle. Röntgen-tarkastettuja oppilaita oli kaikkiaan 7 295. Yleisen pienoisoröntgenkuvauksen takia luku on tavallista pienempi.

Aktiivituberkuloositapauksia todettiin seuraavasti:

Aktiivituberkuloosia sairastavia oppilaita:	Tuberkuloosin aiheuttamia sairauksia:
Keuhkorauhastuberkuloosi 5	Kyhmyruusu 2
Keuhkotuberkuloosi 3	Keuhkopussintulehdus 5
Tuberkuloosi muissa elimissä 4	

Tuberkuloosikokeita tehtiin yhteensä 17 624.

Lääkärit suorittivat kertomusvuonna johtosäännön mukaiset tarkastukset luokissa kiinnittäen tällöin huomiota terveydellisiin seikkoihin. Kevätlukukauden lopussa tarkastettiin kesäsiirtoloihin menevät lapset. Kesällä tarkastettiin vielä siirtoloihin menevät ja sieltä palaavat lapset. Yhteensä oli lääkäreiden suorittamia kesäsiirtolalasten tarkastuksia 6 307.

VIII luokan oppilaita tarkastettaessa annettiin erityisellä lomakkeella ohjeita ammatinvalinnanohjaajille oppilaiden elämänuran valintaa varten.

Kouluhoitajilla oli säännölliset vastaanottonsa kouluissa. Heidän toimintaansa valaisevat seuraavat luvut:

Paino- ja pituusmittauksia	64 343	Terveyspakinoita luokilla.....	1 628
Näkötarkastuksia	19 402	Käyntejä vastaanotoilla	70 314
Kuulotarkastuksia	3 392	Kotikäyntejä.....	1 075
Terveystarkastuksia luokilla	52 066		

Koululääkärit ja -hoitajat valitsivat kesäsiirtoloihin ne lapset, jotka terveydellisistä syistä tarvisivat kesävirkestystä. Siirtoloiden johtajat valitsivat lapset sosiaalisista ja muista syistä. Kesäsiirtoloiden terveyspäivystys oli terveydenhoitovirastossa. Lääkäreiden kesäsiirtolakäyntejä tapahtui useasti ja lisäksi keväällä sekä alkukesästä suorittivat koululääkärit hygienisen tarkastuksen kesäsiirtoloissa.

2. Kasvatusneuvolan toiminta

Child Guidance Clinic

Koulupsykiatrina toimi kertomusvuonna hermo- ja mielitautien sekä lasten sielullisten häiriöiden erikoislääkäri lääket.lis. Marjatta Selvänne-Varheenmaa, koulupsykologeina fil.maisterit Martti Kyyrö, Pirkko Poikonen, Marja Auramaa ja fil.lis. Erkki Viljanen sekä sosiaalitarkkailijoina sosiaalihoitajat Maija Haila ja Saimi Halko.

Lisäksi toimivat kasvatusneuvolan koulupsykiatreina hermo- ja mielitautien erikoislääkärit, lääket.lis. Sävy Laajus 27. 4.—16. 6. ja lääket.lis. Saima Ylivakkuri 1.—24. 4. sekä 1. 9. alkaen vuoden loppuun. Sosiaalitarkkailijoina toimivat sosiaalihoitaja Seija Tikkanen 22. 1.—15. 4. ja hum.kand. Ritva Apajalahti 16. 4.—15. 6.

Koulupsykiatrien toiminta.

School psychiatrists.

Koulupsykiatrit tutkivat kasvatusneuvolassa oppilaita ja keskustelivat suunnitelluista toimenpiteistä heidän vanhempiansa kanssa. Hoito-ohjeiden ja lääkemääräysten antaminen, erityistutkimuksiin ja sairaalahoitoon lähettäminen kuuluivat myös psykiatrien tehtäviin. Samoin psykiatreilla kävi lapsia hoidollisessa jatkotarkkailussa. Psykoterapiassa oli kertomusvuonna 11 lasta 67 terapiatuntia. Psykiatrisia tutkimuksia suoritettiin 588 lapselle 623 käyntikerralla ja keskusteltiin heidän vanhempiansa kanssa. Työryhmäneuvotteluja sosiaalis-psykologis-psykiatristen tutkimusten pohjalla pidettiin 87.

Koulupsykiatri kävi tarkkailuluokilla n. joka toinen kuukausi, jolloin tutkittiin näiden luokkien oppilaita ja neuvoteltiin heidän opettajiensa kanssa. Erilaatuisia lääkärinlausuntoja ja -todistuksia annettiin kansakoulujen johtokunnalle ja tarkastajalle, koululääkäreille, lastensuojeluviranomaisille sekä lasten vanhemmille 512. Koulupsykiatri osallistui koululääkäreiden kokouksiin kuten aikaisemminkin.

Koulupsykologien toiminta

School psychologists

Koulupsykologit noudattivat aikaisempia työskentelymuotojaan. Koulut oli jaettu psykologien kesken oppilasmäärältään yhtä suurin alueisiin. Tutkimuksia suoritettiin sekä kouluissa että kasvatusneuvolassa. Vuoden aikana tutkittiin 1 078 lasta 1 210 käyntikerralla ja suoritettiin 2 921 psykologista yksilökoetta. Terapiassa oli 6 lasta 56 käyntikertaa. Varsin monissa tapauksissa psykologien kouluissa aloittamia tutkimuksia jatkettiin kasvatusneuvolassa. Lisäksi

koulupsykologit neuvottelivat ongelmista opettajien, vanhempien, lastensuojeluviranomaisten ym. kanssa. Myöskin he osallistuivat erityisluokkien suunnitteluun ja järjestelyyn.

Maunulan koulussa suoritettiin kokeiluluontoisesti keväällä koulukypsyyskoe kaikille I luokalle tuleville lapsille. Kokeeseen osallistui 198 lasta 217:sta kouluun tulevasta. Vanhemmille varattiin tilaisuus tutkimusten tulosten kuulemiseen ja n. 75 % tutkimukseen osallistuneiden lasten vanhemmista kävi tiedustelemassa tuloksia. Tutkimuksessa todettiin lapsista n. 10 % vielä täysin kouluopäkyypiksi. Syyslukukaudella suoritettiin tämän lisäksi koulukypsyyskoe 120 oppilaalle. Tarkkailuluokkien VII ja VIII luokan oppilaille sekä yhdelle kansalaiskoulu-luokalle suoritettiin kokeiluluontoisesti Steinin lauseentäydennystesti. Kokeiluun osallistui yhteensä 70 oppilasta. Saatujen kokemusten ja tulosten perusteella laadittiin ko. testistä lyhennetty sarja, joka oli lähinnä tarkoitettu kansalaiskouluikäisille tytöille ja pojille.

Edelleen pyrittiin kertomusvuonna suorittamaan uusintatutkimus apukoulun VIII luokan oppilaille kuraattoritoimintaa ja ammatinvalinnan ohjausta silmälläpitäen.

Sosiaalitarkkailijoiden toiminta

Social workers

Sosiaalitarkkailijat suorittivat kaikkiaan 863 haastattelua henkilökohtaisen huoltotyön periaatteiden mukaisesti ja tekivät 27 kotikäyntiä. Näiden lisäksi he olivat jatkuvassa yhteistyössä koululääkärien, kouluhoitajien ja lastensuojeluviraston tarkastajien kanssa.

Muu toiminta

Other activities

Koulupsykiatri ja koulupsykologit pitivät muutamia alaansa koskevia esityksiä oppilaiden vanhemmille ja opettajille järjestetyissä tilaisuuksissa. Suomen kasvatustieteiden liiton järjestämille kursseille ja neuvottelupäiville osallistui eräitä kasvatustieteiden työntekijöitä.

Kasvatustieteiden kesäkurssilla Helsingin kotitalousopettajaopiston ja käsityöseminaarin oppilaita, Helsingin yliopiston kasvatustieteiden opiskelijoita sekä eräitä ulkomaisia vierailijoita. Kaikille näille selostettiin kasvatustieteiden toimintaa ja työtapoja.

Kasvatustieteiden menot olivat kertomusvuonna 13 548 802 mk ja valtionapu 600 000 mk.

Kasvatustieteiden tutkimus tapaukset:

Toimitetut tutkimukset

	Uusia	Uusintoja	Summa
Psykiatrinen, psykologinen, sosiaalinen tutkimus.....	463	95	558
Psykologinen, sosiaalinen tutkimus.....	135	32	167
Psykologinen tutkimus.....	307	46	353
Psykiatrinen tutkimus.....	1	29	30
Summa	906	202	1 108

Kasvatustieteiden tutkimus tapaukset kouluittain

Pupils of the Finnish public elementary schools examined at the Child Guidance Clinic

Koulu · School	Tapauksia Cases	% koulun oppilaista Per cent of the number of pupils in the school	Koulu · School	Tapauksia Cases	% koulun oppilaista Per cent of the number of pupils in the school
Aleksis Kivi	54	3.2	Herttoniemi	29	3.1
Alppila	18	7.1	Isosaari.....	—	—
Eläintarha	19	3.3	Kaisaniemi	24	4.6
Haaga	25	5.6	Kallio	69	5.7

Koulu · School	Tapauksia Cases	% koulun oppilaista Per cent of the number of pupils in the school	Koulu · School	Tapauksia Cases	% koulun oppilaista Per cent of the number of pupils in the school
Kannelmäki ¹⁾	24	3.1	Porthaninkadun apukoulu	12	16.9
Katajanokka	5	3.4	Porolahti	25	1.6
Kulosaari	1	0.4	Puistola	17	3.5
Käpylä	51	4.1	Pukinmäki	5	1.4
Lapinlahdenkatu 10	33	3.8	Santahamina	5	3.3
Lapinlahdenkatu 6	12	5.4	Siilitie	17	2.3
Malmin etel.	21	8.4	Snellman	50	6.1
Malmin pohj.	22	5.1	Suomenlinna	—	—
Malmin kansalaiskoulu ..	7	1.7	Taivallahti	55	3.6
Maunula	72	4.8	Tapanila	26	5.0
Meilahti	28	2.7	Tehtaankatu	21	3.1
Mellunkylä	5	3.1	Tolari	46	4.1
Metsola	6	3.2	Toukola	13	7.3
Munkkiniemi	14	1.5	Työväenopisto	13	4.6
Myllykallio	43	4.7	Töölö	26	3.4
Mäkelä	33	2.1	Vallila	21	2.5
Nuottapolku	11	4.0	Vallisaari	2	.
Oikokatu	10	5.0	Vartiokylä	14	1.8
Oulunkylä	7	2.1			
Pajalahti	17	8.6	Summa (Total)	1 073	3.5
Pakila ²⁾	26	2.6	Ei koulussa	32	..
Pitäjänmäki	19	2.6	Tullut muualta	3	..
			Kaikkiaan (Total)	1 108	..

Tutkittujen jakautuminen iän ja sukupuolen mukaan:

Ikä, vuotta · Age, years	Poikia Boys	Tyttöjä Girls	Summa Total	Ikä, vuotta · Age, years	Poikia Boys	Tyttöjä Girls	Summa Total
5	1	1	2	11	51	20	71
6	24	11	35	12	35	18	53
7	161	95	256	13	36	18	54
8	138	69	207	14	31	19	50
9	124	69	193	15	18	15	33
10	78	69	147	16	3	4	7
				Summa (Total)	700	408	1 108

Tutkittujen jakautuminen luokittain:

Luokka · Class	Tapauksia Cases	% luokan oppilaista Per cent of the number of pupils in the class	Luokka · Class	Tapauksia Cases	% luokan oppilaista Per cent of the number of pupils in the class
I	360	6.4	VII	42	1.9
II	183	3.5	VIII	47	2.0
III	209	4.0			
IV	115	2.2	Summa (Total)	1 073	3.5
V	51	2.0	Ei koulussa	32	..
VI	66	3.3	Tullut muualta	3	..
			Kaikkiaan (Total)	1 108	..

¹⁾ Sisältyy myös Kaarelan koulun luvut. — ²⁾ S:n Pakilan kansalaiskoulun luvut.

Uusista tapauksista ilmoittajat jakautuivat seuraavasti:

Ilmoituksen tekijä · <i>Reporter</i>	Luku <i>Number</i>		Luku <i>Number</i>
Kouluviranomaiset	743	Kasvatusneuvola.....	36
Koti	184	Lastensuojeluvirasto	5
Koulun terveysviranomaiset	134	Muut	6
Summa (<i>Total</i>)			1 108

Tutkittavat lapset ilmoitettiin seuraavista syistä:

Ilmoituksen pääsyy · *Reason for reporting*

	Luku <i>Number</i>	%		Luku <i>Number</i>	%
Kehitystason määrittäminen ..	267	24.1	Levottomuus, rauhattomuus ..	63	5.7
Heikko koulumenestys	335	30.2	Muut hermostolliset oireet	45	4.1
Luku- ja kirjoitusvaikeudet....	65	5.9	Kastelu, tuhriminen	34	3.1
Siirto normaaliluokalle	17	1.5	Kasvatusvaikeudet kotona	11	1.0
Epäsäännöllinen koulunkäynti..	54	4.9	Muut syyt	67	6.0
Käytöshäiriöt, sopeutumatto- muus	150	13.5			
			Summa (<i>Total</i>) 1 108 100.0		

Tutkimusten jälkeen tehtiin seuraavat diagnoosit:

Diagnoosi · <i>Diagnosis</i>	Luku <i>Number</i>	%		Luku <i>Number</i>	%
Psykiatrien suorittamat tutkimukset:			Paralysis cereбрalis spastica infan- tilis	3	0.5
Psychoneuroses	148	25.2	Epilepsia cryptogenetica	9	1.5
Persona immatura	32	5.4	Morbi cerebri alii	4	0.7
Habitus abnormis infantum	28	4.8	Observationes et explorationes cura medica non necessaria....	42	7.1
Imbecillitas	4	0.7	Muut diagnoosit	12	2.0
Debilitas	42	7.1			
Deficientia intelligentiae	89	15.2	Summa (<i>Total</i>) 588 100.0		
Mongolismus	4	0.7			
Oligophreniae aliae	73	12.4	Psykologin suorittamat tutkimukset:		
Dyslexia, dysphasia primaria	20	3.4	Psykologinen-sosiaalinen tutkimus	520	—
Balbutio, battarismus	3	0.5			
Maladaptatio acuta	75	12.8	Kaikkiaan (<i>Total</i>) 1 108 —		

Vuoden aikana suoritettiin seuraavat psykologiset kokeet:

Koe · <i>Tests used</i>	Luku <i>Number</i>		Luku <i>Number</i>
Älykkyystestit:		Stein	44
Älykkyyskoe T-M-L:n mukaan.....	940	Hiekkalaatikko	35
Raven	191	Raven	13
Wechsler	67	Gräser	10
Kohsin kuutiokoe	34	Düss	10
Älykkyyskoe Salomaan mukaan	15	Wartegg	5
Grace Arthur	10	ORT	3
Healy	2	Rosenzweig	3
Luonnetestit:		Koulusaavutustestit:	
Rorschach	185	Lukukoe	500
CAT	111	Kirjoituskoe	472
TAT tai osia	65	Laskukoe	89
Michigan	50	Muut testit:	
		Bender	67
Summa (<i>Total</i>)			2 921

3. Kouluhammashoito

Dental care

Terveystenhoitoviraston alaisessa kouluhammashoitolaitoksessa annettiin kansakoulunoppi-
laille maksutonta hampaiden hoitoa. Kertomusvuonna olivat toiminnassa seuraavat 18 koulu-
hammasklinikkaa: Keskusklinikka sekä Aleksis Kiven, Eläintarhan, Kallion, Käpylän, Lapin-
lahden, Lauttasaaren, Malmin, Maunulan, Meilahden, Munkkiniemen, Mäkelän, Pitäjänmäen,
Pohjois-Haagan, Porolahden, Punavuoren, Taivallahden ja Vallilan haaraklinikat. Erikois-
tapauksien käsittelyä varten toimi keskusklinikassa kirurginen-, oikomis- ja röntgenosasto.

Suomenkielisten kansakoulujen oppilaita tarkastettiin 32 119. Tarkastuksessa todettiin hoi-
don tarpeessa olevan 24 712 oppilasta. Näistä hoidettiin valmiiksi 22 698 lapsen hampaat
89 644 käynnin aikana. Käsittelyjen kokonaismäärä oli 145 553.

Hampaiden käsittelyjen laatu ja lukumäärä

Number and nature of treatments at the School Dental Clinic

Poisvetämissä: *Extractions:*

maitohampaiden (<i>temporary teeth</i>)	10 268
pysyvien hampaiden (<i>permanent teeth</i>)	661
Kauterisaatioita (<i>Devitalizations</i>)	2 145
Juurikäsittelyjä (<i>Root canal treatments</i>)	2 716
Juuritäytteitä (<i>Root fillings</i>)	1 884
Paikkauksia (<i>Fillings</i>)	78 265
Erittelemättömiä käsittelyjä (<i>Not specified</i>)	49 614
Summa (<i>Total</i>)	145 553

Oikomisosastolla tarkastettiin 461 uutta potilasta, joista määrättiin hoitoon 329. Val-
miiksi hoidettiin 373 potilaan hampaat. Hoitokustannukset olivat kertomusvuonna yhteensä
98 546 130 mk ja oppilasta kohden n. 3 988 mk.

4. Silmäpoliklinikan toiminta

Eye Clinic

Vuosi 1962 oli silmäpoliklinikan 38. toimintavuosi. Poliklinikan lääkärinä toimi silmätautien
erikoislääkäri, lääket.lis. E. Honkonen. Vastaanottoja pidettiin Auroran sairaalassa joka arki-
päivä, siis 6 kertaa viikossa.

Kertomusvuonna tekivät suomen- ja ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaat poliklinikalle
3 468 käyntiä, joista ensikäyntejä 1 538.

Käynnit silmäpoliklinikassa

Attendances at the Eye Clinic

	Ensi- käyntejä First attendances	Käyntejä yhteensä Total of attendances		Ensi- käyntejä First attendances	Käyntejä yhteensä Total of attendances
Tammikuu · <i>January</i>	142	345	Syyskuu · <i>September</i>	190	287
Helmikuu · <i>February</i>	189	399	Lokakuu · <i>October</i>	208	518
Maaliskuu · <i>March</i>	188	413	Marraskuu · <i>November</i>	243	458
Huhtikuu · <i>April</i>	126	396	Joulukuu · <i>December</i>	100	281
Toukokuu · <i>May</i>	152	371	Summa (<i>Total</i>)	1 538	3 468

Ensikertalaisten yleisimmät diagnoosit selviävät seuraavasta:

Yleisimmät diagnoosit · *Most general diagnoses*

Amblyopia	62	Hordeolum	11
Astigmatismus	143	Hyperopia	282
Blepharitis	22	Myopia	212
Cephalalgia	48	Nihil objectiva ophthalmologica	32
Conjunctivitis acuta	25	Pro observatione	59
Conjunctivitis follicularis	103	Strabismus concomitans	80
Contusio bulbi	16	Vulnus corneae	7
Heterophoria	286		

5. Korvapoliklinikan toiminta

Ear Clinic

Kansakoulujen korvapoliklinikan toiminta jatkui kertomusvuonna entisessä laajuudessaan Auran sairaalan suojissa. Lääkäreinä toimivat lääket. ja kir.tri K. Pursiainen ja lääket.lis. E. Holopainen.

Kertomusvuonna tekivät suomen- ja ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaat poliklinikalle yhteensä 2 396 käyntiä. Uusia potilaita tutkittiin 1 171, ennen käyneitä 609 ja uusintakäyntejä tehtiin 616. Käynnit jakautuivat kuukausittain seuraavasti:

Käynnit korvapoliklinikassa

Attendances at the Ear Clinic

	Ensikäynnit <i>First attendances</i>		Uusinta- käynnit <i>Renewed attendances</i>	Käyntejä yhteensä <i>Total of attendances</i>
	Uudet potilaat <i>New patients</i>	Entiset potilaat <i>Former patients</i>		
Tammikuu · <i>January</i>	107	58	35	200
Helmikuu · <i>February</i>	126	53	55	234
Maaliskuu · <i>March</i>	115	56	68	239
Huhtikuu · <i>April</i>	91	75	84	250
Toukokuu · <i>May</i>	96	89	105	290
Syyskuu · <i>September</i>	91	77	31	199
Lokakuu · <i>October</i>	255	100	109	464
Marraskuu · <i>November</i>	171	66	71	308
Joulukuu · <i>December</i>	119	35	58	212
Summa (Total)	1 171	609	616	2 396

Tutkimuksissa todettiin mm. seuraavat taudit:

Yleisimmät diagnoosit · *Most general diagnoses*

Cerumen obturans	123	Degen. n. cochl.	83
Otit ext.	32	Rhinitis allerg.	30
Otit. med. cath. ac.	34	Rhinitis ac.	40
Otit. med. supp. ac.	59	Sinuitis max.	49
Otit. med. supp. chr.	38	Hypertrophia tons. phar.	407
Residua post. otit. med.	26	Hypertrophia tons. palat	31
Catarrhus tub. audit	68	Tonsillitis chr.	140

Eri hoitotoimenpiteitä suoritettiin seuraavasti:

Punctio sin max.	34	Polizer-puhallus	141
Paracentesis	35		

Nielurisojen leikkausta ehdotettiin 145:lle ja kitarisan poistoa 327 potilaalle.

Korvapoliklinikassa toimi 2 korvahoitajaa. Audiometritutkimuksia suoritettiin kertomusvuonna yhteensä 17 283.

6. Kouluateriat

School meals

Oppilaiden kouluateria käsitti annoksen keittoruokaa, maitoa ja leipää. Ateriaan saatiin vaihtelua vellipäivinä lisäämällä siihen juustoa, makkaraa tms. Ruokalista käsitti kahden viikon jakson. Ateriat valmistettiin kaupungin elintarvikekeskuksen keittiössä. Lukuvuoden aikana siirryttiin maidon annostelussa 2 dl:n lasipulloista impregnoidusta kartongista valmistetuihin »tetra»-pakkauksiin.

7. Apurahat ja avustukset

Grants and subsidies

Helsingin kaupungille kansakoulutarkoituksiin lahjoitettujen rahastojen korkovaroja tuli kertomusvuonna suomenkielisten kansakoulujen osalle seuraavasti:

Kansakoulujen vaaterahastojen korkoja käytettiin kertomusvuonna 4 990 sekä Hj. ja M. Kroijeruksen vaatetusrahaston korkoja 2 012 mk alusvaatteiden hankkimiseen varattomien huoltajien lapsille.

Carl Rosengrenin rahastosta jaettiin apurahaa 837 mk yhdelle alakoulun oppilaalle.

Helsingin Säästöpankin rahastosta jaettiin kertomusvuonna 4 829 mk apurahoina kahdeksalle yläkoulusta päässeelle oppilaalle.

A. Sinebrychoffin rahastosta jaettiin kahdelletoista VIII lk:n oppilaalle yhteensä 18 034 mk.

K. H. Renlundin rahastosta jaettiin apurahoina vastaavasti 11 210 mk kuudelle yläkoulusta päässeelle oppilaalle.

Opettajien keräämistä rahastoista jaettiin apurahoina seuraavat määrät: Alpo Noposen rahastosta 1 210 mk, Hanna Paqvalénin rahastosta 500 mk, Anni Wikstenin rahastosta 264 mk sekä Alfred Jotunin rahastosta 831 mk.

Elise Heinzien rahastosta jaettiin yhdelle VI lk:n oppilaalle 116 mk.

Sofia Strengin rahastosta jaettiin kahdelle VI lk:n oppilaalle yhteensä 1 160 mk.

Aurora Demidoffin myötäjäisrahastosta jaettiin 3 000 mk:n myötäjäiskirjat yhdeksälle oppilaalle.

Helsingin Säästöpankin riemujuhlarahastosta jaettiin apurahoina 4 500 mk.

Lauri Kuoppamäen rahastosta jaettiin kertomusvuonna yhdelle Haagan koulun oppilaalle 782 mk. Oulunkylän koulussa jaettiin Oulunkylän suomenkielisen kansakoulun rahastosta 409 mk sekä Aarre ja Kalevi Viren rahastosta 3 110 mk.

Elna Caseliuksen muistorahastosta jaettiin kertomusvuonna yhdelle Munkkiniemen kansakoulun VIII luokan oppilaalle 1 656 mk.

Töölön kansakoulun musiikkirahastosta jaettiin apurahoina 4 662 mk Töölön kansakoulun kahdelle oppilaalle.

Augusta ja Aarretti Salmen stipendirahastosta jaettiin seitsemälletoista oppilaalle yhteensä 110 860 mk.

Dagmar Klemetin rahastosta jaettiin Kallion koulun yhdelle alakoulun oppilaalle 909 mk.

Elin Pulkkinen rahastosta jaettiin 5 000 mk yhdelle Vallilan koulun oppilaalle.

Helsingin kaupungin stipendit jaettiin 85:lle VIII lk:n oppilaille, yhteensä 255 000 mk. Kesävirikistykseen käytettäväksi jaettiin K. M. Kullmanin, J. Karppisen, G. Zittingin, Boguscheffsky-puolisoiden ja kansakoulujen kesäloimarahastoista yhteensä 8 666 mk.

Vuodesta 1952 on vähävaraisille lahjakkaille VIII lk:n oppilaille vuosittain jaettu kuusi 20 000 mk:n stipendiiä presidentin rouva Alli Paasikiven »Lasten Päivän» yhteyteen perustamasta, ns. Alli-tädin rahastosta.

Kaupunginvaltuusto myönsi 20. 12. 1961 Pohjoismaiden pääkaupunkien kansakoululaisten urheilukisojen järjestämiseksi Helsingissä 1 928 500 mk.

Kaupunginhallitus myönsi 31. 1. 1962 Helsingin kansakoulujen oppilaiden osallistumiseksi kansakoulujen Kuopiossa 26.—27. 2. 1962 pidettyihin talvikisoihin 76 300 mk.

Oppilaille kouluissa jaetut kouluateriat aiheuttivat kaupungille menoja kertomusvuonna 187 468 276 mk, vähävaraisten huoltajien lapsille annetut vaate-, jalkine-, jalkinekorjaus- ym. avustukset 5 123 231 mk sekä oppilaiden raitiotie-, bussi-, laiva- ja junamatkat yhteensä 15 829 641 mk.

8. Virkistystoiminta

Recreation activities

Helsingin Opettajayhdistyksen Kesävirikistystoimikunta huolehti kertomusvuonna kansakoulunoppilaiden kesävirikistyksestä entiseen tapaan. Kesävirikistystoimikuntaan kuuluivat opett. Hilikka-Liisa Lukkari puheenjohtajana, opett. Eemeli Kaipainen varapuheenjohtajana ja opett. Leo Tarkkala toiminnanjohtajana sekä muina jäseninä opettajat Arvo Haanto, Toini Immonen, Martta Laine, Heikki Lehtomaa, Helvi Sahrakorpi, Mikko Saransaari, taloudenhoitaja Matti Paaso ja opettajiston kansakoulujen johtokunnassa oleva edustaja opett. Irma Arminen.

Seuraavat 21 siirtolaa olivat toiminnassa: Vihdin Hiidenlinna, Vihdin Seimelä, Vääksyn yhteiskoulu, Kirkkonummen Kevätniemi, Kiikalan Topuli, Nastolan Luhtaanmaan kansakoulu, Hartolan pappila, Someenjärven Kallioniemi, Päijälän Mikkola, Janakkalan Leppäkoski, Juokslahden Isomäki, Lemin Kesäniemi, Urjalan Kokkolinna, Someron Lahti, Eräslahden Heikkilä, Ristijärven Mattila, Eräjärven pappila ja Länkipohjan Seurantalo.

Huttulan kansakoulu oli tarkkailuluokkien oppilaiden siirtola. Eräjärven pappila ja Urjalan Kokkolinna apukoululaisten siirtoloita, sekä Vilppula ja Lemi toipumiskoteja.

Siirtoloissa oli kaikkiaan 1 866 oppilasta yhteensä 105 713 hoitopäivää.

Koko kesän toimiviin siirtoloihin lähtivät lapset 5. 6. Puolet kesää siirtoloissa viettävät lapset lähtivät 6. 6. Näiden vaihtopäivä oli 10. 7. Koko- ja loppukesän siirtoloissa olleet lapset palasivat 14. 8. takaisin Helsinkiin.

Lapset osallistuivat puutarhatyöhön sekä talousaskareihin. Sadepäivinä tekivät sekä tytöt että pojat erilaisia käsitöitä. Retkeily, uinti, urheilu ja leikki kuuluivat kiinteästi siirtolan ohjelmaan. Uinti- ja urheilumerkkejä suoritettiin runsaasti. Uimakandidaatteja ja -maistereitakin valmistui.

Kouluylilääkäri, tri S. Lahdensuu antoi siirtoloiden lasten terveydenhoidosta ja -tilasta seuraavan lausunnon:

»Oppilaat tarkastettiin toukokuun aikana, kuten kansakouluasetus edellyttää. Tavanmukaisesti pidettiin lähtö- ja tulotarkastukset välittömästi ennen lähtöä kesäkuun 6 p:nä, heinäkuun 10 p:nä sekä elokuun 14 p:nä. Siirtoloiden ollessa toiminnassa lähetettiin siirtoloista yhteensä 17 oppilasta sairaalahoitoon, ja sairaaloiden poliklinikoille tutkittavaksi täytyi toimittaa 7 siirtolalasta.

Kesän aikana sattuiivat seuraavat kulkutautitapaukset: tuhkarokkoa (Morbilli) 39, punainen koira (Rubeola) 23, vesirokkoa (Varicellae) 10. Märkärupi-ihottumaa ja paiseita esiintyi melko paljon. Yleiseen hygieeniaan siirtoloissa, vaatteiden puhtauteen, pyykin pesuun ja ihon puhtauteen täytyisi kiinnittää vielä enemmän huomiota. Pienienkin haavojen ja naarmujen suojaamista puhtailla siteillä ei saa unohtaa.

Koululääkärin tarkastivat kaikki siirtolat. Nämä tarkastukset antoivat aihetta varsin moniin huomautuksiin, joiden korjaamiseksi neuvotellaan Opettajayhdistyksen kesävirikistystoimikunnan kanssa.»

Paitsi siirtolalapsille annettiin vapaat rautatieliput myös sellaisten vähävaraisten kotien lapsille, jotka saattoivat matkustaa kesäksi sukulaistensa tai tuttaviansa luokse maalle. Tällä tavalla toimitettiin maalle 685 kansakoululasta.

Talvella tapahtuvaa luokkaretkeilyä varten oli Helsingin välittömässä läheisyydessä retkeilymajoja, joihin varsinkin hiihtokauden aikana tehtiin retkiä. Majoilla saivat lapset levähtää ja syödä ilmaisen ruoka-annoksen.

9. Koulukasvitarhatoiminta

School gardening

Sääsuhteiltaan epäedullinen kesä vaikutti koulukasvitarhojenkin satotulosta heikentävästi varsinkin laadullisesti. Kertomusvuonna jatkettiin edellisenä kesänä aloitettua taimien kasvatamista ja kouluttamista. Syystöiden yhteydessä lisättiin savivaltaisiin peltoihin kiesuhiekkaa ja lietettä. Rakennusten kattoja uusittiin ja aitoja korjattiin määrärahojen sallimissa rajoissa.

Tarvittavaa vaihtelua lasten arkiseen työskentelyyn toivat urheilu, uinti ja retkeily sekä Alppilan ja Vallilan kesäteattereiden tarjoamat lahjanäytännöt. Virikistystoimintaan kuului lisäksi ryhmittäin tehty retki Suomenlinnaan, käynti uimanäytöksessä ja perinteelliset urheilu-kisat Kumpula—Ärtti.

Kasvitarhanopettajina toimivat kuluneena kesänä Ärtissä opettajat Johan Kesti, Eero Ruohomäki ja Hugo Ståhlström sekä Kumpulan kasvitarhassa opettajat Mervi Appelgren, Tage Henriksson, Erkki Hokkanen, Eero Hurskainen, Risto Juvonen ja Lea Saarela. Vahtimestarin tehtävät hoiti H. Ruokolainen. Toiminnanjohtajana oli opett. Vilho Hänninen.

Oppilaat jakautuivat kielen ja sukupuolen mukaan seuraavasti:

	Poikia	Tyttöjä	Summa
Suomenkielisten kansakoulujen oppilaita	202	210	412
Ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaita	7	5	12
Summa	209	215	424

VIII. O P E T T A J I S T O

Teaching staff

1. Opettajien lukumäärä

Number of teachers

Syksyllä 1962 oli suomenkielisissä kansakouluissa seuraava määrä opettajia:

Opettaja · Teachers	Miehiä Male	Naisia Female	Summa Total
Vakinaisia ja koeajaksi otettuja (<i>Ordinary</i>)	294	670	964
Väliaikaisia (<i>Temporary</i>)	52	71	¹⁾ 123
Tuntiopettajia (<i>Employed by the hour</i>)	3	11	14
Summa (<i>Total</i>)	349	752	1 101

¹⁾ Kansalaiskoulussa tai erityisluokilla opetti väliaikaisena 9 mies- ja 2 naisopettajaa, jotka olivat vakinaisia tai koevuosilla varsinaisessa kansakoulussa, sekä 1 apukoulun vakinainen naisopettaja.

2. Opettajakunnassa tapahtuneet muutokset

Changes within the teaching staff

Kertomusvuonna erosivat viroistaan eläkkeelle siirtyen opettajat Lempi Alanko, Alli Alanne, Lauri Järvi, Aili Jääskeläinen, Toini Kalinen, Mauno Konttinen, Tyyne Koskimies, Helmi Kylä-Tapani, Anni Lankinen, Heikki Lehtomaa, Helka Lehtonen, Lauri Pohjanvuori, Elsa Reinikainen, Martti Riisalo, Martta Tiainen, Maija Ulvinen ja Esteri Vuorinen 31. 7., Kirsti Sorvali 31. 10. ja Aino Öljymäki 31. 12.

Muista syistä erosivat opettajat Reino Juntunen 15. 3., Eila Alitalo, Erkki Haapio, Kaisa Hälinen, Onerva Mäki, Pirkko Noro ja Aune Saloheimo 31. 7.

Kertomusvuonna kuolivat opettajat Reino Tormilainen 5. 4., Aune Koskinen 12. 4., Irene Hänninen 26. 5., Tauno Tarvainen 10. 6., Sampsa Leimu ja Tuure Norkama 6. 11.

Johtokunta valitsi 22. 3. pitämässään kokouksessa opettajanvirkoihin lailliseksi koeajaksi 1. 8. alkaen seuraavat opettajat: varsinaisen kansakoulun tyttöluokille Lilli Aro, Aili Gronow, Pirkko-Liisa Harjama, Raili Hämäläinen, Leena Hänninen, Liisa Kautto, Helli Korhonen, Sisko Korpela, Armi Koskela, Raili Laitia, Maria Mannonen, Ellen Menzi, Anja Niemi, Seija Nirkko, Helvi Ollaranta, Helvi Pelkonen, Elli Pimiä-Leimu, Sinikka Pohja, Helvi Poikkeus, Pirkko Salin, Irmeli Salminen, Kirsti Tikkanen, Aino Untamala, Raili Virtamo ja Raili Vähäaho; apukoulun opettajiksi Eeva Airikkala ja Ilari Siimes; tarkkailuluokan opettajiksi Erkki Hänninen, Aini Karlsson ja Raili Soikkeli sekä aivovauriolasten opettajaksi Kirsti Petersen.

3. Koulujen johtajat

School principals

Kansakoulunjohtajina toimivat seuraavat opettajat: Aleksis Kiven koulussa Toivo Rouhiainen, Alppilan koulussa Leila Vaheri, Eläintarhan koulussa Kauko Urkio, Haagan koulussa Aili Jääskeläinen ja 1. 8. lukien Lauri Kauppinen, Herttoniemen koulussa Esko Sonninen, Isosaaren koulussa Helvi Poikkeus, Kaarelan koulussa Kerttu Viipuri, Kaisaniemen koulussa Helge Sarvasmaa, Kallion koulussa Jaakko Laitinen, Kannelmäen koulussa Artturi Aaltonen, Katajanokan koulussa Aino Öljymäki, Kulosaaren koulussa Lempi Alanko ja 1. 8. lukien Esko Pursiainen, Käpylän koulussa Eemil Hakkarainen, Lapinlahden koulussa Otto Immonen, Lapinlahden tarkkailukoulussa Tuomo Latvala, Malmin apukoulussa Aino Immonen-Siimes, Malmin kansalaiskoulussa Asko Nisula, Malmin koulussa Aimo Kaitaranta, Maunulan koulussa Eelis Aurola, Meilahden koulussa Väinö Ikävalko, Mellunkylän koulussa Yrjö Mustonen, Metsolan koulussa Veikko Liimatainen, Munkkiniemen koulussa Kalle Lampinen, Myllykallion koulussa Juho Ylikojola, Mäkelän koulussa Eemeli Kaipainen, Nuottapolun koulussa Martta Laine, Oikokadun koulussa Kaiju Brummer, Oulunkylän koulussa Martti Asikainen, Pajalahden koulussa Ester Hurme, Pakilan koulussa Sere Seraste, Pakilan kansalaiskoulussa Tapani Laaja, Pitäjänmäen koulussa Aake Virtanen, Porolahden koulussa Sakari Aro, Porthanin apukoulussa Tyyne Löw, Puistolan koulussa Rauno Tarkkala, Pukinmäen koulussa Kalevi Kastinen, Santa-haminan koulussa Gideon Grönlund, Siilitien koulussa Kalle Jaakkola, Snellmanin koulussa Evert Salakari, Suomenlinnan koulussa Arvo Juntunen, Taivallahden koulussa Leo Tarkkala, Tapanilan koulussa Helka Lehtonen, Tehtaankadun koulussa Tauno Hirvonen, Tolarin koulussa Aarne Manninen, Toukolan koulussa Aino Jauhiainen, Työväenopiston koulussa Ilmari Pitkapaasi, Töölön koulussa Hilka-Liisa Lukkari, Vallilan koulussa Kerttu Mustonen-Hukki, Vallisaaren koulussa Juha Alanen sekä Vartiokylän koulussa Jussi Salmia.

4. Opettajien palkkaus

Teachers' salaries

Kansakoulunopettajien palkkaukseen kertomusvuonna vaikuttaneista tekijöistä mainittakoon vain vuoden jälkipuoliskolla tapahtuneet muutokset.

Kaupunginvaltuuston 27. 6. 1962 tekemällä ja 1. 7. 1962 voimaan tulleella päätöksellä sijoitettiin vanhaan palkkausjärjestelmään jääneet opettajanvirat jäljempänä mainittuihin palkkaluokkiin. Näin muodostui ko. opettajien palkkaus 1. 7. 1962 lukien seuraavaksi:

	Peruspalkka mk	+ 4 ikäk. mk
Alakoulunopettaja (pl.17)	66 800	85 510
I—II luokkien ja III—VIII tyttöluokkien opettaja (pl.19)	73 700	94 340
III—VIII poikaluokkien opettaja (pl.20)	77 600	99 330

Tuntipalkkioina ylitunneista maksettiin kaupunginhallituksen 20. 6. 1962 tekemän päätöksen nojalla 1. 8. 1962 lukien varsinaisessa kansakoulussa 720 mk sekä kansalais- ja apukoulussa 840 mk. Sanotun päätöksen mukaan maksettiin koulunjohtajalle palkkiota 48 440 ja lisäpalkkiota kutakin koulun muuta luokkaa kohden 2 620 mk vuodessa.

Kaupunginhallituksen 11. 10. 1962 tekemän päätöksen nojalla maksettiin 1. 9. 1962 lukien tuntipalkkioina ylitunneista varsinaisessa kansakoulussa 749 mk sekä kansalais- ja apukoulussa 874 mk. Sanotun päätöksen mukaan maksettiin koulunjohtajalle palkkiota 50 378 mk ja lisäpalkkiota kutakin koulun muuta luokkaa kohden 2 725 mk vuodessa.

Valtion viranhaltijoille v. 1962 myönnetyn palkankorotuksen jälkeen muodostui uuteen palkkaukseen kuuluvien pätevien opettajien palkkaus 1. 10. 1962 alkaen seuraavaksi:

	Peruspalkka mk	+ 5 ikäk. mk
Alakansakoulunopettaja	66 250	82 875
Varsinaisen kansakoulun I—II luokkien ja III—VI tyttöluokkien opettaja	72 450	92 920
Kansalais-, apu- ja muun erityiskoulun tyttöluokan opettaja	76 245	97 750
Varsinaisen kansakoulun III—VI poika- ja sekaluokkien opettaja	75 600	96 960
Kansalais-, apu- ja muun erityiskoulun poika- ja sekaluokan opettaja	79 560	102 000

Tuntipalkkioina ylitunneista maksettiin em. korotuksen johdosta varsinaisessa kansakoulussa 787 mk sekä kansalais- ja apukoulussa 911 mk. Koulunjohtajalle maksettiin palkkiota 3 245 mk ja lisäpalkkiota kutakin koulun muun opettajan luokkaa kohden 540 mk kuukaudessa varsinaisessa kansakoulussa sekä kansalais- ja apukoulussa vastaavasti 3 755 mk ja 625 mk kutakin muuta päätoimista opettajaa kohden. Lisäpalkkiota maksettiin enintään 2½ vuosi-viikkotunnilta.

Epäpäteville opettajille maksettiin ohjesäännöllä määrätty palkkaus 10 %:lla vähennettynä.

Uuteen palkkausjärjestelmään kuuluvien palkkausvalintaan oikeutettujen opettajien palkkaus muodostui mainitun korotuksen jälkeen 1. 10. 1962 alkaen seuraavaksi:

	Peruspalkka mk	+ 5 ikäk. mk
Varsinaisen kansakoulun III—VI luokkien poika- ja sekaluokan opettaja	78 120	101 000
Kansalaiskoulun poika- ja sekaluokan opettaja	82 210	106 250
Varsinaisen kansakoulun I—II luokkien yläkansakoulunopettaja ja III—VI luokkien tyttöluokan opettaja	74 340	96 150
Kansalaiskoulun tyttöluokan opettaja	78 235	101 150
Apukoulun, tarkkailukoulun ja muun erityiskoulun poika- ja sekaluokan opettaja	80 225	103 700
Apukoulun, tarkkailukoulun ja muun erityiskoulun tyttöluokan opettaja	76 245	98 600
Alakansakoulunopettaja	66 250	84 200

Tuntipalkkioina ylitunneista maksettiin mainitun korotuksen johdosta varsinaisessa kansakoulussa 807 mk sekä kansalais- ja apukoulussa 935 mk. Koulunjohtajalle maksettiin palkkiota 3 330 mk ja lisäpalkkiota kutakin koulun muun opettajan luokkaa kohden 555 mk kuukaudessa varsinaisessa kansakoulussa sekä kansalais- ja apukoulussa vastaavasti 3 855 ja 640 mk kuukaudessa kutakin koulun muuta päätoimista opettajaa kohden. Lisäpalkkiota maksettiin enintään 2½ vuosiviikkotunnilta.

5. Opettajakokoukset ja kurssitoiminta

Teachers' conferences and courses

Opettajakokoukset. Viralliset opettajakokoukset pidettiin Lapinlahden ja Taivallahden kansakouluissa koulumuodoittain kevätlukukaudella 12. 2. Kokouksissa luennoi sairaanhoitaja Doris Sinkko ensiavusta ja väestönsuojelusta sekä everstiluutnantti Hugo Railonkoski taistelukaasuista, poltto- ja biotaistelua-aineista.

Apukoulun opettajat ja useat erityisopettajat osallistuivat Helsingissä Lapinlahden tarkkailukoulussa 20.—25. 8. välisenä aikana järjestetyille musiikki- ja askartelukursseille, joilla luennoi v.t. ylitarkastaja Olavi Pesonen, liikunnanneuvoja Thua Heikkinen sekä opettajat Erkki Pohjola, Nils Rivanti ja Yrjö Ojanen.

Tarkkailuluokkien opettajien kokoukset pidettiin Lapinlahden tarkkailukoulussa touokuussa ja syyskuussa.

Eri aineiden erikoisopettajilla oli neuvottelukokouksia. Koulun johtajien kanssa tarkastajat pitivät neuvottelukokouksen toukokuussa.

Seurakuntien edustajat järjestivät useiden koulujen opettajille yhteisiä neuvottelutilaisuuksia, joissa keskusteltiin mm. uskonnonopetuskysymyksistä.

Kurssitoiminta. Kertomusvuoden kevätlukukaudella jatkui syyslukukaudella 1961 aloitettu väestönsuojelun kurssitoiminta. Kursseihin osallistui 400—450 opettajaa 14 tunnin aikana.

Kertomusvuonna osallistui runsaasti opettajia Kansakoulunopettajien jatko-opintoyhdistyksen, Kansalaiskasvatuksen Keskuksen ja Helsingin Kristillisen Opettajayhdistyksen järjestämiin kursseihin sekä kansakoulunopettajien kulttuuripäiville. Useita toivonliittojen opettajia oli myös Opettajien Raittiusliiton kursseilla.

Kaupungin koulutustoimiston ja Helsingin opettajayhdistyksen kanssa yhteistoiminnassa pidettiin kaupungin hallintoa ja yleistä kunnallishallintoa käsittelevä kurssi koeaikaa palveleville opettajille 19.—29. 11. välisenä aikana.

6. Matka-apurahat

Travel grants

Kaupunginhallitus myönsi kertomusvuonna johtokunnan esityksestä matka-apurahaa apukoulun opettaja Tyyne Löwille ja tarkkailuluokan opettaja Sampsä Niemiselle kummallekin 30 000 mk Norjaan tehtävää opintomatkaa varten.

7. Vapaat harrastukset

Activities of the Teachers' Association

Helsingin Opettajayhdistyksen toiminnassa pyrittiin kertomusvuonna voimakkaasti tukemaan opettajien yhteisiä harrastuksia. Näkyvimpiä toimintamuotoja olivat aktiivisesti toimivat kuorot ja lukuisat urheiluharrastukset.

Helsingin Opettajakuoro harjoitteli vuoden aikana 31 kertaa Taivallahden koulussa ja esiintyi kuudessa juhlatilaisuudessa. Kuoron johtajana toimi opett. Hemmo Louhivuori, johtokun-

nan puheenjohtajana kansakoulunjohtaja Arvo Juntunen ja sihteerinä opett. Solveig Aurola. Kuoron jäsenmäärä oli kevätkaudella 33 ja syksyllä 32.

Helsingin Opettajien Kamarikuoro konsertoi vuoden aikana Lahdessa ja Hämeenlinnassa saaden molemmista konserteistaan kiittävät arvostelut. Lisäksi kuorolla oli kolme muuta esiintymistä. Kuoron johtajana toimi opett. Martti Räisänen, johtokunnan puheenjohtajana opett. Erkki Laurmaa ja sihteerinä opett. Erkki Äärynen.

Opettajien urheiluharrastuksia johti opett. Eero Ruohomäki apunaan opettajayhdistyksen urheilutoimikunta monine jaostoineen. Tärkeimmistä urheilulajeista mainittakoon lentopallo, koripallo, pöytätennis, yleisurheilu, suunnistus, hiihto ja keilailu. Edellisiin vuosiin verrattuna urheiluharrastukset vetivät nyt piiriinsä enemmän miehiä, mutta naisten kiinnostus oli selvästi aikaisempaa laimeampi. Parhaina saavutuksina voidaan pitää Lentopalloliiton Helsingin piirin B-mestaruutta ja SKL:n mestaruuksia sekä talvi- että kesäkisojen opettajayhdistysten sarjassa.

IX. KOULUJEN TALOUS

Suomenkielisten kansakoulujen menot ja tulot kalenterivuonna 1962

*Expenditure and income of the Finnish public elementary schools
during the calendar year 1962*

Menot · Expenditure

Mk · Marks

Suomenkielisten kansakoulujen menot (<i>Expenditure of Finnish schools alone</i>) .. ¹⁾	2 450 899 496
Osuus yhteisiin menoihin (<i>Share in common expenditure</i>)	²⁾ 6 956 340
Summa (<i>Total</i>)	2 457 855 836

Tulot · Income

Koulujen valtionapu (<i>State grant to the schools</i>)	340 000 000
Valtionapu oppilaiden kesävirikistykseen (<i>Government subsidies for the pupils' summer recreation</i>)	8 729 700
Muiden kuntien suorittama korvaus (<i>Compensation for pupils from other communities</i>)	3 169 239
Luontoisetujen korvaukset (<i>Compensation for wages paid in kind</i>)	8 720 228
Kouluhuoneistoja käyttäneiden seurojen suorittama korvaus valaistuksesta y.m. (<i>Compensation for lighting etc. paid by societies having used school premises</i>)	4 569 813
Kouluhuoneistojen tilitysvuokrat (<i>Rents for school premises</i>)	51 450 791
Summa (<i>Total</i>)	416 639 771

Kalenterivuonna 1962 oli oppilaita keskimäärin 30 358. Nettokustannukset oppilasta kohden olivat 71 010: 68 mk ja bruttokustannukset 84 734: 80 mk.

Nettokustannusluku ei ollut lopullinen, koska vuoden 1962 valtionavun loppuerää ei ollut vielä saatu laskelmaa tehtäessä.

¹⁾ Lisäksi 98 838 032 mk edelliseltä vuodelta siirtyneitä määrärahoja. — ²⁾ S:n 44 660 mk.

RUOTSINKIELISET KANSAKOULUT

Kalenterivuonna 1962

SWEDISH PUBLIC ELEMENTARY SCHOOLS

Calendar year 1962

I. KANSAKOULUJEN HALLINTO

Administration

1. Johtokunta ja virkailijat

School Board and officials

Johtokunta. Ruotsinkielisten kansakoulujen henkilökuntaan kuuluivat kertomusvuonna seuraavat kaupunginvaltuuston valitsemat henkilöt: puheenjohtajana kanslianeuvos Gunnar Modeen, varapuheenjohtajana raitiovaununkulj. Paul Nyström, jäseninä fil.maist. Gunnar Asplund, sosionomi Tor Högnäs, rouva Kerstin Meinander ja fil.maist. Halvdan Ström sekä opettajakunnan edustajana opett. Selim Smeds. Kaupunginhallituksen edustajana johtokunnassa oli rehtori Leo Backman. Johtokunnan sihteerinä toimi fil.maist. Henry Backman.

Virkailijat. Ruotsinkielisten kansakoulujen tarkastajana oli kertomusvuonna fil.maist. Hilding Cavonius ja sihteerinä fil.maist. Henry Backman.

2. Johtokunnan toiminta

Decisions and activities

Johtokunta kokoontui kertomusvuonna 11 kertaa ja käsitteli kokouksissaan 310 asiaa. Saapuneiden kirjelmien lukumäärä oli 778 ja lähetettyjen 1 651.

Päätökset. Johtokunnan kertomusvuonna tekemistä päätöksistä mainittakoon seuraavat: (o p e t u s t o i m i n t a) vahvistettiin työajat ja lupapäivät (22.1. 14 §, 23.3. 72—73 §, 3.5. 102 §, 10.9. 207 §, 24.9. 216 §, 4.12. 268 §); päätettiin koulutarvikkeiden hankinnasta (22.5. 130 §); myönnettiin kouluhallitukselle oikeus järjestää harjoitus- ja koetunteja erityisluokilla (22.5. 138 §); hyväksyttiin uusia oppikirjoja (10.9. 186 §, 24.9. 220 §, 4.12. 269 §); vahvistettiin lukuvuoden 1961/62 luokkajako (24.9. 217 §); hyväksyttiin koulujen vuosisuunnitelmat (24.9. 218 §); hyväksyttiin liikunnanuevojien työsuunnitelmat (24.9. 219 §); vapautettiin oppilaita oppivelvollisuudesta, siirrettiin oppilaita apukouluun ja muille erityisluokille tai takaisin normaali-luokille ym. (kaikissa kokouksissa); (v i r a t) valittiin tilapäinen toimistoapulainen vuosiksi 1961—62 (22.1. 24 §, 28.12. 299 §); myönnettiin ero erälle opettajille (3.5. 112 §, 22.5. 134 §, 20.6. 161 §, 10.9. 194 §); määrättiin johtajat ja apulaisjohtajat kesäsiirtoloille (22.5. 127 §); täydennettiin koulunjohtajien valintaa (10.9. 197 §, 24.9. 222 §); valittiin koulukirjastojen hoitajat (24.9. 223 §); (k i i n t e i s t ö t) päätettiin luovuttaa kouluille kuuluvaa maata viljelys-tarkoituksiin (23.3. 81 §); päätettiin vuokrata kouluhuoneisto Etelä-Kaarelasta (10.9. 191 §);

päätettiin perusparannus- ja korjaustöistä (12.2. 51 §, 23.3. 78 §, 20.6. 154—155 §, 10.9. 188—189 §, 15.10. 248 §, 4.12. 271 §); luovutettiin kouluhuoneistoja ulkopuolisten käytettäväksi (kaikissa kokouksissa); (a v u s t u k s e t) jaettiin stipendejä opettajille Alex. Ärtin rahastosta (3.5. 111 §); jaettiin oppilasapurahat (22. 5. 133 §, 4.12. 279 §); päätettiin varattomille oppilaille annettavien vaatteiden ja kenkien ym. jakoperusteista (4.12. 272 §); (m u u t a s i a t) päätettiin koneiden, opetusvälineiden ym. ostamisesta (12.2. 49 §, 3.5. 108—110 §); myönnettiin erälle viranhaltijoille oikeus asua kaupungin ulkopuolella (15.10. 251 §); valittiin johtokunnan edustaja nuorisotyölautakuntaan (28.12. 295 §); vahvistettiin kansakoulujen taloudenhoitajan hankintavaltuudet v:ksi 1963 (28.12. 297 §); valittiin taloudenhoitajan hoidossa olevien rahastojen tilintarkastajat (28.12. 298 §); päätettiin määrärahojen siirroista, tilisiirroista ym. (22.5. 131 §, 28.12. 303 §).

Esitykset. Johtokunta teki kertomusvuonna esityksiä asioista, jotka mm. koskivat: (o p e t u s t o i m i n t a) määrärahan myöntämistä kotiopetusta varten (12.2. 55 §); (v i r a t) erään opettajanviran muuttamista (20.6. 159 §); avoimien opettajanvirkojen täyttämättä jättämistä (20.6. 158 §, 24.9. 224 §); palkallisen virkavapauden myöntämistä opettajille koulutusajaksi (20.6. 162—163 §, 28.12. 305 §); virkavapauden myöntämistä erälle opettajille (10.9. 195—196 §); erään vakinaisen siivoojanviran lakkauttamista (10.9. 200 §); (k i i n t e i s t ö t) peruskorjauksiin varattujen määrärahojen siirtoa edelliseltä vuodelta (22.1. 20 §, 12.2. 50 §); peruskorjausten ja muutostöiden suorittamista kiinteistöissä (23.3. 77 §, 3.5. 104—105, 107 §, 22.5. 128—129 §, 10.9. 190 §, 28.12. 301 §); (m u u t a s i a t) tilinylityksien myöntämistä (22.1. 19 ja 33 §, 15.10. 245 §, 4.12. 274 §); erään asiantuntijapalkkion maksamista (12.2. 52 §); eräiden ansiomerkkien jakoa (23.3. 80 §); suojatien merkitsemistä Käpylän kansakoulun kohdalla (28.12. 302 §).

Lausunnot. Johtokunta antoi kertomusvuonna lausuntoja asioista, jotka mm. koskivat: (o p e t u s t o i m i n t a) erästä kuulovikaista oppilasta (22.1. 17 §); (v i r a t) oikeuden myöntämistä sivutoimen hoitamiseen (22.1. 25 §, 24.9. 225 §, 15.10. 250 §); kansakoulunopettajien palkkojen tarkistamista (12.2. 48 §); ikälisien myöntämistä opettajille (12.2. 54 §, 23.3. 82 §, 3.5. 113—114 §, 10.9. 199 §, 15.10. 249 §, 4.12. 277 §); sairauslomien myöntämistä opettajille (12.2. 53 §, 23.3. 84 §, 4.12. 278 §); (k i i n t e i s t ö t) Kansakoulukujan leventämistä (22.1. 15 §); Kruununhaan kansakoulun uudestirakennustöitä (22.1. 16 §); julkisten rakennusten sijoittamista uusille asuntoalueille (3.5. 103 §); pysäköintiä koulujen pihilla (10.9. 187 §); (a v u s t u k s e t) matka-avustusten myöntämistä opintomatkoja varten (23.3. 79 §); (m u u t a s i a t) kouluhammashoitolaitoksen uudelleen järjestelyä (12.2. 46 §); lisämäärärahan myöntämistä kesäsiirtoloita varten (22.1. 18 §); muna-ruokien käytön lisäämistä (20.6. 153 §) sekä lastenpsykiatrisen toiminnan laajentamista tutkivan komitean mietintöä (10.9. 183 §).

3. Komiteat ja toimikunnat

Committees

Koulurakennuskomiteaan kuuluivat: puheenjohtajana apulaiskaupunginjohtaja Aarre Loimaranta, sihteerinä kansakouluntaloudenhoitaja Matti Paaso sekä jäsenenä kaupunginarkkitehti Jaakko Kontio, kouluneuvos Jussi Saukkonen, kansakouluntarkastajat Hilding Cavonius ja Aarne Huuskonen, jonka erottua 1.8. alkaen Walter Erko, sekä kansakouluntaloudenhoitaja Henry Backman.

Kirjastotoimikunnan puheenjohtajana oli kansakouluntarkastaja Hilding Cavonius, sihteerinä opett. Helge Holmberg sekä jäsenenä opettajat Greta Albäck, Ilse Hartman ja Brita Nyberg.

Opettajakunnan 18.11. 1958 asettaman oppikirjatoimikunnan puheenjohtajana oli fil. maist. Axel Lindholm, sihteerinä opett. Saga Sundqvist sekä jäsenenä opettajat Lars-Johan Jansson, Helmi Hellström, Ulla Holmström, Aili Moberg ja Kerstin Wallin.

Opettajakokouksia suunnittelemaan asetetun komitean puheenjohtajana oli kansakouluntarkastaja Hilding Cavonius sekä jäsenenä opettajat Pehr Back, Egil Cederlöf, Ulla Lagerbohm, Ruth Nordman, Viola Segerstam ja Brita Strömsten.

Opetustarvikkeiden ostokomitean puheenjohtajana oli kansakouluntarkastaja Hilding Cavonius, sihteerinä kansakouluntaloudenhoitaja Henry Backman sekä jäseninä opettajat Carin Cavonius, Pia Holm ja Helga Schalin alakoulusta, opettajat Arthur Collén, Ilse Hartman ja Selim Smeds yläkoulusta.

II. KOULUHUONEISTOT

School buildings

Kertomusvuonna työskentelivät ruotsinkieliset kansakoulut 14 omassa koulutalossaan, nimittäin Annankadun koulu Annankatu 30:ssä, Cygnaeuskenkoulu Ratakatu 8:ssa, Herttoniemen koulu Linnanrakentajan tien varrella, Käpylän koulu Pohjolankatu 45:ssä, Kruununhaan koulu Snellmaninkatu 18:ssa, Kaarelan koulu Kalannintie 64:ssä, Malmin koulu Lato-kartanontie 17:ssä, Munkkiniemen koulu Lokkalantie 9:ssä, Pitäjänmäen koulu Konalantie 19:ssä, Tapanilan koulu Laavuntie 21—23:ssa ja Kivitaskuntie 7:ssä, Topeliuksen koulu Topeliuksenkatu 22:ssa, Vallilan koulu Nilsiäkatu 3:ssa ja Oulunkylän koulu Mikkolantie 25:ssä.

Suomenkielisten kansakoulujen kanssa yhteisissä koulutaloissa toimivat Puotilan, Lauttasaaren, Haagan pohjoinen, Haagan eteläinen, Hillerikujan ja Maunulan kansakoulu sekä osa Kaarelan kansakoulua.

Kulosaaren kansakoulu työskenteli vuokrahuoneistossa Ståhlberginkuja 2:ssa ja samoin osa Kaarelan koulua Kanneltie 1:ssä.

Kaarelan kansakoulussa, Kalannintie 64:ssä, työskenteli myös yksi suomenkielinen kansakoululuokka.

III. KOULUMUODOT

School types

Luokkien lukumäärä syyslukukaudella

Number of classes, Autumn term

Koulumuoto · <i>Type of school</i>	Luokkia · <i>Classes</i>									Näistä opettaja luokkia <i>Teacher's classes</i>
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Summa <i>Total</i>	
Varsinainen kansakoulu · <i>Public elementary school proper</i>	25	26	27	22	7	7	—	—	114	93
poikaluokkia (<i>boys' classes</i>)	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1
tyttöluokkia (<i>girls' classes</i>)	—	—	2	—	—	—	—	—	2	2
sekaluokkia (<i>coeducational classes</i>) ...	25	26	24	22	7	7	—	—	111	90
Kansalaiskoulu · <i>Civic school</i>	—	—	—	—	—	—	4	5	9	9
poikaluokkia (<i>boys' classes</i>)	—	—	—	—	—	—	2	3	5	5
tyttöluokkia (<i>girls' classes</i>)	—	—	—	—	—	—	2	2	4	4
sekaluokkia (<i>coeducational classes</i>) ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa (<i>Total</i>)	25	26	27	22	7	7	4	5	123	102
Apukoulu (<i>School for mentally retarded children</i>)	1	1	1	1	1	1	2	2	10	9
Tarkkailuluokat (<i>Classes for emotionally maladjusted children</i>)	—	1	1	—	1	1	1	1	6	3
Muut erityisluokat (<i>Other special classes</i>)	1	2	2	2	2	2	—	1	12	4
Luokkia kaikkiaan (<i>Total of classes</i>)	27	30	31	25	11	11	7	9	151	118

IV. KOULUJEN OPPILASMÄÄRÄ

Number of pupils

Lukuvuoden 1961/62 alussa oli oppilaita kaikkiaan 3 126. Lukuvuoden aikana otettiin 119 uutta oppilasta ja 127 oppilasta erosi. Eroamissyyn mukaan nämä jakaantuivat seuraavasti:

Lukuvuoden 1961/62 kuluessa eronneet oppilaat eroamissyyn mukaan ryhmitettyinä

Pupils having left school, grouped according to the reason for their leaving

	<i>Antal Number</i>	<i>%</i>
Muutto kaupungin toiseen kansakouluun (<i>Removal to another public elementary school in the city</i>)	60	47.2
Muutto toiselle paikkakunnalle (<i>Removal to another place</i>)	52	40.9
Siirretty lastenhuoltolaitokseen (<i>Taken to a child welfare institution</i>)	3	2.3
Koulunkäynnin keskeyttäminen (<i>School-attendance discontinued</i>)	6	4.8
Muu tai tuntematon syy (<i>Some other or unknown reason</i>)	6	4.8
Summa (Total)	127	100.0

Lukuvuoden päättyessä oli oppilaita 3 118, joiden jakautuminen opiskelun tuloksen mukaan oli seuraava:

Oppilaat lukuvuoden 1961/62 päättyessä opiskelun tuloksen mukaan ryhmitettyinä

Pupils at the end of the school year 1961/62 grouped according to the results of their studies

	<i>Antal Number</i>	<i>%</i>
Sai päästötodistuksen tai päästökirjan: <i>Having received the school-leaving certificate</i>		
kansalaiskoulusta (<i>from a civic school</i>)	143	4.6
apukoulusta (<i>from a school for mentally retarded children</i>)	23	0.7
tarkkailuluokilta (<i>from classes for emotionally maladjusted children</i>)	6	0.2
Siirrettiin lähinnä ylemmälle luokalle (<i>Moved up to the next class</i>)	2 779	89.1
Siirrettiin ehdollisesti lähinnä ylemmälle luokalle (<i>Moved up conditionally to the next class</i>)	123	4.0
Jäi ehdoitta luokalle (<i>Not moved up to the next class</i>)	44	1.4
Summa (Total)	3 118	100.0

Kevätlukukaudella 1962 eri kouluihin pyrkineet oppilaat

Applications for admission to various types of schools

<i>Koulu · School</i>	<i>Luku Number</i>
Oppikouluun (<i>Secondary school</i>)	577
Ammattikouluun (<i>Vocational school</i>)	55
Kauppakouluun (<i>Commercial school</i>)	9
Muuhun Kouluun (<i>Some other school</i>)	2

Lokakuun 20 p:nä 1962 kerättiin lukuvuoden 1962/63 oppilaista yksityiskohtaisia tietoja, jotka ilmenevät seuraavista asetelmista:

Oppilaat lokakuun 20 p:nä 1962

Pupils, 20th October 1962

Ikä vuoden lopussa • Age at the end of the year	Luku Number	%	Sukupuoli • Sex	Luku Number	%
6 vuotta (years)	30	1.0	Poikia (Boys)	1 514	50.6
7 » »	585	19.5	Tyttöjä (Girls)	1 481	49.4
8 » »	595	20.0	Äidinkieli • Native language		
9 » »	610	20.3	Suomi (Finnish)	145	4.8
10 » »	462	15.4	Ruotsi (Swedish)	2 838	94.8
11 » »	179	6.0	Muu kieli (Other language) ..	12	0.4
12 » »	157	5.2			
13 » »	134	4.5	Henkikirj.paikka • Domicile		
14 » »	166	5.5	Helsinki	2 964	99.0
15 » »	62	2.1	Muu (Elsewhere)	31	1.0
16 » »	15	0.5			

Koulumuoto • School type

Varsinainen kansakoulu (Public elementary school proper)

luokat I—II (classes I—II)	1 200	40.1
luokat III—VI (classes III—VI)	1 394	46.5
Kansalaiskoulu (Civic school)	248	8.3
Apukoululuokat (Classes for mentally retarded children)	103	3.4
Tarkkailuluokat (Classes for emotionally maladjusted children)	20	0.7
Muut erityisluokat (Other special classes)	30	1.0

Asunto kaupunginosittain¹⁾ • Residence by City Ward

Kantakaupunki (Inner city)

	Luku Number	%		Luku Number	%
1. Kruununhaka	93	3.1	21. Hermannin	19	0.6
2. Kluuvi	6	0.2	22. Vallila	93	3.1
3. Kaartinkaupunki	37	1.2	23. Toukola	23	0.8
4., 20. Kampi, Länsisatama ..	120	4.0	24. Kumpula	23	0.8
5. Punavuori	69	2.3	25. Käpylä	81	2.7
6. Eira	83	2.8	26. Koskela	11	0.4
7. Ullanlinna	155	5.2	27. Vanhakaupunki	8	0.3
8. Katajanokka	34	1.1	52., 53. Suomenlinna, ulkosaaret	3	0.1
9. Kaivopuisto	25	0.8	Esikaupungit (Suburbs)		
10., 19. Sörnäinen, Mustikkamaa, Korkeasaari	37	1.2	31. Lauttasaari	221	7.7
11. Kallio	62	2.1	30. Munkkiniemi	238	7.9
12. Alppiharju	46	1.5	Siitä: Munkkivuori	65	2.1
13. Etu-Töölö	117	3.9	29. Haaga	186	6.2
14. Taka-Töölö	185	6.2	Siitä: Etelä-Haaga	79	2.6
15. Meilahti	76	2.5	46. Pitäjänmäki	40	1.3
16. Ruskeasu	18	0.6	32. Konala	17	0.6
17. Pasila	3	0.1	33. Etelä-Kaarela	91	3.0
18. Laakso	14	0.5	28. Oulunkylä	145	4.8
			Siitä: Maunula, Pirkkola	111	3.7

¹⁾ Tarkempi jaottelu luokka-asteittain on julkaisussa Tilastollisia kuukausitietoja Helsingistä 5/1963.

	Luku Number	%		Luku Number	%
34. Pakila	30	1.0	43. Herttoniemi	209	7.0
35. Tuomarinkylä.....	—	—	Siitä Roihuvuori	48	2.6
36., 37. Viikki, Pukinmäki	16	0.5	44., 48. Tammissalo, Vartiosaari	9	0.3
38. Malmi	44	1.4	45. Vartiokylä	104	3.5
39. Tapaninkylä	27	0.9	47. Mellunkylä	10	0.3
41. Suurmetsä	11	0.3	49., 50. Laajasalo, Villinki	51	1.7
40. Suutarila	22	0.7	51. Santahamina	—	—
42. Kulosaari	51	1.7	Muualla	32	1.1

Perheenpään sosiaaliryhmä · *Social status of the head of the family*

I. Johtavassa asemassa olevia ym. (<i>Persons in leading positions, professionals etc.</i>)	940	31.4
II. Pienyrittäjiä, työnjohtajia, yl. toimistohenkilök. ym. (<i>Owners of small enterprises, foremen, qualified office personnel etc.</i>)	748	25.0
III. Ammattityöntekijöitä ym. (<i>Skilled workers etc.</i>)	1 025	34.2
IV. Aputyöntekijöitä ym. (<i>Unskilled workers etc.</i>)	282	9.4
Oppilaita kaikkiaan (<i>Total of pupils</i>)	2 995	100.0

Kansalaiskoulun oppilaat sukupuolen ja opintolinjan mukaan 20. 10. 1962
Pupils of the civic school according to sex and line of study, 20th Oct. 1962

Linja · <i>Line of study</i>	Poikia Boys	Tyttöjä Girls	Summa Total
Koneteknillinen (<i>Mechanical line</i>)	106	—	106
Yleisteknillinen (<i>General technical line</i>)	23	—	23
Liikelinja (<i>Commercial line</i>)	—	—	—
Käsityö- ja kotitalouslinjat (<i>Needlework and domestic science lines</i>) ..	—	119	119
Summa (<i>Total</i>)	129	119	248

V. OPPIVELVOLLISTEN KOULUNKÄYNNIN VALVONTA

Control of the realization of compulsory education

Syyskuun aikana koulut lähettivät oppivelvollisten lasten luetteloon erityiset lomakkeet tai koulukortit kaikista niistä oppivelvollisuusiässä olevista, Helsingissä henkikirjoitetuista lapsista (syntyneet 1947—55), jotka oli ilmoitettu ruotsinkielisiin kansa-, valmistava-, ammatti- ja oppikouluihin. Samalla tavalla tehtiin kouluista ilmoitus lukuvuoden aikana kaikista normaalin koulunkäynnin poikkeamista, kuten koulusta pois jäämisestä, koulun vaihdosta, luokalle jäämisestä tai luokan yli tenttimisestä. Koulukortteja verrattiin sitten henkikirjojen mukaan laadittuihin peruskortteihin, jotka oli täydennetty osoitetoimiston antamilla tiedoilla kaupunkiin ja kaupungista pois muuttaneista henkilöistä. Jos peruskorttia vastaava koulukortti puuttui tai koulujen antamat tiedot olivat vaivallaisia, pyydettiin tarkempia tietoja koulusta tai kotoa puhelimitse tai postitse. Kyselykortti lähetettiin myös äskettäin kaupunkiin muuttaneille perheille, joilla oli oppivelvollisia lapsia. Ellei tyydyttävää vastausta saatu, tai jos opettaja ilmoitti oppilaan jääneen pois koulusta kesken lukukautta tai käyneen koulussa epäsäännöllisesti, kodissakävijä otti yhteyden oppilaan kotiin selvittääkseen laiminlyönnin syyn ja kehoittaakseen holhoojaa paremmin valvomaan lapsen koulunkäyntiä. Kodissakävijällä oli kertomusvuonna 36 tällaista tapausta ja kyselykortteja lähetettiin 34.

Nämä toimenpiteet sekä monessa tapauksessa kansakouluntarkastajan ja holhoojan väliset neuvottelut johtivat tavallisesti oppilaan koulutyöhön palaamiseen. Muutamista tapauksista

piti kuitenkin ilmoittaa lastensuojelulautakunnalle, joka asetti suojeluvalvojan valvomaan oppilaan koulunkäyntiä tai huolehtimaan tämän siirtämisestä koulukotiin.

Joulukuun 1 p:nä 1962 oli oppivelvollisten lasten luettelossa 27 lasta, jotka eivät saaneet kouluopetusta. Näistä oli kaksi poikaa ja yksi tyttö jäänyt luvatta pois koulusta, muut oli vapautettu lääkärintodistuksen perusteella. Maan muilla paikkakunnilla kävi koulua 23 lasta ja 17 oleskeli ulkomailla.

VI. KOULUTYÖ

School work

A. VARSINAINEN OPETUS JA OHJAUS

Curricular instruction and guidance

1. Opetusajat

School Calendar

Koulut olivat kevätlukukaudella toiminnassa tammikuun 8 p:stä toukokuun 30 p:ään ja syyslukukaudella syyskuun 1 p:stä joulukuun 21 p:ään. Työpäiviä oli 200, joista kevätlukukaudella 109 ja syyslukukaudella 91. Pääsiäisloma sattui 19.—23.4. väliseksi ajaksi. Lupa-päivät olivat 5. 2., 26. 2.—5. 3., 26. 3., 1. 5., 24. 9., 10. 10., 6. 11. ja 6. 12.

Viikkotuntien lukumäärä selviää tuonnempana olevista taulukoista. Oppitunnit olivat varsinaisessa kansakoulussa klo 8—12, 8—13, 9—14, 12—16 ja 12—17; kansalaiskoulussa klo 8—14, 9—15, 10—16 ja 11—18; apukoulussa 9—14, 9—15 ja 11—16; tarkkailuluokilla klo 9—14 sekä muilla erityisluokilla 9—14.

2. Viikkotuntien jako

Distribution of lessons per week

Opetuksessa noudatettiin seuraavia asianmukaisesti vahvistettuja opetussuunnitelmia:

Varsinaisen kansakoulun viikkotuntien lukumäärä kevätlukukaudella

Number of lessons per week in the public elementary school proper, Spring term

Oppiaire · Subject	Luokka · Class						Summa Total
	I	II	III	IV	V	VI	
Uskonto (<i>Religion</i>)	2	2	2	2	2	2	12
Ympäristöoppi ja askartelu ¹⁾ (<i>Community study and occupying</i>) ¹⁾	4	3	—	—	—	—	7
Äidinkieli: (<i>Swedish</i>):							
lukeminen (<i>reading</i>)	10	11	4	4	3	3	57
kirjoitus (<i>writing exercises</i>)			6	6	5	5	
Historia (<i>History</i>)	—	—	—	—	4	4	8
Kotiseutuoppi ja maantieto ²⁾ (<i>Community study, geography</i>) ²⁾	—	—	3	5	2	2	12
Luonnontieto (<i>Natural science</i>)	—	—	—	—	3	3	6
Laskento ja mitta-oppo (<i>Arithmetics, geometry</i>) ...	4	4	5	5	5	5	28
Piirustus (<i>Drawing</i>)	—	—	2	2	2	2	8
Käsityö ja veisto (<i>Needlework, woodwork</i>)	—	2	2	2	2	2	10
Voimistelu ja urheilu (<i>Gymnastics, athletics</i>)	—	—	2	2	2	2	8
Laulu ³⁾ (<i>Singing</i>) ³⁾	2	2	2	2	2	2	12
Summa (<i>Total</i>)	22	24	28	30	32	32	168

¹⁾ Lisäksi käsitöitä I luokalla. — ¹⁾ *Needlework in class I.* — ²⁾ Luonnontietoa IV luokalla. — ²⁾ *Natural science in class IV.* — ³⁾ Laulua ja leikkejä I—II luokilla. — ³⁾ *Singing and playing in classes I—II.*

Jos uskontoa haluttiin 3 viikkotuntia, varattiin historiaan 3 tuntia 4:n asemesta.

I luokat ja I ja II yhdistetyt luokat jaettiin kahteen erikseen opetettavaan ryhmään yhdellä äidinkielen, yhdellä laskennon ja kahdella käsityön viikkotunnilla, jos luokan oppilasmäärä ylitti 20.

II luokat jaettiin kummallakin käsityötunnilla kahteen erikseen opetettavaan ryhmään, jos oppilasmäärä ylitti 20.

III luokat jaettiin kahteen erikseen opetettavaan ryhmään neljällä tunnilla lähinnä äidinkielellä ja laskennossa, jos luokan oppilasmäärä ylitti 30.

IV luokat jaettiin kahteen erikseen opetettavaan ryhmään kahdella äidinkielen ja laskennon viikkotunnilla, jos oppilasmäärä ylitti 30. Jos III—VI luokilla yksistään poikien tai tyttöjen lukumäärä ylitti 20, jaettiin luokka tai oppilasryhmä veistossa ja käsítőissä kahteen erikseen opetettavaan ryhmään.

Varsinaisen kansakoulun viikkotuntien lukumäärä syyslukukaudella

Number of lessons per week in the public elementary school proper, Autumn term

Oppiaine · Subject	Luokka · Class						Summa Total
	I	II	III	IV	V	VI	
Uskonto (Religion)	2	2	2	2	2	2	12
Ympäristöoppi (Community study)	2	3	—	—	—	—	5
Äidinkieli: (Swedish):							
lukeminen (reading)	10	11	4	4	3	3	58
kirjoitus (writing exercises)			7	6	5	5	
Historia (History)	—	—	—	—	4	4	8
Kotiseutuoppi ja maantieto ¹⁾ (Community study, geography) ¹⁾	—	—	3	5	2	2	12
Luonnontieto (Natural science)	—	—	—	—	3	3	6
Laskento ja mittaussoppi (Arithmetics, geometry) ...	4	4	6	5	5	5	29
Piirustus (Drawing)	—	—	2	2	2	2	8
Käsityöt ja veisto (Needlework, woodwork)	3	2	2	2	2	2	13
Voimistelu ja urheilu (Gymnastics, athletics)	1	1	2	2	2	2	10
Laulu (Singing)	1	1	2	2	2	2	10
Suomen kieli, vapaaehtoinen (Finnish, elective)	—	—	—	(2)	(2)	(2)	(6)
Summa (Total)	23	24	30	30	32	32	171

Käsityötuntien lisäys I luokalla on lähinnä tarkoitettu askarteluun ympäristöopin yhteydessä.

Jos I luokalla (tai opetusryhmässä, johon kuuluu I ja II luokka-asteen oppilaita) on oppilaita vähintään 25, jaetaan luokka tai ryhmä kahdella äidinkielen viikkotunnilla ja yhdellä laskennon viikkotunnilla.

Jos oppilaita on II luokalla vähintään 25, jaetaan luokka yhdellä äidinkielen viikkotunnilla ja kahdella laskennon viikkotunnilla.

Käsityön ja veiston opetusryhmään ei yleensä saisi kuulua enempää kuin 20 oppilasta.

¹⁾ Luonnontietoa IV luokalla. — ¹⁾ Natural science in class IV.

Kansalaiskoulun viikkotuntien lukumäärä, teknilliset linjat
Number of lessons per week in the civic school, technical lines

Oppiaine · Subject	Koneteknillinen linja Mechanical line	Yleisteknillinen linja General technical line		
	Luokka · Class			
	VII	VIII	VII	VIII
Uskonto (uskontojen historia ja siveysoppi) (<i>Religion or history of religions and ethics</i>)	1	1	1	1
Äidinkieli: (<i>Swedish</i>):				
suullinen esitystaito ja kirjallisuus (<i>oral delivery and literature</i>)	2	2	2	2
kirjoitus (<i>writing</i>)	2	2	2	2
Suomen kieli (<i>Finnish</i>)	3	3	3	3
Laskento (<i>Arithmetics</i>)	2	3	3	3
Kirjanpito (<i>Bookkeeping</i>)	1	1	1	1
Yhteiskuntaoppi (<i>Social science</i>)	2	2	2	2
Ammatinvalintaoppi (<i>Vocational guidance</i>)	1	1	1	1
Terveysoppi (<i>Health education</i>)	1	1	1	1
Voimistelu ja urheilu (<i>Gymnastics and athletics</i>)	2	2	2	2
Luonnonoppi (<i>Natural science, theory</i>)	2	2	4	5
Luonnonopin työharjoitukset (<i>Natural sciences in practice</i>)	—	—	5	10
Metallityön (puutyön) ammattitieto (<i>Metalwork or woodwork, theory</i>)	1	1	—	—
Metallityö (puutyö) (<i>Metalwork or woodwork, practice</i>)	6	8	—	—
Puutyö (metallityö) (<i>Woodwork or metalwork</i>)	3	3	3	—
Kotitalous (<i>Domestic economy</i>)	3	—	3	—
Ammattiopirustus (<i>Professional design</i>)	2	2	1	1
Summa (<i>Total</i>)	34	34	34	34

Kansalaiskoulun viikkotuntien lukumäärä, käsityö- ja kotitalouslinjat
Number of lessons per week in the civic school, needlework and domestic science lines

Oppiaine · Subject	Yhteinen linja <i>General line</i>	Käsityölinja <i>Needlework line</i>	Kotitalouslinja <i>Domestic science line</i>
	Luokka · Class		
	VII	VIII	
Uskonto (uskontojen historia ja siveysoppi) (<i>Religion or history of religions and ethics</i>)	1	1	1
Äidinkieli: (Swedish):	2	2	2
suullinen esitystaito ja kirjallisuus (<i>oral delivery and literature</i>)	2	2	2
kirjoitus (<i>writing</i>)	3	3	3
Suomen kieli (<i>Finnish</i>)	2	2	2
Laskento (<i>Arithmetics</i>)	1	1	1
Kirjanpito (<i>Bookkeeping</i>)	2	2	2
Yhteiskuntaoppi (<i>Social science</i>)	1	1	1
AmmatINVALINTAoppi (<i>Vocational guidance</i>)	2	2	2
Terveysoppi, lasten- ja sairaanhoito (<i>Health education, nursing</i>)	2	2	2
Voimistelu ja urheilu (<i>Gymnastics and athletics</i>)	2	1	1
Käsityötieto (<i>Needlework, theory</i>)	1	1	1
Käsityö ja vaatehuolto (<i>Needlework and care of clothes, practice</i>)	7	9	5
Kotitaloustieto (<i>Domestic science, theory</i>)	1	1	1
Kotitalous (<i>Domestic science, practice</i>)	7	6	10
Summa (Total)	34	34	34

Kansalaiskoulun viikkotuntien lukumäärä, liikelinja
Number of lessons in the civic school, commercial line

Oppiaine · Subject	Liikelinja · Commercial line Luokka · Class			
	VII		VIII	
	Pojat Boys	Tytöt Girls	Pojat Boys	Tytöt Girls
Uskonto (uskontojen historia ja siveysoppi) (<i>Religion or history of religions and ethics</i>)	1	1	1	1
Äidinkieli: (<i>Swedish</i>):				
suullinen esitystaito ja kirjallisuus (<i>oral delivery and literature</i>)	2	2	2	2
kirjoitus (<i>writing</i>)	2	2	2	2
Kauppalaskento (<i>Commercial arithmetics</i>)	4	4	4	4
Kirjanpito (<i>Bookkeeping</i>)	2	2	2	2
Yhteiskuntaoppi (<i>Social science</i>)	2	2	2	2
Ammatinvalintaoppi (<i>Vocational guidance</i>)	1	1	1	1
Terveysoppi (<i>Health education</i>)	1	—	1	—
Terveysoppi, lasten- ja sairaanhoito (<i>Health education, nursing</i>) ...	—	2	—	2
Voimistelu ja urheilu (<i>Gymnastics and athletics</i>)	2	2	2	2
Kauppaoppi ja myyntitekniikka (<i>Theory of commerce and sales technique</i>)	3	2	1	2
Talousmaantieto ja tavaraoppi (<i>Commercial geography and knowledge of merchandise</i>)	2	2	2	2
Konekirjoitus (<i>Typing</i>)	4	4	3	4
Metallityö (<i>Metalwork</i>)	3	—	3	—
Kotitalous (<i>Domestic science</i>)	—	3	3	3
Ammattiopirustus (<i>Professional design</i>)	1	1	1	1
Suomen kieli (<i>Finnish</i>)	4	4	4	4
Summa (Total)	34	34	34	34

Viikkotuntien lukumäärä apukoulussa
Number of lessons per week in the school for mentally retarded children

Oppiaine · Subject	Luokka · Class										
	I	II	III	IV	V	VI		VII		VIII	
						P·B	T·G	P·B	T·G	P·B	T·G
Uskonto (<i>Religion</i>)	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1
Äidinkieli: (<i>Swedish</i>):											
lukeminen (<i>reading</i>)	5	5	8	8	8	6	6	6	6	6	6
kirjoitus (<i>writing</i>)	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Laskento (<i>Arithmetics</i>)	3	3	3	4	4	4	4	4	4	3	3
Kotiseutuoppi (<i>Community study</i>)	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Maantieto, luonnontieto, piirustus (<i>Geography, natural science, drawing</i>)	—	—	4	5	5	3	3	3	3	1	1
Kansalaistieto (<i>Civic knowledge</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Laulu (<i>Singing</i>)	—	—	1	1	1	—	1	—	1	—	1
Voimistelu (<i>Gymnastics</i>)	1	1	2	2	2	3	2	3	2	3	2
Käsityö ja veisto (<i>Needlework and woodwork</i>)	6	6	6	6	8	10	6	10	6	16	6
Kotitalous (<i>Domestic economy</i>)	—	—	—	—	—	—	8	—	8	—	10
Veisto (<i>Woodwork</i>)	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—	—
Ammatinvalinta (<i>Vocational guidance</i>) ...	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1
Suomen kieli, vapaaehtoinen (<i>Finnish, elective</i>)	—	—	—	—	—	—	—	(2)	(2)	(2)	(2)
Summa (<i>Total</i>)	24	24	26	28	30	32	32	32	32	32	32

3. Oppikirjat

Opetuksessa käytettiin seuraavia johtokunnan hyväksymiä oppikirjoja:

Varsinaisessa kansakoulussa:

Uskonnossa: Rosenqvist, Biblisk historia för folkskolan; Virsikirja, Raamattu ja V—VI luokalla Katkismus.

Aidinkielessä: Andersson—Vesterlund, Läsebok för de små I—II; Cavonius, Vår läsebok I—VI, Steg för steg; Cavonius — v. Schoultz, Vi på Solgård, Mera om Solgård; Runeberg, Fänrik Ståls sägner; Nybond—Smeds, Lärobok i svenska III.

Oikeinkirjoituksessa: Malmberg, Övningsuppgifter i rättskrivning; Hassler—Göransson—Sjöholm—Almén, Arbetsuppgifter och rättskrivningslära I—III; Cavonius—Malmberg, Övningar i språklära I—IV; Svensk ordlista; Lilius — v. Schoultz, Vår rättskrivningsbok IV; Nybond—Smeds, Rättskrivningslära och språklära.

Ympäristöopissa: Sahlberg, Vår Hemstad Helsingfors.

Maantiedossa: Sahlberg, Lärobok i geografi, osat I ja II; Kartasto; Forsander—Back—Järner, Geografi I.

Historiassa: Estlander, Världshistoria och världskultur sekä Finlands historia.

Laskennossa ja mittausopissa: Cavonius—Falck, Vår räknebok ja harjoitusvihko Räkne-mästaren; Cavonius—Cavonius—Lilius, Räkna rätt; Regnholm, Den roliga räkneboken I—II.

Laulussa: Törnudd, Sångkurs för folkskolan; Aulén—Norrmén—Wickström, Första sångboken I luokalla; Segerstam, Vår sångbok (yläkoulussa); Cederlöf—Salonen, Musik i skolan.

Luonnontiedossa: Sahlberg, Folkskolans naturlära.

Suomen kielessä (vapaaehtoinen aine): Kotkatlahti—Grotenfelt, Lär er finska; Streng, Suomen kielen alkeet; Runeberg, Pikku oppikirja; Kihlgren, Pikku opas.

Kansalaiskoulussa:

Uskonnonhistoriassa: Hj. Holmqvist, Bilder ur kyrkohistorien.

Aidinkielessä: Hollmerus—Saxén, Svensk prosa I—V; Rundt, Svensk sång i Finland; Tång, Svensk sång, Svensk läsebok; Lundqvist—Winqvist, Skriv och stava rätt III; Vår läsebok VI.

Kansalaistiedossa: Merikoski—Öhman, Medborgarskapskap för ungdom; Ottelin, Vårt samhälle; Meinander, Samhället vi lever i; Harjoitusaavakkeita; Merikoski, Ung blir vuxen.

Terveysopissa: Finlands svenska scoutförbund, Små sår . . .; Ringheim, Lärobok i hygien; Westerlund, Första hjälpen vid olycksfall.

Suomen kielessä: Kotkatlahti—Grotenfelt, Lär er finska; Streng, Suomen kielen alkeet; Runeberg, Pikku oppikirja.

Laskennossa: Malmberg, Övningsbok i räkning II; Cavonius—Falk, Vår räknebok, V-osa; Sandström—Jansson—Ivarsson, Räknebok för folkskolans överbyggnader; Cavonius—Falck—Lindholm, Vår räknebok, VI-osa.

Luonnonopissa: Olsson—Österberg, Lärobok i naturkunnighet; Bergh—Lindén, Naturlära för folkskolans överbyggnader, vihot A, B ja C.

Aineopissa: Gagnér, Arbetskunskap i snickeri.

Tekstauksessa: Sainio, Opi tekstaamaan, Wulffin tekstausvihko.

Kirjanpidossa: Forsman, Lärobok i bokföring.

Kotitaloudessa: Melander, Hemhushållningens grunder; Johnsson—Carpentier—Bolin, Födan — hemmet — ekonomin.

Talousmaantiedossa: Lind—Västhagen, Näringsgeografi och varukännedom.

AmmatINVALINNASSA: Yrkesvalet i medborgarskolan sekä työkirja.

Apukoulussa:

Uskonnoissa: Gran—Phil—Beckman, Min kristendomsbok; Lindholm—Lindskog, Bibliska berättelser och samtal; Rosenqvist, Biblisk historia för folkskolan; Raamattu, Katkismus, Virsikirja.

Äidinkielessä: H. Brogren, Lätt och lustigt (myös erityisluokilla) Borrmann—Salminen—Wigforss, Nu ska vi läsa, osat I—V; Malmqvist—Forsberg, Vad var det jag läste; Hassler—Göransson—Sjöholm, Arbetsuppgifter och rättskrivningslära; Stenbäck, Rättskrivningsövningar; Bergh—Bjerre—Hage, Dikt och verklighet.

Laskennossa: Cäronius—Cäronius—Lilius, Räkna rätt I—II, Cäronius—Falck, Vår räknebok och harjoitusvihko Räknevästaren.

Maantiedossa: Sahlberg, Geografi I—II; Orrgård—Almhult, Folkskolans geografi, I osa; Kartasto.

Luonnon tiedossa: Bolin—Bergh—Norén, Folkskolans naturlära I—III.

Huonokuuloisten luokilla:

Svensk ordbok för döva.

Lukulukokilla:

Äidinkielessä: Lundgren, Ett stycke på väg; Rättskrivningens grunder enligt ljudanalysmetod, vihot I, II ja III.

Johtokunta hyväksyi kertomusvuonna seuraavat uudet oppikirjat:

Varsinaisessa kansakoulussa:

Äidinkielessä: Cäronius—v. Schoultz, Hos Lisa och Lasse, Työkirja.

Maantiedossa: Finlands Svenska Folkskollärarförbund, Koulukartasto (myös kansalaiskoulussa ja erityisluokilla).

Kansalaisskoulussa:

Luonnonopissa: Geust—Smeds, El- och motorlära.

Kotitaloudessa: Leenberg, Klädvärd.

Lukulukokilla:

Äidinkielessä: Lindström—Stenberg, Vi läser II (myös muilla erityisluokilla).

4. Oppiennätykset*Curricula*

Kertomusvuonna noudatettiin opetuksessa seuraavia johtokunnan vahvistamia opetussuunnitelmia: varsinaisessa kansakoulussa 2. 6. 1954 vahvistettua, kansalaisskoulussa 28. 12. 1959 vahvistettua ja apukoulussa 2. 12. 1957 vahvistettua opetussuunnitelmaa.

5. Liikuntakasvatus*Physical education*

Liikunnan neuvojina toimivat voimistelunopettajat Thua Heikkinen ja Tor W. Lindholm.

Voimistelu: Tytöt. I—II luokkien oppilaille sekä III—VI luokkien tytöille laadittiin ja opetettiin voimistelua, telineharjoituksia ja leikkejä sisältävä ohjelma. Ylimmillä luokilla

ohjattiin kotimaisia ja amerikkalaisia kansantansseja. Voimistelumerkkikokeita suoritettiin IV—VI luokilla.

P o j a t. Eri luokkia varten laadittiin ja esiteltiin voimisteluojelma. Erityisillä telinevoimistelun tunneilla harjoiteltiin telineliikeitä kotikenttäkilpailua varten, minkä Finlands svenska gymnastikförbund oli julistanut. Brasbyn kansakoulu voitti niukasti Vallilan kansakoulun voimistelukilpailussa, johon Helsingin opettajayhdistys oli lahjoittanut kiertopalkinnon.

Naisopettajille järjestettiin neuvontaa pallovoimistelussa ja helpoissa telineharjoituksissa sekä lyhyt kurssi rytmikassa ja tamburiinin käytössä.

Yleisurheilu. **T y t ö t.** Tytöt harjoittelivat urheilumerkkikokeita varten ja kilpailivat kolmiottelussa, johon kuuluivat 60 m:n juoksu, korkeushyppy ja pallonheitto. Syyslukukaudella pidettiin sisäradalla korkeushyppykilpailut, joissa luokan keskitulos oli ratkaiseva. Muutamia joukkueita osallistui Finlands svenska skolidrottsförbundin toimeenpanemiin ns. viestikarnevaaleihin.

P o j a t. Toukokuun lopussa järjestettiin tavanomaiset viestikilpailut, jotka olivat päätöksenä kiertopalkinnoista kilpailtaessa. Syyskuun lopussa järjestettiin uuden lukuvuoden kilpailut yleisurheilussa, johon kuului III—V luokilla 60 m:n juoksu, pituushyppy ja pallonheitto sekä VI—VIII luokilla 60 m:n juoksu, korkeushyppy ja pallonheitto.

Palloilu. **T y t ö t.** I—II luokilla leikittiin helppoja palloleikkejä valmistavina harjoituksina »neljä maalia» -pelille. III—IV luokilla oli yksinkertaista pesäpalloa sekä valmistavia harjoituksia ja leikkejä koripalloa ja polttopalloa varten. VII—VIII luokilla opetettiin lentopalloa.

P o j a t. Sisätiloissa pelattavista pallopeleistä oli polttopallo suosituin III—IV luokilla, kun taas ylemmillä luokilla harjoiteltiin käsipalloa ja koripalloa. Opettajat pitivät oppilaille erityisiä palloharjoituksia. Ulkokentilläkin oli polttopallo vallitseva alaluokilla, mutta pelattiin myös neljää maalia ja yksinkertaista pesäpalloa. Yläluokkalaiset harjoittelivat ahkerasti jalkapalloa.

Talviurheilu. **T y t ö t.** Osanottoprosentti kansanhiihtoon oli useimmissa kouluissa suuri ja monet oppilaat osoittivat harrastusta hiihtoon. IV—VIII luokkien tytöt osallistuivat sekä hiihtotettä luistelukilpailuihin, mitkä olivat osaksi henkilökohtaisia, osaksi joukkuekilpailuja.

P o j a t. Helmikuun 20. p:nä järjestettiin Eläintarhan urheilukentällä luistelukilpailut, joihin osallistuivat useimmat koulut. Cygnaeuksen koulu voitti vuodeksi eteenpäin opett. Henry Lindforsin pokaalin, samalla kun Vallilan koulun joukkue sai kiinnityksen Sparta-urheiluseuran komeaan kiertopalkintoon. Hiihtoloman jälkeen järjestettiin Herttoniemen maastossa hiihtokilpailut. Osanottajamäärä oli ilahduttavan suuri.

Uinti. Uimaopetusta voitiin kertomusvuonna järjestää kaikilla luokilla, koska oli käytettävänä kaksi uimahallia ja oli myönnetty entistä runsaammat määrärahat. Tämä oli ilahduttavaa, koska oppilaiden uimataito oli osoittanut taantumista. Kaikki III—VIII luokkien tytöt saivat uimaopetusta neljä tuntia. Suoritettiin uintimerkkejä ja järjestettiin henkilökohtaisia ja viestikilpailuja. Lisäksi järjestettiin uimataidon prosenttikilpailut.

P o j a t. Järjestettiin prosenttiuimakilpailuja V—VI luokilla palkintona Mannerheimin pienoispatsas, 8 × 25 m:n viestinuinti varsinaisen kansakoulun oppilaille, 4 × 50 m:n viestinuinti kansalaiskoulun oppilaille kiertopalkinnosta, jonka olivat lahjoittaneet vakuutusyhtiö Svensk-Finland ja Hufvudstadsbladet, sekä henkilökohtaisia kilpailuja 50 m:n vaapa-uinnissa.

XV pohjoismaiset koululaiskisarit. Helsingin kansakoulut olivat kevätlukukauden viimeisinä päivinä pidettyjen XV pohjoismaisten koululaiskisojen isäntinä. Ruotsinkielisten kansakoulujen edustajat eivät selviytyneet karsinnoista. Helsingin tytöt tekivät urotyön voittaessaan toistamiseen koripallokilpailun ja poikien onnistui ensimmäisen kerran kisojen historiassa voittaa yleisurheilun kolmiottelu.

6. Ammatinvalinnanohjaus

Vocational guidance

Ammatinvalinnanohjaus, joka v. 1961 kuului kunnan toimialaan, siirtyi valtion hoidettavaksi. Sen päämäärä ja toimintamuodot määrättiin ammatinvalinnanohjauslaissa ja tämän toimeenpanoasetuksessa. Valtiollistamisella oli kaupungille lähinnä organisatorinen merkitys, joten entinen toiminta saattoi jatkua ilman suuria muutoksia. Työnvälityksen lakisääteinen nuoriso-osasto lopetti toimintansa, ja kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö asetti sen tilalle asetuksen mukaisen neuvottelukunnan ammatinvalinnanohjauksen Helsingin piiritoimistoon. Sen puheenjohtajana oli kansakouluntarkastaja Walter Erko ja kansanopetusta edusti fil. maist. Kalevi Jääskeläinen.

Kansakoululaisten ammatinvalinnanohjaus järjestettiin kiinteässä yhteistyössä em. toimiston kanssa. Opetussuunnitelman mukaisesti VII—VIII luokilla omistettiin yksi viikkotunti ammatinvalinnanohjaukselle. Oppikirjojen lisäksi käytettiin opetuksessa elokuvia, rainoja yms. Ammatinvalinnanohjaajat kävivät kaikilla VIII luokilla ja puhuivat useissa vanhemmille järjestetyissä tilaisuuksissa ammatinvalintaa koskevista kysymyksistä. Lisäksi järjestettiin eri teollisuuslaitoksiin opintoretkiä, joilla opettajat toimivat johtajina.

Selvittääkseen oppilaiden eri ammatteihin sopivuutta opettajat ja koululääkärit antoivat lausuntonsa tähän tarkoitukseen suunnitelluilla lomakkeilla. Oppilaat ja heidän vanhempansa täyttivät myös lomakkeen, josta kävi ilmi mm. oppilaan omat toivomukset. Ammatinvalintatoimisto järjesti syyslukukaudella oppilaille henkilökohtaisen haastattelun sekä n. neljä tuntia kestäväen psykologisen tutkimuksen.

Saatujen tietojen perusteella ammatinvalinnanohjaajat järjestivät kevätlukukaudella henkilökohtaista ohjausta oppilaille ja sen jälkeen vastaanoton heidän vanhemmilleen. Lukukauden lopussa neuvottiin koulunsa lopettaville oppilaille ohjaustulosten perusteella sopivia harjoittelu- ja työpaikkoja. Toimisto antoi myös jatkuvaa ammatinvalinnanohjausta oppilaille, jotka jo aikaisemmin olivat lopettaneet koulunkäyntinsä.

7. Erityisopetus

Special education

Oppilaille, jotka ovat henkisesti myöhään kehittyneitä, sopeutumattomia tai sairaita, niin etteivät he voi seurata opetusta varsinaisessa kansakoulussa tai kansalaiskoulussa, järjestettiin sopivaa erityisopetusta.

A p u k o u l u

School for mentally retarded children

Apukoulussa annettiin opetusta henkisessä kehityksessään viivästyneille lapsille. Tässä koulumuodossa noudatettiin erityistä opetussuunnitelmaa, missä käytännölliset aineet olivat vallitsevina. Apukoulun tehtävänä on opettaa oppilaille tarvittavat perustiedot ja pyrkiä sopeuttamaan heidät yhteiskunnan sosiaalisiin muotoihin. Tämän vuoksi apukoulussa kiinnitettiin erityistä huomiota luonteen kehittämiseen ja hyvien tapojen juurruttamiseen syrjäyttämättä kuitenkaan varsinaista opetusta. Kasvatuksessa pidettiin tärkeänä nuorison opettamista kunnioittamaan toisen omaisuutta, ja oppilaat saivat itse korjata vähäisiä huonekalujen vaurioita tai korvata esineitä, mitkä olivat varomattomuuden vuoksi turmeltuneet. Vanhempien myönteinen suhtautuminen koulun pyrkimyksiin oli suureksi avuksi.

Kosketus koulun ja kodin välillä oli entiseen tapaan vilkasta. Kaikilla luokilla oli vanhempainkokous, vanhemmat vierailivat koulussa, vierailuja tehtiin oppilaiden koteihin, ja erälle oppilaille annettiin yhteysvihot päivittäin käytettäväksi.

Oppilaat esittivät ohjelmaa seitsemässä tilaisuudessa, mitkä oli järjestetty koulussa kansallisten tai kirkollisten juhla-aikojen johdosta.

Oppilaat osallistuivat kuten aikaisemminkin kansakoulujen urheilukilpailuihin saavuttaen joitakin palkintoja sekä suorittivat urheilu- ja voimistelumerkkikokeita. Keväällä Valkeakosken erityisluokat haastoivat apukoulun pojat jalkapallo-otteluun ja nämä taas valkeakoskelaiset 4×60 m:n viestinjuoksuun. Kummassakin kilpailussa apukoululaiset voittivat. Arabia, Helsingin osakepankki, Hartwall sekä Maitokeskus lahjoittivat varoja ja tavaroita tehdäkseen palkintojen jaon juhlavaksi. Syksyllä matkustivat apukoululaiset Valkeakoskelle, missä he hävisivät jalkapallossa, mutta voittivat viestin ylivoimaisesti.

Oppilaat ja opettajat osallistuivat Lucia-keräykseen. Oppilaat saavuttivat hyviä tuloksia myydessään sekä Äitienpäivän että sokeain merkkejä. Koulu tuki yleensä vireästi kaikkea avustustoimintaa.

IV—VIII luokkien oppilaat tekivät pitkiä retkiä Tammisaareen, Turkuun ja Porvooseen, minkä lisäksi VIII luokan oppilaat matkustivat Tukholmaan.

Apukoulu sijaitsi Kruununhaan kansakoulussa. Siinä oli kevätlukukaudella 11 ja syyslukukaudella 10 luokkaa.

Apukoulun kuraattorin (School social worker for mentally retarded children) tehtäviä hoiti apukoulun johtaja, opett. Ulla Holmström sivutoimenaan. Kuraattoritoimintaan kuuluivat entiseen tapaan tapaukset koulussa I—VI luokilla, varsinaiset kuraattorintehtävät VII—VIII luokilla sekä toiminta entisten oppilaiden parissa.

Kuraattori teki 37 kotikäyntiä ja seitsemisenkymmentä henkilöä, entisiä oppilaita sekä näiden ja nykyisten oppilaiden vanhempia, kävi tapaamassa kuraattoria koulussa tai hänen kotonaan. Ajoittain puhelinyhteys oli äärimmäisen vilkasta. Niistä syistä, minkä vuoksi kuraattorin puoleen käännettiin, mainittakoon sopeutumisvaikeudet kotona ja yhteiskunnassa, työttömyys, välittäjän tarvitseminen viranomaisten luona ja oppilaiden työhön sijoittaminen koulunkäynnin päätyttyä.

Kouluun tai työhön sijoitus tapahtui niin paljon kuin mahdollista oppilaiden tai heidän vanhempiensa toivomusten mukaan, jos ne vain olivat yhdenmukaisia ammatinvalinnan testitulosten kanssa.

Työntiedon opetuksesta VII ja VIII luokalla huolehti kuraattori, joka teki oppilaiden kanssa retkiä teollisuuslaitoksiin ja muihin työpaikkoihin.

Vapaa-ajan harrastustoimintaa järjestettiin kuudessa nykyisten ja entisten oppilaiden kerhossa. Kertomusvuonna kävivät kahden kerhon jäsenet neljä kertaa teatterissa ja kerran konsertissa. Koulussa esitettiin lisäksi elokuvia.

T a r k k a i l u l u o k a t

Classes for emotionally maladjusted children

Oppilaat, joilla oli sopeutumisvaikeuksia, yhdistettiin kolmeksi luokaksi, mitkä toimivat Kruununhaan kansakoulussa. Yhdessä 7 oppilaan ryhmässä opetettiin I—III luokkien kurssia, yhdessä 10 oppilaan ryhmässä IV—VI luokkien ja yhdessä samoin 10 oppilaan ryhmässä VII—VIII luokkien kurssia. Opetuksessa noudatettiin normaalia lukujärjestystä ja oppisuunnitelmaa. Suurta huomiota kiinnitettiin henkilökohtaisiin keskusteluihin oppilaiden kanssa. Opettajat pitivät yllä yhteyttä vanhempiin käymällä oppilaiden kodeissa. Lisäksi joukko vanhempia kävi koulussa. Osalla oppilaista oli yhteysvihat kodin ja koulun päivittäistä yhteydenpitoa varten.

A i v o v a u r i o i s t e n l u o k a t

Classes for brain injured children

Aivovauriosten ruotsinkielisiä luokkia ei ollut toiminnassa.

Huonokuuloisten luokat

Classes for partially deaf children

Huonokuuloisten luokkia toimi kaksi Topeliuksen koulussa. Toiseen yhdistettyyn luokkaan kuuluivat luokka-asteet II—IV ja toiseen V—VIII. Käytännöllisissä aineissa oppilaat seurasivat normaaliluokkien opetusta. Opetuksessa noudatettiin voimassa olevaa opetusohjelmaa.

Kuurojen luokat

Classes for deaf children

Kuurojen oppilaiden ruotsinkielisiä luokkia ei ollut toiminnassa.

Muu erityisopetus

Other special education

Luku- tai kirjoittamisvaikeuksista kärsivien opetus (Children with defects in reading and writing). Kertomusvuonna oli toiminnassa kaksi yhdistettyä luokkaa ilmeisistä luku- ja kirjoittamisvaikeuksista kärsiville oppilaille. Toiseen kuului II—IV luokka, toiseen V ja VI luokka. Viimeksi mainitussa luokassa opetettiin lapsia, jotka olivat koko kouluaikansa erityisopetuksen tarpeessa. Äidinkieli oli pääaine ja opetus oli yksilöllistä. Käytännöllisissä aineissa oppilaat seurasivat opetusta normaaliluokalla. Yksilöllisestä opetuksesta oli pysyvää hyötyä niille oppilaille, joiden älykkyysosamäärä ylitti 90, ja useita oppilaita voitiin siirtää normaaliluokille.

Puhehäiriöisten opetuksessa (Children with speech defects) huolehti suullisen esitystaidon neuvoja Anna-Maja Holm-Bergfors.

Puhehäiriöisiä oppilaita opetettiin 12 koulussa ryhmissä tai yksilöllisesti riippuen puhehäiriöiden laadusta. Luokanvalvoja, koululääkäri ja joskus vanhemmat tekivät ilmoituksen puhehäiriöstä.

Puhehäiriöiden laatu ja jakautuminen kouluittain ilmenevät seuraavasta asetelmasta:

Koulu	R	S	u-y-ö	Sj. Tj.	Änkytys	Muut viat	Summa
Annankadun	3	4	3	1	—	4	15
Kulosaaren	4	7	4	1	—	4	20
Cygnaeuksen	12	17	13	10	2	8	62
Apukoulu	3	6	7	6	1	5	28
Hillerikujan	3	5	5	—	—	4	17
Käpylän	8	2	5	—	—	1	16
Kaarelan vanha	1	4	—	—	—	—	5
Kaarelan uusi	4	6	4	—	—	4	18
Kruununhaan	6	5	—	—	3	4	18
Munkkiniemen	8	16	1	2	1	7	35
Topeliuksen	4	5	5	2	3	5	24
Vallilan	5	2	5	1	—	7	20
Summa	61	79	52	23	10	53	278

Sairaala- ja kotiopetus (Childrens' tutoring in hospitals). Tarvittaessa järjestetään opetusta sairaalassa tai kotona sellaisille oppilaille, jotka pitkällisen sairauden vuoksi eivät voi osallistua kouluopetukseen. Kertomusvuonna kuusi oppilasta nautti opetusta sairaalassa ja yksi kotonaan. Opetuksen hoitivat tuntiopettajat.

B. TÄYDENTÄVÄ JA VAPAAMUOTOINEN OPETUS JA OHJAUS

Supplementary and extracurricular instruction and guidance

1. Koulukirjastot

School libraries

Koulukirjastoissa jatkui toiminta aikaisempina vuosina saavutettujen kokemusten mukaisesti eikä mainittavia muutoksia tapahtunut. Kirjastot käsittivät entiseen tapaan oppilaskirjaston, opettajakirjaston ja sarjakirjat sekä pienet luokkakirjastot luokkahuoneissa. Luokkakirjastoja täydennettiin tarvittaessa lainaamalla kirjoja oppilaskirjastosta. Kevätlukukauden lopussa keräsivät kirjastonhoitajat luokkakirjastot tarkastusta ja korjauksia varten, niin että syyslukukauden alussa saatettiin kirjastot taas jakaa kullekin luokalle täysin kunnostettuina.

Koulukirjastonhoitajat huolehtivat uusien kirjojen hankinnoista, luetteloinnista, korjauksista, inventoinnista, poistoista ym. kirjaston töistä.

Kirjastokomitea (ks. s. 00) kokoontui kertomusvuonna neljä kertaa, jolloin lähinnä oli tehtävänä kirjastomäärärahojen jako sekä lukuvuoden 1962/63 koulukirjastonhoitajien valitsemisedotuksen antaminen johtokunnalle. Komitea käsitteli kysymyksiä, jotka koskivat uutuushankintoja koulukirjastoihin, kirjojen siirtämistä kirjastosta toiseen sekä aina yhtä ajankohtaista kysymystä siitä, kuinka voitaisiin pidentää lainakirjastoissa olevan kirjan ikää. Komitean tehtävänä oli myös toimia arvostelulautakuntana kirjoituskilpailussa, minkä kaupunki oli julistanut 150-vuotisjuhlaansa johdosta.

Komitea jakoi kertomusvuoden 275 000 mk:n suuruisen kirjastomäärärahan, johon sisältyi myös kirjojen korjauksiin tarkoitettu summa 25 000 mk, siten että jokainen koulu sai 4 000 mk:n perussumman sekä lisäksi 59 mk oppilasta kohden. Jaettavaksi tuli siten 272 600 mk ja 2 400 mk:n jäännös muodosti mahdollisiin ylityksiin käytettävän vararahaston. Summat pyöristettiin sadoiksi markoiksi.

Määrärahojen jakaantuminen, oppilaskirjastojen niteiden lukumäärä sekä lainausten määrä ilmenevät seuraavasta:

K o u l u	Määrä- raha mk	Niteitä	Kirja- lainoja
Annankadun	20 400	2 470	4 006
Vartiokylän	6 500	637	972
Kulosaaren	12 600	448	2 974
Cygnaeuksen	26 200	3 097	4 295
Lauttasaaren	16 000	605	2 920
Haagan pohjoinen	8 200	402	1 582
Haagan eteläinen	7 000	1 307	594
Herttoniemen	9 600	1 075	977
Hillerikujan	7 300	193	697
Käpylän	11 200	540	1 915
Kruununhaan	17 700	1 853	4 428
Kruununhaan apukoulu	10 800	1 211	857
Kaarelan	7 800	671	1 294
Malmin	8 200	728	1 266
Munkkiniemen	17 500	1 702	4 862
Pitäjänmäen	6 000	709	285
Maunulan	8 800	1 500	1 555
Tapanilan	5 300	591	201
Topeliuksen	24 000	3 492	7 255
Vallilan	18 600	2 513	4 304
Vallilan kansalaiskoulu	16 900	421	2 147
Oulunkylän	6 000	659	982

2. Elokuvatoiminta

Use of audio-visual means

Opettajat käyttivät opetuselokuvia apunaan havainnollistamaan oppitunteja. Suomenkielisten kansakoulujen kanssa yhteinen elokuvien ja laitteiden lainaamo jatkoi toimintaansa entiseen tapaan opett. Onni Laukaman johdolla. Uusia filmejä hankittiin ja kertomusvuoden lopussa opetuselokuvien lukumäärä oli 160, yhteensä 365 kela.

3. Ortodoksisten lasten uskonnonopetus

Instruction in Greek-Orthodox Religion

Kertomusvuonna ei kukaan oppilaista halunnut ortodoksista uskonnonopetusta.

4. Siveysopin ja uskontojen historian opetus

Instruction in Ethics and History of Religions

Kertomusvuonna ei yksikään oppilas saanut siveysopin ja uskontojen historian opetusta. Oppikirjaksi oli vahvistettu J. O. Metsikön Kasva hyväksi.

5. Liikenneopetus

Traffic instruction

Opetuksessa noudatettiin entisiä määräyksiä ja hyviksi havaittuja menetelmiä. Vihkosia ja käsikirjoja jaettiin helpottamaan oppilaiden työtä ja virkistämään heidän kiinnostustaan ainetta kohtaan. Liikennepoliisin komisariat muodostivat liikennepartioita niissä kouluissa, joissa niitä pidettiin tarpeellisina. Syksyn polkupyöräliikennekilpailuihin osallistui kuusi koulua: Vartiokylän, Herttoniemen, Haagan pohjoinen, Kaarelan, Munkkiniemen ja Oulunkylän koulu. Jaettiin Taljan lahjoittamia palkintoja, teelusikoita oppilaille ja kuulakärkikyniä opettajille.

Monet luokat kävivät sekä kevät- että syyslukukaudella lasten omassa liikennekaupungissa Laaksossa.

6. Taidekasvatus

Art education

Kertomusvuonna järjestettiin jälleen oppilaille tilaisuus käydä ruotsalaisessa teatterissa, jotta heidän näyttämötaidetta kohtaan tuntemansa kiinnostus lisääntyisi. I—VI luokat saivat nähdä Ingrid Reuterskiöldin näytelmän Askungen ja VI—VIII luokka J. J. Wecksellin Daniel Hjortin. Lisäksi Kruununhaan kansakoulun ja apukoulun oppilaat pääsivät katsomaan Tukholman kouluteatterin esittämää Per Idströmin näytelmää Den botade skolsjukan.

Kirjallisuuden ja esitystaidon harrastuksen edistämiseksi annettiin II—VIII luokilla opetusta puhetaidossa. Opetusohjelmaan kuului puheteknillisiä harjoituksia, mielikuvitusharjoitelmia, suoranaisen tekstin luentaa, lausuntaa, lapsiteatteria jne. Oppilaat kertoivat satuja, harjoittelivat pieniä näytelmiä, sovittivat runoja näytelmiksi, keskustelivat ja arvostelivat. Koulujuhliin harjoiteltiin ohjelmaa. Toimintaa johti suullisen esitystaidon neuvoja Anna-Maja Holm-Bergfors.

Oppilaiden musiikkiharrastusta kehitettiin monessa koulussa. Topeliuksen koulussa johti opett. Irma Laine Helsingfors svenska flickkör -nimistä kuoroa, joka oli koottu kansakoulujen nykyisistä ja entisistä oppilaista. Kuoro esiintyi monissa koulujuhliissa ja vanhempainkokouksissa sekä radiossa. Nokkahuilu- ja orkesteriryhmiä johti Kruununhaan kansakoulussa ja apukoulussa opett. Egil Cederlöf, Munkkiniemen ja Topeliuksen kouluissa opett. Irma Laine sekä Maunulan koulussa opett. Ulla Cederlöf. Kuorolauluryhmiä johti apukoulussa opett. Egil Cederlöf, Munkkiniemen ja Topeliuksen kouluissa opett. Irma Laine sekä Vallilan koulussa opett. Selim Segerstam kevätlukukaudella.

7. Taloudellinen kasvatus

Instruction in elementary economics and saving

Opetussuunnitelmiin sisältyvän taloudellista ajattelua edistävän opetuksen lisäksi antoivat Helsingin osakepankki ja opettajat yhteistyössä koulusäästötoiminnan kanssa neuvoja ja ohjeita taloudellisissa kysymyksissä.

8. Kerhotoiminta

Club activities

Kevätlukukaudella kiinnostus vapaa-ajan kerhoja kohtaan oli ilahduttavan suuri, monissa kouluissa käytettiin tähän tarkoitukseen myönnetty määrärahat täysin oppilaskerhojen toimintaan. Toiminnassa oli 22 oppilaskerhoa, mutta vain kaksi nuorisokerhoa. Kielten opiskelu, musiikki, laulu, harrastetyöt, konekirjoitus, voimistelu ja palloilu kuuluivat kerhojen harrastusmuotoihin.

Kiinnostus oli hieman laimeampaa syyslukukaudella, jolloin kerhojen määrä eri syistä laski 15:een.

9. Retkeilytoiminta

Excursions

Opetusohjelmaan kuuluvien opintoretkien sekä museoissa ja näyttelyissä käyntien lisäksi monet luokat retkeilivät kevätlukukauden lopussa kotimaassa, tekivät matkan Ruotsiinkin. Oppilaat rahoittivat itse nämä retkensä, mutta varoja saatiin myös juhlien, myyjäisten, arpaisten yms. tuloista. Talousarvioon merkityistä määrärahoista sai avustusta vain apukoulu Valkeakoskelle tekemäänsä retkeä varten.

10. Kodin ja koulun yhteistyö

Parents-teachers activities

Yhteistyö jatkui entisissä muodoissaan. 68 luokan oppilaiden vanhemmat kutsuttiin neuvot-lututilaisuuksiin, joissa oli keskustelua, esitelmiä, oppilaiden esityksiä sekä kahvitarjoilua. Erityisen ajankohtainen keskustelunaihe oli oppilaiden pääsy oppi- ja ammattikouluihin. Useimmat luokanvalvojat kävivät vuoden aikana oppilaiden kodeissa keskustellakseen vanhempien kanssa kasvatuskysymyksistä. Samoin kutsuttiin vanhempia monille luokille kuuntelemaan opetusta, joilloin usein esiteltiin opetuksen uutuuksia. Oppilaiden vanhemmat kutsuttiin yleensä koulujuhliin, lukukausien päättäjäisiin ja joulujuhlisiin.

11. Koulukokeilu

School experimental work

Käytännöllinen ammatinvalinta. Eräällä kahdeksannella tyttöluokalla järjestettiin kevät-lukukaudella ammatinvalinnan yhteydessä kokeeksi viikon käytännöllistä harjoittelua erilaisissa laitoksissa. Sillä tavalla oppilaat joutuivat harjoittelemaan lastenhoitajina lastenkodeissa ja seimissä, kauppa-apulaisina eri liikkeissä, kampaajina, ompelijoina, kotisisarina ym. Kokeen tarkoituksena oli saada kokemusta tämän työmuodon merkityksestä ammatinvalinnalle. Koe päättyi hyvin.

Muu kokeilutoiminta. Kouluhallituksen järjestämän ruotsinkielisten erityisopettajien koulutuskurssin osanottajat auskultoivat johtokunnan luvalla lukuvuonna 1962/63 apukoulussa ja muilla erityisluokilla sekä pitivät harjoitus- ja koetunteja. Kokeilua ilmeisesti jatketaan.

Vapaaehtoisen suomenopetuksen kokeilu IV—VI luokilla jatkui ja ulotettiin itse asiassa kaikille luokille. Kokeilu tuotti hyviä tuloksia.

VII. KOULUSOSIAALINEN TOIMINTA

School social work

1. Koululääkärien ja -hoitajien toiminta

School medical work

Koululääkärien ja -hoitajien toimintaa on selostettu suomenkielisten kansakoulujen toimintakertomuksessa sivuilla 46—49.

2. Kasvatusneuvolan toiminta

Child Guidance Clinic

Neuvolan koulupsykiatrin virka oli edelleen avoinna lapsipsykiatri lääket. lis. Harriet Forsius viransijaisena. Hänellä oli virkavapautta tammikuun ajan sekä 22. 11.—15. 12., jolloin lapsipsykiatri Gunvor Vuoristo hoiti koulupsykiatrin tehtäviä. Neuvolan vakinaisena koulupsykologina oli fil.maist. Karin Molander. Sosiaalitarkkailijana toimi sosionomi Anita Degerman. Toimistoapulaisena oli neiti Svea Blomqvist.

Toiminta

Activities

Neuvola oli toiminnassa koko vuoden lukuun ottamatta 17. 7.—1. 8. välistä aikaa, jolloin toimisto oli suljettuna henkilökunnan kesälomien vuoksi.

Neuvolassa tutkittuja lapsia oli kertomusvuonna 256, joista 159 oli kansakoulunoppilaita, muut 97 olivat ruotsinkielisiä helsinkiläisiä lapsia, jotka eivät käyneet kansakoulua.

Psykiatri, psykologi ja sosiaalitarkkailija pitivät yhteisiä, jokaista tutkittua lasta koskevia neuvotteluja. Kansakouluviranomaisille, lastensuojeluvirastolle tai muille laitoksille annettiin yhteensä 268 lausuntoa.

Tutkituista lapsista 190 kävi lääkärinvastaanotolla, osa heistä 2—3 kertaa tutkittavana. Lääkärinvastaanottoja oli 234. Hoidon yhteydessä koulupsykiatri neuvotteli vanhempien kanssa 237 kertaa. Lisäksi 9 lasta kävi säännöllisesti neuvolassa yksilöllisessä hoidossa; terapiatuntien määrä oli yhteensä 119.

Neuvolan lääkärin vastaanotto oli kerran viikossa järjestetty iltapäiväksi, jotta ansiotyössä olevilla vanhemmilla oli tilaisuus käydä neuvolassa, eikä lasten, jotka kävivät säännöllisesti hoidossa, tarvinnut lyödä laimin koulunkäyntiään. Psykologin ja sosiaalitarkkailijan työaika oli myös järjestetty siten, että heillä oli kerran viikossa vastaanotto klo 18:aan.

Neuvolan henkilökunta pyrki pitämään yllä hyviä yhteyksiä ulospäin, lähinnä kansakoulujen koulu- ja terveydenhoitohenkilökuntaan.

Suomen kasvatustieteiden liitto järjesti Tampereella 13.—16. 3. psykiatreille ja psykologeille kurssin, jonka aiheena oli Leikkidiagnostiikka ja terapia. Psykologi ja sosiaalitarkkailija osallistuivat kurssiin. He ottivat osaa myös liiton vuosikokoukseen ja keskustelupäiville Tampereella 16.—17. 3. Koko työryhmä oli läsnä niissä keskustelutilaisuuksissa, jotka liitto järjesti tammikuussa ja marraskuussa Hesperian sairaalassa.

Ryhmä Helsingin yliopiston psykologian opiskelijoita kävi tutustumassa neuvolaan. Psykiatri piti erityisluennon ruotsinkielisessä yhteiskunnallisessa korkeakoulussa kasvatustieteiden toiminnasta.

Neuvolan kokonaismenot olivat kertomusvuonna 5 438 886 mk. Valtionapua saatiin 600 000 mk.

Koulupsykiatrin toiminta

School psychiatrist

Koulupsykiatri kävi Kruununhaan apukoulussa joka toinen viikko suorittamassa oppilaiden somaattisen tutkimuksen, jolloin käsiteltiin myös yksityisiä tapauksia koskevia ja ajankoh-
taisia mielenterveyskysymyksiä. Neuvolan lääkäri tutki myös vastaanottoillaan tarkkailu-
luokkien oppilaat sekä somaattisesti että psyykkisesti. Koulupsykiatri kävi myös luku- ja kir-
joittamisvaikeuksista kärsivien luokilla, jolloin hän keskusteli kunkin opettajan ja oppilaan
kanssa mahdollisista ongelmista. Käyntien lukumäärä lääkärin kouluissa pitämällä vastaanotoilla
oli 305. Koulupsykiatri kävi myös koulukypsyyskokeen yhteydessä eräissä kaupungin kansa-
kouluissa.

Koulupsykologin toiminta

School psychologist

Kevätlukukaudella psykologi tutki 37 alaikäistä lasta, jotka pyrkivät kansakouluun. Tes-
taukset suoritettiin prof. Lehtovaaran 6—7-vuotiaille tarkoitettun koulukypsyyskokeen mukaan.
Kokeessa hyväksytyjä lapsia oli 18.

Syyslukukaudella toimitettiin koulukypsyyskoe kaikille kaupungin ruotsinkielisten kansa-
koulujen ensimmäisillä luokilla, yhteensä 485 oppilaalle. Psykologilla oli tutkimusten yhtey-
dessä 68 keskustelua opettajien ja vanhempien kanssa, ja yksi lapsi sai henkilökohtaista hoitoa
yhteensä 33 kertaa.

Kertomusvuonna suoritettiin seuraavat psykologiset kokeet:

Älykkyystutkimukset:		TAT	16
Terman—Merrill—Hellström	203	Düß	11
Goodenough	520	Baum	9
Kohs	9	Sceno	23
Raven	52	Muut tutkimukset:	
Luonnetutkimukset:		Luku- ja kirjoituskoe	38
Wartegg	14	Oppikoulun pääsytesti	24
CAT	24		

Sosiaalitarkkailijan toiminta

Social worker

Sosiaalitarkkailija haastatteli lasten vanhempia tai muita huoltajia 159 tapauksessa. Näiden keskustelujen perusteella laadittiin yksityiskohtaiset kertomukset lasten ympäristöstä ja sosiaalisista oloista. Lisäksi sosiaalitarkkailija teki 18 kotikäyntiä sekä avusti psykologia koulukypsyyskokeissa 14 koulussa.

Suoritetut tutkimukset

Asetelma kertomusvuonna neuvolassa tutkituista tapauksista:

	Uusia tapauksia	Uudelleen tutkittuja	Summa
Psykiatrinen, psykologinen, sosiaalinen tutkimus	101	40	141
Psykiatrinen, psykologinen tutkimus	4	4	8
Psykiatrinen, sosiaalinen tutkimus	1	1	2
Psykiatrinen tutkimus	2	37	39
Psykologinen, sosiaalinen tutkimus	12	4	16
Psykologinen tutkimus	44	6	50
Summa	164	92	256

Seuraavat henkilöt ilmoittivat tapauksista:

Ilmoituksen tekijä · Reporter	Kouluviranomaiset	152
Vanhemmat tai omaiset	Lastensuojeluviranomaiset	17
87	Summa (Total)	256

Ilmoitukset tehtiin seuraavista syistä:

Ilmoituksen pääsyy · Reason for reporting	Luku Number	%		Luku Number	%
			Kehitystason määrittäminen	132	51.6
Hermostolliset oireet	35	13.7	Heikko koulumenestys	39	15.2
Sopeutumisvaikeudet	48	18.7	Muu syy	2	0.8
			Summa (Total)	256	100.0

Oppilaat jakautuivat iän ja sukupuolen mukaan seuraavasti:

Ikä · Age	Poikia Boys	Tyttöjä Girls	Summa Total	Ikä · Age	Poikia Boys	Tyttöjä Girls	Summa Total
3 vuotta (years)	—	1	1	12 vuotta (years)	12	5	17
4 » »	—	1	1	13 » »	12	4	16
5 » »	3	3	6	14 » »	6	6	12
6 » »	22	22	44	15 » »	13	2	15
7 » »	12	10	22	16 » »	6	4	10
8 » »	18	6	24	17 » »	1	—	1
9 » »	18	12	30	18 » »	—	—	—
10 » »	6	32	38	19 » »	—	—	—
11 » »	11	6	17	20 » »	1	1	2
				Summa (Total)	141	115	256

Tarkastettujen lasten perhesuhteet:

Perhesuhde • <i>Family relation</i>	Luku Number		Luku Number
Vanhemmat asuvat yhdessä	194	äiti kuollut	6
Lapsi äidin hoidossa		äitipuoli	—
äiti naimaton	6	Lapsi otettu kasvatuskotiin	5
vanhemmat eronneet	16	Lapsi adoptoitu	8
isä kuollut	6	Lapsi otettu lastensuojelulaitokseen ..	6
isäpuoli	8	Summa (Total)	256
Lapsi isän hoidossa			
vanhemmat eronneet	1		

Tapaukset ryhmitettyinä toimenpiteen mukaan:

Ehdotetut toimenpiteet <i>Suggested measures</i>	Luku Number	%		Antal Number	%
Yksilöllinen hoito	17	6.6	erityistutkimuksia	20	7.8
Jatkuva tarkkailu	42	16.4	vajaamielishuoltolaan sijoitta-		
Suositeltiin:			mista	3	1.2
muuta hoitoa	9	3.5	Neuvoja tai lääkkeitä	58	22.7
koulunkäynnin järjestelyä	81	31.6	Muita toimenpiteitä	26	10.2
			Summa (Total)	256	100.0

Tutkimuksen jälkeen tehtiin seuraavat diagnoosit:

Diagnoosi • <i>Diagnosis</i>	Luku Number	%		Antal Number	%
Psychoneuroses	34	13.8	Morbi alii	9	3.5
Persona immatura	18	7.0	Observationes et explorationes ..	52	20.8
Oligophrenia	63	24.8	Vailla diagnoosia	66	25.8
Casus characteris alii	14	5.5	Summa (Total)	256	100.0

3. Kouluhammashoito

Dental care

Terveystieteiden tutkimuskeskuksen alaisessa kouluhammashoitolaitoksessa annettiin kansakoulunopillaille maksutonta hampaiden hoitoa. Kertomusvuonna olivat toiminnassa seuraavat 18 kouluhammasklinikkaa: Keskusklinikka sekä Aleksis Kiven, Eläintarhan, Kallion, Käpylän, Lapinlahden, Lauttasaaren, Malmin, Maunulan, Meilahden, Munkkiniemen, Mäkelän, Pitäjänmäen, Pohjois-Haagan, Porolahden, Punavuoren, Taivallahden ja Vallilan haaraklinikat. Erikoistapauksien käsittelyä varten toimi keskusklinikassa kirurginen-, oikomis- ja röntgenosasto.

Kertomusvuonna tarkastettiin hammasklinikoissa 2 634 ruotsinkielisten kansakoulujen oppilasta. Hoidon tarpeessa oli 1 943 oppilasta. Näistä hoidettiin valmiiksi 1 532 lapsen hampaat 6 537 käynnin aikana.

Hampaiden käsittelyjen lukumäärä ja laatu
Number and nature of treatments at the School Dental Clinic

Poistoja: <i>Extractions:</i>	
maitohampaiden (<i>temporary teeth</i>)	644
pysyvien hampaiden (<i>permanent teeth</i>)	17
Kauterisaatioita (<i>Devitalizations</i>)	128
Juurikäsittelyjä (<i>Root canal treatments</i>)	202
Juuritäytteitä (<i>Root fillings</i>)	96
Paikkauksia (<i>Fillings</i>)	6 268
Erittelemättömiä käsittelyjä (<i>Not specified</i>)	4 741
	Summa (<i>Total</i>) 12 096

Oikomisosastolla tarkastettiin 38 uutta potilasta, joista määrättiin hoitoon 24. Valmiiksi hoidettiin 22 potilaan hampaat.

4. Silmäpoliklinikan toiminta
Eye Clinic

Ruotsinkielisten kansakoulunoppilaiden silmien hoidosta huolehti silmäpoliklinikka, jonka toimintaa on selostettu sivuilla 53—54.

5. Korvapoliklinikan toiminta
Ear Clinic

Ruotsinkielisten kansakoulunoppilaiden korvien hoidosta huolehti korvapoliklinikka, jonka toimintaa on selostettu sivuilla 54—55.

6. Kouluateriat
School meals

Oppilaiden kouluateria käsitti annoksen keittoruokaa, maitoa ja leipää. Ateriaan saatiin vaihtelua vellipäivinä lisäämällä siihen juustoa, makkaraa tms. Ruokalista käsitti kahden viikon jakson. Ateriat valmistettiin kaupungin elintarvikekeskuksen keittiössä. Lukuvuoden aikana siirryttiin maidon annostelussa 2 dl:n lasipulloista tetra-pakkauksiin.

7. Apurahat ja avustukset
Grants and subsidies

Kansakoulutarkoituksiin lahjoitettujen rahastojen korkovaroja tuli kertomusvuonna ruotsinkielisten kansakoulujen osalle seuraavasti:

Kansakoulujen vaatetusrahastosta käytettiin 512 mk.

H. Falckenin rahastosta jaettiin 473 mk yhdelle hyvätapaiselle, ahkeralle ja köyhälle I luokan oppilaalle.

Carl Rosengrenin rahastosta jaettiin 837 mk yhdelle I luokan tytölle.

Kansakoulujen stipendirahastosta jaettiin 500 mk yhdelle VI luokan oppilaalle tunnustukseksi ahkeruudesta ja hyvästä käytöksestä.

K. H. Renlundin rahastosta jaettiin 11 210 mk yhdentoista Helsingin kaupungista kotoisin olevan oppilaan kesken.

A. Sinebrychoffin rahastosta jaettiin 1 855 mk yhdelle lahjakkaalle, ahkeralle ja hyvä-tapaiselle oppilaalle.

Aurore Demidoffin myötäjärahasesta jaettiin 3 000 mk:n myötäjäiskirja yhdelle VI luokan oppilaalle.

Nikl. Turdénin rahastosta jaettiin 487 mk yhdelle lahjakkaalle VI luokan oppilaalle, joka pyrki ammatti- tai kauppakouluun.

A. Tarnovskyn rahastosta jaettiin 191 mk Pitäjänmäen koulun yhdelle tyttöoppilaalle.

I. Olinin rahastosta jaettiin 12 041 mk kahdentoista VI luokan oppilaan kesken.

Vassa Leontjeffin rahastosta jaettiin 2 047 mk yhdelle Haagan eteläisen koulun oppilaalle.

Helsingfors svenska lärarinneförening -yhdistykselle jaettiin kesäsiirtolatoimintaa varten K. R. Kullmanin rahastosta 44 mk, Kesälomarahastosta 105 mk, J. Karppisen rahastosta 147 mk, G. Zittingin rahastosta 500 mk, Boguscheffskyn rahastosta 925 mk ja G. A. Lundeniuksen rahastosta 19 616 mk.

K. K. Galetskin rahastosta myönnettiin 10 494 mk Tallbohemmet-nimiselle kodille varattomien lasten ylläpitoa varten.

Alex. Ärtin rahastosta siirrettiin koulukasvitarhatoiminnan tilille 29 395 mk.

Sanomalehdenjakajien rahastosta jaettiin 3 038 mk Cygnaeuksen koulun oppilaalle, jonka äiti oli sanomalehdenjakaja.

Kansakoulujen taloudenhoitajan hoidossa olevien rahastojen korkovaroja jaettiin seuraavasti: Alma Hallbergin rahastosta 500 mk hyvätapaiselle oppilaalle, jolla oli hyvä arvosana äidinkielessä; Annankadun koulun jatkoluokkien rahastosta 500 mk mainitun koulun yhdelle tyttöoppilaalle; Malmin yläkoulun stipendirahastosta 500 mk yhdelle mainitun koulun oppilaalle; Munkkiniemen kansakoulun stipendirahastosta 500 mk mainitun koulun yhdelle oppilaalle; Hanna Bergendahlin muistorahastosta 500 mk Pitäjänmäen kansakoulun yhdelle oppilaalle; Jenny Fredenbergin rahastosta 400 mk ja Ravitsemusrahastosta 400 mk Helsingfors lärare- och lärarinneförening -yhdistykselle varattomien oppilaiden ruokkimiseen; Signe Björkellin rahastosta 18 000 mk 16:lle Topeliuksen koulun oppilaalle; M. ja Hj. Kroijeruksen rahastosta 2 019 mk yhdelle Kruununhaan kansakoulun oppilaalle sekä Mariannen rahastosta 500 mk yhdelle Munkkiniemen kansakoulun oppilaalle.

Muiden henkilöiden tai yhtymien hoidossa olevien rahastojen korkovaroja jaettiin seuraavasti: Helsingin säästöpankin riemujuhlarahastosta 4 500 mk eri koulujen oppilaille; M. Thorsin rahastosta 500 mk yhdelle matematiikasta kiinnostuneelle oppilaalle; Selma Wasastjernan rahastosta 10 000 mk 10 oppilaalle; Augusta Pippingin rahastosta 1 200 mk kahdelle III luokan oppilaalle; Fanny Calamniuksen rahastosta 800 mk yhdelle IV luokan oppilaalle; Alkeiskoulurahastosta 1 350 mk yhdelle Käpylän koulun hyvätapaiselle II luokan oppilaalle; Oulunkylän kansakoulun hyväksi lahjoitetusta Eklundin stipendirahastosta 2 700 mk kahdelle mainitun koulun oppilaalle; H. Björkströmin rahastosta 3 150 mk kahdelle Oulunkylän kansakoulun oppilaalle; Varuboden-osuuskunnan rahastosta 42 000 mk 21 oppilaalle, yksi apuraha jokaisen koulun ylimmälle luokalle; Herttonäs—Degerö svenska småskoleförening -yhdistyksen rahastosta 2 600 mk yhdelle Herttoniemen kansakoulun oppilaalle.

Helsingin kaupungin myöntämät apurahat 21 000 mk, jaettiin seitsemän ansioituneen VIII luokan oppilaan kesken, yksi apuraha jokaista luokkaa kohden.

Jürgensin rahaston korkovarot, 13 760 mk, käytettiin lyhyiden dieettiruoan valmistuskursien järjestämiseksi Annankadun ja Vallilan kansakoulujen tyttöoppilaille.

Kertomusvuonna jaettiin vaatetusavustusta 10 oppilaalle ja silmälasit 11 oppilaalle.

Kulut oppilaiden kouluaterioista, palkkamenot lukuun ottamatta, olivat 18 656 943 mk.

Lisäksi mainittakoon, että kansakoulujen toimesta jaettiin kertomusvuonna varattomille oppilaille 90 000 mk ruotsalaisen kansanpuolueen keräämiä jouluavustusvaroja.

Johtokunta päätti olla kertomusvuonna jakamatta apurahoja seuraavista rahastoista: 15. januari-fonden, E. Eskelinin rahasto, Haagan ruotsinkielisen kansakoulun urheilurahasto, Herttoniemen ruotsinkielisen kansakoulun stipendirahasto, Malmin alakoulun stipendirahasto ja Pitäjänmäen kansakoulun äidinkielenrahasto.

8. Virkistystoiminta

Recreation activities

Kuten edellisenäkin vuonna Helsingfors folkskolors lärare- och lärarinneförening -yhdistys ylläpiti kesällä kolmea kesäsiirtolaa kaupungin ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaille. Siirtolat sijaitsivat Stora Löfholmenin kesäkodissa Helsingin maalauskunnassa, Kvarnuddenin kesäkodissa Pernajassa ja Auroran kesäkodissa Espoon Träskändassa. Näissä sai kaikkiaan 162 lasta tuiki tarpeellista ja vahvistavaa virkistystä.

Kesäkodeissa, joissa työn päämääränä oli lasten hyvä kunto ja viihtyminen, kesälomanvietäjillä oli tilaisuus leikkiä ulkoilmassa, retkeillä, poimia marjoja, soutaa ja uida tai harrastaa vaihteeksi hyödyllistä askartelua. Kvarnuddenin kesäkodissa oli vihannestarha, jota lapset mielellään hoitivat. Siirtoloiden opettajat opastivat uimataidossa, ja huolimatta viileästä säästä lapset suorittivat lukuisia eri asteisia kokeita ja uintimerkkejä sekä Stora Löfholmenissa että Kvarnuddenissa.

Siirtolalasten terveydentila oli erittäin hyvä. Koululääkäri ja -hoitajat tutkivat lapset sekä ennen maalle lähtöä että paluun jälkeen, jolloin todettiin, että lasten paino oli loman aikana lisääntynyt ja heidän terveydentilansa kauttaaltaan hyvä. Koulutetut opettajat toimivat kaikkien kesäkotien johtajina.

Kansakoulujentarkastaja, koululääkäri ja johtokunnan jäsenet tarkastivat kesän aikana siirtolat.

Siirtoloiden kokonaiskustannukset olivat 5 009 835 mk.

9. Koulukasvitarhatoiminta

School gardening

Koulukasvitarhatoimintaan osallistui kesällä ruotsinkielisistä kansakouluista seitsemän poikaa ja viisi tyttöä. Tarkempi selostus toiminnasta on sivuilla 00—00.

VIII. OPETTAJISTO

Teaching staff

1. Opettajien lukumäärä

Number of teachers

Syksyllä 1962 oli ruotsinkielisissä kansakouluissa seuraava määrä opettajia:

Opettajia · Teachers	Miehiä Male	Naisia Female	Summa Total
Vakinaisia ja koeajaksi otettuja (<i>Ordinary</i>)	33	103	136
Väliaikaisia (<i>Temporary</i>)	—	7	7
Summa (<i>Total</i>)	33	110	143

2. Opettajakunnassa tapahtuneet muutokset

Changes within the teaching staff

Kertomusvuonna erosivat viroistaan eläkkeelle siirtyen varsinaisen kansakoulun opett. Eja Gustavson ja alakoulun opett. Eva Hultgren, molemmat 1. 9. alkaen, sekä muista syistä varsinaisen kansakoulun opettajat Arnold Frostdahl ja Astrid Riska, kumpikin 1. 8. alkaen. Uusia vakinaisia opettajia ei otettu virkoihin.

3. Koulujen johtajat

School principals

Koulujen johtajina toimivat kertomusvuonna seuraavat opettajat: Annankadun koulussa Brita Nyberg, Vartiokylän koulussa Pehr Back, Kulosaaren koulussa Elsie Juslin, Cygnaeuksen koulussa Vide Strandvik, Lauttasaaren koulussa Greta Nordlund, Haagan pohjoisessa koulussa Lars-Johan Jansson, Haagan eteläisessä koulussa Celius Björkstam, Herttoniemen koulussa John Söderman, Hillerikujan koulussa Marianne Ittonen ja 1. 8. alkaen Henry Lindfors, Käpylän koulussa Mirjam Taubert, Kruununhaan koulussa Beda Kreander, Kaarelan koulussa Clary Kvikant, Malmin koulussa Marta Wagner, Munkkiniemen koulussa Brita Strömsten, Maunulan koulussa Erik Lundell, Pitäjänmäen koulussa Axel Lindgren, Tapanilan koulussa Hjördis Sandberg, Topeliuksen koulussa Gudrun Söderholm, Vallilan koulussa Helmi Hellström, Oulunkylän koulussa Helge Rosenqvist, Kruununhaan apukoulussa Ulla Holmström ja Vallilan kansalaiskoulussa Arthur Collén.

4. Opettajien palkkaus

Teachers' salaries

Ruotsinkielisissä kouluissa noudatettiin opettajien palkkauksessa samoja normeja kuin suomenkielisissäkin kouluissa. Palkkoja on lähemmin selostettu sivuilla 59—60.

5. Opettajakokoukset ja kurssitoiminta

Teachers' conferences and courses

Opettajakokoukset. Säännöllisten aineopettajien kokousten ja vähäisten neuvottelutilaisuuksien lisäksi kokoontui opettajakunta kokonaisuudessaan yhteiseen kokoukseen 27. 11. Vallilan kansalaiskouluun. Kokouksessa opett. Erik Häggman esitti eri näkökohtia jatko- ja kansalaiskoulusta, opett. Birger Fors esitelmöi kurinpidosta poikien keskuudessa ja fil.maist. Axel Lindholm läksyjen luvusta. Esitelmiä seurasi yleinen keskustelu.

Koulunjohtajat kokoontuivat 13. 3. suunnittelemaan etupäässä kouluissa vietettäviä juhlia kaupungin 150-vuotispäivän kunniaksi.

Kurssitoiminta. Yhteistoiminnassa Helsingfors svenska lärarförening -yhdistyksen kanssa järjestettiin 17.—24. 10. neljän illan kurssi, joka koski kouluikäisten lasten sielunelämää. Kursseilla esitelmöivät prof. Jan Gästrin Ruotsista, sairaanhoitaja Gunnel Stenbäck ja lääket. tri Max Frisk. Lisäksi tehtiin tutustumiskäynti Espoon Rinnekotiin. Kursseihin osallistui n. 75 opettajaa.

Koululaitoksen piirissä tapahtuvan tehostetun väestönsuojelutoiminnan yhteydessä järjestettiin kahdet kurssit ruotsinkielisille kansakoulunopettajille. Toisen tammi-helmikuun vaihteessa pidetyn 16-tuntisen ensiapukurssin järjestäjänä oli Suomen Punainen Risti, toisella huhtikuussa pidetyllä 14 tunnin kurssilla kiinnitettiin päähuomio väestönsuojelun varsinaiseen opetukseen. Kumpaanakin kurssiin osallistui runsaasti 20 opettajaa.

6. Matka-apurahat

Travel grants

Johtokunnan ehdotuksesta kaupunginhallitus myönsi ulkomaisiin opintomatkoihin varaita määrärahoista opett. Birger Forsille 40 000 mk hänen osallistuakseen metallityön kurssiin, mikä pidettiin Ruotsissa Stenebyssä sijaitsevassa Älvsborgin läänin maakäräjien keskusammattikoulussa 6. 8.—1. 9.

Alex Ärtin perheen rahasto Helsingin ruotsinkielisten kansakouluopettajien hyväksi -nimisestä rahastosta johtokunta myönsi opett. Birgitta Jakobssonille 9 026 mk:n suuruisen stipendin hänen osallistuakseen erityispedagogiikan pohjoismaisen liiton Bergenissä pidettyyn kongressiin ja luentopäiville.

7. Vapaat harrastukset

Activities of the Teachers' Association

Opettajakunnan vapaat harrastukset kuuluivat Helsingfors svenska lärarförening ja Helsingfors folkskolors lärare- och lärarinneförening -yhdistysten toimintapiiriin.

IX. KOULUJEN TALOUS

Ruotsinkielisten kansakoulujen menot ja tulot kalenterivuonna 1962
*Expenditure and income of the Swedish public elementary schools
 during the calendar year 1962*

Menot · Expenditure

	Mk · Marks
Ruotsinkielisten kansakoulujen menot (<i>Expenditure of Swedish schools alone</i>)	¹⁾ 349 949 678
Osuus yhteisiin menoihin (<i>Share in common expenditure</i>)	426 680
Summa (<i>Total</i>)	350 376 358

Tulot · Income

Koulujen valtionapu (<i>State grant to the schools</i>)	54 259 000
Muiden kuntien suorittama korvaus (<i>Compensation for pupils from other communes</i>)	983 112
Luontoisetujen korvaukset (<i>Compensation for wages paid in kind</i>)	1 898 385
Kouluhuoneistoja käyttäneiden seurojen suorittama korvaus valaistuksesta ym. <i>(Compensation for lighting etc. paid by societies having used school premises)</i>	653 549
Vuokrat (<i>Rents</i>)	1 097 440
Summa (<i>Total</i>)	58 891 486

Kalenterivuonna 1962 oli oppilaita keskimäärin 3 054. Nettokustannukset oppilasta kohden olivat 99 925: 38 mk ja bruttokustannukset 119 208: 77 mk. Nettokustannusluku ei ollut lopullinen, koska v:n 1962 valtionavun loppuerää ei ollut vielä saatu laskelmaa tehtäessä.

¹⁾ Lisäksi käytettiin 14 113 904 mk edelliseltä vuodelta siirtyneitä määrärahoja.

AMMATTIOPPILAITOSTEN TARKASTUS

Kalenterivuonna 1962

INSPECTION OF THE VOCATIONAL SCHOOLS

Calendar year 1962

I. JOHTOKUNTA

Ammattioppilaitosten johtokuntaan kuuluivat kertomusvuonna: puheenjohtajana rehtori Leo Backman, varapuheenjohtajana ylijohtaja Aarno Niini sekä muina jäseninä fil.maist. Margit Borg-Sundman, os.pääll. Urho Heino, toimitusjoht. Erkki Heikkonen, apul.kanslisti Taina Kangas, piiriasiamies Ilmari Kosonen, rak.mest. Eino Penttinen ja toimitsija Ossian Sjöman. Kaupunginhallituksen edustajana oli opetus- ja sivistystoiminta johtava apulaiskaupunginjohtaja Aarre Loimaranta. Itseoikeutettuna jäsenenä johtokunnassa oli ylitarkastaja Veikko Liukko, joka toimi myös esittelijänä. Johtokunnan sihteerinä oli talouspäällikkö Raimo Kaarlehto.

Johtokunta kokoontui kertomusvuonna 19 kertaa ja sen pöytäkirjat sisälsivät 583 pykälää. Saapuneiden kirjelmien lukumäärä oli 614 ja lähetettyjen 769.

Päätökset. Kertomusvuonna johtokunta teki mm. seuraavat päätökset: (o p e t u s t o i m i n t a) päätettiin, että kysymys ruotsin kielen opetuksen järjestämisestä kähertäjäkouluun otetaan tutkittavaksi sen jälkeen, kun Suomen Kähertäjätyönantajaliiton toimesta parturien ja kampaajien opetusta tutkimaan asetettu toimikunta on saanut työnsä valmiiksi, kuitenkin viimeistään syyslukukauden 1962 alusta lukien; samoin päätettiin harkita työnopettajan ottamista parturilinjalle edellyttäen, että I luokalle tulisi vähintään 20 oppilasta (9. 3. 131 §); hyväksyttiin ammattioppilaitosten toimiston laatima kokonaissuunnitelma johtokunnan alaisen ammattikoulutuksen järjestämisestä vuosien 1962—1963 aikana (9. 3. 132 §); oikeutettiin laboratoriokoulun rehtori ottamaan kouluun lukuvuodeksi 1962/63 kaksi keskikoulupohjaista luokkaa (6. 4. 204 §); vahvistettiin ammattikoulujen lupapäivät lukuvuodeksi 1962/63 (12. 10. 459 §); velvoitettiin ylitarkastaja tutkimaan työturvallisuuden kannalta kysymystä oppilaiden käyttämisestä sähköyliasentajan apuna (12. 10. 460 §); (v i r a t j a v i r a n h a l t i j a t) päätettiin teknillisen ammattikoulun rehtorin, vararehtorin ja kurssitoiminnan johtajan tehtävien väliaikaisesta hoitamisesta ja siitä johtuvista järjestelyistä (12. 3. 174—175 §, 23. 3. 192 §); määrättiin talouspäällikkö tarkastamaan ammattikoulujen alakassat (23. 3. 186 §); päätettiin, ettei teknillisen ammattikoulun varaston ja hankintojen tarkastuksessa ilmenneiden seikkojen perusteella ollut aihetta virkasäännön 15. §:n mukaisiin toimenpiteisiin kaupunginreviisorin mainitsemia henkilöitä vastaan (28. 5. 301 §); päätettiin ylitarkastajan ja talouspäällikön vuosilomasijaisuuksista ja laskujen hyväksymisoikeudesta talouspäällikön vuosiloman aikana (28. 5. 303 §); oikeutettiin teknillinen ammattikoulu tarkistamaan erään ammattiaineiden opettajan palkkaus hänen suoritettuaan Ammattikoulujen opettajaopiston tutkinnon (24. 8. 323 §); nimettiin henkilö talous- ja ompelualan ammattikoulun korkeampaan palkkaluokkaan siirrettyyn toimistoapulaisen virkaan (24. 8. 326 §); myönnettiin teknillisen ammattikoulun kolmelle tilapäiselle työnopettajalle virkavapautta opettajapäteyvyyden täydentämistä

varten (24. 8. 331—332 §, 7. 9. 397 §); päätettiin talous- ja ompelualan ammattikoulun eräiden ammatinopettajien opetusvelvollisuuden järjestämisestä (6. 4. 200 §, 24. 8. 335 §); päätettiin teknillisen ammattikoulun vt. rehtorille rehtorin ja kurssitoiminnan johtajan tehtävien hoitamisesta suoritettavasta korvauksesta (24. 8. 338 §); päätettiin peruuttaa johtokunnan 19. 5. 1961 kaupunginhallitukselle tekemä esitys, joka koski teknillisen ammattikoulun rehtorin sijaisen opetusvelvollisuuden vähentämistä 1. 8. 1961 lukien (12. 10. 454 §); päätettiin kerho-ohjaajien valitsemistavasta ja kerhotyön järjestämisessä noudatettavista määräyksistä (9. 11. 514 §); korotettiin teknillisen ammattikoulun konemestarin kuukausipalkka 1. 12. 1962 lukien (9. 11. 515 §); määrättiin ammattioppilaitosten toimiston ja ammattikoulujen tilapäiset viranhaltijat virkoihinsa v:ksi 1963 (10. 12. 562 §); nimitettiin maksuosoitusten allekirjoittajat sekä laskujen ja muiden maksuasiakirjojen hyväksyjät v:ksi 1963 (10. 12. 564 §); päätettiin kirjattujen lähetysten kuittausoikeudesta v:ksi 1963 (10. 12. 565 §); pidennettiin ammattioppilaitoksissa toimivien tunti- ja sijaisopettajien toimikausi kevätlukukaudeksi 1963 (10. 12. 566 §); oikeutettiin eräät ammattioppilaitosten vakinaiset ja tp. viranhaltijat kertomusvuoden loppuun saakka asumaan kaupungin rajojen ulkopuolella (10. 12. 570 §); (k o u l u h u o n e i s t o t) jatkettiin teknillisen ammattikoulun eläkkeellä olevan apul.vahtimestarin vuokraoikeutta (4. 1. 15 §); määrättiin teknillisen ammattikoulun erään ent. vahtimestarin huoneiston irtisanomisaika (2. 2. 77 §); vuokrattiin teknillisestä ammattikoulusta sekä talous- ja ompelualan ammattikoulusta huonetiloja erinäisin ehdoin lukuisille yhdistyksille, liikelaitoksille ja muille yhteisöille kurssien, tutkintojen, juhlien ym. tilaisuuksien järjestämistä varten (16. 2. 99 §, 23. 3. 180 §, 27. 4. 226 §, 10. 5. 252—254, 261 ja 291 §, 7. 9. 382 §, 21. 9. 427 §, 12. 10. 441, 446 ja 453 §, 26. 10. 495 §, 9. 11. 508 §, 30. 11. 533 §, 10. 12. 574 §); asetettiin 5-jäseninen jaosto laatimaan ehdotusta Pohjois-Haagan ammattikoulun huonetilaohjelmaksi (23. 3. 181 §); asetettiin 5-jäseninen jaosto, jolla oli oikeus kokoontua enintään kolme kertaa, laatimaan ehdotusta Malmin ammattikoulun huonetilaohjelmaksi (10. 5. 256 §); päätettiin vuokrata Nilsininkatu 1:ssä sijaitseva huoneisto teknillisen ammattikoulun siivoojalle (24. 8. 318 §); (m u u t a s i a t) vapautettiin lukukausimaksusta eräitä ammattikoulujen oppilaita (2. 2. 63 §, 16. 2. 100 §, 21. 9. 422—423 § ja 443—444 §, 30. 11. 537 §); päätettiin korottaa kouluaterioiden tasoa edellyttäen, että kustannuksia varten saadaan valtionavustusta (23. 3. 184 §); päätettiin hyväksyä vaatturiammattikoulun ja laboratoriokoulun oppilaille tarjottavaksi tasoltaan samanlaista ruokaa kuin teknillisessä ammattikoulussa (23. 3. 185 §); oikeutettiin ammattioppilaitosten toimisto käyttämään 3 500 mk sanomalehdistön edustajille järjestettävän tiedotustilaisuuden kahvitarjoiluun (27. 4. 228 §); hyväksyttiin talous- ja ompelualan ammattikoulun, vaatturiammattikoulun, laboratoriokoulun, kirjapainokoulun ja kähertäjäkoulun tarkistettut järjestys säännöt (10. 5. 258 §); oikeutettiin talous- ja ompelualan ammattikoulu hankkimaan eräitä talouskoneita ym. kalustoesineitä (10. 5. 259 §); vahvistettiin teknillisen ammattikoulun valmisteiden ja työryhmien kuljetuksista asiakkailta perittävän korvauksen suuruus sekä päätettiin autolla suoritettavien ajojen valvonnasta ja auton ajoon oikeutettavista henkilöistä (28. 5. 302 §); hyväksyttiin teknillisen ammattikoulun työpajakaluston täydennysohjelmaan kuuluvien sorvien hankintatarjoukset (28. 5. 305 §); veloitettiin talouspäällikkö selvittämään johtokunnalle ne seikat, joiden nojalla voitaisiin esittää kaupunginhallitukselle komitean asettamista tarkistamaan kouluavustusten myöntämisperusteita (7. 9. 403 §); päätettiin hankintojen ja urakkasopimusten arvo- ja määrärajoista sekä niiden hyväksymisoikeudesta v:ksi 1963 (10. 12. 563 §);

Esitykset. Kertomusvuonna johtokunta teki kaupunginhallitukselle esityksiä asioista, jotka mm. koskivat: (o p e t u s t o i m i n t a) ammattikoulujen kurssianomusten hyväksymistä (4. 1. 9 §, 12. 1. 51 §, 6. 4. 203 §, 24. 8. 325 ja 327 §, 12. 10. 440 §); ammattikoulujen kurssiselostusten hyväksymistä (4. 1. 10 §, 12. 1. 55 §, 9. 3. 139 §, 6. 4. 202 ja 208 §, 28. 5. 294—295 §); laboratoriokoulun uuden väliaikaisen opetussuunnitelman hyväksymistä erityisesti laboratorioapulaisen sairaalaopintolinjaa silmällä pitäen (4. 1. 12 §); vaatturiammattikoulun opetussuunnitelman vahvistamista (12. 1. 54 §); 5-jäsenisen ammatillisen neuvottelukunnan asettamista vaatturiammattikoulua varten (2. 2. 70 §); enintään 7-jäsenisen neuvottelukunnan asettamista

kirjapainokoulua varten sekä sen kokoonpanoa (2. 2. 71 §, 27. 4. 222 §); talous- ja ompelualan ammattikoulun liinavaateompelijan opintolinjan viikkotuntikaavion vahvistamista sekä opetusajan muuttamista tällä opintolinjalla kokeilumielessä yksivuotiseksi (16. 2. 95 §, 24. 8. 329 §); em. ammattikoulun ompeluosaston kaksivuotisen keskikoulupohjaisen pukuompelijan opintolinjan viikkotuntikaavion vahvistamista sekä valtionavustuksen myöntämistä koelukuvuosiksi 1962—1964 (16. 2. 96 §, 24. 8. 330 §); teknillisen ammattikoulun ja kähertäjäkoulun tarkistettujen viikkotuntikaavioiden vahvistamista (6. 4. 211 §, 28. 5. 299 §); talous- ja ompelualan ammattikoulun ravintotalousosaston opetussuunnitelmaan liittyvän opetusaineiden keskeisimmän sisällön vahvistamista (28. 5. 298 §); em. ammattikoulun ompeluosaston kaksivuotisen teollisuusompelijan ja kolmivuotisen pukuompelijan opintolinjan sekä modistiosaston kaksivuotisen modistin opintolinjan opetussuunnitelmien vahvistamista (24. 8. 336 §); laboratorio-koulun opetussuunnitelman vahvistamista 21. 9. 419 §); kirjapainokoulun litopiirtäjien opetusryhmän toiminnan aloittamista, vaikka opetusryhmässä oli alle 10 oppilasta (12. 10. 439 §); toistuvien kurssien sisällyttämistä talous- ja ompelualan ammattikoulun opetusohjelmaan (12. 10. 442 §); (virat ja viranhaltijat) laboratoriokoulussa annetun hematologian opetuksesta suoritettavan tuntipalkkion määräämistä (4. 1. 13 §); ylitarkastaja Liukon ja arkkitehti Leppämäen lähettämistä virkamatkalle Jyväskylään ja Kuopioon ammattioppilaitoksiin tutustumista varten (2. 2. 73 §); talous- ja ompelualan ammattikoulun, vaatturi-ammattikoulun, kähertäjäkoulun, kirjapainokoulun ja teknillisen ammattikoulun eräiden ammatinopettajanvirkojen hyväksymistä valtionavustusta myönnettäessä (2. 2. 75 §, 23. 3. 188 §); ammattikoulujen eräiden opettajanvirkojen määrääjäksi täyttämättä jättämistä (16. 2. 93 §, 21. 9. 423 §, 9. 11. 510—512 §, 30. 11. 538 §, 10. 12. 571 §); ammattikoulujen eräiden opettajien osallistumista alansa jatko- tai ammattikursseihin (16. 2. 101 §, 23. 3. 190 §, 6. 4. 212 §, 10. 5. 263 §, 12. 10. 450 §); ansiomerkkien myöntämistä eräille ammattioppilaitosten johtokunnan alaisille viranhaltijoille (9. 3. 136 §); laboratoriokoulun kuuden vakinaisen työnopettajan virkanimikkeen muuttamista ammattiaineiden opettajan virkanimikkeeksi (23. 3. 178 §); teknillisen ammattikoulun yhden vakinaisen siivoojan viran lakkauttamista (24. 8. 324 §); teknillisen ammattikoulun tp. sähkölihasientajan viran siirtämistä 16. palkkaluokkaan (12. 10. 439 §); kerhotyöstä maksettavien tuntipalkkioiden vahvistamista (9. 11. 514 §); osastonjohtajajärjestelmän ottamista käytäntöön 1. 8. 1963 alkaen teknillisessä sekä talous- ja ompelualan ammattikoulussa (30. 11. 534 §); kähertäjäkoulun erään työnopettajan viran väliaikaista täyttämistä (10. 12. 569 §); Helsingin kaupungin Ammattikoulujen Opettajajyhdistyksen anomusta ammattikoulujen opettajien palkkauksen tarkistamiseksi (10. 12. 575 §); (kiinteistöt) Graafisen Keskusliiton sekä Käsi- ja Pienteollisuuden Keskusliiton anomuksia saada korvauksetta vuokrata ammattikoulujen tiloja eräiden kurssien järjestämistä varten (2. 2. 64 §, 21. 9. 418 §); Kansakoulukatu 3:n katolta pudonneen lumen aiheuttamien vaurioiden korvaamista sekä vastuuvakuutuksen ottamista mainitulle kiinteistölle (23. 3. 177 §); määrärahan varaamista valtion v:n 1963 menoarvioon rakennusavustuksen ja -lainan suorittamiseksi erikoisammattikoulutalon rakennustöitä varten (6. 4. 21 §); Pohjois-Haagan ja Malmin ammattikoulujen perustamissuunnitelmien ja huonetilaohjelmien hyväksymistä sekä koulujen luonnospiirustusten ja alustavien kustannusarvioiden laatimisesta johtuvia järjestelyjä (6. 4. 213 §, 28. 5. 292 §); lisäalueiden varaamista suunnitteilla olevia ammattikouluja varten (10. 5. 255 §); (muut asiat) valtionavustuksella hankitun omaisuuden vapauttamista palovakuuttamisvelvollisuudesta (12. 1. 52 §); Ford Taunus Transit umpipakettiauton hankkimista ammattioppilaitosten toimistolle sekä sen hoidosta johtuvia järjestelyjä (23. 3. 191 §); kähertäjäkoulun kahden opettajan ja neljän oppilaan lähettämistä Suomen Kähertäjäliiton järjestämiin oppilastyökilpailuihin (10. 5. 264 §); ns. ulkokuntalaisilta oppilailta perittävien korvausten määräämistä (28. 5. 290 §); kahden opettajan ja 20 oppilaan lähettämistä Suomen Ammattikoulujen Urheiluliiton XIV yleisurheilumestaruuskilpailuihin (7. 9. 383 §); komitean asettamista tarkistamaan kouluavustusten myöntämisperusteita (21. 9. 417 §); teknillisen ammattikoulun auto-osastolla korjattavana olevien autojen palovakuuttamista (21. 9. 428 §); talous- ja ompelualan ammattikoulun v:n 1962 työpajakaluston hankintaohjelmaan tehtävää muutosta (30. 11. 542 §).

Palkkalautakunnalle tehtiin esityksiä virkojen hoitoa ja palkkausta koskevista asioista (4.1. 16 §, 2.2. 76 §, 9.3. 140 §, 6.4. 212 §, 27.4. 223 §).

Kiinteistölautakunnalle tehtiin esitys erikoisammattikoulutaltoa varten varattujen korttelien siirtämisestä ammattioppilaitosten johtokunnan hallintaan (12.1. 52 §).

Lausunnot. Kaupunginhallitukselle annettiin lausuntoja asioista, jotka mm. koskivat: (o p e t u s t o i m i n t a) kotitalouskomitean kurssitoimintaa käsittelevää mietintöä (6.4. 206 §); (v i r a t) talous- ja ompelualan ammattikoulun puutteellisen työkokemuksen omaavien opettajien valitusta palkkauksestaan (16.2. 97 §); teknillisen ammattikoulun rehtorin ja vararehtorin virastapidättämistä (12.3. 173 §); henkilökohtaisen palkanlisän suorittamista ammattikoulujen epäpätevien työnopeettajien osalta (27.4. 225 §); talous- ja ompelualan ammattikoulun rehtorin ja rehtorin sijaisen valitsemista (10.5. 251 §); teknillisen ammattikoulun vahtimestareiden palkankorotusanomusta (10.12. 573 §); (m u u t a s i a t) valtuutettu Pauli Burmanin ym. aloitetta kaupungin apurahojen tai palkintojen antamisesta teoreettista tai käytännöllistä teknillistä tutkimustyötä varten (9.3. 130 §); ammattikoulujen vapauttamista irtaimiston ja koulukiinteistön palovakuuttamisvelvollisuudesta (9.3. 133 §). Lisäksi annettiin lausunnot seuraavien oppilaitosten avustusanomuksista: Helsingin Kauppiaitten Kauppaoppilaitos, Helsingin Leikkuuopiston Säätiö, Kultaseppäkoulu, Taideteollinen oppilaitos, Helsingin Kaupakoulu Oy, Kauppakorkeakoulu, Suomen Liikemiesten Kauppaopisto, Suomen Liikemiesyhdistyksen Liikeapulaiskoulu, Svenska Handelshögskolan, Svenska Handelsinstitutet i Helsingfors, Svenska Köpmannaskolan i Helsingfors, Ammattienedistämislaitos, Helsingin Käsi-työnopeettajaopisto, Hammasteknikkokoulu, Myynti- ja Mainoskoulu, Maalariammattikoulu, Hotelli- ja Ravintolakoulu, Optikko-opisto, Tekniska Läroverket i Helsingfors sekä Malmin Kauppaopisto (24.8. 333 §, 7.9. 384—396 §, 21.9. 410—416 §).

Palkkalautakunnalle annettiin lausunto teknillisen ammattikoulun erään vakinaisen ammattiaineiden opettajan osallistumisesta teknillisen korkeakoulun puhelinlaboratorion toimintaan (10.5. 25 §) sekä lausuntoja ammattikoulujen opettajien palkan maksamisesta virkavapausajalta (24.8. 328 §, 12.10. 445 §, 26.10. 494 §, 30.11. 539 §).

Urheilu- ja retkeilytoimistolle annettiin lausunto teknillisen ammattikoulun opettajien urheiluseuran Hakon anomuksesta avustuksen myöntämiseksi urheilutyön tukemiseen (9.3. 138 §).

II. OPPILAITOKSET

1. Toiminta

Ammattioppilaitokset jakautuivat ohjesäännön mukaan seuraavasti: *yleiset ammattikoulut*, joihin kuuluivat teknillinen ammattikoulu sekä talous- ja ompelualan ammattikoulu, *erikoisalojen ammattikoulut*, joita olivat vaatturiammattikoulu ja laboratoriokoulu, sekä *ammattioppilaskoulut*, kirjapainokoulu ja kähertäjäkoulu.

Kertomusvuoden toiminnan merkittävimpana tapauksena voitiin pitää Helsingin ammattikoulutuksen järjestämisen kokonaissuunnitelman valmistumista. Johtokunta hyväksyi omasta puolestaan mainitun suunnitelman 9.3., ja kaupunginvaltuuston hyväksymisen se sai 18. 4. Suunnitelman mukaan kaupungin omistamien ammattikoulujen vuotuisten oppilaspaikkojen määrä kasvaisi v:n 1966 loppuun mennessä 1 190:stä 2 295:een sekä oppilaiden kokonaismäärä 2 600:sta n. 5 500:aan. Suunnitelma edellyttää neljän uuden ammattikoulutalon rakentamista. Näistä tulisi Käpylään viisi erillistä koulua käsittävä erikoisammattikoulu, Pohjois-Haagaan autoalan ammattikoulu ja Malmille lähinnä rakennusalaan liittyvä koulu. Neljäntenä rakennettava Herttoniemen ammattikoulu on suunnitelmissa ajallisesti viimeisenä, joten sen opetusohjelmaa ei ole vielä lopullisesti ratkaistu.

Erikoisammattikouluun kuuluvista uusista kouluista valtioneuvosto myönsi 1. 2. perustamisluvan hienomekaanikko- ja leipuriammattikouluille.

Aikaisemmin perustetuissa ammattikouluissa toiminta jatkui entiseen tapaan. Opetusohjelmia uusittiin ja opetuksen sisältöä pyrittiin pitämään ajan tasalla.

2. Henkilökunta

Teknilliseen ammattikouluun valittiin vakinaiseen vahtimestarin virkaan K. E. O. Niemelä 1. 3. alkaen; malliveistäjän opintolinjan tp. työnopettajan viran väliaikaiseksi hoitajaksi valimoteknikko M. J. Anttila tuntiopettajan palkkaeduin 1. 4. lukien, kuitenkin kauintaan 31. 12. asti; ammattiaineiden tuntiopettajaksi tekn.yliopp. M. J. Tolkki 31. 12. alkaen, kuitenkin kauintaan 31. 12. asti.

Osa vt. rehtorin opetustuntien hoitamisesta annettiin ulkopuolisten henkilöiden tehtäväksi sekä osa ins. S. Ansan tunneista matem.yliopp. S. Väisäsen hoidettavaksi.

Vahtimestari L. Sveholmille myönnettiin hänen pyytämänsä ero vakinaisesta vahtimestarin virasta 1. 2. lukien sekä samoin terveyssisar Liisa Koskenolle tp. terveyssisaren virasta 31. 12. alkaen.

Yksi 3. palkkaluokan vakinainen siivoojan virka lakkautettiin 31. 12. lukien.

Talous- ja ompelualan ammattikouluun valittiin puolipäivätoimiseen tp. terveyssisaren virkaan Anna-Liisa Alapuro 1. 3. lukien; uudeksi rehtoriksi ammatinopettaja Irja Kärkkäinen sekä rehtorin sijaiseksi ammatinopettaja Lilja Karjalainen 1. 8. 1962—31. 7. 1965 väliseksi ajaksi; ravintotalousosaston vakinaiseen ammatinopettajan virkaan talousopettaja Lilja Karjalainen 1. 9. alkaen; tarjoilunopettajan vakinaista virkaa tilapäisesti hoitamaan talousopettaja Taimi Pakkala 1. 8. alkaen, siksi kunnes viran hoito on uudelleen järjestetty, kuitenkin kauintaan 31. 12. asti; voimistelun tuntiopettajaksi voimistelunopettaja Eeva Jussila syyslukukaudeksi; ompeluosaston tuntiopettajaksi hoitamaan rehtorin tehtäviin kuuluvia ammatinopettajan tunteja käsityönopettaja Taimi Pärnänen 1. 9.—31. 12. väliseksi ajaksi; keskikoulupohjaisen pukuompelijan opintolinjan äidinkielen opetukseen sisältyvän puhetekniikan kurssin opettajaksisasionomi Keijo Kekola 29. 10.—17. 12. väliseksi ajaksi; em. opintolinjan ranskan kielen tuntiopettajaksi opettaja Mira Bell kauintaan 31. 12. asti; samoin em. opintolinjan tekstiilikemian ja ainesopin tuntiopettajaksi dipl.ins. Anja Selin kauintaan 31. 12. asti; vakinaisen tarjoilunopettajan viran väliaikaiseksi hoitajaksi talousopettaja Taimi Pakkala 1. 1. 1963 alkaen kauintaan 31. 7. 1963 asti.

Rehtori Inkeri Tarjanteelle myönnettiin ero vakinaisesta ammatinopettajan virasta 30. 8. alkaen hänen saavutettuaan eläkeiän. Terveyssisar Anna-Liisa Alapurolle myönnettiin ero tilapäisen terveyssisaren puolipäivävirasta 31. 12. lukien.

Vaatturiammattikouluun valittiin tyttöjen voimistelun tuntiopettajaksi yliopp. Anna-Maija Syrjänen 23. 10. alkaen, kuitenkin kauintaan 31. 12. asti.

Laboratoriokouluun valittiin fysiikan tuntiopettajiksi viran hoitajan ollessa asevelvollisuuttaan suorittamassa luonnontiet.kand. Aulis Nissema ja dipl.ins. Mikko Raunio 1. 8. lukien, kuitenkin kauintaan 31. 12. asti.

Kirjapainokouluun valittiin ammattiaineiden tuntiopettajaksi ins. A. O. T. Monni 20. 8.—31. 12. väliseksi ajaksi sekä latojan opintolinjan tuntiopettajaksi latoja M. J. Vinnari 17. 9. lukien, kuitenkin kauintaan 31. 12. asti.

Kähertäjäkouluun valittiin ammattityön tuntiopettajiksi parturi Raili Biese ja kampaaja Birgit Främling syyslukukauden ajaksi sekä kampaajan opintolinjalla avoinna olevaa vakinaista työnopettajan virkaa hoitamaan väliaikaisesti kampaaja Ulla-Liisa Turpeinen 1. 1. 1963 lukien, kuitenkin kauintaan 31. 7. 1963 asti.

Työnopettaja Martha Mertalalle myönnettiin ero vakinaisesta työnopettajan virasta 31. 12. alkaen hänen saavutettuaan eläkeiän.

3. Huoneistot

Johtokunnan toimisto sijaitsi ammattikoulutalossa Sturenkatu 18—22, missä toimi myös teknillinen ammattikoulu. Talous- ja ompelualan ammattikoulu toimi Kansakoulukatu 3:ssa talon II—VI kerroksessa. Kirjapainokoulu sijaitsi saman talon I ja II kerroksessa. Kähertäjäkoulu toimi Läntinen Brahenkatu 2:ssa talon III kerroksessa. Vaatturiammattikoulu ja laboratorioskoulu sijaitsivat molemmat Alppikatu 1:ssä.

III. AMMATTIOPPILAITOSTEN TARKASTUKSEN KUSTANNUKSET

Ammattioppilaitosten johtokunnan ja sen toimiston menot kalenterivuonna 1962.

*Expenditure of the board of the vocational schools and its office during
the calendar year 1962*

<i>M e n o t • Expenditure</i>	<i>Mk • Marks</i>
Palkat ja palkkiot (<i>Salaries and other remuneration</i>) ¹⁾	6 216 624
Sosiaaliturvamaksut (<i>Social security and child allowance fees</i>)	337 022
Huoneistomenot (<i>Expenses for premises</i>)	1 240 800
Painatus ja sidonta (<i>Printing and binding</i>)	46 500
Tarverahat (<i>Miscellaneous expenses</i>)	224 771
Muut menot (<i>Other expenditure</i>)	795 178
	Summa (Total) 8 860 895

¹⁾ Lisäksi käytettiin 501 435 mk. edelliseltä vuodelta siirtyneitä määrärahoja.

TEKNILLINEN AMMATTIKOULU

Lukuvuonna 1961/62

SCHOOL FOR TECHNICAL TRADES

School year 1961/62

I. JOHTOKUNTA JA OPETTAJISTO

Koulun johtokuntana toimi kaupunginvaltuuston asettama ammattioppilaitosten yhteinen johtokunta¹⁾. Koulun johtajana toimi vakinaisten opettajien keskuudesta valittu rehtori. Koulussa oli kertomusvuonna rehtorin lisäksi 84 vakinaista, 18 tilapäistä ja 12 tuntiopettajaa sekä 4 viransijaista. Ammattikursseilla opetti lisäksi 60 opettajaa, joista 24 kuului koulun em. opettajavoimiin. Yhdeksän koulun opettajaa piti kertomusvuonna näytetunnin.

II. OPETUS

Syyslukukausi alkoi 21. 8. ja päättyi 22. 12. Kevätlukukausi alkoi 8. 1. ja päättyi 2. 6. Koko lukuvuonna oli yhteensä 220 työpäivää. Kouluun ilmoittautuminen ja pääsykokeet järjestettiin 18.—19. 5. sekä oppilastöiden näyttely 12.—17. 5.

Eri osastojen opintolinjat olivat seuraavat: metallityöosastolla oli viilaajan, koneistajan, valajan, takosepän, peltisepän ja hitsaajan opintolinjat, auto- ja konekorjausosastolla auton-alusta-, moottori- ja autosähköasentajan sekä automaalaajan opintolinjat, sähköosastolla sähkö-johto-, radio-, televisio- ja puhelinasentajan opintolinjat, puutyöosastolla penkki- ja konepuusepän, malliveistäjän, verhoilijan, maalaajan ja pintakäsittelijän opintolinjat sekä rakennusosastolla rakennuskirvesmiehen sekä seinä- ja uunimuurarin opintolinjat.

Lukukausimaksu oli kertomusvuonna 1 000 mk. Oppilaille annettiin ilmainen kouluateria ja suojapuku.

Koulussa työskenteli kertomusvuonna yhteensä 69 suomenkielistä ja 10 ruotsinkielistä luokkaa.

Suomenkielisten luokkien lukumäärä

Number of Finnish classes

Osasto · Section	I lk. cl.	II lk. cl.	III lk. cl.	Kaikki luokat All classes
Metallityö (<i>Metalwork</i>)	11	11	10	32
Auto- ja konekorjaus (<i>Automobile and machine repair</i>)	3	3	2	8
Sähkötyö (<i>Electrical work</i>)	4	6	4	14
Puutyö (<i>Woodwork</i>)	4	4	3	11
Rakennustyö (<i>Construction</i>)	2	2	—	4
Summa (<i>Total</i>)	24	26	19	69

Ruotsinkielisiä luokkia oli neljä I luokkaa, neljä II luokkaa ja kaksi III luokkaa.

¹⁾ Ks. s. 00.

Viikkotuntien lukumäärä
Number of lessons per week

Oppiaine · Subject	Metallityö- osasto <i>Metalwork section</i>			Auto- ja kone- korjausosasto <i>Automobile and machine repair</i>			Sähkötyö- osasto <i>Electric section</i>			Puutyö- osasto <i>Woodwork section</i>			Rakennus- työosasto <i>Construction section</i>	
	Luokka - Class													
	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II
Äidinkieli (<i>Native language</i>).....	3	2	— ¹⁾	3	2	—	3	2	—	3	2	—	3	2
Kansalaistieto (<i>Civic knowledge</i>)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Terveysoppi ja liikuntakasv. (<i>Health education and physical exercise</i>) ...	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Ammattitalous (<i>Professional eco- nomy</i>)	1	2	—	1	2	—	1	2	—	1	2	—	1	2
Matematiikka (<i>Mathematics</i>)	4	3	—	4	3	—	4	3	—	4	3	—	4	3
Fysiikka ja kemia (<i>Physics and che- mistry</i>)	3	2	— ²⁾	3	2	—	3	2	—	3	2	—	3	2
Ammattiopirustus (<i>Professional design</i>)	3	3	4	2	2	2	2	2	2	2	2	4	3	5
Muut ammattiaiheet (<i>Other profes- sional subjects</i>).....	3	5	2	6	8	6	5	7	4	4	6	2	5	5
Työn opetus (<i>Work instruction</i>)	22	22	35	20	20	33	21	21	35	22	22	35	20	20
Summa (<i>Total</i>)	42	42	44	42	42	44	42	42	44	42	42	44	42	42

III. OPPILASTILASTO

Oppilaat lokakuun 20 p:nä 1961

Pupils, 20th October 1961

Ikä vuoden lopussa · Age at the end of the year	Luku Number	%
13 vuotta (years)	5	0.3
14 » »	169	9.6
15 » »	716	40.6
16 » »	632	35.9
17 » »	207	11.8
18 » »	26	1.5
19 » »	2	0.1
20 » »	1	0.1
25 » »	1	0.1

Äidinkieli · Native language

Suomi (Finnish)	1 601	91.0
Ruotsi (Swedish)	156	8.9
Muu kieli (Other language)	2	0.1

Henkikirjoituspaikka · Domicile

Helsinki	1 400	79.6
Mualla (Elsewhere)	359	20.4

¹⁾ Automaalajan opintolinjalla 2. — ²⁾ S:n 4.

Asunnon sijainti suuralueittain · *The location of dwelling by city area*

	Luku Number	%
Kantakaupunki: <i>Inner city:</i>		
Keskusta (<i>Center</i>)	150	8.5
Eteläinen (<i>Southern</i>)	55	3.1
Läntinen (<i>Western</i>)	167	9.5
Itäinen (<i>Eastern</i>)	358	20.4
Pohjoinen (<i>Northern</i>)	134	7.6
Esikaupungit: <i>Suburbs:</i>		
Läntiset (<i>Western</i>)	169	9.6
Pohjoiset (<i>Northern</i>)	111	6.3
Koilliset (<i>Northeastern</i>)	79	4.5
Itäiset (<i>Eastern</i>)	180	10.2
Kaupungin ulkopuolella (<i>Outside of the city</i>)	356	20.3

Perheenpään sosiaaliryhmä · *Social status of the head of the family*

I. Johtavassa asemassa olevia ym. (<i>Persons in leading positions, professionals etc.</i>)	54	3.1
II. Pienyrittäjiä, työnjohtajia, yl. toimistohenkilök. ym. (<i>Owners of small enterprises, foremen, qualified office personnel etc.</i>)	416	23.6
III. Ammattityöntekijöitä ym. (<i>Skilled workers etc.</i>)	1 009	57.4
IV. Aputyöntekijöitä ym. (<i>Unskilled workers etc.</i>)	280	15.9

Esikoulutus · *Basic schooling*

Varsinainen kansakoulu (<i>Public elementary school</i>)	16	0.9
Kansalaiskoulun VII luokka (<i>Civic school, one class</i>)	585	33.3
Kansalaiskoulu (<i>Civic school</i>)	968	55.0
Osa keskikoulua (<i>Part of intermediate school</i>)	176	10.0
Keskikoulu (<i>Intermediate school</i>)	14	0.8
Oppilaita kaikkiaan (<i>Total of pupils</i>)	1 759	100.0

Lukuvuodeksi 1961/62 pyrki koulun I luokille 1 010 oppilasta, joista hyväksyttiin 756. Uusista oppilaista oli 689 käynyt kansalaiskoulun, 56 oppikoulua ja 11 muuta koulua.

Oppilasmäärä koulun eri osastoilla
Number of pupils per section of the school

Osasto ja luokka · <i>Section and class</i>	Metalli- työosasto <i>Metalwork section</i>	Auto- ja konekor- jausosasto <i>Automobile and machine repair</i>	Sähkötyö- osasto <i>Electric section</i>	Puutyö- osasto <i>Wood- work section</i>	Raken- nustyö- osasto <i>Con- struction section</i>	Kaikki osastot <i>All sections</i>	%
Suomenkielinen osasto (<i>Finnish section</i>)	754	220	353	208	71	1 606	91.3
I luokka (<i>class</i>)	339	82	127	97	39	684	38.9
II » »	236	81	128	61	32	538	30.6
III » »	179	57	98	50	—	384	21.8
Ruotsinkielinen osasto (<i>Swedish section</i>)	62	36	30	25	—	153	8.7
I luokka (<i>class</i>)	21	19	15	15	—	70	4.0
II » »	25	17	—	10	—	52	2.9
III » »	16	—	15	—	—	31	1.8
Summa (<i>Total</i>)	816	256	383	233	71	1 759	100.0
%	46.4	14.6	21.8	13.2	4.0	100.0	

Lukuvuoden päättyessä oli oppilaita 1 650, joiden jakautuminen opiskelun tuloksen mukaan oli seuraava:

Oppilaat lukuvuoden päättyessä opiskelun tuloksen mukaan ryhmitettyinä

Pupils at the end of the school year grouped according to the results of their studies

	Suomenkieli- nen osasto <i>Finnish section</i>	Ruotsinkieli- nen osasto <i>Swedish section</i>	Molemmat osastot <i>Both sections</i>
Sai päästötodistuksen (<i>Received the school-leaving certificate</i>)	453	39	¹⁾ 492
Siirrettiin seuraavalle luokalle (<i>Moved up to the next class</i>)	959	107	1 066
Siirrettiin ehdollisesti seuraavalle luokalle (<i>Conditionally moved up to the next class</i>)	46	5	51
Jäi ehdoitta luokalle (<i>Not moved up to the next class</i>) ..	40	1	41
Summa (<i>Total</i>)	1 498	152	1 650

IV. KURSSITOIMINTA

Koulussa järjestettiin kertomusvuonna varsinaisen toiminnan lisäksi iltaisin 24 erilaista ammattikurssia, joilla annettiin opetusta yhteensä 3 685 tuntia. Kurssien osanottomaksu vaihteli 1 000 mk:sta 3 000 mk:aan.

Ammattikurssien osanottajista sai todistuksen 1 122 oppilasta, joiden jakaantuminen eri kurssien osalle oli seuraava:

Kurssi	Tuntimäärä	Kurssin suorittaneita
Autonasentajien peruskurssi (4 kurssia)	120	70
Autonasentajien jatkokurssi (2 kurssia)	120	22
Autonmoottorinkorjauskurssi	150	24
Autosähköasentajien kurssi (4 kurssia)	120	76
Kaarihitsauskurssi (8 kurssia)	60	117
Kaasuhitsauskurssit autonasentajille (5 kurssia)	42	50
Kaasuhitsauksen kurssit (16 kurssia)	60	208
Kaasuhitsauksen kurssit teknillisen koulun oppilaille	42	20
Koneenpiirustuksen kurssi (4 kurssia)	120	71
Konttorikonemekanikkojen kurssi	259	13
Kultaseppien kiilto- ja teräskaiverruskurssi	120	12
Kultaseppien kivenistutuksen kurssi	120	22
Kuparipakotuksen kurssi	80	12
Mallinveistäjien valimoteknillinen kurssi	120	11
Matematiikan kurssi (2 kurssia)	120	32
Metallialan oppilaitten koneistustekniikan kurssi	250	15
Peltiseppien levityspiirustuskurssi	120	16
Radiotekniikan peruskurssi (4 kurssia)	120	71
Radiotekniikan jatkokurssi (2 kurssia)	120	26
Sähkötekniikan peruskurssi (3 kurssia)	120	48
Sähkötekniikan jatkokurssi	120	14
Talonmies-lämmittäjien kurssi	172	11
Viilau- ja koneistustekniikan kurssi (2 kurssia)	120	36
Puhelintekniikan kurssit I—V	890	125

¹⁾ Osa saanut päästötodistuksen II luokalta.

V. VAPAA-AJAN TOIMINTA

Oppilaskunta. Oppilaskunnan edustajisto, johon kuului kultakin luokalta yksi oppilas, kokoontui kertomusvuonna viisi kertaa. Oppilaskunta järjesti lukuvuonna kymmenen elokuva-iltaa, neljä ohjelmallista tanssi-iltaa sekä huolehti koulun joulujuhlan ohjelmasta. Lisäksi oppilaskunta järjesti ohjelmallisen illanvieron kaupungin ammattikoulujen henkilökunnalle ja heidän perheilleen.

Urheilutoiminta. Koulun oppilaat osallistuivat hyvällä menestyksellä Suomen Ammattikoulujen Urheiluliiton yleisurheilu-, hiihto- ja voimistelumestaruuskilpailuihin. Samoin osallistuttiin koko maata käsittäviin jalkapalloilun ja jääkiekkoilun cup-otteluihin.

Koulun sisäisestä urheilutoiminnasta mainittakoon luokkienväliset ottelut eri urheilulajeissa sekä lukuisat haasteottelut kaupungin muiden koulujen kanssa.

Kerhotoiminta. Kertomusvuonna toimivat koulussa vilkkaasti seuraavat kerhot:

Kerho	Jäsen- määrä	Kokoon- tumis- kertoja	Kerho	Jäsen- määrä	Kokoon- tumis- kertoja
Englannin kieli	42	28	Radio	18	28
Elokuva	572	12	Retkeily I	25	28
Koripallo	50	28	Viestikerho	13	14
Lennokki	24	28	Torvisoitto	12	28
Nyrkkeily	11	28	Valokuvaus I	16	36
Painonnosto	16	28	Valokuvaus II	16	36
Palloilu I	15	28	Vene	12	28
Palloilu II	15	28	Voimistelu	13	28

Vierailut. Useat ulkomaalaiset retkikunnat sekä kotimaiset seurat ja yhdistykset kävivät tutustumassa koulun eri osastojen ja opintolinjojen toimintaan. Oppilaiden vanhemmille järjestettiin mm. illanvieron yhteydessä tilaisuus tutustua kouluun ja opettajiin.

VI. TERVEYDENHOITO

Oppilaiden terveydenhoidosta huolehtivat koulun lääkäri ja terveyssisar.

Kaikilla koulun oppilailla oli kertomusvuonna pienoiströntgentarkastus. Kaikille I luokan oppilaille suoritettiin lääkärintarkastus, näkö- ja kuulotarkastus, väriaistitarkastus, tuberkuliinikokeet ja täydennyspoliorokotus. Osalle II luokan oppilaista ja III luokan oppilaille suoritettiin lääkärintarkastus, näkö- ja kuulotarkastus, hemoglobiinikoe ja isorokkorokotus. Koulun poliklinikavastaanotolla kävi yhteensä 2 717 oppilasta ja sairaaloiden poliklinikoille lähetettiin 348 oppilasta. Sairaustapausten johdosta menetettiin 12 468 työpäivää. Oppilaiden terveydentila oli lukuvuonna hyvä lukuun ottamatta tilapäistä influenssaa.

Koulun oppilaat saivat myös ilmaisen hampaiden hoidon kouluhammashoitolaitoksen ammattikoulun haaraklinikassa.

VII. APURAHAT JA LAHJOITUKSET

Koulun talousarvioon merkityistä palkinto- ja ahkeruusmäärärahoista jaettiin apurahoina yhteensä 4 900 000 mk pääasiassa kolmansien luokkien oppilaille.

Helsingin Puhelinyhdistys lahjoitti koululle arvokasta harjoitusmateriaalia.

VIII. KOULUN TALOUS

Menot ja tulot kalenterivuonna 1961

*Expenditure and income, calendar year 1961*Menot · *Expenditure*

Mk · Marks

Palkat ja palkkiot (<i>Salaries and other remuneration</i>)	¹⁾ 177 858 736
Kansaneläke- ja lapsilisämaksut (<i>Social security and child allowance fees</i>)	8 765 893
Kiinteän omaisuuden korot ja poistot (<i>Interests and depreciation on fixed assets</i>)	70 124 280
Lämpö (<i>Heating</i>)	4 934 032
Vedenkulutus (<i>Water consumption</i>)	1 194 130
Puhtaanapito (<i>Cleaning</i>)	1 173 162
Kuumennuslaitteiden lämmitys (<i>Heating of heating apparatus</i>)	1 082 832
Valaistus ja käyttövoima (<i>Lighting and motive power</i>)	6 824 215
Siivoustarvikkeet (<i>House-cleaning supplies</i>)	558 794
Kaluston hankinta (<i>Acquisition of equipment</i>)	3 673 989
Opetusvälineet ja -tarvikkeet (<i>Educational tools and supplies</i>)	2 501 862
Opettajakirjastot (<i>Teachers' libraries</i>)	84 381
Kaluston kunnossapito (<i>Maintenance of equipment</i>)	4 508 086
Tarverahat (<i>Miscellaneous expenses</i>)	1 818 937
Painatus ja sidonta (<i>Printing and binding</i>)	740 257
Raaka-aineet ja työtarvikkeet (<i>Raw materials and working materials</i>)	21 634 242
Kurssitoiminta (<i>Courses</i>)	7 477 371
Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet (<i>Medical supplies</i>)	4 740 427
Oppilasruokala (<i>Pupils' cafeteria</i>)	8 989 188
Palkinto- ja ahkeruusrahat (<i>Premiums and diligence money</i>)	3 300 000
Oppilaiden työpuvut (<i>Pupils' working-clothes</i>)	1 294 314
Muut menot (<i>Other expenditure</i>)	9 000

Summa (Total) 333 288 128

Tulot · *Income*

Valtionapu (<i>State grant</i>)	143 293 765
Lukukausimaksut (<i>Tuition</i>)	2 158 700
Vuokratulot (<i>Rent income</i>)	1 920 841
Myydyt oppilastyöt (<i>Sold works of pupils</i>)	23 138 037
Ruokailutulot (<i>Income from meals</i>)	2 146 999
Kurssimaksut (<i>Fees from courses</i>)	1 997 000
Muut tulot (<i>Other income</i>)	87 705

Summa (Total) 174 743 047

¹⁾ Lisäksi käytettiin 2 941 078 mk edelliseltä vuodelta siirtyneitä määrärahoja.

TALOUS- JA OMPELUALAN AMMATTIKOULU

Lukuvuonna 1961/62

SCHOOL FOR CATERING AND NEEDLEWORK

School year 1961/62

I. JOHTOKUNTA JA OPETTAJISTO

Koulun johtokuntana toimi kaupunginvaltuuston asettama ammattioppilaitosten yhteinen johtokunta¹⁾. Johtajana oli koulun vakinaisten opettajien keskuudesta valittu rehtori. Koulussa toimi rehtorin lisäksi 21 vakinaista ja 9 tilapäistä opettajaa sekä 9 tuntiopettajaa. Ammattikursseilla opetti lisäksi 27 opettajaa, joista viisi kuului koulun em. opettajavoimiin. Kertomusvuonna piti neljä koulun opettajaa näytetunnin.

II. OPETUS

Syyslukukausi alkoi 21. 8. ja päättyi 23. 12. Kevätlukukausi alkoi 8. 1. ja päättyi 2. 6. Koko lukuvuonna oli yhteensä 220 työpäivää. Uusien oppilaiden ilmoittautuminen ja pääsykokeet järjestettiin 14.—15. 5. sekä oppilastöiden näyttely 24.—25. 5.

Koulun osasto- ja linjajako oli seuraava: ompeluosastolla oli pukuompelijan, teollisuusompelijan ja liinavaateompelijan opintolinjat, modistiosastolla modistin opintolinja sekä ravintotalousosastolla keittäjän, kylmäkön ja tarjoilijan opintolinjat.

Varsinaisten koululuokkien lisäksi toimi koulussa myös ompelimo, johon otettiin harjoittelijoiksi koulun III luokan oppimäärän suorittaneita, sekä leipomo, jonka harjoittelijaoppilasta valmistui sokerileipureita ja leipureita. Harjoittelijaoppilaille maksettiin pientä kuukausipalkkaa.

Koulussa työskenteli kertomusvuonna 22 suomenkielistä ja 3 ruotsinkielistä luokkaa.

Luokkien lukumäärä eri osastoilla

Number of classes

	I lk. cl.	II lk. cl.	III lk. cl.	Summa Total
Ompeluosasto (<i>Needlework section</i>)	6	5	2	13
Modistiosasto (<i>Section for milliners</i>)	1	1	—	2
Ravintotalousosasto (<i>Catering section</i>)	5	4	1	10
Summa (<i>Total</i>)	12	10	3	25

Em. luokista oli yksi ompeluosaston I luokka sekä yksi talousosaston I ja yksi talousosaston II luokka.

¹⁾ Ks. s. 90.

Viikkotuntien lukumäärä eri osastoilla
Number of lessons per week

Oppiaine · Subject	Ompeluosasto Needlework section							Modisti- osasto Section for milliners		Ravinto- talous- osasto Catering section		
	Liinavaate- ompelu Sewing of linens			Puku- ompelu Dress- making		Teollisuus- ompelu Industrial sewing						
	Luokka · Class											
	I	II	I	II	III	I	II	I	II	I	II	III
Äidinkieli (Native language)	2	2	2	2	—	2	1	2	1	2	2	—
Kansalaistieto (Civic knowledge)	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	1 ¹⁾	1
Terveysoppi (Health education)	—	1	—	1 ¹⁾	1	—	1	—	1	1	1	1
Liikuntakasvatus (Physical education)	2	1	2	1	1	2	2	2	2	1	1	1
Laulu (Singing)	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—
Ammattitalous (Professional economy)	—	1	—	1 ³⁾	1	—	2	—	2	—	2 ²⁾	1
Matematiikka (Mathematics)	2	—	2	—	—	2	1	2	1	2	—	—
Kuosipiirustus (Drawing of patterns)	2	2	2	2	3	2	—	3	3	—	—	—
Muut ammattitaiheet (Other professional sub- jects)	6	5	6	5	7	6	5	5	2	8	5	4
Työn opetus (Work instruction)	26	26	26	26	29	26	30	26	30	26	29	32
Summa (Total)	40	40	40	40	42	40	42	40	42	40	42	39

Koulussa järjestettiin sekä syys- että kevätlukukaudella kuunteluviikkoja, jolloin 52 kasvatustopin opiskelijaa tutustui ammattikouluopetukseen.

III. OPPILASTILASTO

Oppilaat lokakuun 20 p:nä 1961

Pupils, 20th October 1961

Ikä vuoden lopussa · Age at the end of the year	Luku Number	%
14 vuotta (<i>years</i>)	14	4.0
15 » »	140	39.9
16 » »	150	42.7
17 » »	39	11.1
18 » »	7	2.0
21 » »	1	0.3

Äidinkieli · Native language

Suomi (<i>Finnish</i>)	313	89.2
Ruotsi (<i>Swedish</i>)	37	10.5
Muu kieli (<i>Other language</i>)	1	0.3

Henkikirjoituspaikka · Domicile

Helsinki	291	82.9
Mualla (<i>Elsewhere</i>)	60	17.1

¹⁾ Syyslukukaudella. — ²⁾ Kevätlukukaudella.

Asumnon sijainti suuralueittain · *The location of dwelling by city area*

Kantakaupunki: *Inner city:*

	Luku Number	%
Keskusta (<i>Center</i>)	30	8.5
Eteläinen (<i>Southern</i>)	12	3.4
Läntinen (<i>Western</i>)	41	11.7
Itäinen (<i>Eastern</i>)	64	18.3
Pohjoinen (<i>Northern</i>)	12	3.4

Esikaupungit: *Suburbs:*

Läntiset (<i>Western</i>)	44	12.5
Pohjoiset (<i>Northern</i>)	25	7.1
Koilliset (<i>Northeastern</i>)	21	6.0
Itäiset (<i>Eastern</i>)	40	11.4
Kaupungin ulkopuolella (<i>Outside of the city</i>)	62	17.7

Perheenpään sosiaaliryhmä · *Social status of the head of the family*

I. Johtavassa asemassa olevia ym. (<i>Persons in leading positions, professionals etc.</i>)	25	7.1
II. Pienyrittäjiä, työnjohtajia, yl. toimistohenkilök. ym. (<i>Owners of small enterprises, foremen, qualified office personnel etc.</i>)	109	31.1
III. Ammattityöntekijöitä ym. (<i>Skilled workers etc.</i>)	169	48.1
IV. Aputyöntekijöitä ym. (<i>Unskilled workers etc.</i>)	48	13.7

Esikoulutus · *Basic schooling*

Kansalaiskoulun VII luokka (<i>School for citizens, one class</i>)	21	6.0
Kansalaiskoulu (<i>School for citizens</i>)	314	89.5
Osa keskikoulua (<i>Part of intermediate school</i>)	10	2.8
Keskikoulu (<i>Intermediate school</i>)	1	0.3
Muu ammattikoulu (<i>Other vocational school</i>)	5	1.4
Oppilaita kaikkiaan (<i>Total of pupils</i>)	351	100.0

Lukuvuodeksi 1961/62 pyrki koulun I luokille 207 oppilasta, joista hyväksyttiin 176. Uusista oppilaista oli 172 käynyt kansalaiskoulun ja 4 oppikoulua.

Oppilasmäärä koulun eri osastoilla
Number of pupils per section of the school

Osasto ja luokka · <i>Section and class</i>	Ompelu- osasto Needle- work section	Modisti- osasto Section for milliners	Ravinto- talous- osasto Catering section	Kaikki All sections	%
Suomenkielinen osasto (<i>Finnish section</i>)	157	21	129	307	87.5
I luokka (<i>class</i>)	69	10	66	145	41.4
II " "	65	11	48	124	35.3
III " "	23	—	15	38	10.8
Ruotsinkielinen osasto (<i>Swedish section</i>)	14	—	30	44	12.5
I luokka (<i>class</i>)	14	—	16	30	8.5
II " "	—	—	14	14	4.0
III " "	—	—	—	—	—
Summa (Total)	171	21	159	351	100.0
%	48.7	6.0	45.3	100.0	

Lisäksi oli harjoittelijaoppilaita 25, joista 14 oli ompelimossa ja 11 leipomossa.

Lukuvuoden päättyessä koulussa oli jäljellä 336 oppilasta. III luokalta sai päästötodistuksen 37 suomenkielisen osaston oppilasta ja II luokalta 122 suomenkielisen ja 12 ruotsinkielisen osaston oppilasta. Kertomusvuonna ei kukaan saanut ehtoja eikä jäänyt luokalle.

Pukuompelijain ammattitutkinnon suoritti yhdeksän ompelimon harjoittelijaoppilasta ja kisällinäytetyön kaksi leipomo-oppilasta.

IV. KURSSITOIMINTA

Koulussa järjestettiin kertomusvuonna varsinaisen toiminnan lisäksi iltaisin 13 erilaista ammattikurssia, joilla annettiin opetusta yhteensä 870 tuntia. Kurssien osanottomaksu vaihteli 500 mk:sta 1 500 mk:aan.

Ammattikurssien osanottajista sai todistuksen 365 oppilasta, joiden jakaantuminen eri kurssien osalle oli seuraava:

Kurssi	Tuntimäärä	Kurssin suorittaneita
Pukuompelun peruskurssi (7 kurssia)	60	90
Pukuompelun jatkokurssi (2 kurssia)	60	27
Kodin linavaatteiden ompelukurssi (2 kurssia)	48	27
Modistikurssi (4 kurssia)	48	49
Ruoanlaiton kurssi (2 kurssia)	48	24
Ruoanlaiton peruskurssi (3 kurssia)	36	43
Ruoanlaiton jatkokurssi	24	16
Kodinperustajain kurssi	48	14
Kotisisarien täydennyskurssi	48	15
Leipurioppilaitten peruskurssi	100	16
Leipurioppilaitten jatkokurssi	100	12
Sokerileipurioppilaitten peruskurssi	119	17
Sokerileipurioppilaitten jatkokurssi	131	15

V. VAPAA-AJAN TOIMINTA

Oppilaskunta. Koulun oppilaskunnan edustajisto, johon valittiin kaksi oppilasta joka luokalta, kokoontui kertomusvuonna kaksi kertaa ja johtokunta kuusi kertaa. Tavanmukaisten joulun- ja keväthuhlien lisäksi järjestettiin koulussa kaksi ohjelmallista illanviettoa sekä kolme illanviettoa yhdessä teknillisen ammattikoulun oppilaskunnan kanssa.

Kerhotoiminta. Koulussa toimi kertomusvuonna englannin kielen kerho, ruotsin kielen kerho, laulukerho, näytelmäkerho sekä tanhukerho yhdessä teknillisen ammattikoulun oppilaiden kanssa. Näytelmäkerho kävi esittämässä Aurooran sairaalan lastenosastolla näytelmän Taikalasit.

Henkiset kilpailut. Suomen Työn Liitto järjesti ammattikouluille kirjoituskilpailun syyslukukaudella. Tästä kilpailusta jaettiin palkintoina yhdelle oppilaalle polkupyörä ja yhdelle polkupyörän valaisiin.

Kevätkaudella järjestettiin myös kirjoituskilpailu kaupungin 150-vuotisjuhlan yhteydessä. Viisi koulun oppilasta sai palkinnoksi Helsinki-teoksen.

Urheilutoiminta. Koulu osallistui kymmenhenkisellä joukkueella tavanomaisiin Suomen Ammattikoulujen Urheiluliiton yleisurheilukilpailuihin, jotka pidettiin Lappeenrannassa 22.—23.9., sekä talvimestaruuskilpailuihin Jämsänkoskella 24.—25.2. Elokuussa 1961 tehtiin useita retkiä Uimastadionille, jossa suoritettiin kansanuintimerkkejä. Luokkien välisiä pesäpallo-otteluja pelattiin sekä syksyllä että keväällä. Koulun urheilupäivänä tekivät oppilaat hiihto- ja kävelyretken Otaniemeen osan luistelllessa Kaisaniemen luistinradalla.

Retket ym. tilaisuudet. Ammatinvalinnanohjaajat panivat toimeen retkiä jokaisella luokalla 3—4 eri kohteeseen. Suomen Naisten Raittiusliitto järjesti 25. 11. oppilaille tilaisuuden, jossa puhui tri Anna-Kaarina Aalto. Oppilaiden vanhemmilla oli kouluun tutustumistilaisuus 20. 2. Ompeluosasto vieraili Valkeakoskella Säterin tehtailla 16. 5.

VI. TERVEYDENHOITO

Oppilaiden terveydenhoidosta huolehtivat koulun lääkäri ja kaksi terveyssisarta.

Lääkärintarkastus pidettiin kaikille I ja III luokkien oppilaille. Pienoisröntgentarkastus ja kolmas poliorokotus suoritettiin sekä oppilaille että koko henkilökunnalle. Koululääkärin vastaanotolle lähetettiin 42 oppilasta ja sairaaloiden poliklinikoille 52 oppilasta. Sairaustapausten johdosta menetettiin kertomusvuonna yhteensä 2 351 koulupäivää.

Koulun oppilaat saivat ilmaisen hampaiden hoidon kouluhammashoitolaitoksen ammatti-koulun haaraklinikassa.

VII. APURAHAT JA LAHJOITUKSET

Kaupungin myöntämästä määrärahasta jaettiin 97 oppilaalle apurahoina yhteensä 806 000 mk. Alex Ärtin stipendirahastosta sai neljä oppilasta 4 500 mk:n suuruiset stipendit. Sosiaaliministeriö myönsi opintoavustuksia 11 oppilaalle yhteensä 264 500 mk ja huoltovirastojen kautta jaettiin 55 oppilaalle yhteensä 1 012 797 mk.

Helkama Oy lahjoitti koululle Pfaff-merkkisen sik-sak- ja suorasaumausompelukoneen.

VIII. KOULUN TALOUS

Menot ja tulot kalenterivuonna 1961

Expenditure and income, calendar year 1961

<i>Menot · Expenditure</i>	<i>Mk · Marks</i>
Palkat ja palkkiot (<i>Salaries and other remuneration</i>)	¹⁾ 54 813 345
Kansaneläke- ja lapsilisämaksut (<i>Social security and child allowance fees</i>)	2 640 619
Kiinteän käyttöomaisuuden korot ja poistot (<i>Interests and depreciation on fixed assets</i>)	9 457 900
Lämpö (<i>Heating</i>)	1 776 414
Vedenkulutus (<i>Water consumption</i>)	213 000
Puhtaanapito (<i>Cleaning</i>)	148 487
Valaistus ja käyttövoima (<i>Lighting and motive power</i>)	2 087 914
Siivoustarvikkeet (<i>House-cleaning supplies</i>)	243 362
Kaluston hankinta (<i>Acquisition of equipment</i>)	4 908 528
Opetusvälineet ja -tarvikkeet (<i>Educational tools and supplies</i>)	163 080
Opettajakirjastot (<i>Teachers' libraries</i>)	74 963
Kaluston kunnossapito (<i>Maintenance of equipment</i>)	550 599
Painatus ja sidonta (<i>Printing and binding</i>)	204 886
Tarverahat (<i>Miscellaneous expenses</i>)	458 294
Raaka-aineet ja työtarvikkeet (<i>Raw materials and working materials</i>)	13 311 045
Kurssitoiminta (<i>Courses</i>)	1 312 370
Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet (<i>Medical supplies</i>)	1 246 024
Oppilasarukala (<i>Pupils' cafeteria</i>)	476 150
Palkinto- ja ahkeruusrahat (<i>Premiums and diligence money</i>)	100 000
Muut menot (<i>Other expenditure</i>)	14 600
Summa (Total)	94 201 580

¹⁾ Lisäksi käytettiin 115 590 mk edelliseltä vuodelta siirtyneitä määrärahoja.

Tulot · Income		Mk · Mks
Valtionapu (<i>State grant</i>)		35 834 496
Lukukausimaksut (<i>Tuition</i>)		438 750
Vuokratulot (<i>Rent income</i>)		3 416 415
Myydyt oppilastyöt (<i>Sold works of pupils</i>)		19 895 651
Ruokailutulot (<i>Income from meals</i>)		130 379
Kurssimaksut (<i>Fees from courses</i>)		309 250
Muut tulot (<i>Other income</i>)		18 997
Summa (Total)		60 043 938

KIRJAPAINOKOULU

Lukuvuonna 1961/62

PRINTERS' SCHOOL

School year 1961/62

I. JOHTOKUNTA JA OPETTAJISTO

Kirjapainokoulun ylin valvonta kuului ammattioppilaitosten johtokunnalle¹⁾. Opetusta hoiti rehtori ja kaksi vakinaista sekä yksitoista tuntiopettajaa. Lisäksi oli iltakursseilla 17 luennoitsijaa.

II. OPETUS

Koulu toimii kirjapainoteollisuuden tuotantolaitoksissa oppiaan suorittavien täydennysoppilaitoksena. Työnantajat varaavat oppilailleen koulunkäyntiin tarvittavan ajan ja suorittavat myös tältä ajalta heille palkan. Oppisopimus kestää neljä vuotta, jona aikana koulun opetusohjelma suoritetaan kahtena erillisenä n. 400 opetustunnin kurssina. I luokka-aste pyritään suorittamaan oppilaan ensimmäisen tai toisen ja II luokka-aste kolmannen tai neljännen oppivuoden aikana.

Koulussa on toiminnassa käsinlatojan, kohopainajan, kirjansitojan, litopiirtäjän ja laakapainajan opintolinjat. Viimeksi mainitulta linjalta valmistuvat myös kopistit. Lisäksi koulussa on konelatojien iltakurssi, jolle osallistujat valitaan varsinaisen koulunkäyntinsä suorittaneista, halukkaista käsinlatojaoppilaista.

Kertomusvuonna koulussa työskenteli seitsemän I luokkaa ja kahdeksan II luokkaa sekä ylimääräinen III konelatojien iltakurssiluokka. Näistä oli kolme I ja kolme II latojaluokkaa, kaksi I ja kaksi II painajaluokkaa, yksi II kirjansitojaluokka, yksi I ja yksi II litopiirtäjäluokka sekä yksi I ja yksi II laakapainajaluokka. Kaksi latojaluokkaa oli ruotsinkielisiä ja kaksi painajaluokkaa kaksikielisiä.

Opetusta annettiin syyslukukaudella 26. 8.—30. 12. ja kevätlukukaudella 8. 1.—25. 5., yhteensä 220 työpäivää.

¹⁾ Ks. s. 90.

Viikkotuntien lukumäärä
Number of lessons per week

Oppiaine . Subject	Latojen luokat Cl. of composers		Kohopain. luokat Cl. of printers		Sitojen luokat Cl. of binders		Litopiirt. luokat Cl. of lithography		Laakapainoluokat Cl. of flatprinting	
	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
Äidinkieli (Native language)	6	4	6	4	6	4	6	4	6	4
Kansalaistieto (Civic knowledge)	—	3	—	3	—	3	—	3	—	3
Ammattitalous (Professional economy)	—	2	—	2	—	2	—	2	—	2
Ruotsin kieli (Swedish)	4	3	4	3	4	3	4	3	4	3
Ammatti- ja hinnoittelulaskento (Professional arithmetic and price calculation)	5	5	5	5	3	3	3	3	3	3
Kirjapaino-oppi ja -historia (Printing theory and history)	3	—	3	—	3	—	3	—	3	—
Värioppi (Chromatics)	—	4	—	4	—	4	—	4	—	4
Ammattioppi (Professional theory)	5	2	3	3	3	3	—	—	2	2
Tekstaus (Writing in block letters)	11	—	—	—	3	—	—	—	—	—
Ladontaluonnostelu (Sketching of composition) ...	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—
Latominen (Typesetting)	11	11	—	—	—	—	—	—	—	—
Koneoppi (Applied mechanics)	—	—	4	3	—	—	—	—	2	2
Kehisteoppi (Knowledge of forms)	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—
Painaminen (Printing)	—	—	17	18	—	—	—	—	—	—
Kemia ja fysiikka (Chemistry and physics)	—	—	—	—	—	—	4	3	4	3
Geometria (Geometry)	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
Tekstaus ja sommittelupiirustus (Writing in block letters and drawing)	—	—	—	—	—	—	8	8	—	—
Käytännöllinen litografia (Applied lithography) ...	—	—	—	—	—	—	17	13	—	—
Kopiointi ja laakapainanta (Copying and flat printing)	—	—	—	—	—	—	—	—	21	19
Kirjansitojain ammattiopiirustus (Professional drawing for binders)	—	—	—	—	3	6	—	—	—	—
Kirjansidonta (Bookbinding)	—	—	—	—	20	17	—	—	—	—
Summa (Total)	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45

Lisäksi koneladontaa 3 tuntia viikossa iltaisin, yhteensä 108 tuntia.

III. OPPILASTILASTO

Kaikki oppilaat eivät työskentele samanaikaisesti lokakuun 20 p:nä kirjapainokoulussa, kuten muissa ammattikouluissa; minkä vuoksi seuraavasta asetelmasta ilmenevät tiedot koskevat koko lukuvuoden oppilasmäärää.

Oppilaat lukuvuonna 1961/62

Pupils, school year 1961/62

Sukupuoli • Sex	Luku Number	%
Miehiä (Men)	200	93.0
Naisia (Women)	15	7.0
Ikä vuoden lopussa • Age at the end of the year		
15 vuotta (years)	1	0.5
16 » »	13	6.0
17 » »	34	15.8
18 » »	68	31.6
19 » »	40	18.6
20 » »	23	10.7
21 » »	15	7.0
22 » »	11	5.1
23 » »	5	2.3
24 » »	3	1.4
26 » »	1	0.5
31 » »	1	0.5
Äidinkieli • Native language		
Suomi (Finnish)	175	81.4
Ruotsi (Swedish)	37	17.2
Muu kieli (Other language)	3	1.4
Henkikirjoituspaikka • Domicile		
Helsinki	170	79.1
Mualla (Elsewhere)	45	20.9
Asunnon sijainti suuralueittain • The location of dwelling by city area		
Kantakaupunki: Inner city:		
Keskusta (Center)	37	17.2
Eteläinen (Southern)	6	2.8
Läntinen (Western)	20	9.3
Itäinen (Eastern)	26	12.1
Pohjoinen (Northern)	19	8.8
Esikaupungit: Suburbs:		
Läntiset (Western)	18	8.4
Pohjoiset (Northern)	13	6.1
Koilliset (Northeastern)	8	3.7
Itäiset (Eastern)	20	9.3
Kaupungin ulkopuolella (Outside of the city)	48	22.3

Perheenpään sosiaaliryhmä • <i>Social status of the head of the family</i>	Luku Number	%
I. Johtavassa asemassa olevia ym. (<i>Persons in leading positions, professionals etc.</i>)	9	4.2
II. Pienyrittäjiä, työnjohtajia, yl. toimistohenkilökuntaa ym. (<i>Owners of small enterprises, foremen, qualified office personnel etc.</i>)	48	22.3
III. Ammattityöntekijöitä ym. (<i>Skilled workers etc.</i>)	119	55.4
IV. Aputyöntekijöitä ym. (<i>Unskilled workers etc.</i>)	39	18.1

Esikoulutus • *Basic schooling*

Varsinainen kansakoulu (<i>Public elementary school</i>)	4	1.9
Kansalaiskoulu (<i>Civic school</i>)	120	55.8
Osa keskikoulua (<i>Part of intermediate school</i>)	34	15.8
Keskikoulu (<i>Intermediate school</i>)	41	19.1
Ammattikoulu (<i>Trade school</i>)	16	7.4
Oppilaita kaikkiaan (<i>Total of pupils</i>)	215	100.0

Oppilasmäärä koulun eri opintolinjoilla *Number of pupils by line of study*

Luokka • <i>Class</i>	Latojia <i>Compositors</i>	Painajia <i>Printers</i>	Sitojia <i>Binders</i>	Litopiirt. <i>Lithographers</i>	Laakapain. <i>Flat printing</i>	Summa <i>Total</i>	%
I	54	30	—	8	9	101	47.0
II	57	24	12	8	9	110	51.1
III ¹⁾	4	—	—	—	—	4	1.9
Summa (<i>Total</i>)	115	54	12	16	18	215	100.0
%	53.5	25.1	5.6	7.4	8.4	100.0	

Em. oppilaista kuului ruotsinkielisille tai kaksikielisille luokille 12 I luokan ja 15 II luokan oppilasta.

Kevätlukukauden päättyessä koulussa jäljellä olevista 202 oppilaasta 102 sai päästötodistuksen. Lisäksi siirrettiin 60 koulun kirjoissa olevaa oppilasta seuraavaan vuoteen.

IV. KURSSITOIMINTA

Koulussa järjestettiin Helsingissä rekisteröidyille ammattioppilaille näiden oppiohjelmaan kuuluvia iltakursseja, jotka olivat kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti maksuttomat.

Kertomusvuonna pidetyt kurssit olivat: graafisten valokuvaajien, syväpainokuvan korjailijain, asemoitsijain, kemigraafisyövyttäjien, syväpainosyövyttäjien ja syväpainajien kurssit näiden alojen oppilaille. Kurssien yhteinen alkuosa pidettiin syyslukukaudella ja siihen kuului 66 tuntia. Eri ammattiryhmille osittain yhdessä ja osittain erikseen pidetyillä jatkoluennoilla tuntimäärät olivat seuraavat: graafisten valokuvaajien tunteja 44, syväpainokuvan korjailijain 42, asemoitsijain 24, kemigraafisyövyttäjien 27, syväpainosyövyttäjien 24 ja syväpainajien tunteja 25. Kurseille ilmoittautui 34 oppilasta, joista 28 sai kokeiden perusteella todistuksen.

¹⁾ Ylimääräinen luokka.

V. PALKINNOT JA LAHJOITUKSET

Edellisen lukuvuoden päättyessä jaettiin 17 oppilaalle tunnustuspalkintoja Oskar Öflundin rahaston korkovaroista sekä lahjoittajilta saatuja raha- ja kirjepalkintoja.

Kertomusvuonna monet toiminimet ja yhdistykset lahjoittivat koululle offset-alan tarvikkeita, oppilaspalkintoja ym.

VI. KOULUN TALOUS

Menot ja tulot kalenterivuonna 1961

Expenditure and income, calendar year 1961

<i>Menot • Expenditure</i>	<i>Mk . Marks</i>
Palkat ja palkkiot (<i>Salaries and other remuneration</i>)	1) 6 738 552
Kansaneläke- ja lapsilisämaksut (<i>Social security and child allowance fees</i>)	322 505
Vuokra (<i>Rent</i>)	3 137 400
Kuumennuslaitteiden lämmitys (<i>Heating of heating apparatus</i>)	126
Valaistus ja käyttövoima (<i>Lighting and motive power</i>)	115 133
Siivoustarvikkeet (<i>House-cleaning supplies</i>)	56 095
Opetusvälineet ja -tarvikkeet (<i>Educational tools and supplies</i>)	47 702
Opettajakirjastot (<i>Teachers' libraries</i>)	7 541
Kaluston kunnossapito (<i>Maintenance of equipment</i>)	423 451
Painatus ja sidonta (<i>Printing and binding</i>)	3 572
Tarverahat (<i>Miscellaneous expenses</i>)	53 957
Raaka-aineet ja työtarvikkeet (<i>Raw materials and working materials</i>)	416 583
Kurssitoiminta (<i>Courses</i>)	91 606
Summa (Total)	11 414 223
 <i>Tulot • Income</i>	
Valtionapu (<i>State grant</i>)	4 631 200
Kurssimaksut (<i>Fees for courses</i>)	272 000
Summa (Total)	4 903 200

1) Lisäksi käytettiin 122 710 mk edelliseltä vuodelta siirtyneitä määrärahoja.

KÄHERTÄJÄKOULU

Lukuvuonna 1961/62

HAIRDRESSING SCHOOL

School year 1961/62

I. JOHTOKUNTA JA OPETTAJISTO

Koulun johtokuntana toimi ammattioppilaitosten johtokunta¹⁾. Johtajan tehtäviä hoiti koulun vakinaisten opettajien keskuudesta valittu rehtori. Vakinaisia opettajia oli neljä ja tuntiopettajia viisi.

II. OPETUS

Kähertäjäkoulun tarkoituksena on antaa parturin ja kampaajan ammattiin aikoville tietopuolista ja käytännöllistä opetusta sekä laajentaa heidän ammattitoiminnassa tarvitsemiaan kansalaistietoja. Jokaisen kouluun hyväksytyn oppilaan on lisäksi tehtävä oppisopimus ja oltava jossakin alan liikkeessä oppilaana.

Koulu oli päättänyt yhteistyössä ammattijärjestöjen kanssa järjestää kertomusvuoden keväästä lähtien sisäänpääsykokeet kampaajan opintolinjalle pyrkijöille. Parturin opintolinjalle pyrkijöiden lukumäärä ei toistaiseksi ollut niin suuri, että pääsykokeiden järjestäminen olisi ollut tarpeellista.

Koulu pääsi muuttamaan lukuvuoden alussa uuteen, ajanmukaiseen huoneistoon.

Kertomusvuoden syyslukukausi alkoi 24. 8. ja päättyi 16. 12. Kevätlukukausi alkoi 8. 1. ja päättyi 6. 6. Koko lukuvuosi käsitti yhteensä 180 työpäivää.

Tuntijako oli seuraava:

Oppiaine · Subject	Tuntia viikossa Lessons per week		
	I lk. cl.	II lk. cl.	III lk. cl.
Äidinkieli (<i>Native language</i>)	1	1	—
Kansalaistieto (<i>Civic knowledge</i>)	1	1	—
Ammattilaskento (<i>Professional arithmetics</i>)	2	2	—
Ammattitalous (<i>Professional economy</i>)	—	2	—
Ammattipiirustus (<i>Professional design</i>)	2	2	—
Ammattioppi (<i>Professional theory</i>)	2	2	1
Ammattityö (<i>Professional training</i>)	8	8	9
Harjoittelu (<i>Practice</i>)	29	27	35
Summa (<i>Total</i>)	45	45	45

¹⁾ Ks. s. 90.

III. OPPILASTILASTO

Oppilaat lokakuun 20 p:nä 1961

Pupils, 20th October 1961

Sukupuoli · Sex	Luku Number	%
Miehiä (<i>Men</i>)	4	2.0
Naisia (<i>Women</i>)	194	98.0
Ikä vuoden lopussa · Age at the end of the year		
15 vuotta (<i>years</i>)	5	2.5
16 » »	19	9.6
17 » »	49	24.8
18 » »	40	20.2
19 » »	34	17.2
20 » »	29	14.6
21 » »	20	10.1
22 » »	1	0.5
23 » »	1	0.5
Äidinkieli · Native language		
Suomi (<i>Finnish</i>)	180	90.9
Ruotsi (<i>Swedish</i>)	18	9.1
Muu kieli (<i>Other language</i>)	—	—
Henkikirjoituspaikka · Domicile		
Helsinki	147	74.2
Mualla (<i>Elsewhere</i>)	51	25.8
Asunnon sijainti suuralueittain · The location of dwelling by city area		
Kantakaupunki: Inner city:		
Keskusta (<i>Center</i>)	33	16.7
Eteläinen (<i>Southern</i>)	6	3.0
Läntinen (<i>Western</i>)	12	6.1
Itäinen (<i>Eastern</i>)	39	19.7
Pohjoinen (<i>Northern</i>)	10	5.0
Esikaupungit: Suburbs:		
Läntiset (<i>Western</i>)	21	10.6
Pohjoiset (<i>Northern</i>)	13	6.6
Koilliset (<i>Northeastern</i>)	4	2.0
Itäiset (<i>Eastern</i>)	12	6.1
Kaupungin ulkopuolella (<i>Outside of the city</i>)	48	24.2
Perheenpään sosiaaliryhmä · Social status of the head of the family		
I. Johtavassa asemassa olevia ym. (<i>Persons in leading positions, professionals etc.</i>)	24	12.1
II. Pienyrittäjiä, työnjohtajia, yl. toimistohenkilök. ym. (<i>Owners of small enterprises, foremen, qualified office personnel etc.</i>)	72	36.4
III. Ammattityöntekijöitä ym. (<i>Skilled workers etc.</i>)	56	28.3
IV. Aputyöntekijöitä ym. (<i>Unskilled workers etc.</i>)	46	23.2

Esikoulutus · Basic schooling	Luku Number	%
Kansalaiskoulu (Civic school)	149	75.3
Osa keskikoulua (Part of intermediate school)	24	12.1
Keskikoulu (Intermediate school)	5	2.5
Ammattikoulu (Vocational school)	20	10.1
Oppilaita kaikkiaan (Total of pupils)	198	100.0

Oppilasmäärä koulun eri osastoilla
Number of pupils per section of the school

Luokka · Class	Partureita Barbers	Kam- paa- jia Hair- dressers	Kaikki All sections	%
I luokka (class)	20	51	71	35.9
II » »	15	44	59	29.8
III » »	15	53	68	34.3
Summa (Total)	50	148	198	100.0
%	25.3	74.7	100.0	

Lukuvuoden alussa kouluun pyrki 115 oppilasta: kampajaan opintolinjalle 92, joista hyväksyttiin 49, ja parturin opintolinjalle 23, joista hyväksyttiin 20. Uusista oppilaista 49 oli käynyt kansalaiskouluun, 12 oppikoulua ja 8 muuta koulua.

Lukuvuoden päättyessä 54 oppilasta sai päästötodistuksen ja suoritti myös ammattitutkinnon.

Aikaisempien vuosien mukaisesti koulu osallistui täydellä joukkueella Suomen Kähertäjätyönantajaliiton Turussa 27. 5. 1962 järjestämiin oppilaskilpailuihin.

IV. KOULUN TALOUS

Menot ja tulot kalenterivuonna 1961

Expenditure and income, calendar year 1961

Menot · Expenditure	Mk · Marks
Palkat ja palkkiot (Salaries and other remuneration)	5 945 881
Kansaneläke- ja lapsilisämaksut (Social security and child allowance fees)	275 555
Vuokra (Rent)	2 171 960
Valaistus ja käyttövoima (Lighting and motive power)	156 950
Siivoustarvikkeet (House-cleaning supplies)	31 017
Kaluston hankinta (Acquisition of equipment)	81 448
Kaluston kunnossapito (Maintenance of equipment)	71 703
Painatus ja sidonta (Printing and binding)	43 606
Tarverahat (Miscellaneous expenses)	84 802
Raaka-aineet ja työtarvikkeet (Raw materials and working materials)	388 142
Summa (Total)	9 251 064
 Tulot · Income	
Valtionapu (State grant)	3 372 700
Lukukausimaksut (Tuition)	546 500
Oppilastyöt (Works of pupils)	2 137 565
Summa (Total)	6 056 765

VAATTURIAMMATTIKOULU

Lukuvuonna 1961/62

TAILORS' TRADE SCHOOL

School year 1961/62

I. JOHTOKUNTA JA OPETTAJISTO

Vaatturiammattikoulun johtokuntana toimi ammattioppilaitosten johtokunta¹⁾. Opetusta hoiti rehtorin lisäksi yksi vakinainen ja kaksi tuntiopettajaa.

II. OPETUS

Koulun tarkoituksena on antaa vaatturinammattiin aikoville sekä jo sillä alalla työskenteleville etupäässä taidollista, mutta myös tiedollista opetusta ja laajentaa samalla heidän ammatti- ja kansalaistietojaan.

Kauppa- ja teollisuusministeriö hyväksyi 17. 2. 1962 koululle uuden opetussuunnitelman toistaiseksi noudatettavaksi.

Syyslukukausi alkoi 21. 8. ja päättyi 22. 12. Kevätlukukausi alkoi 8. 1. ja päättyi 2. 6. Lukuvuonna oli yhteensä 220 työpäivää.

Koulussa toimi yksi I, yksi II ja yksi III luokka. Viikkotuntien jako oli seuraava:

Oppiaine · Subject	Tuntia viikossa · Lessons per week		
	I lk. cl.	II lk. cl.	III lk. cl.
Työnopetus (Work instruction)	28	30	36
Ammattitekniikka (Professional technique)	3	2	1
Ainesoppi (Knowledge of materials)	1	1	—
Kaavaoppi (Knowledge of patterns)	—	2	2
Ammattiinirustus (Professional design)	2	—	—
Kone- ja sähköoppi (Applied mechanics and electricity)	1	—	—
Matematiikka (Mathematics)	2	1	—
Ammattitalous (Professional economy)	—	2	1
Kansalaistieto (Civic knowledge)	—	2	—
Äidinkieli (Native language)	2	—	—
Terveysoppi (Health education)	1	—	—
Liikuntakasvatus (Physical education)	2	2	2
Summa (Total)	42	42	42

¹⁾ Ks. s. 90.

III. OPPILASTILASTO

Oppilaat lokakuun 20 p:nä 1961

Pupils, 20th October 1961

Sukupuoli · Sex	Luku Number	%
Miehiä (<i>Men</i>)	10	42
Naisia (<i>Women</i>)	14	58
Ikä vuoden lopussa · Age at the end of the year		
16 vuotta (<i>years</i>)	10	42
17 » »	6	25
18 » »	6	25
22 » »	1	4
24 » »	1	4
Äidinkieli · Native language		
Suomi (<i>Finnish</i>)	21	88
Ruotsi (<i>Swedish</i>)	3	12
Muu kieli (<i>Other language</i>)	—	—
Henkikirjoituspaikka · Domicile		
Helsinki	17	71
Mualla (<i>Elsewhere</i>)	7	29
Asunnon sijainti suuralueittain · The location of dwelling by city area		
Kantakaupunki: Inner city:		
Keskusta (<i>Center</i>)	—	—
Eteläinen (<i>Southern</i>)	—	—
Läntinen (<i>Western</i>)	4	17
Itäinen (<i>Eastern</i>)	16	67
Pohjoinen (<i>Northern</i>)	—	—
Esikaupungit: Suburbs:		
Läntiset (<i>Western</i>)	1	4
Pohjoiset (<i>Northern</i>)	2	8
Koilliset (<i>Northeastern</i>)	—	—
Itäiset (<i>Eastern</i>)	1	4
Perheenpään sosiaaliryhmä · Social status of the head of the family		
I. Johtavassa asemassa olevia ym. (<i>Persons in leading positions, professionals etc.</i>)	4	17
II. Pienyrittäjiä, työnjohtajia, yl. toimistohenkilök. ym. (<i>Owners of small enterprises, foremen, qualified office personnel etc.</i>)	2	8
III. Ammattityöntekijöitä ym. (<i>Skilled workers etc.</i>)	18	75
IV. Aputyöntekijöitä ym. (<i>Unskilled workers etc.</i>)	—	—
Esikoulutus · Basic schooling		
Kansalaiskoulu (<i>Civic school</i>)	23	96
Keskikoulu (<i>Intermediate school</i>)	1	4
Oppilaita yhteensä (Total of pupils)	24	100

Oppilaita oli I luokalla 8, II luokalla 7 ja III luokalla 9. Lukuvuoden aikana ei kukaan oppilaista eronnut, ja III luokalta kaikki saivat päästötodistuksen.

IV. VAPAA-AJAN TOIMINTA

Koulussa toimi lukuvuonna oppilaskerho, jonka puheenjohtajana oli yksi oppilaista ja ku-raattorina opett. Reino Kivinen. Oppilaskerho kokoontui neljä kertaa.

V. TERVEYDENHOITO

Oppilaiden terveydentila oli kertomusvuonna hyvä. Syyslukukauden aikana suoritettiin pienoisoröntgentarkastus opettajille, oppilaille ja muulle henkilökunnalle. Oppilaat saivat myös ilmaisen hampas- ja terveydenhoidon samoin kuin yleisissä ammattikouluissa.

VI. APURAHAT

Vaatturialan Yrittäjätoiminnan Kannatusyhdistys myönsi 20 000 mk jaettavaksi palkin-toina koulun oppilaille. Tästä summasta jaettiin kaksi 5 000 mk:n, kaksi 3 000 mk:n ja kaksi 2 000 mk:n suuruista apurahaa.

VII. KOULUN TALOUS

Menot ja tulot kalenterivuonna 1961

Expenditure and income, calendar year 1961

Menot · Expenditure

Mk · Marks

Palkat ja palkkiot (<i>Salaries and other remuneration</i>)	3 437 407
Kansaneläke- ja lapsilisämaksut (<i>Social security and child allowance fees</i>)	154 390
Oppilaiden ahkeruusrahast (Diligence money to the pupils)	429 600
Vuokra (<i>Rent</i>)	1 666 980
Valaistus ja käyttövoima (<i>Lighting and motive power</i>)	98 312
Kaluston hankinta (<i>Acquisition of equipment</i>)	302 900
Kaluston kunnossapito (<i>Maintenance of equipment</i>)	23 627
Painatus ja sidonta (<i>Printing and binding</i>)	22 975
Tarverahast (<i>Miscellaneous expenses</i>)	70 362
Raaka- ja tarveaineet (<i>Working materials</i>)	1 126 908
Siivoustarvikkeet (<i>Cleaning supplies</i>)	11 975
Oppilasruokalan menot (<i>Expenses for the pupils' cafeteria</i>)	156 339
Summa (<i>Total</i>)	7 501 775

Tulot · Income

Valtionapu (<i>State grant</i>)	3 081 900
Oppilastyöt (<i>Works of pupils</i>)	2 830 508
Lukukausimaksut (<i>Tuition</i>)	28 000
Summa (<i>Total</i>)	5 940 408

LABORATORIOKOULU

Lukuvuonna 1961/62

LABORATORY SCHOOL

School year 1961/ 62

I. JOHTOKUNTA JA OPETTAJISTO

Laboratoriokoulun johtokuntana toimi ammattioppilaitosten johtokunta¹⁾. Opetuksesta huolehtivat rehtori, kaksi vakinaista ja yhdeksän tuntiopettajaa sekä iltakursseilla lisäksi seitsemän opettajaa.

II. OPETUS

Laboratoriokoulun tarkoituksena on antaa oppilaille sellaiset perustiedot kemiassa, fysiikassa ja laboratoriotekniikassa, että he 1-vuotisen työkokemuksen ja kurssimuotoisen erikoistuvan lisäkoulutuksen jälkeen voivat toimia laborantteina teollisuus-, tutkimus- ja sairaalalaboratorioissa ym. vastaavilla aloilla.

Kertomusvuoden alkaessa tehtiin opetusohjelmaan ensimmäisenä lukuvuotena saatujen kokemusten perusteella pieniä muutoksia. Tammikuun alussa jaettiin myös keskikoulupohjainen luokka teollisuus- ja sairaalalinjoihin. Linjat eroavat toisistaan varsin vähän, joten myöhemminkin on mahdollista siirtyä linjalta toiselle. Sairaalalinjan päästötodistuksen saaneet oppilaat kirjoitetaan 2 kuukauden harjoittelun jälkeen lääkintöhallituksen laboratorioteknillisten apulaisten luetteloon.

Opetusta annettiin syyslukukaudella 21. 8.—22. 12. ja kevätlukukaudella 8. 1.—2. 6., yhteensä 220 työpäivää.

Koulun linjoilla viikkotuntien jako oli seuraava:

¹⁾ K. s. 90.

Viikkotuntien lukumäärä
Number of lessons per week

Oppiaine . Subject	Keskikoulupohj. linja ¹⁾				Kansa- koulu- pohj. linja ²⁾
	Sairaala- linja Hospital line		Teollisuuslinja Industrial line		
	Syyslu- kuk. Autumn term	Kevät- lukuk. Spring term	Syyslu- kuk. Autumn term	Kevät- lukuk. Spring term	
Laboratorioharjoitukset (Laboratory practice)	26	23	26	23	20
Ammattitekniikka (Professional technique)	5	6	5	6	4
Kemia (Chemistry)	4	4	4	4	5
Fysiikka (Physics)	3	3	3	5	3
Matematiikka (Mathematics)	2	2	2	2	2
Fysiologia (Physiology)	—	1	—	—	—
Hematologia (Haematology)	—	1	—	—	—
Ammattitalous (Professional economy)	1	1	1	1	1
Kansalaistieto (Civic knowledge)	—	—	—	—	2
Terveysoppi ja liikuntakasvatus (Health education and physical exercise)	—	—	—	—	2
Englannin tai saksan kieli (English or German)	1	1	1	1	³⁾ 3
Summa (Total)	42	42	42	42	42

III. OPPILASTILASTO

Oppilaat lokakuun 20 p:nä 1961

Pupils, 20th October 1961

Sukupuoli • Sex	Luku Number	%
Miehiä (Men)	9	20.0
Naisia (Women)	36	80.0

Ikä vuoden lopussa • Age at the end of the year

16 vuotta (years)	3	6.7
17 » »	3	6.7
18 » »	6	13.4
19 » »	8	17.8
20 » »	14	31.1
21 » »	5	11.1
22 » »	2	4.4
23 » »	1	2.2
24 » »	2	4.4
27 » »	1	2.2

Äidinkieli • Native language

Suomi (Finnish)	43	95.6
Ruotsi (Swedish)	2	4.4
Muu kieli (Other language)	—	—

¹⁾ Course based upon Intermediate School education — ²⁾ Course based upon Primary School education. — ³⁾ Englannin kieli. — ³⁾ English.

Henkikirjoituspaikka • *Domicile*

Helsinki	35	77.8
Mualla (<i>Elsewhere</i>)	10	22.2

Asunnon sijainti suuralueittain • *The location of dwelling by city area*Kantakaupunki: *Inner city:*

Keskusta (<i>Center</i>)	10	22.2
Eteläinen (<i>Southern</i>)	1	2.2
Läntinen (<i>Western</i>)	5	11.1
Itäinen (<i>Eastern</i>)	14	31.1
Pohjoinen (<i>Northern</i>)	1	2.2
Esikaupungit: <i>Suburbs:</i>		
Läntiset (<i>Western</i>)	7	15.6
Pohjoiset (<i>Northern</i>)	1	2.2
Koilliset (<i>Northeastern</i>)	1	2.2
Itäiset (<i>Eastern</i>)	3	6.7
Kaupungin ulkopuolella (<i>Outside of the city</i>)	2	4.5

Perheenpään sosiaaliryhmä • *Social status of the head of the family*

I. Johtavassa asemassa olevia ym. (<i>Persons in leading positions, professionals etc.</i>)	5	11.1
II. Pienyrittäjiä, työnjohtajia, yl. toimistohenkilök. ym. (<i>Owners of small enterprises, foremen, qualified office personnel etc.</i>)	8	17.8
III. Ammattityöntekijöitä ym. (<i>Skilled workers etc.</i>)	24	53.3
IV. Aputyöntekijöitä ym. (<i>Unskilled workers etc.</i>)	8	17.8

Esikoulutus • *Basic schooling*

Kansalaiskoulu (<i>Civic school</i>)	13	28.9
Keskikoulu (<i>Intermediate school</i>)	21	46.7
Ylioppilastutkinto (<i>Matriculation examination</i>)	3	6.6
Muu koulu ¹⁾ (<i>Other school</i>)	8	17.8
Oppilaita kaikkiaan (<i>Total of pupils</i>)	45	100.0

Yleiset kelpoisuusehdot täyttäneitä kouluun pyrkijöitä oli 74, joista voitiin ottaa 24 uutta oppilasta. Lukuvuoden alussa oli keskikoulupohjaisella linjalla 23 ja kansakoulupohjaisella 22 oppilasta. Lukuvuoden päättyessä oli oppilaita 43. Päästötodistuksen sai keskikoulupohjaiselta luokalta 21 ja kansakoulupohjaiselta 16 oppilasta.

IV. KURSSITOIMINTA

Iltakurssitoiminta jatkui kertomusvuonna entistä vilkkaampana perus- ja jatkokurssien muodossa. Teollisuuden toivomuksesta iltakurssit suunniteltiin siten, että monivuotisen työkokemuksen omaavilla henkilöillä olisi tilaisuus myöhemmin suorittaa laborantin ammattitutkinto.

¹⁾ Esim. ammatti- tai kauppakoulu, kansanopisto ym.

Useita vuosia laboratorioalalla työskennelleille järjestettiin kolme tietopuolista kemian peruskurssia. Kurssien oppituntien ja suorittaneiden määrät olivat seuraavat:

	Tunteja	Kurssin suorittaneita
Keskikoulupohjainen kemian peruskurssi n:o 3	100	18
Kansakoulupohjainen » » » 4	160	21
Kansakoulupohjainen » » » 5	150	26

Näiden lisäksi aloitettiin kertomusvuonna sellaisten kemian erikoiskurssien pitäminen, joille oli pääsyvaatimuksena laboratoriokoulun tai iltaperuskurssien oppimäärän suorittaminen. Pyrkijöistä voitiin jälleen tilan puutteen vuoksi hyväksyä vain pieni osa. Ulkopuolisia hakijoita, esim. valmiita laborantteja, oli myös runsaasti. Kurssien oppituntien ja suorittaneiden määrät olivat seuraavat:

	Tunteja	Kurssin suorittaneita
Kliinisen ja bakteriologisen kemian erikoiskurssi	52	12
Kromatografian erikoiskurssi n:o 1	53	13
» » » 2	54	14
Metallianalyttinen erikoiskurssi	60	14

V. VAPAA-AJAN TOIMINTA

Oppilaskunnan eräänä tarkoituksena on toimia yhdyssiteenä eri laboratorioaloilla työskentelevien, valmiiden laboranttien tai vielä opiskelevien välillä. Tässä mielessä oppilaskunta järjesti lukuvuoden aikana kaksi ohjelmallista illanviettoa, joihin oli kutsuttu koulun entiset oppilaat sekä toiseen myös iltakurssien ja Orionin laboranttikoulun oppilaat opettajineen. Näiden tilaisuuksien lisäksi järjestettiin syyskuussa tutustumis- ja toukokuussa erojaisillanvietot koulun omassa piirissä.

Oppilaskunnan toisena tarkoituksena on huolehtia varsinaisen koulutyön ulkopuolella tapahtuvasta ammatillisesta kehityksestä, minkä vuoksi oppilaskunnan vähäiset varat käytettiin tutustumisretkien järjestämiseen erilaisiin kemiallisiin teollisuuslaitoksiin.

Oppilaskunta kokoontui kertomusvuonna viisi kertaa. Kuraattorina toimi koulun rehtori ja muina toimihenkilöinä oppilaat.

VI. APURAHAT

Sosiaaliministeriö myönsi kertomusvuonna opintolainoja 10 oppilaalle yhteensä 249 000 mk sekä opintoavustuksia 9 oppilaalle yhteensä 233 000 mk. Koulun talousarvioon merkityistä palkinto- ja ahkeruusrahoista jaettiin kahdelle oppilaalle 10 000 mk ja kahdelle 5 000 mk kummallekin.

VII. KOULUN TALOUS

Menot ja tulot kalenterivuonna 1961

Expenditure and income, calendar year 1961

<i>Menot • Expenditure</i>	<i>Mk . Marks</i>
Palkat ja palkkiot (<i>Salaries and other remuneration</i>)	5 318 594
Kansaneläke- ja lapsilisämaksut (<i>Social security and child allowance fees</i>)	238 714
Vuokra (<i>Rent</i>)	1 953 720
Valaistus ja käyttövoima (<i>Lighting and motive power</i>)	134 662
Siivoustarvikkeet (<i>House-cleaning supplies</i>)	20 863
Kaluston hankinta (<i>Acquisition of equipment</i>)	2 404 265
Opetusvälineet ja -tarvikkeet (<i>Educational tools and supplies</i>)	1 279 890
Kaluston kunnossapito (<i>Maintenance of equipment</i>)	6 960
Tarverahat (<i>Miscellaneous expenses</i>)	98 897
Painatus ja sidonta (<i>Printing and binding</i>)	33 175
Kurssitoiminta (<i>Courses</i>)	999 162
Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet (<i>Medical supplies</i>)	13 683
Oppilasruokala (<i>Pupils' cafeteria</i>)	399 803
Oppilaiden työpuvut (<i>Pupils' working-clothes</i>)	27 360
Muut menot (<i>Other expenditure</i>)	4 200
Summa (Total)	12 933 948
 <i>Tulot • Income</i>	
Valtionapu (<i>State grant</i>)	4 583 855
Lukukausimaksut (<i>Tuition</i>)	60 550
Kurssimaksut (<i>Fees for courses</i>)	296 500
Muut tulot (<i>Other income</i>)	121 000
Summa (Total)	5 061 905

SUOMENKIELINEN TYÖVÄENOPISTO

Lukuvuonna 1961/62

FINNISH WORKERS' INSTITUTE

School year 1961/62

JOHTOKUNTA VUONNA 1961

Johtokuntaan kuuluivat kertomusvuonna kaupunginvaltuuston valitsemina vuosijäseninä valtiot.maist. Aimo Halonen puheenjohtajana, fil.maist. Armi Hosia varapuheenjohtajana, lehtori Tyyne Havukainen, osastonhoitaja Eila Hulkkonen, toimittaja E. J. Paavola ja toimitsija Nestori Parkkari vakinaisina jäseninä sekä valtiot.tri Pertti Pesonen ja varastomest. Eino Sihvonen varajäseninä. Itseoikeutettuna jäsenenä johtokuntaan kuului opiston joht., prof. T. I. Wuorenrinne 31. 8. saakka ja yhteiskuntat.tri Kosti Huuhka 1. 9. alkaen. Opiston johtaja toimi myös johtokunnan sihteerinä. Kaupunginhallituksen edustajana oli pankinjoht. Eero Harkia ja opistolaiskunnan edustajana isännöitsijä Antero Nevaja.

Johtokunta kokoontui kertomusvuoden aikana 11 kertaa ja sen pöytäkirjat sisälsivät 193 pykälää. Saapuneita kirjelmiä merkittiin diaariin 311 ja lähetettyjä 146.

Päätökset. Johtokunta teki kertomusvuonna mm. seuraavat päätökset: (o p e t u s) hyväksyttiin opiston johtajan ehdotuksen mukaiset muutokset ja lisäykset opiston työkauden 1960/61 opetussuunnitelmaan (13. 3. 44 §); päätettiin lähettää puoltolausein Kannelmäen Kasvatus-toimikunnan esitys työväenopistotoiminnan aloittamisesta Kannelmäen ja Etelä-Kaarelan asuma-alueilla kaupunginhallituksen asettamalle komitealle, jonka tehtävänä oli selvittää kysymystä, missä laajuudessa työväenopiston toimintaa voitaisiin ylläpitää eri asuma-alueilla ja mitkä työmuodot siellä johtaisivat parhaisiin opinnollisiin saavutuksiin (14. 4. 60 §); oikeutettiin opiston johtaja yhteistoiminnassa opistolaisyhdistyksen kanssa sekä opiston talousarvioon kesätoimintaa varten merkityn määrärahan puitteissa järjestämään Tarvossa opintokerhotoimintaa, luentoja, opintoretkeilyjä ym. kesäiseen aikaan soveltuvia opiskelumahdollisuuksia (14. 4. 61 §); vahvistettiin työkauden 1961/62 alkamis- ja päättymisajat (23. 8. 121 §); hyväksyttiin työkauden 1961/62 opetussuunnitelma (30. 8. 131 §); hyväksyttiin opiston 1962 kevättyökauden yhteisluento-ohjelma (19. 12. 191 §); (v i r a n h a l t i j a t) myönnettiin ero prof. T. I. Wuorenrinteelle opiston johtajan virasta 30. 4. lukien (13. 3. 41 §); päätettiin julistaa opiston johtajan virka haettavaksi sekä määriteltiin opiston ohjesäännön täydennykseksi yksityiskohtaisesti opiston johtajan tehtävät (13. 3. 42 §); määrättiin prof. T. I. Wuorenrinne opiston vt. johtajaksi siihen saakka, kun uusi johtaja ryhtyy hoitamaan virkaansa (14. 4. 55 §); valittiin opiston uudeksi johtajaksi yhteiskuntatiet.tri Kosti Huuhka kahdeksi koivuodeksi ja alistettiin vaali kouluhallituksen vahvistettavaksi (26. 5. 78 §, 30. 8. 130 §); (o p i s t o t a l o) luovutettiin opistotalon juhlasali, Viipurinsali, kerhohuoneita ym. huonetiloja lukuisille yhdistyksille ja yhteisöille kokousten, juhlien, kilpailujen ym. tilaisuuksien järjestämiseen vuokraa,

henkilökunnan lisätyön korvaamista sekä valaistus- ym. kuluja koskevin ehdoin (7. 2. 17—22 §, 13. 3. 31—32 §, 14. 4. 56—59 ja 64 §, 26. 5. 74, 77 ja 81 §, 12. 6. 99 §, 23. 8. 117—119 §, 30. 8. 127 §, 26. 9. 144—147 §, 24. 10. 159—161 ja 164 §, 14. 11. 173—174 ja 180 §, 19. 12. 185, 189—190 ja 193 §); oikeutettiin taloudenhoitaja teettämään opistotalon ulko-ovien lukkojen ja muiden varmuuslaitteiden muutos- ja lisästyöt (7. 2. 23 §); päätettiin vuokrata opistotalon kolmas asuinhuoneisto 1. 3. alkaen emäntä Lea Martikaiselle opiston kahvila-ravintolan emännän toimeen sidottuna ja 15 889 mk:n kuukausivuokrasta (13. 3. 37 §); (a p u r a h a t) myönnettiin kolmelle opistolaiselle kullekin 40 000 mk:n opintoapuraha jatko-opintoja varten sekä päätettiin jakaa jäljelle jääneet apurahat vasta syksyllä (26. 5. 79 §); jaettiin kymmenen 4 000 mk:n suuruista apurahaa opistolaisille Työväenopistojen Liiton tai jonkin muun järjestön kesäkursseille osallistumista varten (26. 5. 80 §); myönnettiin yhdelle opistolaiselle 40 000 mk:n ja kahdelle opistolaiselle 20 000 mk:n opintoapuraha jatko-opintoja varten (19. 12. 192 §); (m u u t a s i a t) päätettiin opiston v:n 1961 ja 1962 laskujen ja muiden maksuosoitusten hyväksymistavasta (7. 2. 5 §, 23. 8. 113 §, 19. 12. 188 §); päätettiin ottaa opiston ohjesäännön muuttamista ja uudistamista koskeva kysymys käsiteltäväksi vasta sen jälkeen, kun työväenopiston toiminnan kehittämisen ja laajentamismahdollisuuksia tutkivat komiteat ovat saaneet työnsä päätökseen (7. 2. 11 §); oikeutettiin opistotalossa toimiva kansakoulu käyttämään opiston kahta sähkömpelukonetta käsityöopetukseen (13. 3. 33 §); valittiin johtokunnan edustajaksi Tampereella 3.—4. 6. pidettyyn Työväenopistojen Liiton XIV edustajakokoukseen valtiot.maist. Aimo Halonen ja varaedustajaksi fil.maist. Armi Hosia (13. 3. 36 §); vahvistettiin työkauden 1961/62 opintomaksut (12. 6. 96 §); päätettiin, mitkä sanoma- ja aikakauslehdet tilattaisiin opiston kirjasto-lukusaliin (24. 10. 156 §).

Esitykset. Johtokunta teki kertomusvuonna kaupunginhallitukselle esityksiä asioista, jotka mm. koskivat: (p a l k k i o t) työväenopistoissa maksettavien palkkioiden korottamista 1. 1. lukien 4.3 %:lla (13. 3. 39 §); matka- ja päivärahakorvauksen maksamista Työväenopistojen Liiton edustajakokoukseen lähetetyille koulun johtokunnan, opettajiston ja opistolaiskunnan edustajille sekä opiston johtajalle (26. 5. 76 §); keskikoulututkintoon tähtäävän opintopiirin ja tavoitteellisten luentopiirien opettajien palkkioiden korottamista (12. 6. 100 §); (m u u t a s i a t) Helsinki-mitalin myöntämistä prof. T. I. Wuorenrinteelle (13. 3. 46 §); johtokunnan tekemän opintomaksuja koskevan päätöksen hyväksymistä (23. 8. 103 §); prof. T. I. Wuorenrinteen osallistumista Kööpenhaminassa pidettävään yleiseen pohjoismaiseen koulukokoukseen (23. 8. 111 §); illallisten järjestämistä opiston pitkäaikaisen johtajan, prof. T. I. Wuorenrinteen kunniaksi hänen luopuessaan virastaan 31. 8. (23. 8. 124 §); opistotaloon sijoitetun taiteilija Sam Vannin Contrapunctus-nimisen seinämaalauksen lainaamisesta kansainväliseen taidenäyttelyyn »Ars 1961 Helsinki» (26. 9. 139 §); opiston v:n 1960 valtionavun loppuselvitystä sekä opiston liikaa saaman valtionavun palauttamista (24. 10. 167 §, 19. 12. 186 §).

Yleisten töiden lautakunnalle tehtiin mm. esitys paljeovien hankkimisesta opiston musiikkisaliin sekä juhlasaliin ja näyttämön valaistuslaitteiden täydentämisestä (26. 5. 75 §).

Palkkalautakunnalle esitettiin, että prof. T. I. Wuorenrinteelle saataisiin maksaa hänelle kuuluvan vuosilomakorvauksen lisäksi palkkana opiston vt. johtajan tehtävistä hänen nykyisen palkkansa ja hänelle tulevan eläkkeen välinen erotus (14. 4. 55 §).

Lausunnot. Johtokunta antoi kertomusvuonna kaupunginhallitukselle seuraavat lausunnot: puollettiin Helsingin työväen sivistysjärjestön, Kalliolan kannatusyhdistyksen, Karjalan Sivistysseuran, Käpylä-Seuran ja Työkeskus Toimelan Tukiyhdistyksen avustusanomuksia (13. 3. 38 §, 12. 6. 98 §); katsottiin Työväen elokuvatoimikunnan järjestämien elokuvapäivien vastanneen hyvin tarkoitustaan ja kaupungin myöntämän avustuksen tulleen elokuvatoiminnan sivistyksellisiä ja kasvatuksellisia tarkoituksia edistävästi käytetyksi (14. 4. 54 §); yhdyttiin kaupungin kiinteän omaisuuden tarkastajien huomautukseen, että Tarvon saarella oleva sauna on liian pieni opistolaisten yhteiskäyttöön, joten suuremman rakentaminen lähiaikoina olisi toivottavaa (12. 6. 92 §).

Palkkalautakunnalle annettiin lausunto, jossa puollettiin laskettavaksi prof. T. I. Wuoren-

rinteen ikälisään oikeuttaviksi virkavuosiksi hänen Sortavalan Seminaarissa sekä Työväen Akatemian johtajana palvelemaisensa aika (26. 9. 138 §).

Rakennusviraston talorakennusosastolle annettiin puoltava lausunto kahden rakennusmestarin nimittämistä eräiden hallintokuntien käyttöön määrätyn rakennusmestarin tehtävään (26. 9. 137 §, 19. 12. 184 §).

OPISTON TOIMINTA LUKUVUONNA 1961/62

I. VIRANHALTIJAT

Opiston johtajana ja samalla ainoana vakinaisena opettajana oli prof. T. I. Wuorenrinne, joka siirtyi 1. 9. eläkkeelle. Opiston johtajana hän oli erittäin ansiokkaasti toiminut vuodesta 1938 alkaen. Uudeksi opiston johtajaksi valittu yhteiskuntat.tri Kosti Huuhka ryhtyi hoitamaan virkaansa 1. 9. alkaen.

Johtajan lisäksi oli viisi vakinaista viranhaltijaa sekä yksi koko vuodeksi palkattu työsopimussuhteessa oleva siivooja, viisi kymmeneksi kuukaudeksi palkattua siivoojaa ja yksi tunti-palkalla työskentelevä näyttämö- ja valaistuslaitteiden hoitaja. Työkaudeksi tai lyhyemmäksi ajaksi palkattuja tuntiopettajia oli 76 ja opinto-ohjelmaan merkittyjä, yksityisiä luentoja tai luentosarjoja pitämään palkattuja luennoitsijoita 43. Näiden lisäksi oli useita alustusesitelmien pitäjiä sekä tilapäisiä avustajia.

Opiston taloudenhoitajana oli talousneuvos Matti Finskas, toimistonhoitajana Urho Ilmanen sekä opintoneuvojana ja kirjastonhoitajana yhteiskuntat.maist. Elvi Kahala.

II. HUONEISTOT

Omassa talossaan, Helsinginkatu 26:ssa opistolla oli käytettävissään seuraavat huoneet: 14 opintohuonetta, luentosali ja pieni näyttämö, pieni luentosali, piirustussali, maalaus- ja harjoitussali, grafiikansali, musiikkisali, luonnontieteitten sali, kerhohuoneisto keittiöineen, kirjasto- ja lukuhuone, johtajan huone, kaksi opettajien huonetta, toimistohuone, juhlasali ja näyttämö-voimistelusal, näyttämön työhuone, näyttelijöiden ja voimistelijoiden puku- ja suihkuhuoneet, valokuvauslaboratorio, kolme opetusvälinehuonetta ja arkistotilat sekä tilava kahvila-ravintolahuoneisto.

Munkkiniemen Tarvossa oli I rakennuksessa luento- ja ravintolasali sekä keittiö, tarjoilu-tilat ja kerhohuone; II rakennuksessa oli kuusi huonetta ja kaksi keittiötä sekä pieni sauna.

Opiston tarvetta varten oli vuokrattu määrätunneiksi viikossa Aleksis Kiven kansakoulusta voimistelusal sekä Puistolan ja Porolahden kouluista yksi opintohuone kummastakin.

III. TYÖKAUDEN PITUUS JA OPETUSSUUNNITELMA

Lukuvuonna 1961/62 opiston syyslukukausi alkoi 15. 9. ja päättyi 18. 12. Kevätlukukausi alkoi 8. 1. ja päättyi 27. 5. Työkausi kesti 33 viikkoa ja viikon työjärjestys käsitti 352 työtuntia. Huhtikuun 17. p:n ja toukokuun 27. p:n välisenä aikana opiston toiminta jatkui supistetuin ohjelmin.

Opiston opetussuunnitelman, jonka johtokunta oli hyväksynyt ennen työkauden alkamista, kouluhallitus vahvisti kertomusvuoden työkautta varten 10. 10. ja lisäyksen kevätlukukautta varten 15. 2.

IV. OPETUS

1. Yhteisluennot

Yhteisluennot pidettiin opiston luentosalissa kaksi kertaa viikossa, jolloin oli kaksi 45 minuutin kestäväää luentoa kerrallaan. Lisäksi opiston johtaja piti kummankin lukukauden alussa avajaisesityksen. Kertomusvuonna pidettiin luento- ja opintopiirien luentojen lisäksi kaikkiaan 97 yhteisluentoa, joiden aiheet ja luennoitsijat mainitaan sivuilla 15—16.

2. Luentopiirit

Kertomusvuoden aikana olivat toiminnassa seuraavatluentopiirit:

Korkeammanasteisetluentopiirit

Filosofia. Luentopiiri jatkui toisena vuosikurssina. Perehdyttiin arvofilosofiaan ja etiikkaan sekä Platonin filosofiaan ja tieto-oppiin Russellin Problems of Philosophy teoksen pohjalta. Pidettiin alustuksia, kirjoitettiin aineita ja suoritettiin kirjallisia kuulusteluja. Kevätlukukauden päätyttyä saivat osanottajat osoittaa kirjallisessa kokeessa perehtyneisyytään joihinkin Helsingin Yliopiston teoreettisen filosofian approbatur-vaatimuksiin kuuluviin teoksiin. Kokeiden perusteella annettiin opiskelijalle todistus.

Psykologia. Luentopiiri jatkui toisena vuosikurssina. Tutustuttiin syvemmin psykologian erikoiskysymyksiin Kailan Persoonallisuus ja v. Fieandtin Psykologian peruskysymyksiä teosten pohjalta. Pidettiin alustuksia, kirjoitettiin aineita ja toimitettiin kirjallisia kuulusteluja. Kevätlukukauden päätyttyä saivat osanottajat osoittaa kirjallisessa kokeessa perehtyneisyytään joihinkin Helsingin Yliopiston psykologian approbatur-vaatimuksiin kuuluviin teoksiin. Näiden kokeiden perusteella annettiin opiskelijalle todistus.

Valtio-oppi. Perehdyttiin Länsi-Saksan, Ruotsin, Ranskan, Englannin, USA:n ja Neuvostoliiton poliittisiin järjestelmiin. Kummankin lukukauden lopussa pidettiin kertaustulustelu. Kevätlukukaudella käsiteltiin lisäksi systemaattiselta kannalta erilaisia poliittisten järjestelmien tyyppejä ja niiden toimintaan vaikuttaneita tekijöitä. Kokeiden perusteella annettiin opiskelijalle todistus.

Vapamuotoisetluentopiirit

Helsinki-piiri (kotiseutututkimus). Piirin ohjelmaan sisältyivät Helsinki-aiheiset esitelmät, joita täydensivät kuva- ja kaitafilmesitykset. Esitelmissä käsiteltiin Helsingin seudun geologian ja historiallisen kehityksen pääpiirteitä. Erityisesti selviteltiin kaupunkimme kehitysvaiheita 1500-luvulta nykypäiviin, jolloin samalla kiinnitettiin huomiota kunnallishallinnon, sosiaalisen huollon, tieteen ja taiteen, teollisuuden ja kaupan kehitykseen eri historiallisten vaiheiden yhteydessä samoin kuin Helsingin kehitykseen maan pääkaupunkina. Tutustumiskäynneillä eri kohteisiin täydennettiin ja havainnollistettiin esitelmissä esitettyjä seikkoja. Harrastuspiirin tilaisuuksia kohtaan oli erittäin suuri.

Itsekasvatusoppi. Luentojen perustana olivat Kosti Huuhkan teos Oppiva ihminen ja Oiva Ketosen teos Eurooppalaisen ihmisen maailmankatsomus. Alustuksia pidettiin mm. asenteista ja niiden muuttamisesta, antiikin kasvatuksesta ja nykyajan neuroottisesta ihmisestä.

Järjestöoppi. Luennoin ja käytännöllisin harjoituksin sekä Kosti Huuhkan Yhdistys- ja järjestötoiminnan käsikirjaa ja Oiva Valavaaran Yhdistystoiminnan käsikirjaa apuna käyttäen perehdyttiin yhdistystoiminnan oikeudelliseen perustaan, yhdistyksen perustamiseen ja rekisteröintiin, kokousten pitoon, huvitilaisuuksien toimeenpanoon, yhdistysten taloudenhoitoon sekä lukuisiin järjestötoiminnan erikoiskysymyksiin.

Kansantalous. Perehdyttiin kansantalouden peruskäsitteisiin ja kansantulolaskentaan sekä käsiteltiin maamme elinkeinorakennetta, ulkomaankauppaa, kansainvälisiä talousyhteisö- ja -markkina-alueita sekä Suomen suhdetta niihin.

Kirjallinen esitystaito ja tyylioppi. Tutustuttiin pääasiassa suomalaiseen kirjallisuuteen, kuten Järnefeltin, Pakkalan, Kiven, Hellaakosken, Kojon, Pekkasen, Kauppi-Heikin, Leinon, Lassilan, Kallaksen, Jotunin ja Alkion teoksiin sekä Kalevalaan ja Kantelettareen. Kunkin kirjailijan tuotannossa kiinnitettiin huomiota erityisesti kirjoitustapaan, tyyliin ja eri ikäkausien vaikutukseen.

Kirjallisuus. Piirin ohjaaja luennoi yleisesti kirjallisuudesta ihmiselämän ja tapahtumien kuvaajana. Tutustuttiin eräisiin huomattaviin kotimaisiin ja ulkomaisiin kirjailijoihin ja heidän tuotantonsa. Kirjallisia esitelmia pitivät vierailevat kirjailijat, kuten Martti Santavuori ja Jarno Pennanen sekä erät opistolaiset. Syyskaudella järjestetyssä kirjallisessa illassa fil. tri Sulo Haltsonen esitteli Arvid Järnefeltin kirjallista tuotantoa, kirjailija Viljo Kajava 1930-luvun lyriikkaa ja kirjailija Aira Sinervo omia runojaan ja romaaniaan.

Lainoppi. Työkauden aikana perehdyttiin kiinteistolainsäädäntöön ns. isännöitsijäkurssien puitteissa, joilla käsiteltiin asunto-osakeyhtiöoikeutta, asuntoyhtiön kirjanpitoa ja verotuskysymyksiä.

Merenkulkuoppi (4 ryhmää). Luennoilla käsiteltiin merenkulkuoppia, kohtia merilainsäädännöstä, meriteiden säännöt sekä säännöt alusten yhteentörmäyksen ehkäisemiseksi sisäisillä kulkuvesillä. Oppikirjana käytettiin Helge Heikkisen Jokamiehen merenkulkuoppia.

Psykologia. Luennoilla käsiteltiin älykkyuden ja lahjakkuuden erittelyä, henkilövalinnan vaikutuksia työssä, työntutkimusta, ravitsemustottumuksia psykofyysiseltä kannalta, normaalisuuden ja epänormaalisuuden käsitteitä, neuroosien ilmenemistä ja syitä sekä vahingollisten tottumusten vastustamista.

Puhetaito. Piirin ohjaaja luennoi Iiro Kaikon puhetaidon oppikirjan perusteella puhetekniikasta kiinnittäen erityisesti huomiota seuraaviin perustekijöihin: äänen synty, sävy, voima ja korkeus, hengitys, tauko ja tempovaihtelut, paperista vai ilman, puheen jäsentely ja rakenne, painotus ja erittely, puhujan liikkeet, eri puhetyylit ja ääntäminen, esiintymiskuume jne. Opiskelijat pitivät sekä ennakolta valmistettuja että ex tempore -puheita itse valitsemistaan aiheista. Tällöin käytettiin myös usein magnetofonia, jonka avulla puheet voitiin paremmin arvostella opetuksellisia seikkoja tehostaen.

Sosiaalipsykologia. Luentopiirissä perehdyttiin joukkojen psykologiaan ja yksilön käyttäytymiseen joukossa sekä yleiseen mielipiteeseen ja sosiaalisen minän kehittymiseen. Luentojen lisäksi oli alustuksia ja keskustelua opitun pohjalta.

Teatteritieto. Piirin ohjaaja käsitteli luennoissaan luonnekomedian kehitystä suomalaisen teatterin alkutaipaleella, Lean ensiesityksen merkitystä, Tšehov-esityksiä, romaanien näytelmäsovituksia, Tampereen Työvänteatterin 60-vuotistaivalta ja maailman teatteripäivän viettoa. Vierailevina luennoitsijoina olivat prof. T. I. Wuorenrinne ja teatterinjohtaja Matti Aro.

Terveystieto. Piirin ohjaaja luennoi vanhenemisesta ja keinotekoisesta nuorentamisesta, radioaktiivisuudesta, vitamiineista, poliosta, hiirilavantaudista, A-virusinfluenssasta, rokotuksista sekä muista ajankohtaisista lääketieteellisistä ja terveydenhoidollisista kysymyksistä.

Yhteiskuntatieto (2 ryhmää). Opistotalossa kokoontuvassa ryhmässä ohjaaja luennoi mm. rationalisoinnista, ristiriidoista työryhmässä, työpäivän pituudesta ja vapaa-ajasta, välitavoitteista ja kontrollista työssä, työntekijäin kohtelemisesta, palkan riittävydestä sekä maailman elintarvikepulmasta. Roihuvuoren kansakoulussa kokoontuneessa ryhmässä tutustuttiin eurooppalaisen yhteiskuntaelämän ajankohtaisiin kysymyksiin sekä pyrittiin harjaantumaan yhä parempaan suulliseen ja kirjalliseen esitystaitoon. Piirissä oli useita vierailevia esitelmäsihtejä.

Keskustelupiiri (2 ryhmää). Opintoryhmistä toinen kokoontui opistotalossa ja toinen Puistolassa. Tärkeimpänä opetusmuotona oli alustusesitelmien pohjalla käyty keskustelu, mutta samalla annettiin ohjausta myös kokousten toimihenkilöiden tehtävissä tutustuttamalla opiskelijat mm. puheenjohtajan ja sihteerin työhön. Alustusesitelmia pitivät piirin ohjaajien lisäksi myös kehittyneimmät opistolaiset ja ulkopuoliset asiantuntijat. Alustajat selvittivät aluksi pohdinnan kohteeksi valittua aihetta, ja sen jälkeen saivat opiskelijat esittää vapaasti omia mielipiteitään ja havaintojaan. Viimeksi annettiin alustusesitelmän pitäjälle vielä tilaisuus esittää lisäselvityksiä ja oikoa mahdollisia väärinkäsityksiä. Työkauden aikana pidettiin 44 alustusesitelmää.

3. Opintopiirit

Algebra (5 ryhmää). Käyttäen oppikirjana Uno Janssonin Algebran oppikirjaa opetettiin algebran alkeet, jolloin samalla esitettiin lyhyt katsaus aritmetiikan murtolukuihin, verrantooppiin ja prosenttilaskuihin. II vuosikurssilla kerrattiin entistä ja opetettiin yhden ja kahden tuntemattoman ensimmäisen asteen yhtälöt sekä niihin liittyviä probleemoja. III vuosikurssilla kerrattiin edellisen vuoden kurssi sekä opetettiin ensimmäisen ja toisen asteen kahden tuntemattoman yhtälöt sekä niillä ratkaistavat probleemit sekä potenssi-, juuri- ja logaritmioppia. IV vuosikurssilla opetettiin funktioiden graafinen esittäminen ja yhtälöiden graafinen ratkaiseminen.

Englannin kieli (33 ryhmää). I, II ja III vuosikurssilla käytettiin oppikirjana L. Almilan Jokamiehen englanninkirjaa kieliopin harjoituksineen. III kurssilla oli lisäksi käännös-, kirjoitus- ja keskusteluharjoituksia lisäharjoituskirjana A. Tuomikosken Englannin harjoitustehtäviä. IV vuosikurssilla käytettiin Marja Wuorenheimmon Listen and Repeat -kirjaa sekä kirjoitus-, käännös- ja keskusteluharjoituksissa Tuomikosken kirjaa Sata englannin harjoitustehtävää. V vuosikurssilla luettiin Anna-Liisa Sohlbergin kirjaa Ways and Views sekä lukemistoja. Kirjoitus- ja keskusteluharjoitusten lisäksi oli englantilaisten näyttelijöiden esityksiä äänilevyiltä. The English Club -ryhmissä käytettiin opetuksessa ja keskustelussa vain englannin kieltä.

Esperanto (2 ryhmää). Alkeisryhmässä käytettiin V. Setälän oppikirjaa Valtatie kielitaitoon. Käännösharjoituksia kirjoitettiin taululle. Opiskeluun sovellettiin myös kirjeenvaihtoa Rooman, Pariisin, Manchesterin, Brysselin, Hampurin ja Zürichin vastaavien opistojen esperanton opiskelijoiden kanssa. Jatkoryhmässä luettiin samaa oppikirjaa, keskusteltiin sekä pidettiin kirjallisia harjoituksia ja esperantonkielisiä puheita.

Fysiikka. Oppikirjana käytettiin Kaipainen-Kuuskosken Keskikoulun luonnonoppia. Opetettiin mm. painopiste ja tasapainoasennot, vipu, kalteva taso, hydrostaattinen paine, yhtyvät astiat, paineen leviäminen, Arkhimedeen laki, ilman tiheys ja ilmanpaine, kaasujen ominaisuuksia, molekyylivoimat ja pintajännitys, tasainen liike ja vapaa putoamislake.

Kansalaiskoulun opintopiiri. Opetettiin kansakoulun ja kansalaiskoulun kaikkia niitä oppiaineita, jotka kansakouluasetuksen 47. § määrää opetettavaksi opiskelijoille, jotka eivät ole suorittaneet täydellistä kansakoulukurssia, mutta suorittavat sen yksityisesti. Erityisesti kiinnitettiin huomiota äidinkielen kieliopin, kirjallisen esitystaidon, laskennon, kansalaistiedon ja yhteiskuntaopin opetukseen. Keväällä saattoivat opiskelijat suorittaa kansakouluntarkastajan toimeenpaneman tutkinnon.

Kansantanhut. Annettiin ohjausta liikunnassa ja rytmikassa sekä selostettiin eri kansantanzujen syntyä, niiden taustaa ja merkitystä. Harjoiteltiin tanssiaskeleita, kansantanzuja ja vanhoja tansseja. Valmennettiin esityskuntoon useita kansantanzuja, joita esitettiin opiston juhlissa ja illanvietoissa.

Keskikoulun opintopiiri. Piiri toimi toista vuotta kokeilunluonteisena, ja opiskelijoille annettiin lukujärjestyksen mukaisesti opetusta suomen kielessä, matematiikassa, ruotsin, saksan ja englannin kielessä sekä ylimääräisten tuntien puitteissa opastusta myös reaaliaineissa. Tavoitteena oli, että opiskelijat valmentautuvat kolmessa vuodessa keskikoulututkintoon, joka suoritetaan Kruunuhaan keskikoulussa. Oppikirjana käytettiin suomen kielessä Setälä-Niemisen Suomen kielen oppikirjaa. Lisäksi oli aine- ja oikeinkirjoitusta sekä kotiharjoitustehtäviä ja kokeita. Geometriassa käytettiin oppikirjaa Kallio-Malmio-Apajalahti Geometria I. Ruotsin kielessä luettiin Jacobson-Fröbergin oppikirjaa Ruotsinkielen alkeiskirja I sekä Lindgren-Petersonin harjoituskirjaa Ruotsin kielen harjoitustehtäviä I A. Tunneilla oli myös koekirjoituksia ja sanakertauksia. Saksan kielessä luettiin Palasto-Jatkolan oppikirjaa Saksan kirja keskikouluille I. Lisäksi oli kielioppia sekä harjoitus- ja koetehtäviä.

Kirjanpito. I vuosikurssilla selvitettiin kirjanpidon kehitystä, merkitystä ja peruskäsitteitä. Suoritettiin alkuperäisen amerikkalaisen kirjanpidon tilinavauksia, liiketapahtumien, asunto-osakeyhtiön ja järjestökirjanpidon kirjaamista ja tilinpäätösten tekoa. II vuosikurssilla kerrattiin ja pidettiin luentosarja parannetusta amerikkalaisesta kirjanpidosta sekä täydellisen

tilinpäätöstaseen laatimisesta. Lisäksi luennoitiin italialaisesta kirjanpidosta ja suoritettiin tilinpäätöstaseen ja verotustaseen vertailu. Molemmilla kursseilla käytettiin oppikirjana V. V. Virtanevan Lyhyttä kirjanpidon oppikirjaa ja esimerkkikirjana saman tekijän Kirjanpidon tehtäviä ja esimerkkisarjoja sekä Kallioniemen kirjaa Käytännön kirjanpito.

Koneenpiirustus. Luennoitiin koneenpiirustukseen liittyvistä yleisistä asioista, kuten piirustusvälineistä, viivoista, kuvaamismenetelmistä, leikkauskuvannoista ja mitoituksista. Lisäksi ratkaistiin oppikirjan tehtäviä ja piirrettiin mallin mukaan. Oppikirjana käytettiin Väinö Valkolan teosta Koneenpiirustus.

Konekirjoitus (4 ryhmää). Opetettiin konekirjoitusta kymmensormijärjestelmän mukaan. Harjoiteltiin aluksi yksityisten kirjainten kirjoittamista sekä muodostettiin niistä sanoja ja lauseita samalla varmistuen sormien asentoa. Kirjoitettiin tekstiä sanelun mukaan lyöntivarmuuden ja nopeuden saavuttamiseksi sekä suoritettiin nopeusharjoituksia oppikirjana Saima Kekkosen Käytännöllisen konekirjoituksen opas.

Kuorolaulu (2 ryhmää). Ryhmät muodostivat sekä sekakuoron että mieskuoron, jotka harjoittelivat opistoelämään soveltuvia kuorolauluja. Harjoitusten yhteydessä annettiin ohjausta myös äänenmuodostuksessa sekä sävel- ja sointuopissa. Kuorot esiintyivät yleensä erikseen opiston juhlissa ja illanvietoissa ja yhdistyneinä vain suurissa juhlissa.

Kuvataide (6 ryhmää). Käsivarapiirustuksen ja taidemaalauksen ryhmissä luennoitiin eri taidelajeista ja -tyyleistä sekä väriopista. Harjoiteltiin sommittelua sekä croquis- ja kipsipiirustusta vesi- ja pastelliväreillä sekä tushilla, hiilellä ja lyijykynällä. Suoritettiin muodon ja värin olemusta selventäviä tehtäviä. Kehittyneimpien opiskelijain ryhmä harjoitteli akvarelli- ja öljyvärimaalauksia myös elävää mallia käyttäen. Keväällä harjoiteltiin ulkona maisemamaalauksia. Lisäksi tutustuttiin taidenäyttelyihin. Grafiikan piirissä aloitettiin uusi kolmivuotinen opintopäätös, joka käsittää tärkeimmät taidegrafiikan tekotavat. Kuvanveiston piirissä oli sommittelu-tehtäviä, muovailua elävän mallin mukaan, kipsin valantaa ja patinoitua. Opiskelijain töitä oli näytteillä työkauden lopussa järjestetyssä työnäyttelyssä, jossa parhaimmiksi arvioitut työt palkittiin.

Kynäilijäinpiiri. Opiskelijain runoja, novelleja, pakinoita ja esseitä luettiin ja korjattiin sekä arvosteltiin. Suoritettiin tutustumiskäynti Kansallisteatteriin, jossa maist. Ritva Heikkilä esitelmöi draamakirjallisuudesta. Runoja ja proosatuotteita käsiteltiin vuorottaisesti. Runoilijoita ohjasi kirjailija Viljo Kajava ja prosaisteja kirjailija Leo Kalervo. Kevätkauden päätteeksi julkaistiin piirin tuotantoa ja tasoa valaiseva monistevihkonen ja pidettiin kirjallinen matinea, jossa opiskelijat esittivät tuotteitaan ja toimittaja Pekka Tarkka piti esitelmän arvostelusta.

Käsityöpiiri (4 ryhmää). Annettiin ohjausta liinavaate-, puku- ja koruompelussa, jolloin jokainen opiskelija sai itse hankkimistaan tarvikkeista valmistaa liinavaatteita, pukuja ym. Suoritettiin virkkaus- ja neuletöitä käsityö- ja mallilehtien sekä kaavojen avulla sekä sommiteltiin ja piirrettiin omia malleja ja nimikirjaimia.

Laskento (5 ryhmää). I vuosikurssilla käytiin lävitse neljä laskutapaa kokonais-, laatu-, murto- ja desimaaliluvuilla, prosentti-, korko-, päättely- ja osituslaskut sekä mittausopin alkeet. II vuosikurssilla kerrattiin ja opetettiin suhde, verranto ja verrannon sovellutukset, diskontto- ja rabattolaskut, potenssioppia sekä juurilaskuja. Oppikirjana oli kaikissa ryhmissä Jansson-Strömmerin Ammattilaskennon oppikirja ja Kallio-Heinänen-Kallion Matematiikan esimerkkikirja keskikoululuokille I.

Lausunta (2 ryhmää). Opetuksessa keskityttiin opiskelijoiden suullisen esitystaidon henkilökohtaiseen ohjaukseen. Yhteisesti käytiin läpi puhetekniikan peruskurssi ja käsiteltiin lausunnan teorian keskeisiä kysymyksiä, erityisesti tehostusoppia. Keskusteltiin analyysiseikoista ja modernin runon tulkintaongelmista. Kirjallisia äänilevyjä ja magnetofonia käytettiin opetuksen apuvälineenä. Kevätkauden päätöstilaisuudessa esiintyi kymmenen lausujaa.

Liikuntakasvatus (4 ryhmää). Miesten ryhmissä harjoiteltiin kunto- ja taitovoimistelua sekä pallopelejä. Naisten ryhmissä harjoiteltiin muokkaus-, kunto- ja taitovoimistelua sekä rytmi-

ja hyppyliikkeitä. Naisten piirissä valmennettiin valioryhmä, joka esiintyi opistolaisten yhteistilaisuuksissa.

Mittausoppi. Opetettiin geometriset peruskäsitteet sekä kohtisuoruus ja kaltevuus, eräitä piirtämistehtäviä, Pythagoraan väittämä ja symmetria. Laskettiin tasokuvioiden aloja sekä kappalten aloja ja tilavuuksia. Tutustuttiin geometriseen järjestelmään ja johdettiin sen mukaisesti esim. kolmiota ja nelikulmiota koskevia tuloksia.

Musiikkioppi ja soololaulu (3 ryhmää). Tutustuttiin musiikkiopin alkeisiin, säveljärjestelmään ja sen merkintöihin, sävel- ja sointuoppiin, säveltapailuun ja äänenmuodostukseen oppikirjana Oskar Merikannon Musiikkiopin alkeet. Soololauluryhmässä harjoiteltiin yksinlaulua, jolloin kiinnitettiin huomiota erityisesti äänenkäyttöön, esitysten selvyyteen ja musiikkitajun kehittämiseen. Valmennettiin opiskelijoita esiintymään soololaulajina sekä yksin että opiston kuoroissa.

Näyttämöpiiri (3 ryhmää). Luentoja ja havaintoesitysten avulla selviteltiin näytelmien esitykseen liittyviä seikkoja kuten eläytymistä, naamiointia, näyttämöllä liikehtimistä jne. Tutkittiin ja luettiin näytelmiä syventyen niiden sisältöön, henkilökuviin ja taustaan. Harjoitusnäytelmistä keskusteltaessa tähdennettiin myös teknillisen taitamisen osuutta. Opistotalossa toimivat ryhmät esittivät opiston isolla näyttämöllä kahdeksan näytelmää ja Roihuvuorella toimiva ryhmä kaksi. Osoituksena siitä, että näyttämöryhmät olivat päässeet hyviin oppinollisiin saavutuksiin, oli mm. se, että samoja näytelmiä esitettiin useita kertoja täysilukuiselle katsojalle ja sanomalehdissä oli myönteisiä arvosteluja. Näyttämöryhmät esiintyivät myös pyynnöstä vierailijoina.

Oikein- ja ainekirjoitus. Harjoiteltiin kirjoitustaitoa sekä oppitunneilla että kotona kirjoittamalla aineita kertomuksen, kuvauksen, luonnekuvauksen, vertailun ja tutkielman alalta. Erityisesti kiinnitettiin huomiota kieliopillisiin ja lauseopillisiin seikkoihin. Samoin kohdistettiin huomio aineiden jäsentelyyn sekä tyyliopillisiin kysymyksiin.

Orkesteri. Annettiin yksityiskohtaista soiton opetusta aloitteleville sekä harjoiteltiin jousi- ja puhallinsoittimille sovitettuja klassillisia ja helppotajuisia kappaleita kiinnittäen erityistä huomiota yhteissoittoon. Orkesteri esiintyi useissa opiston juhla- ym. yhteistilaisuuksissa.

Pikakirjoitus (5 ryhmää). I vuosikurssilla luettiin ja kerrattiin K. Kallioniemen Pikakirjoituksen alkeet ja osa saman tekijän Pikakirjoitusoppilas nimisestä kirjasta sekä suoritettiin kirjoitusharjoituksia. II vuosikurssilla kerrattiin Pikakirjoituksen alkeet ja luettiin loppuun Pikakirjoitusoppilas. Tutustuttiin ehtolyhennyksiin Kallioniemen Ehtolyhennysoppi ja Valikoima ehtolyhennyksiä kirjojen opastuksella. Nopeusharjoituksia 20—30 sanaa minuutissa. III vuosikurssilla tarkistettiin ja laajennettiin lyhennyksien oppimista em. oppikirjojen avulla. Nopeusharjoituksissa päästiin 30—60 sanan nopeuteen minuutissa.

Rakennuspiirustus. Käsiteltiin piirustustekniikan aakkoset, piirustusmerkinnät rakennuspiirustuksissa ja mittakaavat sekä erilaiset puu-, tiili- ja betonirakenteet. Piirrettiin harjoitus-työnä saunan ja asuinrakennuksen pääpiirustukset sekä joitakin muita rakennuspiirustuksia.

Ranskan kieli (5 ryhmää). I vuosikurssilla luettiin Ilmari Lahden oppikirjaa Parlez-vous français? kieliopin- ja käännösharjoituksineen. II vuosikurssilla jatkettiin mainitun oppikirjan lukua, harjoiteltiin käännoštehtäviä ja ranskalaisia lauluja. III kurssilla käytettiin G. Maugerin oppikirjaa Cours de Langue et de Civilisation Françaises II. Kieliopinharjoituksissa käytettiin Anna-Liisa Sohlbergin kirjaa Ranskan kielen harjoitustehtäviä I.

Ruotsin kieli (33 ryhmää). I ja II vuosikurssilla luettiin Kauppila-Piirainen Ruotsia aikuisille oppikirjaa kieliopin harjoituksineen. III, IV ja V vuosikurssilla käytettiin L. Almilan oppikirjaa Koululaisen ruotsinkirja II sekä siihen liittyvää Rekolan Harjoituskirjaa. Lisäksi suoritettiin kirjoitus- ja käännoštehtäviä ja harjoiteltiin ruotsinkielisiä lauluja. Opetuskielenä käytettiin mahdollisimman paljon ruotsin kieltä. Svenska klubben ryhmissä käytettiin opetuksessa ja keskustelussa vain ruotsin kieltä. Tutustuttiin myös nykypäivien ruotsalaisten kirjailijoiden tuotantoon, mm. Hasse Z:n Anna-Clara och hennes bröder nimiseen humoristiseen novellikokoelmaan, sekä esitettiin elokuvia.

Saksan kieli (9 ryhmää). I, II ja III vuosikurssilla luettiin Ilta Larvan oppikirjaa *Wir lernen Deutsch* kieliopin kohtineen ja harjoitustehtävineen. III kurssilla luettiin lisäksi saman tekijän kirjaa *Meister des deutschen Wortes*, jota myös jatkettiin IV vuosikurssilla.

Valokuvaus (2 ryhmää). Alkeiskurssilla käsiteltiin tärkeimpiä kohtia valokuvausvälineistöstä. Jatkokurssilla selostettiin em. asioita täydellisemmin. Lisäksi kiinnitettiin erityisesti huomiota aiheiden valintaan ja käsittelyyn sekä valokuvaustekniikan viimeisimpiin keksintöihin. Pääpaino pantiin kokeilumielessä kilpailutoiminnalle ja valokuvaukseen esteettisenä ilmaisukeinona. Opiston valokuvauslaboratorio oli yhteisesti kummankin ryhmän käytettävänä useana iltana viikossa. Tehtiin tutustumiskäynti erääseen suurkuvaamoon. Opiston henkisiin kilpailuihin osallistuttiin laajalla ja hyvätaoisella valokuvakokeelmalla.

Venäjän kieli (2 ryhmää). I vuosikurssilla perehdyttiin venäjän kielen alkeisiin kirjaimistosta alkaen. Huomiota kiinnitettiin ääntämisharjoituksiin, tekstiin ja kielioppiin. Oppikirjana käytettiin opettajan laatimia monisteita. Jatkokurssilla luettiin kirjat D. Mamsmov: *Žuravl' Bip-Bip* ja O. Sminov: *Pervyj sneg*. Kirjoitusharjoituksia oli oppitunneilla sekä kotitehtävinä. Kuunneltiin myös kielilevyjä, jolloin kiinnitettiin huomiota yksilölliseen ääntämiseen. Selviteltiin mm. sanaryhmiä ja annettiin etymologisia viitteitä.

Voimistelu ja terveydenhoito (naiset). Terveysopissa käytettiin Kari-Lahtisen kirjaa *Terveysoppi* ja voimistelussa harjoiteltiin muokkaus- ja vapaaliikeohjelmia.

Äidinkielen kielioppi (6 ryhmää). I vuosikurssilla opetettiin Kettunen-Vaulan Suomen kieliopista äänne- ja sanaoppi pääpiirteittäin. Annettiin oikeakielisyysohjeita ja korjattiin murrevirheitä. II vuosikurssilla opetettiin em. oppikirjan pohjalla äänne- ja sanaoppia, erityisesti verbien taivutusta, yhdyssanoja ja johdannaisia sekä lauseopista lauseenjäsenet. Annettiin myös oikeakielisyysohjeita. III vuosikurssilla yvennyttiin em. oppikirjan pohjalla perusteellisemmin mm. sanaluokkiin, sijamuotoihin ja verbien taivutukseen, lauserakenteisiin ja välimerkkien käyttöön. Kaikissa ryhmissä oli runsaasti kirjallisia harjoituksia. Suulliseen esitykseen kiinnitettiin myös huomiota.

Äänenmuodostus. Äänenkäyttöä harjoiteltiin mm. siten, että opiskelijat olivat ryhmissä ja yksitellen tarkkailun ja arvostelun kohteina tiettyjä harjoituksia suorittaessaan. Äänenmuodostuksen opetuksessa selviteltiin mm. seuraavia aiheita: hengitys ja resonanssi, äänivammat ja niiden hoito, voimmeko hoitaa ääntämme, äänen käyttö puheessa ja laulussa, puheilmaisuus, rekisterit sekä rentoutuneisuus tavoitteena. Oppikirjoina käytettiin Klemetin kirjaa *Äänenkäyttö* puheessa ja laulussa sekä Hakalan kirjaa *Äänenkäytön opas*.

4. Kirjasto ja lukusali

Kirjaston kirjavarat karttuivat kertomusvuonna 607 niteellä, joten nidosmäärä oli lukuvouden päättyessä 8 916. Lukusaliin oli tilattu 39 aikakauslehtivuosikertaa, niistä kaksi ruotsinkielistä, sekä pääkaupungin tärkeimmät päivälehdet. Opiston englannin ja ruotsin kielen opintopiirit tilasivat kumpikin kolme vieraskielistä aikakauslehtivuosikertaa lahjaksi kirjastolle. Lisäksi saatiin julkaisijain lahjoituksina n. 30 vuosikertaa, joukossa vieraskielisiä, sekä runsaasti aikakauslehtien irtonumeroita eri tahoilta. Eräät suuret tieteelliset kirjastot lähettivät jatkuvasti uutuushankintojensa monistetut luettelot.

Kirjalahjoituksista on erityisesti mainittava Ranskan suurlähetystön lahjoittama teossarja *Cours de langue et de Civilisation Françaises I—IV*, jota saatiin 10 sarjaa opiston ranskan kielen opintopiirejä varten.

Kotilainojen määrä osoitti jatkuvaa kasvua. Kertomusvuonna lainattiin yhteensä 11 142 nidettä, joista kaunokirjallisuuden osuus oli 40.8 %, tietokirjallisuuden 44.7 % ja aikakauslehtien 14.5 %. Kotilainoja ottaneiden lukumäärä oli 762. Lisäksi oli suuri joukko lukusalissa kävijöitä sekä kirjastoa käsikirjastona käyttäneitä. Lainaajat joustivat lainaajan tarpeiden mukai-

sesti yhdestä vuorokaudesta lukuvuoden pituisiin. Opintoneuvontaa käytettiin opiskelun tueksi entistä runsaammin.

Opistossa vierailleet koti- ja ulkomaiset ryhmät ja retkikunnat tutustuivat myös kirjaston toimintaan.

5. Tutkinnot

Keskikoulututkinnon kolmessa vuodessa suorittamiseen tähtäävän, kokeilunomaisena II vuosikurssina toimivan opintopiirin opiskelijat suorittivat kirjallisiin kokeisiin perustuvan tutkinnon, jonka perusteella annettiin 19 opiskelijalle todistus, mikä oikeutti heidät jatkamaan opintojaan mainitun opintopiirin III vuosikurssilla. Lisäksi sai 13 opiskelijaa myös keskikoulun opintopiirin todistuksen, mutta heidän oli suoritettava eri aineissa saamansa ehdot, ennen kuin he saattoivat jatkaa opintojaan tässä opintopiirissä.

Tavoitteellisissa korkeammanasteisissa luentopiireissä, joissa opetettiin filosofiaa, psykologiaa ja valtio-oppia, annettiin suullisten ja kirjallisten kokeiden perusteella opiskelijoille todistus kaksivuotisen kurssin suorittamisesta. Mainittuja todistuksia annettiin valtio-opissa 6, filofiassa 17 ja psykologiassa 40.

Kansalaiskoulun opintopiirissä 17 opiskelijaa suoritti kansakouluasetuksen 47 §:n mukaisesti täydellisen kansakoulukurssin ja sai kansakouluntarkastajan, fil.maist. W. Erkon toimittaman tutkinnon perusteella asetuksen mukaisen päästökirjan.

Kirjanpidossa sekä kone- ja pikakirjoituksessa opiskelijat saivat vapaaehtoisen koetehtävän perusteella todistuksen, jossa todettiin heidän edistymisensä ja opiskelunsa säännöllisyys. Samoin saivat merenkulkuopin opiskelijat opistossa annetun opetuksen perusteella suorittaa yksityisesti erilaisia merenkulkualaani liittyviä tutkintoja, joita toimeenpanivat mainitun alan erikoisjärjestöt.

6. Opiskelun säännöllisyys

Luento- ja opintopiireihin syyslukukauden alussa ilmoittautuneiden sekä koko lukuvuoden säännöllisesti mukana olleiden lukumäärät ilmenevät seuraavasta:

Oppiaine • Subject

	Miehiä Male	Naisia Female	Summa Total	Säännöllisesti mukana olleita Attended regularly
Korkeammanasteiset luentopiirit • Lecture circles on a higher level				
Filosofia (<i>Philosophy</i>)	8	19	27	13
Psykologia (<i>Psychology</i>)	15	41	56	39
Valtio-oppi (<i>Political science</i>)	7	5	12	9
Vapaamuotoiset luentopiirit • Free lecture circles				
Helsinkiopiiri, kotiseutututkimus (<i>Helsinki circle</i>)	14	100	114	..
Itsekasvatusoppi (<i>Self-education</i>)	4	42	46	22
Järjestöoppi (<i>Organizational activities</i>)	13	6	19	8
Kansantalous (<i>Political economy</i>)	9	13	22	12
Keskusteluopiiri, osanotto vapaa (<i>Discussion, free participation</i>)	..	..	..	..
Kirjallinen esitystaito ja tyylioppi (<i>Literary style</i>)	8	11	19	4
Kirjallisuus (<i>Literature</i>)	17	109	126	59
Lainoppi (<i>Jurisprudence</i>)	26	9	35	23
Merenkulkuoppi (<i>Navigation</i>)	173	17	190	99

Oppiaine · Subject

Vapaamuotoiset luentopiirit · Free lecture circles

	Miehiä Male	Naisia Female	Summa Total	Säännöllisesti mukana olleita Attended regularly
Psykologia (<i>Psychology</i>)	33	86	119	74
Puhetaito (<i>Rhetoric</i>)	21	30	51	21
Sosiaalipsykologia (<i>Social psychology</i>)	14	46	60	37
Teatteritieto (<i>Theatre</i>)	17	222	239	..
Terveystenhoito (<i>Hygiene</i>)	5	41	46	20
Yhteiskuntatieto (<i>Social knowledge</i>)	6	20	26	22

Opintopiirit · Study circles

Algebra (<i>Algebra</i>)	152	27	179	45
Englannin kieli (<i>English</i>)	396	1 078	1 474	500
Esperanto (<i>Esperanto</i>)	6	19	25	17
Fysiikka (<i>Physics</i>)	25	19	44	22
Kansalaiskoulun opintopiiri (<i>Civic school circle</i>)	10	4	14	12
Kansantansit (Folk dances)	8	26	34	12
Keskikoulun opintopiiri (<i>Intermediate school</i>)	18	16	34	29
Kirjanpito (<i>Bookkeeping</i>)	53	147	200	98
Koneenpiirustus (<i>Machine drawing</i>)	29	4	33	8
Konekirjoitus (<i>Typing</i>)	21	209	230	108
Kuorolaulu (<i>Choral singing</i>)	36	36	72	51
Kuvataide (<i>Pictorial art</i>)	95	175	270	72
Kynäliijäinpiiri (<i>Circle of penmen</i>)	19	29	48	27
Käsityöpiiri (<i>Needlework</i>)	—	122	122	26
Laskento (<i>Arithmetics</i>)	154	24	178	50
Lausunta (<i>Recitation</i>)	6	38	44	14
Liikuntakasvatus, miehet (<i>Physical education for men</i>) ..	54	—	54	27
Liikuntakasvatus, naiset (<i>Physical education for women</i>) ..	—	197	197	86
Mittausoppi (<i>Geometry</i>)	22	2	24	3
Musiikkioppi ja soololaulu (<i>Music, solo singing</i>)	35	33	68	16
Näyttämöpiiri (<i>Circle of dramatics</i>)	23	51	74	45
Oikein- ja ainek kirjoitus (<i>Orthography and composition</i>)	33	14	47	11
Orkesteri (<i>Orchestra</i>)	23	2	25	..
Pikakirjoitus (<i>Shorthand</i>)	16	148	164	57
Rakennuspiirustus (<i>Architectural drawing</i>)	30	5	35	5
Ranskan kieli (<i>French</i>)	24	162	186	43
Ruotsin kieli (<i>Swedish</i>)	320	1 181	1 501	419
Saksan kieli (<i>German</i>)	126	270	396	101
Valokuvaus (<i>Photography</i>)	82	39	121	36
Venäjän kieli (<i>Russian</i>)	27	61	88	21
Voimistelu ja terveydenhoito, naiset (<i>Gymnastics and hygiene for women</i>)	—	101	101	28
Äidinkielen kielioppi (<i>Grammar of the native language</i>) ..	97	135	232	89
Äänenmuodostus (<i>Vocal formation</i>)	8	39	47	21

Summa (Total) 2 338 5 230 7 568 ¹⁾ 2 561

¹⁾ Summa on todellisuudessa suurempi, koska pisteillä merkityissä kohdissa puuttuu tieto säännöllisesti mukana olleista.

V. TOVERIPIIRITOIMINTA

Opistolaisten toveritoiminnasta huolehtivat aikaisempien työkausien tapaan erilaiset opistolaisyhtymät. Opistolaisyhdistyksen, toverikunnan, jonka jäseniä kaikki opistoon kirjoittautuneet olivat, toimikunnat ja jaostot panivat toimeen hyvin monia yhteistilaisuuksia, juhlia, opinto- ja virkistysretkiä sekä kilpailuja. Lisäksi useiden suurien opintopiirien opiskelijat muodostivat omasta keskuudestaan toimikuntaa, jotka huolehtivat oman harrastusalanensa opiskelijoiden virkistys- ja huvitilaisuuksien järjestämisestä. Kaikessa toveritoiminnassa pyrittiin sellaisiin muotoihin, että niiden avulla kehitettiin opiskelijain omatoimisuutta ja itsehallintokykyä sekä edistettiin opiston opetustoimintaa.

Opintopiirien edustajisto kokoontui entiseen tapaan joka kolmas viikko. Siihen kuului edustaja jokaisesta opintoryhmästä, ja sen välityksellä opiskelijat saattoivat esittää opiston opetusohjelmaa, opetustapaa ja toveritoimintaa koskevia toivomuksiaan. Työkauden aikana pidettiin opintopiirien edustajiston kokoontuessa useita alustusesitelmiä.

Toveritoimintaan liittyivät myös henkiset ja fyysiset kilpailut, joita opistolaisyhdistys ja sen alajaostot järjestivät. Tärkeimmiksi näistä muodostuivat opistolaisten kirjoitus-, lausunta-, puhe- ja yksinlaulukilpailut sekä kuvataide- ja valokuvauspiirien työnäytteet, joiden arvostelijoina olivat ulkopuoliset asiantuntijat. Kunkin lajin parhaimmille jaettiin kunniakirjat. Tarvon kesäkodissa suoritettiin kesän aikana monenlaisia kilpailuja ja talvella pidettiin perinteelliset hiihtokilpailut Työväen Akatemian ja työväenopiston opiskelijain kesken.

Opistolaisyhdistyksen tilauksesta esitettiin Kansallisoopperassa, Kansanteatterissa ja Intimteatterissa useita tilausnäytäntöjä, joihin opistolaiset osallistuivat runsaasti.

Opistolaiskunta piti yllä myös opistotalossa sijaitsevaa sekä Tarvon kesäkodissa järjestettyä opistolaisten käytössä olevaa ravintolaa.

Työkauden aikana opistotalossa järjestetyistä lukuisista juhlista ja illanvietoista mainittakoon seuraavat: työkauden alkajaisjuhla, jossa kouluneuvos Paavo Kuosmanen esitelmöi vapaista opinnoista ihmisen aktivoijana; 8. 10. opistolaisyhdistyksen syysillanvietto, jossa runsaan ohjelman yhteydessä esiteltiin monipuolista toveritoimintaa; 6. 12. itsenäisyysjuhla, jossa juhlapuheen piti pääjohtaja Teuvo Aura ja lisäksi esiintyivät taiteilijat Kauko Kuosma, Else Tanttua ja Veikko Tyrväinen; 17. 12. opiston joulujuhla, jossa opetusneuvos Yrjö Kallinen piti juhlapuheen; 28. 2. Kalevalajuhla, jossa esitelmöi prof. Matti Kuusi; maailman teatteripäivän johdosta 28. 2. järjestetty juhla, missä taiteilija Vilho Siivola esitelmöi ja taiteilija Eeva-Kaarina Volanen esitti lausuntaa; 25. 3. opiston henkiset kilpailut ja työnäytteet, joissa arvostelijat esittivät kritiikkinsä ja esitystaidon kilpailujen parhaat esiintyivät; 8. 4. Helsingin pääkaupungiksi tulon 150-vuotisjuhla, jossa oli läsnä myös Turun kaupungin kutsuvierasjoukko prof. Heikki Wariksen pitäessä juhlaesitelmän; 17. 4. työkauden päättäjaisjuhla, jossa kansakoulun-tarkastaja Walter Erko puhui koulutoimen kehityksestä.

Paitsi maan eri tahoilta Helsinkiin saapuneita opistolaiskuntia, vieraili opistotalossa lukuisia koti- ja ulkomaisia retkikuntia. Näistä mainittakoon mm. länsisaksalaisten kansansivistystyöntekijäin retkikunta, useita delegaatioita Neuvostoliitosta, vierailijoita Itävallasta, Englannista, USA:sta sekä arkkitehtejä ja arkkitehtiretkikuntia eri puolilta maailmaa.

VI. OPISKELIJAT

Opiskelijain toivomuksia opintoaineisiin ja työaikoihin nähden noudatettiin mahdollisuuksien mukaan. Esikaupunkialueella oli myös entiseen tapaan toiminnassa opintopiirejä. Kesätoiminnan aikana järjestettiin opistolaisten toivomuksesta opintotilaisuuksia Tarvon kesäkodissa.

Syksyllä liittyi opistoon jälleen niin runsaasti opiskelijoita, että käytettävänä olevat määrärahat eivät riittäneet niin monen uuden opintoryhmän perustamiseen kuin runsas opiskelijamäärä olisi edellyttänyt. Siksi jouduttiin muodostamaan liian suuria opintoryhmiä, mikä heikensi opetuksen tehoa ja aiheutti opiskelusta luopumista.

Yleinen opintomaksu koko työkaudelta oli 100 mk, minkä jokainen opiskelija suoritti opistoon ilmoittautuessaan. Tämän lisäksi ruotsin ja vieraiden kielten merenkulkuopin opiskelijat suorittivat 300 mk:n lisämaksun työkaudelta jokaisesta em. opintoaineiden ryhmästä, mihin olivat liittyneet. Kaikilta opiskelijoilta kannettiin lisäksi opistolaisyhdistyksen jäsenmaksuna 100 mk työkaudelta. Vähävaraisuuden takia ei kertomusvuonna ketään vapautettu opintomaksuista.

Tukeakseen vähävaraisten ja lahjakkaiden opiskelijain jatko-opiskelua johtokunta myönsi talousarvioon merkitystä määrärahaa neljä 40 000 mk:n suuruisia opintoapurahaa sekä kymmenen 4 000 mk:n apurahaa Työväenopistojen Liiton tai jonkin muun järjestön yleissivistäville kesäkursseille osallistumiseen.

Opistolaisten jakautuminen sukupuolen, iän, syntymäpaikan, koulusivistyksen, ammatin sekä opistovuosien mukaan ilmenee seuraavista yhdistelmistä:

Ikä • Age	Miehiä Male	Naisia Female	Yhteensä Total	%
16—17 vuotta (years)	140	620	760	10.3
18—20 » »	321	831	1 152	15.6
21—29 » »	811	1 523	2 334	31.7
30—49 » »	741	1 303	2 044	27.8
50—69 » »	171	710	881	12.0
70— » »	50	80	130	1.8
Tietoja puuttuu (No information)	20	40	60	0.8

Syntymäpaikka • Place of birth

Helsinki	613	1 350	1 963	26.7
Muu paikkakunta (Elsewhere)	1 641	3 757	5 398	73.3

Aikaisempi koulusivistys • Previous school education

Kansakoulu täydellisesti käyty (Complete elementary schooling)	829	1 989	2 818	38.8
Kansakoulu osittain käyty (Partial elementary schooling)	38	94	132	1.8
Kansakoulu käymättä (No elementary schooling)	9	35	44	0.6
Ammattikoulu (Vocational school)	492	496	988	13.4
Teknillinen oppilaitos (Technical school)	172	—	172	2.3
Kauppaoppilaitos (Commercial school)	44	363	407	5.6
Kansanopisto (Adult educational institute)	45	144	189	2.6
Seminaari (Trainingschool for teachers)	6	8	14	0.2
Oppikoulua I—IV lk. (Secondary school I—IV cl.)	195	372	567	7.7
Oppikoulua V—VII lk. (Secondary school V—VII cl.)	319	1 278	1 597	21.7
Ylioppilastutkinto (Matriculation examination)	71	272	343	4.7
Akateeminen loppututkinto (University degree)	34	56	90	1.2

Ammatti • Profession

Ruumiillisen työn tekijöitä (Blue collar workers)	852	581	1 433	19.6
Liikealalla ja työn johdossa olevia (Persons working in business and foremen)	850	2 506	3 356	45.6
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia (Officials, professionals etc.)	321	890	1 211	16.4
Kotitehtävissä olevia (Persons in domestic occupations)	—	890	890	12.1
Muita: opiskelijat, sotilaat ym. (Others: students, soldiers etc.)	231	240	471	6.4

Opistovuosi • Year at the institute	Miehiä Male	Naisia Female	Yhteensä Total	%
I vuosi (year)	1 263	2 686	3 949	53.7
II » »	361	900	1 261	17.1
III » »	300	481	781	10.6
IV » »	40	260	300	4.1
V » »	60	170	230	3.1
VI— » »	230	610	840	11.4
Opistolaisia kaikkiaan (Total of students)	2 254	5 107	7 361	100.0

VII. OPISTON TALOUS

Menot ja tulot kalenterivuonna 1961

Expenditure and income during the calendar year 1961

Menot • Expenditure	Mk . Marks
Palkat ja palkkiot (Salaries and remunerations)	22 087 216
Kansaneläke- ja lapsilisämaksut (Social security and child allowance fees)	1 056 910
Vuokra (Rent)	200 000
Lämpö (Heating)	1 319 123
Valaistus (Lighting)	1 832 373
Siivoustarvikkeet (Cleaning supplies)	186 673
Vedenkulutus (Water consumption)	162 730
Puhtaanapito (Cleaning)	304 185
Kaluston hankinta (Acquisition of equipment)	454 403
Opetusvälineet ja kirjasto (Educational supplies and library)	629 169
Kaluston kunnossapito (Maintenance of equipment)	599 394
Kiinteistöjen kunnossapito (Maintenance of buildings)	1 119 954
Kiinteän käyttöomaisuuden korot ja poistot (Interests and depreciation on fixed assets)	24 146 162
Painatus ja sidonta (Printing and binding)	439 559
Tarverahat (Miscellaneous expenses)	1 331 609
Summa (Total)	55 869 460

Tulot • Income	
Valtionapu (State grant)	22 821 691
Oppilasmaksut (Students' fees)	2 261 000
Luontoisedut (Compensation for wages paid in kind)	144 433
Vuokrat (Rents)	10 751 771
Opetuskeittiön lämmityksestä (Heating of school-kitchen)	200 000
Lapsilisämaksujen palautukset (Child allowance fees returned)	647 660
Summa (Total)	36 826 555

LUETTELO YHTEISLUENNOISTA

Luennoitsija	Aihe	Luentojen lukumäärä
Prof. Pentti Aalto	Gandhi ihmisenä ja poliitikkona	2
Prof. E. A. Berg	Lehdistö ja yleinen mielipide	1
	Yleisen mielipiteen muodostuminen ja siihen vaikuttavat tekijät	1
Prof. Olavi Castrén	Suuria maailman uskontoja	2
Varat. Uno Dahl	Pohjoiskalotti valokeilassa	2
Prof. Pentti Eskola	Elämän edellytykset geologin näkökulmasta	2
Lääket. lis. Sari Gylander-Peltola	Miten taudit syntyvät?	1
Pastori Martti Hakkarainen	Koti tulevien isien ja äitien kasvattajana	1
Lakit.tri Ensio Hiitonen	Mitä odotamme YK:lta?	1
Varat. Eiler Hultin	Pohjoismainen neuvosto	1
Opiston joht. Kosti Huuhka	Syyskauden avajaisesityelmä	1
	Vapaa-ajan ongelma	1
	Aikuisten oppiminen	2
	Värmlannin suomalaiset	1
	Kevätkauden avajaisesityelmä	1
	Maamme voimatalous	1
	Rautatiet 100-vuotias	1
	Kansainvälinen yhteisymmärrys	1
Valtiot.tri Jaakko Ilvessalo	YK kokoontuu	1
Fil.maist. Markku Kaikkonen	Koskemattomuusperiaate uusissa eläkelaeissa	1
Opetusneuv. Yrjö Kallinen	Ihmisestä ja hänen tulevaisuudestaan	1
Valtiot.maist. Matti Karjalainen	Työntekijäin eläkelaki	2
Toimittaja Eero Kiviranta	Tuoremehu ja terveys	1
Fil.maist. Viljo Kosonen	Tuulimyllyjä tavoittamassa	2
Kouluneuv. Paavo Kuosmanen	Vapaat opinnot ihmisen aktivoijana	1
	Työväenopiston ajankohtainen tehtävä vapaiden opintojen paikkana	1
Valtiot.tri Pekka Kuusi	60-luvun sosiaalipolitiikka	2
Prof. Aune Lindström	Mathias Grünewald, eräs taiteilijakohtalo uuden ajan kynnyksellä	2
Yhteiskuntat.lis. Jussi Linnamo	Taloudellinen kasvu suomalaisessa yhteiskunnassa	2
Valtiot.maist. Arno Linnoila	Liikenneonnettomuudet ja niiden torjuminen	1
Taiteilija Martti Lohikoski	Ihmisiäni	1
Fil.maist. Kalle Lähteenoja	Edistys ja kulttuuriperintö	1
Lähettiläs Ville Niskanen	Ranskan V tasavallan vaikeudet	1
	Mitä tapahtuu Etelä-Amerikassa?	1
Valtiot.lis. Martti Noponen	Poliittisen johtajiston sosiaalinen tausta	2
Lääket. ja kir.tri Matti Orkomies	Historiallisia lääketieteellisiä leikkauksia	4
	Lääkäri ja potilas	3
Fil.tri Reino Palas	Meksikko, maa ja kansa	2
	Ranska matkailun kohteena	2
Lääket.lis. Martti Paloheimo	Mielenterveys ja ihmissuhteet	2

L u e n n o i t s i j a	A i h e	Luentojen lukumäärä
Valtiot.tri Pertti Pesonen	Äänestyksistä ja äänestäjistä	2
Valtiot.tri Terho Pulkkinen	Työttömyys ja sen torjuminen	2
Valtiot.maist. Raimo Raevuori	Katsaus maailman tapahtumiin	2
Prof. Paavo Roine	Terveellinen ravinto	2
Fil.maist. Väinö Ruusala	Amerikkaa kuvanveistäjän näkökulmasta	1
Fil.maist. Eero Saarenheimo	Nykypäivien Afrikkaa	2
Fil.tri Sakari Saarikivi	Hannes Autere	1
	Picasson syntymästä 80 vuotta	1
Fil.maist. Martti Samooja	Nuorison tie ammatteihin	1
Taiteilija Aapo Similä	Suomalaisista kansanlauluista	2
Lakit.lis. Kauko Sipponen	600 vuotta valtiollisia perusoikeuksia	1
Fil.tri Eino Suolahti	Helsinki pääkaupunkina 150 vuotta	1
Lääket. ja kir.tri Saima Tawast-Rancken	Hengitys ja terveys	1
	Kipeä niska	1
Fil.tri Reino Tuokko	Atomit ja säteily	2
	Atomien energia ihmisen palvelijana	2
Prof. Heikki Waris	Kehitysmaiden sosiaaliset ongelmat	2
Prof. T. I. Wuorenrinne	Juhani Aho kirjailijana ja ihmisenä	3
	Arvid Järnefelt kirjailijana ja ihmisenä	2
	Saksaa samoamassa	3
	Teuvo Pakkala kirjailijana ja ihmisenä	1
Toimittaja Arvo Ääri	Katsaus maailman tapahtumiin	1
Ev.luutn. Gunnar Öhman	Ydinräjähteet ja säteilyvaara	2

RUOTSINKIELINEN TYÖVÄENOPISTO

Lukuvuonna 1961/62

SWEDISH WORKERS' INSTITUTE

School year 1961/62

JOHTOKUNTA

Johtokuntaan kuuluivat kertomusvuonna: puheenjohtajana ohjelmajoht. Christoffer Schildt, varapuheenjohtajana os. pääll. Bruno Lind sekä jäseninä asiamies Fjalar Björkqvist, valtiot. kand. Kristina Laurén, fil.maist. Irina Matvejew ja filtri Torsten Steinby. Opiston johtaja Gunnar Bäck oli itseoikeutettuna johtokunnassa ja toimi myös sen sihteerinä. Varajäseninä olivat rehtori Gunnar Fagerlund ja asiamies Bruno Sundman. Kaupunginhallitusta edusti rehtori Leo Backman.

Johtokunta kokoontui kertomusvuonna kahdeksan kertaa, ja sen pöytäkirjat sisälsivät 144 pykälää. Saapuneita kirjelmiä oli 228 ja lähetettyjä 50.

Päätökset. Johtokunta teki kertomusvuonna mm. seuraavat päätökset: (o p e t u s) hyväksyttiin toimintaohjelma lukuvuodeksi 1961/62 (5.9. 90 §); hyväksyttiin kevätlukukauden luento-ohjelma (29.12. 149 §); hyväksyttiin loma-ajan ohjelma ja vahvistettiin lukukausien pituus (26.4. 52 §); (v i r a t) myönnettiin sairauslomaa kirjastonhoitajalle ja valittiin hänelle sijainen (26.10. 108—109 §); myönnettiin sairauslomaa vahtimestarille ja valittiin hänelle sijainen (29.3. 31—32 §); myönnettiin siivoojalle palkanlisää 1. 11. 1963 alkaen (26.4. 55 §); (a v u s t u k s e t) jaettiin 40 000 mk:n suuruiset opintoapurahat kahdelle ja 4 000 mk:n apurahat kuudelle oppilaalle (29.3. 36 §, 26.4. 50 §); (k o u l u t a l o) päätettiin korjauttaa opiston pääsisäänkäytävän edustan asfalttipinta (26.10. 112 §); päätettiin tehdä sopimus sähkölaitoksen kanssa opistonrakennuksen liittämistä kaukolämpöverkostoon (19.12. 134 §); päätettiin tehdä sopimus Oy Mercantilen kanssa koulutalon tuuletusjärjestelmän hoidosta (19.12. 133 §); päätettiin koulutalon korjauksista ja eräistä parannustoista (26.4. 58—59 §, 5.9. 92 §, 19.12. 138—139 §); (m u u t a s i a t) valittiin os.pääll. Bruno Lind johtokunnan varapuheenjohtajaksi (15.2. 6 §); päätettiin julkaista ohjelmalehtinen lukuvuodeksi 1962/63 (26.4. 53 §); päätettiin ostaa neljä kirjoituskonetta (26.10 111 §); päätettiin pysyttää entiset oppilasmaksut voimassa lukuvuonna 1962/63 (29.3. 35 §); päätettiin julkaista historiikki opiston 5-vuotisjuhlan johdosta (28.5. 67 §).

Esitykset. Johtokunta teki kertomusvuonna kaupunginhallitukselle esityksiä asioista, jotka mm. koskivat: (p a l k a t) opiston opettajien ja eräiden viranhaltijoiden palkkojen ja palkkioiden korottamista (29.3. 33 §); tuntiopettajien, luennoitsijoiden ja tilapäisen henkilökunnan palkkioiden korottamista (29.3. 34 §, 26.10. 114—117 §); (m u u t a s i a t) vedenkulutukseen varatun määrärahan ylittämistä (29.12. 151 §).

Yleistentöiden lautakunnalle tehtiin esitys, joka koski voimistelusalin tuuletuksen parannustöiden kustannusarviota (19.12. 137 §).

Rakennusviraston talorakennusosastolle tehtiin esitys erään seinän kattamisesta lämpöä eristävillä levyillä (15.2. 17 §).

OPISTON TOIMINTA

I. OPETTAJAT JA VIRANHALTIJAT

Opiston johtajana oli lehtori Gunnar Bäck, joka samalla oli opiston ainoa vakinainen opettaja. Opetusta hoiti lisäksi 66 tuntiopettajaa, joista kolme opetti vain syyslukukaudella ja kaksi vain kevätlukukaudella. Luennoitsijoita oli 32. Joissakin tapauksissa käytettiin myös ulkopuolisia opettajavoimia alustajina keskustelutilaisuuksissa ja puhujina illanvietoissa.

Opiston taloudenhoitajana oli dpl.ekon. Karin Eklund, toimistoapulaisena neiti Ragnhild Sjöblad ja kirjastonhoitajana rouva Gerda Fleming. Vakainainen vahtimestari-talonmies-lämmittäjä oli Helmer Contines. Tilapäisiä vahtimestareita oli kaksi ja siivoojia neljä. Lisäksi toimi luennoilla apulaisena rouva Birgit Koikkalainen.

II. OPISTON HUONEISTO

Opisto toimi Dagmarinkatu 3:n koulutalossa, missä oli käytettävänä luento- ja juhlasali, voimistelusal, kaksi isoa oppisalia, yhdeksän luokkahuonetta, kuusi erityisluokkaa, kirjasto-huone, kahvila- ja oleskeluhuone, kerhohuone, toimistohuone, opettajainhuone, rehtorin huone, arkistohuone, toverikunnan huone ja kolme opetusvälinehuonetta. Opistotalon opetuskeittiö oli jälleen kertomusvuonna luovutettu kotitalouslautakunnan käyttöön sillä ehdolla, että opisto sai lähettää kullekin kurssille kymmenen oppilasta.

Opistolla oli käytössään kesätoimintaa varten sekä myös virkistyspaikkana Tarvon saarella huvila, johon kuului keittiö ja viisi pienehköä huonetta.

Opistolla oli teknillisiä opetusvälineitä kaksi elokuvakonetta, kaksi heijastuskonetta, kolme rainaprojektor, kaksi radiota, magnetofoni, levysoitin ja keskusradiolaitte.

III. LUKUVUOSI JA OPETUSSUUNNITELMA

Syyslukukausi alkoi 11.9. ja päättyi 8.12. Kevätlukukausi alkoi 15.1. ja päättyi 13.4. Lukuvooteen kuului 26 työviikkoa, 13 syyslukukaudella ja 13 kevätlukukaudella. Työviikossa oli 312 työtuntia.

Opetussuunnitelman, jonka opiston johtokunta hyväksyi ennen lukuvuoden alkua, kouluhallitus vahvisti 14.9. 1961.

IV. OPETUS

Voimassa olevien määräysten mukaisesti opetus tapahtui luento- ja opintopiirien sekä yleisten esitelmien muodossa. Joissakin aineissa, kuten kielissä ja matematiikassa, noudatettiin tavallista luokkaopetusta. Muissa taas sovellettiin vapaampia työmuotoja, jolloin oppilaiden omatoimisuus pääsi oikeuksiinsa. Varsinaisten lukuaineiden ohella ohjelmaan kuului muutamia kursseja, joiden tarkoituksena oli kehittää oppilaiden taipumuksia ja erityisharrastuksia.

Jokainen oppitunti käsitti kaksi työtuntia. Useimmissa aineissa oli yksi oppitunti viikossa, mutta kielten alkeiskursseissa kaksi.

Luento- ja opintopiirejä oli kertomusvuonna 55 ja niissä yhteensä 121 opintoryhmää. Opistossa toimi lisäksi viisi kerhoa.

1. Yhteisluennot

Yhteisluennot pidettiin opistossa keskiviikko- ja perjantai-iltaisina. Nämä luennot käsittivät kaksi esitelmää, joita elävöitettiin usein varjokuvien avulla. Luennoissa selvitettiin ajankohtaisia kysymyksiä ja aiheita eri tiedonaloilta. Yhteisluentoja oli kaikkiaan 74. Kertomusvuonna pidettiin myös joitakin vieraskielisiä luentoja. Näiden päätarkoituksena oli antaa kielenopiskelijoille tilaisuus kokeilla taitoaan, mutta ne oli luonnollisesti tarkoitettu myös kaikille aiheista kiinnostuneille.

2. Luentopiirit

Lukuvuonna oli toiminnassa 18luentopiiriä, joissa käsiteltiin seuraavia aiheita:

Viikon tapahtumat. Koti- ja ulkomaisten ajankohtaisten tapahtumien pohjalta tarkasteltiin kysymyksiä, jotka liittyivät kansalaistietoon ja yhteiskuntaoppiin.

Psykologian alkeet. Tutustuttiin psykologian peruskysymyksiin. Erityistä huomiota kiinnitettiin muistiin, ajatteluun, älyyn, tunte- ja tahtoeelämään sekä vietteihin. Lukuisia kokeita suoritettiin.

Nykyajan ihmisiä. Psykologian jatkokurssi, jossa selvitettiin nykyajan psykologian antamia mahdollisuuksia ymmärtää itseään ja muita. Käsiteltiin perusteellisesti nykyajan ihmisen käyttäytymistä ja hänen suhteitaan ympäristöön.

Nykymaailman mailia ja kansoja. Perehtymistä nykyajan kirjavaan maailmaan. Selostettiin eri maiden maantieteellistä asemaa, niiden luontoa, kasvi- ja eläinkuntaa, kansoja, tuotantoloja ja poliittisia järjestelmiä.

Kulttuuri-ikkunamme. Keskustelun alaisiksi valittiin erilaatuisia kulttuurikysymyksiä ja -ongelmia. Erityistä huomiota kiinnitettiin teatteria ja taidetta koskeviin kysymyksiin.

Nykyaikainen sanomalehtiyö. Kurssi oli jatkoa edellisen vuoden opetukselle ja sen pyrki- myksenä oli antaa osanottajille syvempää tietoa kaikesta siitä, mitä nykyajan sanomalehti- miehen on tiedettävä.

Kamera matkalaukussa. Luentoisiin kuului sarja matkakuvauksia maailman näkemisen arvoisista seuduista. Rikas värikuvien ja filmien kuvavarasto täydensi luentoja.

Taidehistoria. Taidehistoriallisen katsauksen jälkeen selvitettiin perusteellisemmin taide- historian tiettyjä kausia ja niiden huomattavia edustajia. Rikas kuvamateriaali elävöitti luen- toja.

Lähikuva kirjallisuudesta. Tutustuttiin kaunokirjallisuuden huomattaviin edustajiin ja heidän tunnettuihin teoksiinsa. Kurssin osanottajilla oli oikeus lainata kaunokirjallisuutta opiston kirjastosta.

Emäntänä oleminen. Opiston naisille tarkoitettussa kurssissa annettiin vihjeitä, miten on meneteltävä ollakseen vierailleen hyvä emäntä. Lukuisia havaintoesityksiä.

Mehiläisten kasvat. Mehiläishoidon kurssi. Rikas esittelyaineisto.

Koirani. Kurssilla annettiin ohjeita kaikesta siitä, mitä on tiedettävä hankkiessaan koiran tai omistaessaan jo sellaisen. Elokuvia ja elävää esittelyaineistoa.

Kasvinsuojelu. Valaiseva kurssi tavoista, joilla harrastelijaviljelijän on suojeltava kasvejaan.

Oma televisiovastaanotin. Televisiotekniikan teoreettisen opetuksen jälkeen kurssin osan- ottajilla oli tilaisuus rakentaa omia televisiokojeita.

Merenkulku. Luennot käsittelivät merenkulkusääntöjä, merikorttia, kompassia, leveys- ja pituusasteita, paikan määrittystä sekä nopeuden, ajan ja etäisyyden arviointia. Suuri joukko osanottajia suoritti kurssin päätyttyä Navigationssällskapet i Finland -yhdistyksen vaatimusten mukaisen saaristo- tai rannikkolaivuritutkimuksen.

Musiikin maailmasta. Levysoittimen ja rainakuvien avulla oppilaat saivat tutustua tunnet- tuihin säveltäjiin ja heidän teoksiinsa.

3. Opintopiirit

Opintopiirejä oli 39 ja niissä 105 opintoryhmää, joissa opetettiin seuraavia aineita:

Kotisairaanhoido. Kurssilla annettiin käytännöllistä opetusta kotona sairastuvien hoidossa. Terveystenhoitoon, sairaanhoitotarvikkeisiin ym. kiinnitettiin asiaan kuuluvaa huomiota. Esittelyjä.

Pikkulasten hoito. Kurssiin kuului äitiyshuoltoa, pikkulasten hoitoa ja lasten kasvatusta. Opintoretkiä.

Ruotsin kieltä ulkomaalaisille. Käytännöllissävyinen kurssi sellaisille henkilöille, joiden äidinkieli ei ollut ruotsi.

Suomen kieli. (5 vaikeusastetta, 9 opintoryhmää). Lukemista, kielioppia, kotitehtäviä ja keskusteluharjoituksia. Opetuksessa käytettiin Kotkatlahti-Grotenfeltin oppikirjaa *Lär er finska I ja II* sekä Hirnin kirjaa *Övningsuppgifter i Finska I ja II*.

Englannin kieli (5 vaikeusastetta, 21 opintoryhmää). Lukemista, kielioppia, kotitehtäviä ja keskusteluharjoituksia. Oppikirjat olivat: Reuter-Rosenius-Ekholm, *Learn English I ja II*; Jerome, *Three Men in a Boat*; Kirchheiner, *100 lektioner i engelska*; Ekholm-Reuter, *Engelsk grammatik*; Holmberg-Ekholm, *Skriv engelska*; *Seven Short Stories by six modern authors*; Eckersley, *Essential English IV*; Allen, *Living English Structure* sekä Miller, *Modern English Grammar*.

Ranskan kieli (5 vaikeusastetta, 10 opintoryhmää). Lukemista, kielioppia, kotitehtäviä ja keskusteluharjoituksia. Oppikirjat olivat: Kirchheiner, *100 lektioner i franska*; Mauger, *Langue et civilisation françaises I, II ja IV* sekä Daninos, *Les carnets du Major Thompson*.

Saksan kieli (5 vaikeusastetta, 8 opintoryhmää). Lukemista, kielioppia, kotitehtäviä ja keskusteluharjoituksia. Oppikirjat olivat: Kirchheiner, *100 lektioner i tyska*; sekä Müller-Jakobsson, *Deutsch für ältere Anfänger*; Slezak, *Der Wortbuch*.

Venäjän kieli (3 vaikeusastetta, 3 opintoryhmää). Lukemista, kielioppia ja kirjoitusharjoituksia. Opetuksessa käytettiin Åström-Gyllenbögelin oppikirjaa *Rysk elementarbok*.

Italian kieli (3 vaikeusastetta, 3 opintoryhmää). Lukemista, kielioppia ja keskusteluharjoituksia. Opetuksessa käytettiin Bangin oppikirjaa *Italiensk grammatik* sekä kirjaa *Il Bappo e il Dindi*.

Espanjan kieli (3 vaikeusastetta, 3 opintoryhmää). Lukemista, kielioppia ja keskusteluharjoituksia. Opetuksessa käytettiin Berlizin oppikirjaa *Libro espanol*.

Latinan kieli. Latinan jatkokurssi, mikä oli toiminnassa vain syyslukukaudella.

Aritmetiikka. Tavallisen kouluaritmetiikan kertauskurssi.

Algebra (2 vaikeusastetta, 2 opintoryhmää). Toinen kurssi oli vasta-alkajille ja toinen jatkoa edellisen vuoden opetukseen. Koulukurssista opetettiin tärkeimmät kohdat.

Geometria. Oppikoulun geometrian kurssin yleiskatsaus.

Suomenkielinen kauppakirjeenvaihto. Nykyaikaisen suomenkielisen kauppakirjeenvaihdon kertauskurssi.

Ruotsinkielinen pikakirjoitus. Pikakirjoituksen alkeiskurssi Gabelsbergerin menetelmän mukaan.

Englanninkielinen pikakirjoitus. Englanninkielisen pikakirjoituksen alkeiskurssi Gabelsbergerin menetelmän mukaan.

Kirjanpito (2 vaikeusastetta, 2 opintoryhmää). Tavallisen liikekirjanpidon alkeis- ja jatkokurssi.

Konekirjoitus (3 ryhmää). Harjoiteltiin Touch-menetelmää käyttäen erilaisen tekstin ja liikekirjeiden kirjoittamista. Täydellinen konekirjoituksen kurssi.

Tekstaus. Oikean ja siistin tekstauksen peruskurssi.

Piirustus. (2 vaikeusastetta, 2 ryhmää). Kurssi vasta-alkajille ja kehittyneemmille. Croquis-piirustusta sekä asetelma- ja vesivärimaalausta.

Posliinimaalaus (2 vaikeusastetta, 2 ryhmää). Helppoja ja vaativia käytännöllisiä töitä.

Keramiikkatyöt. Vasta-alkajien kurssi.

Keramiikkataide. Kurssi oli tarkoitettu jatkokurssiksi sellaisille oppilaille, jotka osoittivat laimeja taiteellisia taipumuksia.

Mosaiikkityöt. Harrasteenomainen kurssi taiteellisesti lahjakkaille.

Nahkatyöt (2 ryhmää). Osanottajilla oli tilaisuus valmistaa kaikenlaisia käytännöllisiä töitä nahasta.

Korinpunonta (2 ryhmää). Käytännöllisiä töitä rottingista.

Kirjansidonta (2 ryhmää). Osanottajat oppivat sitomaan kirjoja.

Pitsinnypläys (2 ryhmää). Kurssilaisia opetettiin nypläämään yksinkertaisia ja monimutkaisia pitsejä.

Pianon ryhmäsoitto (3 vaikeusastetta, 3 ryhmää). Pianonsoiton vasta-alkajien kurssi, jatkokurssi ja ylin kurssi.

Kitaransoitto. Vasta-alkajien kurssi.

Kuorolaulu. Opiston kuoro oli sekakuoro ja harjoitteli eri vaikeusasteisia lauluja. Kuoro esiintyi illanvietoissa ja juhlissa.

Harrastelijavalokuvaus (2 ryhmää). Osanottajat oppivat kaikkea valokuvauksen alalta, aiheen valinnasta värivalokuvaukseen.

Kaitafilmaus. Kaitafilmauksen teoreettisen kurssin jälkeen osanottajat ryhtyivät tekemään elokuvaa työväenopistosta ja sen toiminnasta. Filmi valmistui lukuvuoden lopussa.

Leikkaamme ja ompellemme (2 ryhmää). Pukuompelun käytännöllinen kurssi.

Naisten voimistelu (2 ryhmää). Verryttelyvoimistelua, leikkejä ja pallopelejä.

Miesten voimistelu (2 ryhmää). Verryttely- ja telinevoimistelua.

Keskustelukerho. Osanottajat keskustelivat sivistyksellisistä, yhteiskunnallisista ja taloudellisista kysymyksistä.

Autotekniikka. Opetettiin kaikkea autoalaan kuuluvaa.

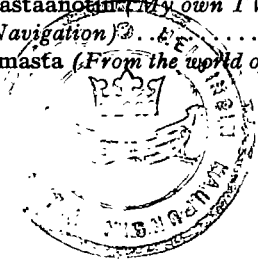
4. Luento- ja opintopiirien oppilaiden lukumäärä

Pupils of the lecture and study circles

Oppiaine • Subject

Luentopiirit • Lecture circles

	Syys- lukukausi <i>Autumn term</i>	Kevät- lukukausi <i>Spring term</i>
Viikon tapahtumat (<i>Events of the week</i>)	80	63
Psykologian alkeet (<i>Elements of psychology</i>)	62	36
Nykyajan ihmisiä (<i>Modern people</i>)	132	91
Nykymaailman maita ja kansoja (<i>Countries and nations in the world of today</i>)	97	86
Kulttuuri-ikkunamme (<i>Our cultural window</i>)	33	24
Nykyaikainen sanomalehtityö (<i>Modern journalism</i>)	17	34
Kamera matkalaukussa (<i>Travelling with a camera</i>)	342	337
Taidehistoria (<i>Art history</i>)	149	91
Lähikuva kirjallisuudesta (<i>An intimate view of literature</i>)	41	27
Emäntänä oleminen (<i>To be a hostess</i>)	120	—
Mehiläisten kasvatusta (<i>Beekeeping</i>)	15	—
Koirani (<i>My dog</i>)	—	37
Kasvinsuojelu (<i>Plant protection</i>)	—	12
Oma televisiovastaanotin (<i>My own TV-set</i>)	20	11
Merenkulkua (<i>Navigation</i>)	93	76
Musiikin maailmasta (<i>From the world of music</i>)	83	74

Opintopiirit • Study circles

	Syys- lukukausi <i>Autumn term</i>	Kevät- lukukausi <i>Spring term</i>
Kotisairaanhoido (<i>Nursing at home</i>)	11	—
Pikkulasten hoito (<i>Child care</i>)	—	10
Ruotsin kieltä ulkomaalaisille (<i>Swedish for foreigners</i>)	39	17
Suomen kieli (<i>Finnish</i>)	308	182
Englannin kieli (<i>English</i>)	998	597
Ranskan kieli (<i>French</i>)	467	296
Saksan kieli (<i>German</i>)	401	247
Venäjän kieli (<i>Russian</i>)	76	42
Italian kieli (<i>Italian</i>)	115	59
Espanjan kieli (<i>Spanish</i>)	94	50
Latinan kieli (<i>Latin</i>)	10	—
Aritmetiikka (<i>Arithmetics</i>)	17	10
Algebra I (<i>Algebra I</i>)	34	15
Algebra II (<i>Algebra II</i>)	39	15
Geometria (<i>Geometry</i>)	19	—
Suomenkielinen kauppakirjeenvaihto (<i>Finnish business correspon- dence</i>)	16	11
Ruotsinkielinen pikakirjoitus (<i>Swedish stenography</i>)	25	12
Englanninkielinen pikakirjoitus (<i>English stenography</i>)	12	11
Kirjanpito (<i>Bookkeeping</i>)	53	24
Konekirjoitus (<i>Typing</i>)	44	40
Tekstaus (<i>Printing by hand</i>)	22	15
Piirustus (<i>Drawing</i>)	52	34
Posliinimaalaus (<i>China painting</i>)	37	37
Keramiikkatyöt (<i>Ceramics</i>)	22	12
Keramiikkataide (<i>Ceramic art</i>)	18	12
Mosaikkityöt (<i>Mosaics</i>)	25	11
Nahkatyöt (<i>Leather work</i>)	45	38
Korinpunonta (<i>Basket making</i>)	33	24
Kirjansidonta (<i>Book binding</i>)	41	25
Pitsinnypläys (<i>Lace-making</i>)	20	20
Pianon ryhmäsoitto (<i>How to play piano in a group</i>)	34	33
Kitaransoitto (<i>Guitar playing</i>)	22	13
Kuorolaulu (<i>Choir singing</i>)	28	26
Harrastelijavalokuvaus (<i>Photography</i>)	85	70
Kaitafilmaus (<i>Amateur movie making</i>)	13	10
Leikkaamme ja ompellemme (<i>We cut and sew</i>)	30	24
Naisten voimistelu (<i>Gymnastics for women</i>)	154	138
Miesten voimistelu (<i>Gymnastics for men</i>)	32	24
Keskustelukerho (<i>Discussion</i>)	38	32
Autotekniikka (<i>Handling a car</i>)	15	12

5. Retkeily ja taidenäyttelyt

Opiston oppilaille järjestettiin opetuksen täydennykseksi erilaisia opintoretkiä. Niinpä tehtiin kiertokäynti kaupungin keskeisimmissä osissa ja tutkittiin erityisesti menneitten aikojen arkkitehtuuria. Muista retkeilyistä mainittakoon käynnit Sosiaalimuseossa, yliopiston matemaattisella laitoksella, Arabian lastentalossa, Suomen tietotoimistossa, Hufvudstadsbladetissa ja Puhelinyhdistyksessä. Turun retkellä käytiin käsityöläismuseossa.

Ateneumin ja Taidehallin taidenäyttelyt sekä Sinebrychoffin taidekokoelmat houkuttelivat opiston taiteenharrastajia. Jokaista näyttelyä esittelivät asiantuntevat oppaat.

Kotitalouslautakunta järjesti 25.—26. 9. näyttelyn, jonka nimi oli Viihtyisä koti. Näyttelyssä oli lukuisia esittelytilaisuuksia.

6. Teatterinäytännöt

Ruotsalainen teatteri antoi kertomusvuonna opistolaisille 13 näytäntöön 50 %:n alennuksen pääsylipuista. Esitetyt näytelmät olivat seuraavat: Tokan, En skojares dagbok, Richard III, Nässlorna, Åh, en sån familj, Askungen, Före solnedgången, Åtta kvinnor, Fröken Julie ja Leka med elden. Oppilaat antoivat suuren arvon näille esityksille.

7. Elokuvaesitykset

Elokuvilla oli huomattava osuus opetusohjelmassa. Niitä esitettiin sekä yhteisluennoilla että yksityisillä oppitunneilla. Lisäksi järjestettiin erillisiä elokuvanäytäntöjä, jotka olivat hyvin suosittuja. Oppilaille esitettiin opetus-, kieli- ja matkailuelokuvia. Opiston uusi elokuvakone toimi hyvin, kuvat olivat erinomaisia ja ääni kaunis. Monet tšekäläiset ulkomaiden lähetystöt luovuttivat maksutta filmejä opiston käytettäväksi.

8. Musiikki- ja lauluohjelma

Monissa tilaisuuksissa järjestettiin erityistä musiikki- ja lauluohjelmaa, minkä esityksessä ulkopuoliset kyvyt avustivat opiston omien voimien rinnalla. Helsingin naisorkesteri antoi 8. 11. suuren konsertin ja opiston orkesteri Gammelstadens ungdomsförening -yhdistyksen avustamana vastasi 16. 3. laajan konserttiohjelman suorituksesta. Opistossa vieraili 22. 3. kolmen laulavan ja näyttelevän tanskalaisen yhtye Den fynske trio.

Kertomusvuonna järjestettiin neljä yhteislauluiltaa. Opiston keskusradiolaitteen avulla saatettiin välittää sekä vakavaa että kevyttä musiikkiohjelmistoa.

V. ILLANVIETOT JA JUHLAT

Opiston oppilaat kokoontuivat monesti illanviettoihin ja juhliin. Näiden tilaisuuksien ohjelmasta huolehtivat useimmiten opiston omat oppilaat, mutta myös ulkopuolisia vieraita oli mukana. Tärkeimmistä illanvietoista mainittakoon mm. opiston syysjuhla, nuoris juhla, joulujuhlat, Ella Erosen ilta, Runebergin juhla, keskustelukerhon 35-vuotisjuhla, toverikunnan vuosijuhla ja lukuvuoden päättäjaisjuhla. Opiston kuoroa ja orkesteria käytettiin ahkerasti hyödyksi näissä tilaisuuksissa. Yksityisillä opintoryhmillä oli myös kokouksiaan, joiden kaikkien tarkoituksena oli toveruuden vahvistaminen.

VI. YHTEYDET OPISTON ULKOPUOLELLE

Kertomusvuonna opistossa vieraili kolme luennoitsijaa muilta paikkakunnilta. Johtajien ja oppilaiden keskinäiset vierailut pitivät yllä yhteyksiä muihin ruotsinkielisiin työväenopistoihin. Tällöin toverikunnalla oli täytettävänäään tärkeä tehtävä. Yhteys kaupungin suomenkieliseen opistoon oli hyvä. Johtajat ja taloudenhoitajat tapasivat usein. Molempien opistojen oppilaat tulivat kosketuksiin toistensa kanssa kesäkuukausien aikana Tarvossa, missä sitä paitsi vietettiin yhteiset avajais- ja päättäjaisjuhlat.

VII. OMATOIMISUUS

Opetuksessa kiinnitettiin suurta huomiota oppilaiden omatoimisuuteen. Oppilaat saivat valmistaa erityistehtäviä monissa aineissa, esim. alustusesitelmiä. Tilaisuuden aloitekykyiseen ja itsenäiseen toimintaan tarjosi opiston toverikunta, johon kuuluivat kaikki opistoon kirjoittautuneet. Toverikunta järjesti kokouksia, keskustelutilaisuuksia, opintoretkiä, juhlia ja matkoja. Toverikunnan jäsenmaksu oli jokaiselta oppilaalta 100 mk.

VIII. LOMATOIMINTA

Varsinaisen lukuvuoden päätyttyä opisto toimi vielä rajoitetussa muodossa. Huhti- ja toukokuussa järjestettiin kokoontumisia opistotalossa, retkeilyjä sekä huviretkiä. Kesäkuukausina, heinä- elokuussa, kaikki toiminta oli keskitetty Tarvon saarella sijaitsevaan Altorp-kesämajaan. Toukokuussa vierailtiin Steiner-koulussa ja Tuomarinkylän museossa. Lisäksi tekivät taidehistorian kurssin osanottajat linja-automatkan Hattulan kirkkoon. Ruotsinkielisten työväenopistojen kesäkokous pidettiin Tammissaarella 9.—11. 7.

IX. OPINTOMAKSUT

Kaikki opistoon kirjoittautuneet suorittivat sisäänkirjoitusmaksuna 200 mk, mistä puolet tuli toverikunnan osalle jäsenmaksuna. Paitsi suomen ja ruotsin kielen kurseista, maksettiin muista kielikurseista lisäksi 300 mk. Yksikään oppilas ei pyytänyt maksuista vapautusta.

X. APURAHAT

Niistä varoista, jotka kaupunki oli asettanut johtokunnan käytettäväksi, myönnettiin kahdelle oppilaalle 40 000 mk:n suuruisen apuraha, toinen ulkomaisia kieliopintoja varten ja toinen opintojen jatkamiseksi ruotsinkielisessä yhteiskunnallisessa korkeakoulussa. Lisäksi myönnettiin kuudelle oppilaalle 4 000 mk:n apuraha ruotsinkielisten työväenopistojen Tammissaarella vietettyyn kesäkokoukseen osallistumista varten.

XI. OPPILAAT

Opistoon oli kirjoittautunut kertomusvuonna yhteensä 4 672 oppilasta, joiden jakaantuminen sukupuolen, iän, syntymäpaikan, koulusivistyksen ja ammatin mukaan ilmenee seuraavista asetelmista.

Oppilaat sukupuolen, iän, syntymäpaikan, koulusivistyksen ja ammatin mukaan
Students according to sex, age, place of birth, school education and profession

Sukupuoli • Sex		Opintopiirit Study circles	Luennot Lectures	Summa Total		
Miehiä (Male)		850	63	913		
Naisia (Female)		3 322	437	3 759		
Summa (Total)		4 172	500	4 672		
Ikä • Age						
16—17 vuotta (years)		467	—	467		
18—20 » »		465	—	465		
21—29 » »		756	3	759		
30—49 » »		1 030	8	1 038		
50— » »		1 454	489	1 943		
Summa (Total)		4 172	500	4 672		
Syntymäpaikka • Place of birth						
Helsinki		2 071	215	2 286		
Muu paikkakunta (Elsewhere)		2 101	285	2 386		
Summa (Total)		4 172	500	4 672		
Koulusivistys • School education						
Kansakoulu (Public elementary school)		635	162	797		
Oppikoulu (Secondary school)		2 049	226	2 275		
Ammattikoulu (Vocational school)		208	7	215		
Kansanopisto (Folk high school)		77	7	84		
Seminaari (Teachers' training institute)		31	17	48		
Ylioppilastutkinto (Matriculation examination)		760	64	824		
Akateeminen loppututkinto (University degree)		412	17	429		
Summa (Total)		4 172	500	4 672		
Ammatti • Profession						
		Opintopiirit Study circles	Luennot Lectures		Summa Total	
		Miehiä Naisia	Miehiä Naisia	Miehiä Naisia	Miehiä Naisia	Miehiä Naisia
		Male Female	Male Female	Male Female	Male Female	Male Female
Virkamiehiä, vapaiden ammattien harjoittajia (Officials, professionals etc.)		547 1 346	37 79	584 1 425		
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia (Independent businessmen)	..	16 12	— —	16 12		
Konttoristeja, liikeapulaisia, työnjohtajia (Office clerks, shop assistants, foremen)		81 701	6 116	87 817		
Teollisuus- ja ammattityöntekijöitä (Factory workers, skilled workers)		95 27	11 19	106 46		
Muita työntekijöitä (Other workers)		14 10	— —	14 10		
Muita toimihenkilöitä (Other functionaries)		12 88	— —	12 88		
Kotiapulaisia (Domestic servants)		— 27	— —	— 27		
Muun ammatin omaavia, perheenemäntiä (Other economically active persons, housewives)		— 819	9 223	9 1 042		
Vailla erikoista tai tunnettua ammattia (Persons with no special or known profession)		85 292	— —	85 292		
Summa (Total)		850 3 322	63 437	913 3 759		

XII. OPISTON TALOUS

Menot ja tulot kalenterivuonna 1961

Income and expenditure during the calendar year 1961

Menot • Expenditure

	Mk • Marks
Palkat ja palkkiot (<i>Salaries and other remuneration</i>)	¹⁾ 14 091 405
Kansaneläke- ja lapsilisämaksut (<i>Old-age pensions and child allowance fees</i>)	678 260
Kiinteän käyttöomaisuuden korot ja poistot (<i>Interests and depreciation on fixed assets</i>)	16 783 065
Lämpö (<i>Heating</i>)	1 055 554
Valaistus (<i>Lighting</i>)	910 648
Siivoustarvikkeet (<i>House-cleaning supplies</i>)	105 925
Vedenkulutus (<i>Water consumption</i>)	133 470
Puhtaanapito (<i>Cleaning</i>)	68 487
Kaluston hankinta (<i>Acquisition of equipment</i>)	566 919
Kaluston kunnossapito (<i>Maintenance of equipment</i>)	98 574
Kiinteistöjen kunnossapito (<i>Maintenance of buildings</i>)	645 900
Opetusvälineet ja kirjasto (<i>Educational supplies and library</i>)	169 855
Painatus ja sidonta (<i>Printing and binding</i>)	175 753
Tarverahat (<i>Miscellaneous expenses</i>)	774 520
Opintoapurahat (<i>Scholarships</i>)	104 000
Summa (Total)	36 362 335

Tulot • Income

Valtionapu (<i>State grant</i>)	14 264 995
Oppilasmaksut (<i>Students' fees</i>)	1 171 500
Vuokrat (<i>Rents</i>)	2 542 864
Lapsilisämaksujen palautukset (<i>Child allowance fees returned</i>)	434 840
Muut tulot (<i>Other income</i>)	80 000
Summa (Total)	18 494 199

¹⁾ Lisäksi käytettiin 206 050 mk edelliseltä vuodelta siirtyneitä määrärahoja.

II
TAULUSTO
TABELLER
TABLES

1. Oppivelvolliset lapset syyslukukaudella 1962. Läropliktiga barn höstterminen 1962

Children of school age, Autumn term 1962

Lapsia, joita opetettiin Barn, som undervisades i <i>Children instructed in schools etc.</i>	Luetteloi tuja lapsia · Inregistrerade barn <i>Children enrolled in school register</i>								
	Suomenk. luettelossa I finska registret <i>In Finnish register</i>			Ruotsink. luettelossa I svenska registret <i>In Swedish register</i>			Kaikkiaan Samtliga <i>Grand total</i>		
	Pojkia, Gossar <i>Boys</i>	Tyttöjä, Flickor <i>Girls</i>	Summa <i>Total</i>	Pojkia, Gossar <i>Boys</i>	Tyttöjä, Flickor <i>Girls</i>	Summa <i>Total</i>	Pojkia, Gossar <i>Boys</i>	Tyttöjä, Flickor <i>Girls</i>	Summa <i>Total</i>
Helsingin varsinaisessa kansakoulussa · Folk- skola i Helsingfors (<i>Public elementary school</i> <i>in Helsinki</i>)	12 896	12 275	25 171	1 279	1 310	2 589	14 175	13 585	27 760
Helsingin kansalaiskoulussa · Medborgarskola i Helsingfors (<i>Civic school in Helsinki</i>)	2 377	1 981	4 358	127	120	247	2 504	2 101	4 605
Tarkkailu- ja erityislukokilla · Observations- och specialklasser (<i>Classes for emotionally mal-</i> <i>adjusted children and other special classes</i>) ...	209	43	252	39	14	53	248	57	305
Apukoulussa · Hjälpsskola (<i>School for mentally</i> <i>retarded children</i>)	305	251	556	59	40	99	364	291	655
Kansa- tai kansalaiskoulussa muualla · Folk- eller medborgarskola på annan ort (<i>Public</i> <i>elementary schools or civic schools elsewhere</i>)	138	133	271	10	13	23	148	146	294
Valmistavassa koulussa tai muussa vastaa- vassa koulussa · Förberedande eller annan motsvarande skola (<i>Preparatory schools</i>) ...	411	465	876	66	79	145	477	544	1 021
Oppikoulussa · Läroverk (<i>Secondary schools</i>)	8 162	9 203	17 365	1 628	1 770	3 398	9 790	10 973	20 763
Ammattikoulussa tai muussa vastaavassa kou- lussa · Yrkerskola eller annan motsvarande skola (<i>Vocational schools</i>)	115	102	217	22	—	22	137	102	239
Aistivallikoulussa · Skola för fysiskt defekta (<i>School for the blind and the deaf-mutes</i>)	10	6	16	1	3	4	11	9	20
Jossakin muussa koulussa · Annan skola (<i>Other</i> <i>schools</i>)	51	45	96	10	14	24	61	59	120
Lastenhuoltolaitosten kansakoulussa tai koulu- kodissa · Barnavårdsanstalters folkskola el- ler skolhem (<i>Elementary school of child wel-</i> <i>fare institution or juvenile reformatories</i>)	117	47	164	6	1	7	123	48	171
Kotona kansakoulun johtokunnan valvonnan alaisena · Hemmet under folkskoldirektio- nens uppsikt (<i>At home under the control of</i> <i>public elementary school board</i>)	158	115	273	2	1	3	160	116	276
Summa (<i>Total</i>)	24 949	24 666	49 615	3 249	3 365	6 614	28 198	28 031	56 229
Lapsia, jotka eivät nauttineet opetusta Barn, som icke åtnjöt undervisning <i>Children not instructed</i>									
Oppivelvollisuus suoritettu · Läroplikten full- gjord (<i>Compulsory education achieved</i>)	1 402	1 036	2 438	51	50	101	1 453	1 086	2 539
Oppivelvollisuudesta vapautettu · Befriade från läroplikten (<i>Exempted from education</i>)	188	109	297	10	14	24	198	123	321
Oppivelvollisuus laiminlyöty · Läroplikten för- summad (<i>Compulsory education neglected</i>) ...	2	2	4	2	1	3	4	3	7
Summa (<i>Total</i>)	1 592	1 147	2 739	63	65	128	1 655	1 212	2 867
Kaikkiaan · Samtliga (<i>Grand total</i>)	26 541	25 813	52 354	3 312	3 430	6 742	29 853	29 243	59 096

Muist.: Tiedot koskevat lapsia, jotka kalenterivuoden 1962 aikana täyttivät vähintään 7, enintään 15 vuotta.
Anm.: Siffrorna avser barn, som under kalenderåret 1962 fyllde minst 7, högst 15 år.

2. Kaupungin ylläpitämien opetuslaitosten oppilaat syyslukukaudella 1962
Elever i av staden upprätthållna undervisningsanstalter höstterminen 1962

Pupils in municipal schools, Autumn term 1962

Opetuslaitokset · Undervisningsanstalter <i>Municipal schools</i>	Sukupuoli · Kön <i>Sex</i>		Äidinkieli · Modersmål <i>Native language</i>			Summa <i>Total</i>
	M	N Kv F	Suomi Finska Finnish	Ruotsi Svenska Swedish	Muu kieli Andra språk Other	
Lastentarhat · Barnträdgårdarna (<i>Kindergartens</i>)	2 961	2 952	5 082	816	15	5 913
Sedmigradskyn pientenlastenkoulut ja Marian turvakoti · Sedmigradsky nursery schools and Maria asylum)	98	98	24	165	7	196
Lastenhuoltolaitosten kansakoulut · Barnavårdsanstalternas folkskolor (<i>Schools within child welfare institutions</i>)	97	40	133	4	—	137
Suomenkieliset kansakoulut · Finska folkskolor (<i>Finnish public elementary schools</i>)	15 806	14 535	30 170	141	30	30 341
Ruotsinkieliset kansakoulut · Svenska folkskolor (<i>Swedish public elementary schools</i>)	1 514	1 481	145	2 838	12	2 995
Teknillinen ammattikoulu · Tekniska yrkesskolan (<i>School for Technical Trades</i>)	1 676	—	1 531	145	—	1 676
Talous- ja ompelualan ammattikoulu · Yrkesskolan för hus- hålls- och sömnadsfacket (<i>School for Catering and Needle- work</i>)	—	333	305	27	1	333
Kirjapainokoulu · Boktryckeriskolan (<i>Printers' school</i>) ...	220	21	202	37	2	241
Kähertäjäkoulu · Frisörskolan (<i>Hairdressing school</i>)	6	199	191	14	—	205
Vaatturiammattikoulu · Skräddaryrkesskolan (<i>Tailors' trade school</i>)	15	14	29	—	—	29
Laboratoriokoulu · Laboratorieskolan (<i>Laboratory school</i>)	9	36	41	4	—	45
Summa (<i>Total</i>)	22 402	19 709	37 853	4 191	67	42 111
%	53.2	46.8	89.9	10.0	0.1	100.0
Suomenkielinen työväenopisto · Finska arbetarinstitutet (<i>Finnish workers' institute</i>)	2 113	5 253	..	..	..	7 366
Ruotsinkielinen työväenopisto · Svenska arbetarinstitutet (<i>Swedish workers' institute</i>)	1 054	3 761	..	..	..	4 815
Summa (<i>Total</i>)	3 167	9 014	..	..	..	12 181
%	26.0	74.0	..	..	..	100.0

3. Eri lastentarhain oppilasmäärä lokakuun 1 p:nä sekä toiminta- ja läsnäolopäivien luku määrä kalenterivuonna 1962

Elevantalet i de olika barnträdgårdarna den 1 oktober samt arbets- och närvarodagar under kalenderåret 1962

Number of pupils at the kindergartens 1st October as well as the number of working days and day of presence during the calendar year 1962

Laitokset ¹⁾ Anstalter ¹⁾ <i>Institutions</i>	Oppilaita lokakuun 1 p:nä Elever den 1 oktober <i>Pupils 1st October</i>					Toimintapäiviä v. 1962 Arbetsdagar år 1962 <i>Working days in 1962</i>					Läsnäolopäiviä v. 1962 Närvarodagar år 1962 <i>Days of presence in 1962</i>
	Kokopäiväosastot Heldagsavdelningar <i>Whole day sections</i>	Puolipäiväosastot Halvdagsavdelningar <i>Half day sections</i>	Koululasten päiväkodit Daghem för skolbarn <i>Day homes for school children</i>	Lastenseimet Barnkrubbor <i>Day nurseries</i>	Summa <i>Total</i>	Kokopäiväosastot Heldagsavdelningar <i>Whole day sections</i>		Puolipäiväosastot Halvdagsavdelningar <i>Half day sections</i>	Koululasten päiväkodit Daghem för skolbarn <i>Day homes for school children</i>	Lastenseimet Barnkrubbor <i>Day nurseries</i>	
						Summa <i>Total</i>	siitä toimintapäiviä loma-aikana • därav arbetsdagar under ferierna • of which workdays during time of vacation				
Kaksikieliset • Tvåspråkiga (<i>Bilingual</i>).....	75	329	—	—	404	721	70	983	—	—	68 403
Katajanokka • Skatudden	25	50	—	—	75	217	—	204	—	—	12 891
Kotkankallio • Örnklippan	—	104	—	—	104	36	36	203	—	—	17 345
Malva	—	73	—	—	73	—	—	204	—	—	11 965
Marjala • Majgård	25	52	—	—	77	234	17	204	—	—	14 864
Pitäjänmäki • Sockenbacka	25	50	—	—	75	234	17	168	—	—	11 338
Suomenkieliset • Finska (<i>Finnish</i>)	1 244	2 769	191	615	4 819	12 152	1 288	10 342	1 408	6 343	898 781
Ahtola	—	—	38	—	38	—	—	—	217	—	5 703
Alku	25	100	—	—	125	234	17	204	—	—	22 198
Alppimaja	25	72	—	—	97	234	17	204	—	—	17 268
Annala	25	50	—	—	75	217	—	204	—	—	12 757
Ebeneserkoti, suomenkiel. osasto ²⁾ • finska avd. ³⁾	—	—	—	—	—	189	—	146	116	295	28 452
Haaga	25	25	—	—	50	237	17	204	—	—	7 933
Hakaniemi	25	25	—	25	75	217	—	204	—	270	13 370
Hermanni	—	—	—	36	36	—	—	—	—	296	7 769
Herttoniemi	25	75	—	36	136	256	36	205	—	296	26 012
Kaarela	25	—	—	—	25	234	17	—	—	—	4 672
Kaartintorppa.....	25	100	—	—	125	293	76	203	—	—	21 579
Kaleva	25	50	—	—	75	217	—	204	—	—	12 813
Kallio	26	51	—	—	77	217	—	204	—	—	13 057
Kalliorinne	25	50	—	—	75	220	—	203	—	—	12 615
Kanerva	25	51	—	25	101	220	—	204	—	296	19 323
Kannelmäki	25	52	—	32	109	276	56	203	—	296	21 587
Koskela	25	25	—	—	50	234	17	203	—	—	8 805
Kotikallio	40	60	19	—	119	296	76	204	205	—	21 980
Kotivara	—	—	41	—	41	—	—	—	217	—	8 110
Kyllikki	—	—	—	21	21	—	—	—	—	270	4 254
Käpylinna	25	50	—	32	107	293	76	204	—	296	20 959
Leppäkerttu	25	25	—	—	50	234	17	205	—	—	8 881
Leppäsuu	25	51	—	40	116	296	76	204	—	296	22 468
Maunula	25	100	—	37	162	296	76	204	—	296	32 218
Meripirtti.....	45	50	—	30	125	237	17	204	—	298	23 081
Myllykallio	22	28	—	—	50	217	—	205	—	—	8 253
Männistö	25	78	—	—	103	217	—	203	—	—	17 852
Onnela	25	75	—	—	100	217	—	204	—	—	16 851

¹⁾ Lastenseimissä ei ollut kielijakoa; lastentarhainsijainti kaupunginosittain ilmenee sivulla 3. — ²⁾ Ei ollut toiminnassa 1. 10.; toiminta- ja läsnäolopäiviä kevätlukukaudella; ³⁾ I barnkrubborna förekom ingen språkgruppering; barnträdgårdarnas adress och stadsdel framgår på s. 3. ³⁾ Icke i verksamhet 1. 10.; verksamhets- och närvarodagar under vårterminen.

Laitokset ¹⁾ Anstalter ¹⁾ Institutions	Oppilaita lokakuun 1 p:nä Elever den 1 oktober Pupils 1st October					Toimintapäiviä v. 1962 Arbetsdagar år 1962 Working days in 1962					Läsnäolopäiviä v. 1962 Närvarodagar år 1962 Days of presence in 1962
	Kokopäiväosastot Heldagsavdelningar Whole day sections	Puolipäiväosastot Halvdagsavdelningar Half day sections	Koululasten päiväkodit Daghem för skolbarn Day homes for school children	Lastenscimet Barnkrubbor Day nurseries	Summa Total	Kokopäiväosastot Heldagsavdelningar Whole day sections		Puolipäiväosastot Halvdagsavdelningar Half day sections	Koululasten päiväkodit Daghem för skolbarn Day homes for school children	Lastenscimet Barnkrubbor Day nurseries	Puoli- ja kokopäiväosastot, päiväkodit ja semetit Halv- och heldagsavdelningar, daghem och barnkrubbor Half and whole day sections, day homes and day nurseries
						Summa Total	siitä toimintapäiviä loma-aiikana - därav arbetsdagar under ferierna - of which workdays during time of vacation				
Oulunkylä	26	50	—	—	76	253	36	204	—	—	12 283
Pakila	25	50	—	—	75	253	36	204	—	—	13 777
Pasila	25	27	—	—	52	217	—	204	—	—	9 906
Pienola	25	51	—	—	76	217	—	204	—	—	13 914
Pihlaja	25	75	—	30	130	293	76	204	—	296	24 602
Pirkkola	—	51	—	—	51	—	—	204	—	—	8 523
Pukinmäki	25	26	—	—	51	237	17	203	—	—	8 894
Päijänne	25	75	—	16	116	237	17	204	—	237	20 314
Päiväpirtti	25	100	—	—	125	293	76	204	—	—	22 418
Päivärinne	—	—	—	31	31	—	—	—	—	296	7 797
Päivölä	22	75	—	—	97	293	76	204	—	—	18 061
Pääskylä	25	50	—	—	75	293	76	204	—	—	12 485
Rauhala	25	75	—	—	100	217	—	204	—	—	16 810
Ruoholahti	25	49	—	—	74	217	—	204	—	—	12 367
Ruskeasuo	26	75	—	30	131	234	17	204	—	296	23 863
Santahamina	—	50	—	—	50	—	—	203	—	—	7 694
Sirkkula	25	50	—	17	92	256	36	204	—	237	16 759
Suomenlinna	—	77	—	—	77	—	—	204	—	—	11 541
Tapanila	25	—	—	—	25	254	34	—	—	—	4 917
Tapiola	25	50	—	—	75	217	—	204	—	—	12 997
Taru	—	—	—	30	30	—	—	—	—	296	7 313
Terhi	24	26	—	—	50	234	17	204	—	—	8 823
Toimela	—	—	34	—	34	—	—	—	216	—	6 014
Toipeluksen lastentarha	25	50	—	30	105	234	17	204	—	296	19 174
Touhula	25	50	—	—	75	217	—	204	—	—	12 949
Toukola	—	—	—	31	31	—	—	—	—	296	7 105
Tukholman päiväkotit	—	—	28	40	68	—	—	—	220	296	13 431
Valkama	29	71	—	—	100	293	76	205	—	—	19 253
Vallilan lastentarha	25	50	—	—	75	217	—	204	—	—	13 064
Vallilan lastenseimi	—	—	—	16	16	—	—	—	—	296	4 145
Vanamo	13	5	—	—	18	237	17	204	—	—	3 605
Vartiokylä	25	77	—	30	132	273	56	204	—	296	22 183
Virkkula	25	50	—	—	75	217	—	204	—	—	12 646
Vironniemi	21	41	—	—	62	234	17	204	—	—	10 556
Vuokko	25	50	—	—	75	217	—	203	—	—	12 141
Väinölä	—	—	31	—	31	—	—	—	217	—	5 637
Ruotsinkieliset • Svenska (Swedish)	210	465	—	15	690	1 721	51	1 832	—	296	117 547
Barnabo	24	49	—	—	73	218	—	204	—	—	11 528
Bertha-Maria hemmet	37	125	—	—	162	237	17	203	—	—	26 832
Ebeneserhemmet, ruotsin- kiel.os. • svenska avd.	25	23	—	—	48	220	—	201	—	—	10 156
Elka	—	50	—	15	65	—	—	204	—	296	11 831
Fylgia	24	47	—	—	71	234	17	204	—	—	12 206
Hemgård	25	25	—	—	50	157	17	204	—	—	8 893
Solhem	25	50	—	—	75	220	—	204	—	—	13 026
Solhälla	24	50	—	—	74	218	—	204	—	—	11 088
Tomtebo	26	46	—	—	72	217	—	204	—	—	11 987
Summa (Total)	1 529	3 563	191	630	5 913	14 594	1 409	13 157	1 408	6 639	1 084 731

¹⁾ Ks. alaviittaa s. 4* — ¹⁾ Se noten på s. 4*.

4. Lastentarhojen oppilaat sukupuolen, äidinkielen ja iän sekä perheenpään sosiaaliryhmän mukaan syksyllä 1962
Elever i barnträdgårdarna efter kön, modersmål och ålder samt familjeföreståndarens socialgrupp hösten 1962

Pupils in kindergartens grouped according to sex, language and age, as well as to the social status of the head of the family, Autumn 1962

Osasto ja opetuskieli Avdelning och undervisningsspråk Section and language of instruction	Koko oppilasmäärä Hela elevantalet Total number of pupils	Sukupuoli Kön · Sex		Ikä · Ålder · Age								Äidinkieli Modersmål Native language			Perheenpään sosiaaliryhmä Familjeföreståndarens socialgrupp Social status of the head of the family		
		Poikia · Gossar Boys	Tyttöjä · Flickor Girls	— 1	2	3	4	5	6	7	8—	Suomi · Finska Finnish	Ruotsi · Svenska Swedish	Muu kieli · Andra språk Other	I	II + III	IV
vuotta år years																	
Oppilaita lokakuun 1 p:nä · Elever den 1 oktober · Pupils 1st October																	
Lastentarhat · Barnträd- gårdar (Kindergartens)	5 092	2 504	2 588	—	—	384	1 019	1 758	1 911	20	—	4 298	780	14	942	3 284	866
Kaksikieliset · Tvåspråki- ga (Bilingual)	404	200	204	—	—	14	59	134	194	3	—	284	115	5	164	160	80
Suomenkieliset · Finska (Finnish)	4 013	1 982	2 031	—	—	302	798	1 396	1 502	15	—	3 955	52	6	593	2 703	717
Ruotsinkieliset · Svenska (Swedish)	675	322	353	—	—	68	162	228	215	2	—	59	613	3	185	421	69
Koululasten päiväkodit ¹⁾ Daghem för skolbarn ¹⁾ (Day homes for school children)	191	104	87	—	—	—	—	—	16	63	112	182	9	—	1	128	62
Lastenseimet · Barnkrub- bor (Day nurseries) ...	630	353	277	283	224	122	1	—	—	—	—	602	27	1	3	354	273
Kaikki laitokset · Samt- liga anstalter (All institutions)	5 913	2 961	2 952	283	224	506	1 020	1 758	1 927	83	112	5 082	816	15	946	3 766	1 201

¹⁾ Ebeneserkodin kaksikielinen koululasten päiväkotii ei ollut toiminnassa. — ²⁾ Ebeneserhemmetts tvåspråkiga daghem för skolbarn var icke i verksamhet.

5. Sedmigradskyn pientenlastenkoulut ja Marian turvakoti syksyllä 1962
Sedmigradskys småbarnsskolor och Marias asyl hösten 1962
Sedmigradsky nursery schools and Maria asylum, Autumn 1962

Laitokset Anstalter Schools	Suku- puoli Kön Sex		Äidinkieli Modersmål Native language			Henki- kirj. paikka Mantals- skr.ort Domicile		Oppilaat, jotka kalenteri- vuonna 1962 täyttivät Elever, som under kalen- derår 1962 fylde Pupils having reached in 1962 the age of						Perheenpään sosiaaliryhmä Familjeföreståndarens socialgrupp Social status of the head of the family				Summa · Total
	Poikia · Gossar Boys	Tytöitä · Flickor Girls	Suomi · Finska Finnish	Ruotsi · Svenska Swedish	Muu kieli · Andra språk Other	Helsinki · Helsingfors	Muualla · Andra orter Elsewhere	2	3	4	5	6	I	II	III	IV		
								vuotta år years										
								Oppilaita lokakuun 1 p:nä · Elever den 1 oktober · Pupils 1st October										
Sedmigradskyn koulu I Sedmigradskys skola I	23	27	3	45	2	50	—	—	7	7	18	18	24	26	—	—	50	
Sedmigradskyn koulu II Sedmigradskys skola II	12	12	8	14	2	24	—	—	5	6	6	7	8	5	10	1	24	
Marian turvakoti Marias asyl	23	24	10	34	3	47	—	1	5	13	13	15	34	7	4	2	47	
Porintien pientenlasten- koulu Björneborgsvägens små- barnsskola	12	13	1	24	—	25	—	—	—	—	11	14	19	4	2	—	25	
Vanhaistentien pienten- lastenkoulu Gamlasvägens småbarns- skola	12	13	—	25	—	25	—	—	—	2	11	12	15	7	3	—	25	
Vartiokylän pientenlasten- koulu Botby småbarnsskola ...	16	9	2	23	—	25	—	—	—	—	14	11	11	8	5	1	25	
Summa (Total)	98	98	24	165	7	196	—	1	17	28	73	77	111	57	24	4	196	

6. Suomenkielisten kansakoulujen oppilaat, luokat ja opettajat syyslukukaudella 1962
Elever, klasser och lärare i de finska folkskolorna höstterminen 1962

Pupils, classes and teachers of the Finnish public elementary schools, Autumn term 1962

Koulut Skolor Schools	Oppilaita • Elever • Pupils 20. 10. 1962										Luokkia ¹⁾ • Klasser ²⁾ Classes	Opettajia Lärare Teachers	
	Sekaluokilla I—II I samklasserna I—II In coeducational cl. I—II	Luokat III—VI Klasserna III—VI Classes III—VI			Kansalaiskoulu Medborgarskola Civic school			Apukoulu ¹⁾ I hjälpskola ¹⁾	Tarkkain- ja erityisluokilla ¹⁾ I observations- och specialklasser ¹⁾	Summa Total		Summa Total	Näistä vakinaisia • Av dessa ordinarie Of these ordinary
		Poikaluokilla I poikaklasser In boys' classes	Tytöluokilla I flickklasser In girls' classes	Sekaluokilla I samklasser In coeducational cl.	Poikaluokilla I poikaklasser In boys' classes	Tytöluokilla I flickklasser In girls' classes	Sekaluokilla I samklasser In coeducational cl.						
Kantakaupunki • Stads kärnan • Inner city													
Aleksis Kiven koulu	410	313	255	74	432	196	—	—	—	1 680	49	58	51
Alppila	—	—	122	—	—	131	—	—	—	253	8	11	11
Eläintarha	232	102	102	105	—	34	—	—	—	575	17	20	19
Isosaari	5	—	—	10	—	—	—	—	—	15	1	2	1
Kaisaniemi	88	139	106	98	—	68	—	—	19	518	17	20	19
Kallio	453	350	241	—	102	65	—	—	—	1 211	36	42	39
Katajanokka	77	—	—	69	—	—	—	—	—	146	5	5	5
Käpylä	437	290	281	107	—	96	—	29	—	1 240	38	44	42
Lapinlahdenk. 10	285	218	210	33	55	56	—	—	19	876	29	35	31
Lapinlahdenk. 6	—	—	—	—	129	—	—	—	93	222	15	18	14
Meilahti	347	278	244	35	134	—	—	—	—	1 038	31	35	34
Mäkelä	231	288	276	—	388	265	—	75	46	1 569	54	68	61
Oikokatu	168	—	41	—	—	—	—	—	—	209	6	6	6
Porthaninkatu	—	—	—	—	—	—	—	71	—	71	6	9	7
Snellmanin koulu	308	211	185	65	—	—	—	49	—	818	28	31	31
Suomenlinna	60	—	—	90	—	—	—	—	—	150	5	5	5
Taivallahti	317	203	173	105	337	358	—	—	38	1 531	49	59	52
Tehtaankatu	308	162	163	35	—	—	—	—	—	668	21	22	21
Toukola	178	—	—	—	—	—	—	—	—	178	6	6	6
Työväenopisto	61	—	—	101	26	—	—	87	16	291	15	17	14
Töölö	324	171	164	95	—	—	—	—	—	754	23	23	23
Vallila	290	253	229	72	—	—	—	—	—	844	24	26	23
Vallisaari	5	2	3	—	—	—	—	—	—	10	1	2	—
Summa (Total)	4 584	2 980	2 795	1 094	1 603	1 269	—	311	231	14 867	484	564	515
Esikaupungit • Förstäderna • Suburbs													
Haaga	249	62	64	67	—	—	—	8	—	450	15	16	16
Herttoniemi	335	222	221	103	—	—	—	32	19	932	30	32	31
Kaarela	36	—	—	—	—	—	—	—	—	36	1	1	1
Kannelmäki	309	151	137	143	—	—	—	—	—	740	22	23	20
Kulosaari	122	77	70	—	—	—	—	—	—	269	8	8	6
Malmin eteläinen	127	—	—	69	—	—	—	53	—	249	10	11	8
Malmin kansalais- koulu	—	—	—	—	227	173	28	—	—	428	15	21	8
Malmin pohjoinen	167	105	99	39	—	—	—	—	—	410	12	13	11
Maunula	572	432	440	—	—	—	—	63	—	1 507	47	51	46
Mellunkylä	71	—	—	91	—	—	—	—	—	162	6	6	3

¹⁾ Translation of titles see page 14*. — ²⁾ Tiedot tarkoittavat opettajaluokkia; luokkien lukumäärä luokka-asteittain, ks. s. 27. — ²⁾ Uppgifterna avser lärarklasser; klassernas antal efter klasstadium, se s. 27.

Koulut Skolor Schools	Oppilaita · Elever · Pupils 20. 10. 1962										Luokkia ¹⁾ · Klasser ²⁾ Classes	Opettajia Lärare Teachers	
	Sekaluokilla I—II I samklasserna I—II In coeducational cl. I—II	Luokat III—VI Klasserna III—VI Classes III—VI			Kansalaiskoulu Medborgarskola Civic school			Apukouluissa ¹⁾ I hjälpskola ¹⁾	Tarkkailu- ja erityislukioilla ¹⁾ I observations- och specialklasser ¹⁾	Summa Total		Summa Total	Näistä vakinaisia · Av dessa ordinarie Of these ordinary
		Poikaluokilla I gossklasser In boys' classes	Tyttöluokilla I flickklasser In girls' classes	Sekaluokilla I samklasser In coeducational cl.	Poikaluokilla I gossklasser In boys' classes	Tyttöluokilla I flickklasser In girls' classes	Sekaluokilla I samklasser In coeducational cl.						
Metsola	83	—	—	103	—	—	—	—	—	186	6	6	6
Munkkiniemi	286	284	221	37	34	65	—	—	—	927	27	31	30
Myllykallio	298	258	234	105	—	—	—	13	—	908	28	31	30
Nuottapolku	249	—	—	—	—	—	—	25	—	274	10	10	10
Oulunkylä	132	64	65	67	—	—	—	13	—	341	11	11	10
Pajalahti	198	—	—	—	—	—	—	—	—	198	6	6	6
Pakila	227	137	146	78	—	—	—	—	—	588	17	19	16
Pakilan kansalais- koulu	—	—	—	—	198	214	—	—	—	412	13	19	12
Pitäjänmäki	305	76	77	206	—	—	68	6	—	738	22	24	23
Porolahti	478	288	235	70	264	227	—	—	—	1 562	47	60	40
Puistola	187	68	82	135	—	—	—	15	—	487	16	16	12
Pukinmäki	132	—	—	232	—	—	—	—	—	364	12	12	11
Santahamina	70	—	—	83	—	—	—	—	—	153	5	5	4
Siilitie	406	155	152	—	—	—	—	23	—	736	22	22	20
Tapamila	216	115	70	116	—	—	—	—	—	517	15	16	11
Tolari	571	252	237	70	—	—	—	—	—	1 130	34	37	35
Vartiokylä	391	154	109	116	—	—	—	—	—	770	22	22	15
Summa (Total)	6 217	2 900	2 659	1 930	723	679	96	251	19	15 474	479	529	441
Kalkkiaan · Total- summa (Grand total)	10 801	5 880	5 454	3 024	2 326	1 948	96	562	250	30 341	963	³⁾ 1 093	956

¹⁾ Translation of titles see page 14*. — ²⁾ Tiedot tarkoittavat opettajaluokkia; luokkien lukumäärä luokka-asteittain, ks. s. 27. — ³⁾ Uppgifterna avser lärarklasser; klassernas antal efter klasstadium, se s. 27 — ³⁾ Lisäksi 2 liikunnan- ja 3 koululogopedia, 2 luku- ja kirjoitusneuvolan opettajaa sekä 1 uskonnon tuntiohjaaja. — ³⁾ Därtill 2 instruktörer i fysisk fostran, 3 skollogoped, 2 lärare vid skrivkliniken samt 1 timlärare i religion.

7. Suomenkielisten kansakoulujen hallussa olevat
 Av de finska folkskolorna disponerade
 Premises at the disposal of the Finnish public elementary

Kouluhuoneistot Skollokaler School premises		Opetuksessa käytettyjä huoneita Rum för undervisning Instruction rooms									
		Tavallisia luokahuoneita Vanliga klassrum Ordinary class-rooms	Voimistelusalajeja Gymnastik Gymnastics	Laulusaleja · Sång Singing	Luonnontiet, oppisaleja Naturkunskap Natural science	Veisto- ja käsityöhuoneita Slöjd och handarbeten Woodwork and needlework	Kansalaisk. ammatityösal. Salar för yrkesarbeten 1 medborgarskolan Rooms for vocational in- struct. in the civic school	Piirustussaleja · Teckning Drawing	Talousopetukseen käytettyjä huoneita Rum för hushålls- undervisning Rooms for instruction in domestic science	Muita huoneita Övriga rum Other rooms	
									Opetus- kettliötä Under- visningskök Instruction kitchens	Muita Övriga Others	
Kantakaupungin koulut: Skolor inom Stads- kärnan: Schools in the Inner city											
1	Aleksis Kiven koulu, Porvoonk. 2 Borgåg.	32	2	2	2	3	7	1	1	5	2
2	Alppila, Helsingink. 34 Helsingeg.	4	1	—	—	3	—	—	2	2	1
3	Eläintarha, Savonk. 2 Savolaxg.	15	1	1	1	2	—	—	1	3	—
4	Isosaari · Stora Mjölö	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—
5	Kaisaniemi, Puutarhak. 1 Trädgårdsg.	15	1	1	1	2	—	—	1	3	—
6	Kallio, IV linja 13—15 IV linjen	26	2	1	1	4	1	1	1	2	1
7	Katajanokka, Kruunuvuorenk. 11—13 Kron- bergsg.	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1
8	Käpylä, Väinölänk. 7 Väinöläg.	25	2	1	1	2	—	1	1	4	—
9	Lapinlahdenk. 10 Lappviksg.	16	2	1	1	4	1	—	1	6	7
10	Lapinlahdenk. 6 Lappviksg.	9	1	—	—	—	2	—	—	—	—
11	Meilahti, Jalavatie 6 Almvägen	18	1	1	1	2	1	1	—	—	1
12	Mäkelä, Hattulantie 2 Hattulavägen	34	2	1	2	2	10	1	4	7	7
13	Oikokatu 7 Gengatan	6	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	Snellmanin koulu, Punavuorenk. 8—10 Röd- bergsg.	22	2	1	1	2	—	—	—	—	2
15	Suomenlinna C 9 Sveaborg	5	1	—	—	1	—	—	—	—	—
16	Taivallahti, Et.Hesperiank. 38 Södra Hesperia- g.	30	3	1	2	2	4	1	1	3	5
17	Tehtaank. 15—17 Fabriksg.	17	1	1	1	2	—	—	—	—	—
18	Toukola 3 Majstad	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Työväenopiston koulu, Helsingink. 26 Helsingeg.	15	1	1	1	—	—	1	1	1	—
20	Töölö, Töölönk. 41—45 Töölög.	16	1	1	1	2	—	—	—	—	1
21	Vallila, Hämeentie 80 Tavastvägen	12	1	—	1	2	—	—	—	—	4
22	Vallisaari · Skanslandet	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Apukoulu, Porthanink. 8 Porthansg.	4	1	—	—	1	—	—	1	1	—
24	Summa (Total)	332	27	14	17	37	26	7	15	37	33

huoneistot sekä oppilasmäärä syyslukukaudella 1962
skollokaler samt elevantalet höstterminen 1962
schools and their number of pupils, Autumn term 1962

Muita koulutarkoituksiin käytettyjä huoneita Övriga rum för skoländamål Other school rooms						Muita huoneita Övriga rum Other rooms	Muihin tark. käyt. huoneita Rum för övriga ändamål Rooms for other purposes		Kouluissa huoneita kaikkiaan Totalantalet rum i skolorna Total number of rooms in schools	Oppilaita Elever Pupils		
Opettajahuoneita Lärrum Teachers' rooms	Ruokasaleja Matsalar Dining halls	Juhlasaleja Festsalar Assembly rooms	Terveysten- ja sairaan- hoitoon tark. huoneet Rum för hälso- och sjukvård Rooms for health care	Opetusvälinehuoneita Rum för undervisnings- materiel Rooms for educational equipment	Kerho- ja klubbhuoneita Klubb- och Club rooms		Henkilök. asuinhuoneita Rum för personalen Rooms for the personnel	Muita huoneita Övriga rum Other rooms		Kaikkiaan Samtliga Total	Luokkahuoneita kohden I medeltal per klassrum Per class-room	
4	2	—	4	5	—	5	6	—	83	1 680	52.5	1
3	1	—	2	1	—	—	—	—	20	253	63.3	2
3	2	—	4	1	—	11	4	—	49	575	38.3	3
—	1	—	—	1	—	—	3	—	7	15	15.0	4
5	4	—	2	3	—	8	5	—	51	518	34.5	5
5	2	1	6	2	—	9	4	—	69	1 211	46.6	6
1	1	—	1	—	—	—	—	—	8	146	36.5	7
4	5	—	3	6	4	17	9	—	85	1 240	49.6	8
4	3	—	7	5	—	1	4	—	63	876	54.8	9
2	1	—	—	2	—	—	2	—	19	222	24.7	10
4	2	—	5	1	1	8	6	—	53	1 038	57.7	11
7	6	—	8	12	—	23	10	3	139	1 569	46.1	12
1	1	—	1	—	—	—	—	—	10	209	34.8	13
4	2	—	3	3	—	5	4	—	51	818	37.2	14
1	1	—	1	—	—	—	2	—	12	150	30.0	15
7	4	—	8	3	2	20	9	—	105	1 531	51.0	16
3	1	—	1	1	—	—	6	5	39	668	39.3	17
1	1	—	1	—	—	—	2	—	10	178	35.6	18
2	2	1	2	3	—	—	—	—	31	291	19.4	19
3	2	—	2	3	—	3	6	—	41	754	47.1	20
2	2	—	2	3	—	4	4	—	37	844	70.3	21
—	1	—	—	1	—	1	2	—	7	10	10.0	22
1	1	—	1	1	—	—	2	—	14	71	17.8	23
67	48	2	64	57	7	115	90	8	1 003	14 867	44.8	24

(Jatk. · Forts. · Cont.)

(Jatk. · Forts. · Cont.)

Kouluhuoneistot Skollokaler <i>School premises</i>		Opetuksessa käytettyjä huoneita Rum för undervisning <i>Instruction rooms</i>									
		Tavallisia luokkahuoneita Vanliga klassrum <i>Ordinary class-rooms</i>	Voimisteluhuoneita Gymnastik <i>Gymnastics</i>	Laulusaleja · Sång Sång	Luonnontiet. oppisaleja Naturkunskap <i>Natural science</i>	Veisto- ja käsityöhuoneita Sloyd och handarbeten <i>Woodwork and needlework</i>	Kansalaisk. ammatityösal. Salar för yrkesarbeten i medborgarskolan <i>Rooms for vocational in- struct. in the civic school</i>	Piirustussaleja · Teckning Drawing	Talousopetukseen käytettyjä huoneita Rum för hushålls- undervisning <i>Rooms for instruction in domestic science</i>		Muita huoneita Övriga rum <i>Other rooms</i>
									Opetus- kettiböta Under- visningskök <i>Instruction kitchens</i>	Muita Övriga <i>Others</i>	
Esikaupunkien koulut: Skolor i Förstäder: <i>Schools in the Suburban Area:</i>											
1	Haaga, Steniuksentie 14 Steniusvägen	9	1	—	—	1	—	—	—	—	—
2	Herttoniemi, Ahmatie 1, Hiihtäjätie, Järvvä- gen 1, Skidlöparvägen	24	2	1	1	2	—	—	—	—	2
3	Kaarela, Kalannintie 64 Kalantivägen	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Kannelmäki, Kanneltie 1, Kirjokalliontie 43, Kantelevägen 1, Vackerbergsvägen 43	22	2	1	1	2	—	—	—	—	2
5	Kulosaari, Kulosaarentie 6—8 Brändövägen ...	4	1	—	—	2	—	—	—	—	—
6	Malmin etel., Karviaistie 5 Stickelvägen	5	1	—	—	2	—	—	1	—	2
7	Malmin kansalaisk., Kirkonkyläntie 33, Anianpel- lontie 4, Kyrkobylvägen 33, Anianpeltovägen 4	10	1	—	1	1	3	—	2	3	5
8	Malmin pohj., Kirkonkyläntie 25 Kyrkobylvägen	9	1	—	—	1	—	—	—	—	3
9	Maunula, Haavikkotie 5 Aspungevägen	30	2	1	1	2	—	—	—	—	4
10	Mellunkylä, Naulakalliontie · Spikbergsvägen ...	6	—	—	—	1	—	—	—	—	—
11	Metsola, Yhdyskunnantie 47 Samhällsvägen ...	6	—	—	—	2	—	—	—	—	—
12	Munkkiniemi, Laajalahdentie 32 Bredviksvägen	15	1	1	1	2	1	—	1	2	3
13	Mylykallio, Mylykalliontie 1 Kvarnbergsvägen	19	1	1	1	3	—	—	—	—	3
14	Nuottapolku 11 Notstigen	6	1	—	—	1	—	—	—	—	1
15	Oulunkylä, Teinintie 12 Djäknevägen	13	1	1	1	2	—	—	—	—	—
16	Pajalahti, Tallbergin puistotie 12 Tallbergsallén	6	1	—	—	1	—	—	—	—	—
17	Pakila, Halkosuontie 88 Vedakärrsvägen	18	1	1	1	3	—	1	1	1	—
18	Pakilan kansalaisk., Pakilantie 67 Baggbölevägen	5	—	—	—	—	3	—	1	3	3
19	Pitäjänmäki, Nuolentie 9 Pilvägen	18	1	1	1	3	—	—	1	1	3
20	Porolahti, Roihuvuorentie 2, Satumaanpolku 2, Kasbergsvägen 2, Sagolandsstigen 2	27	2	1	2	2	4	—	2	3	4
21	Puistola, Läksyrinne 4-6 Låxbrinken	9	1	—	—	1	—	—	—	—	—
22	Pukinmäki, Kaartotie · Böldavägen	7	1	—	1	2	—	—	—	—	—
23	Santahamina · Sandhamn	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Siilitie, Hillerikuja 4 Illergränd	16	1	—	—	1	—	—	—	—	2
25	Tapanila, Veljestentie 22-24 Brödravägen	12	1	—	—	1	—	—	—	—	3
26	Tolari, Tolarintie 6 Tolarivägen	17	1	1	1	2	—	—	—	—	3
27	Vartiokylä, Kiviportintie 32 Stenportsvägen ...	20	1	1	1	2	—	—	—	—	—
28	Summa (Total)	338	27	11	14	42	11	1	9	13	43
29	Kaikkiaan · Totalsumma (Grand total)	670	54	25	31	79	37	8	24	50	76

Muita koulutarkoituksiin käytettyjä huoneita Övriga rum för skoländamål Other school rooms						Muita huoneita Övriga rum Other rooms	Muihin tark. käyt. huoneita Rum för övriga ändamål Rooms for other purposes		Kouluissa huoneita kaikkiaan Totalantalet rum i skolorna Total number of rooms in schools	Oppilaita Elever Pupils		
Opettajahuoneita Lärarum Teachers' rooms	Ruokasaleja Matsalar Dining halls	Juhlasaleja Festsalar Assembly rooms	Terveysten- ja sairaan- hoitoon tarv. huoneet Rum för hälso- och sjukvård Rooms for health care	Opetusvälinehuoneita Rum för undervisnings- materiel Rooms for educational equipment	Kerhuhuoneita Klubbrum Club rooms		Henkilök. asuinhuoneita Rum för personalen Rooms for the personnel	Muita huoneita Övriga rum Other rooms		Kaikkiaan Samtliga Total	Luokahuoneita kohden i medeltal per klassrum Per class-room	
3	2	—	1	2	—	4	2	—	25	450	50.0	1
5	2	—	—	2	—	1	7	—	49	932	38.8	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	36	36.0	3
4	3	—	—	4	3	2	8	29	83	740	33.6	4
2	1	—	—	—	—	3	—	—	13	269	67.3	5
1	1	—	—	—	—	—	5	—	18	249	49.8	6
3	4	—	—	—	—	6	4	—	43	428	42.8	7
2	1	—	—	1	—	—	2	—	20	410	45.6	8
7	1	—	2	3	3	—	6	7	69	1 507	50.2	9
2	—	—	—	—	—	2	1	—	12	162	27.0	10
2	1	—	—	1	—	1	—	—	13	186	31.0	11
3	2	—	4	1	—	2	5	—	44	927	61.8	12
3	2	—	3	3	—	14	6	10	69	908	47.8	13
2	1	—	1	—	—	2	2	—	17	274	45.7	14
3	2	—	5	1	—	3	6	1	39	341	26.2	15
3	2	—	—	3	2	3	2	6	29	198	33.0	16
3	2	—	—	1	—	—	6	—	39	588	32.7	17
2	1	—	1	1	—	—	3	—	23	412	82.4	18
3	2	—	1	1	2	—	4	—	42	738	41.0	19
5	6	—	6	5	2	10	5	4	90	1 562	57.9	20
2	2	—	2	1	—	—	3	—	21	487	54.1	21
2	1	—	—	1	1	3	2	—	21	364	52.0	22
1	1	—	1	—	—	—	2	—	10	153	38.3	23
3	2	—	6	1	1	2	2	—	37	736	46.0	24
2	2	—	1	3	—	3	2	5	35	517	43.1	25
3	2	—	7	3	2	3	6	—	51	1 130	66.5	26
4	2	—	—	4	2	5	6	—	48	770	38.5	27
75	48	—	41	42	18	69	97	62	961	15 474	45.8	28
142	96	2	105	99	25	184	187	70	1 964	30 341	45.3	29

8. Suomenkielisten kansakoulujen oppilaiden vaihtuminen lukuvuonna 1961/62

Elefvomsättningen i de finska folkskolorna läsåret 1961/62

Change in the number of pupils at the Finnish public elementary schools, school year 1961/62

Koulut · Skolor · Schools	Luokka · Klass · Class	Oppilasmäärä lukuvuoden alussa Elever vid början av läsåret Number of pupils in the beginning of the school year			Lukuvuoden aikana otettuja Intagna under läsåret Entering during the school year	Lukuvuoden kuluessa eronneita syyn mukaan Avgångna elever under läsåret Pupils having left school during the school year							Oppilasmäärä lukuvuoden päättyessä Elever vid slutet av läsåret Number of pupils at the end of the school year		
		Poikia Gossar Boys	Tyttöjä Flickor Girls	Summa Total		Eroamisen syy · Orsak till avgången · Reason							Poikia Gossar Boys	Tyttöjä Flickor Girls	Summa Total
						Muutto kansakoulusta toiseen Flyttning från en folkskola till en annan · Moved from one public elementary school to another	Muutto toiselle paikkakunnalle Flyttning till annan ort Removal to another place	Siirto lastenhuoltajatoimikseen Övertlyftning till barnavårdsanstalt · Taken to a child welfare institution	Koulunkäynnin keskeyttäminen Skolgången avbruten School attendance discontinued	Muu tai tuntematon syy Annan eller okänd orsak Some other or unknown reason	Summa Total				
Varsinainen kansakoulu · Egentlig folkskola (Public elementary school proper)	I	2 669	2 587	5 256	427	312	113	2	9	45	481	2 631	2 571	5 202	
	II	2 600	2 588	5 188	343	249	76	1	—	3	329	2 600	2 602	5 202	
	III	2 564	2 509	5 073	327	293	76	4	—	1	374	2 519	2 507	5 026	
	IV	2 460	2 269	4 729	200	140	59	3	1	—	203	2 451	2 275	4 726	
	V	1 362	1 226	2 588	152	77	56	4	1	5	143	1 357	1 240	2 597	
	VI	1 139	903	2 042	126	77	27	9	—	2	115	1 140	913	2 053	
Summa (Total)	—	12 794	12 082	24 876	1 575	1 148	407	23	11	56	1 645	12 698	12 108	24 806	
Kansalaiskoulu · Medborgarskola (Civic school)	VII	1 229	1 039	2 268	110	41	21	12	8	3	85	1 232	1 061	2 293	
	VIII	1 342	1 144	2 486	72	27	17	12	11	4	71	1 351	1 136	2 487	
Summa (Total)	—	2 571	2 183	4 754	182	68	38	24	19	7	156	2 583	2 197	4 780	
Apukoulu · Hjälpkola (School for mentally retarded children)	I—VIII	333	245	578	68	20	12	7	8	—	47	344	255	599	
Tarkkailuluokat · Observationsklasser (Classes for emotionally maladjusted children)	I—VIII	153	14	167	43	5	4	14	4	1	28	168	14	182	
Erityisluokat · Specialklasser (Other special classes)	I—VIII	32	27	59	6	2	—	—	—	—	2	33	30	63	
Kalkki koulut · Samtliga skolor (All schools)	—	15 883	14 551	30 434	1 874	1 243	461	68	42	64	1 878	15 826	14 604	30 430	

9. Suomenkielisten kansakoulujen oppilaat työn tuloksen mukaan kevätlukukaudella 1962

Elever i de finska folkskolorna efter arbetsresultat vårterminen 1962

Pupils of the Finnish public elementary schools, grouped according to the working result, Spring term 1962

Koulut Skolor Schools ¹⁾	Luokka · Klass Class	Oppilaita luku- vuoden päätyessä Elever vid slutet av läsåret Number of pupils at the end of the school year		Niistä · Därav · Out of these										Oppilaat, jotka pyrkivät Elever, som sökte inträde i Pupils applying for admission to			
				Päästökirjan saaneita Utdimmitterade Pupils having received the school-leaving certificate		Ylemmälle luokalle siirrettyjä Uppflyttade till högre klass Pupils moved up to the next class				Luokalle jääneitä Kvarstående Pupils not moved up to the next class		oppikoulun läroverk secondary school	ammattikoulun yrkesskola vocational school	kauppakoulun handelskola commercial school	muuhun koulun andra skolor some other school		
		Ehdoitta Utan villkor Uncondition- ally				Ehdollisesti Villkorligt Condition- ally											
		Poikia Gossar Boys	Tyttöjä Flickor Girls	Poikia Gossar Boys	Tyttöjä Flickor Girls	Poikia Gossar Boys	Tyttöjä Flickor Girls	Poikia Gossar Boys	Tyttöjä Flickor Girls	Poikia Gossar Boys	Tyttöjä Flickor Girls					Poikia Gossar Boys	Tyttöjä Flickor Girls
Varsinainen kansakoulu · Egentlig folkskola	I	2 631	2 571	—	—	2 537	2 518	35	22	59	31	—	—	—	—		
	II	2 600	2 602	—	—	2 468	2 516	82	54	50	32	181	—	—	—		
	III	2 519	2 507	—	—	2 342	2 388	115	77	62	42	25	—	—	—		
	IV	2 451	2 275	—	—	2 343	2 200	71	57	37	18	2 959	—	—	—		
	V	1 357	1 240	—	—	1 316	1 229	27	5	14	6	1 022	—	—	1		
	VI	1 140	913	—	—	1 114	906	20	5	6	2	138	28	—	3		
Summa (Total)	—	12 698	12 108	—	—	12 120	11 757	350	220	228	131	4 325	28	—	4		
Kansalaiskoulu · Medborgar- skola	VII	1 232	1 061	²⁾ 7	²⁾ 5	1 100	1 008	85	35	40	13	2	70	—	3		
	VIII	1 351	1 136 ³⁾	1 319 ⁴⁾	1 128	—	—	3	3	29	5	14	725	125	28		
Summa (Total)	—	2 583	2 197	1 326	1 133	1 100	1 008	88	38	69	18	16	795	125	31		
Apukoulu · Hjälpsskola	I—VIII	344	255	51	27	277	223	4	4	12	1	—	12	—	—		
Tarkkailuluokat · Observa- tionsklasser	I—VIII	168	14	9	—	150	14	3	—	6	—	7	1	—	—		
Erityisluokat · Specialklasser	I—VIII	33	30	1	2	29	27	—	—	3	1	—	1	—	—		
Kaikki koulut · Samtliga skolor (All schools)	—	15 826	14 604	1 387	1 162	13 676	13 029	445	262	318	151	4 348	837	125	35		

¹⁾ Translation of titles see page 14*. —

²⁾ Erotodistuksen saaneita. —

³⁾ Näistä 4 erotodistuksen saaneita. —

⁴⁾ S:n 3.

10. Suomenkielisten kansakoulujen oppilaide
Elevernas i de finska folkskolorna
Absences of the pupils in the Finnish public

Koulut • Skolor • Schools ¹⁾		Oppilaat, jotka olivat poissa koulusta Elever, som försummat skolan Pupils having been absent from the school					
		1—6		7—18		19—	
		päivää • dagar • days					
		Poikia Gossar Boys	Tyttöjä Flickor Girls	Poikia Gossar Boys	Tyttöjä Flickor Girls	Poikia Gossar Boys	Tyttöjä Flickor Girls
1	Varsinainen kansakoulu • Egentlig folkskola	6 190	5 952	3 982	3 952	1 082	972
2	luokat I—II klasser	2 401	2 432	1 869	1 797	527	440
3	luokat III—VI klasser	3 789	3 520	2 113	2 155	555	532
4	Kansalaiskoulu • Medborgarskola	1 081	1 070	743	589	355	251
5	Apukoulu • Hjälpkola	133	115	113	74	82	40
6	Tarkkailuluokat • Observationsklasser.....	62	4	54	3	51	5
7	Erityisluokat • Specialklasser.....	15	15	10	9	3	1
8	Summa (Total)	7 481	7 156	4 902	4 627	1 573	1 269

11. Suomenkielisten kansakoulujen oppilaat
Personuppgifter rörande elever i d
Pupils of the Finnish public elementary school

Koulut • Skolor • Schools ¹⁾		Luokka • Klass Class	Koko oppilasmäärä Hela elevantalet Total of pupils	Sukupuoli Kön Sex		Äidinkieli Modersmål Native language			Henkikirj.p. Mantalskr.ort Domicile	
				Poikia • Gossar Boys	Tyttöjä • Flickor Girls	Suomi • Finska Finnish	Ruotsi • Svenska Swedish	Muu kieli • Annat språk Other language	Helsinki • Helsingfors	Muualla • Annan ort Elsewhere
1	Varsinainen kansakoulu • Egentlig folkskola	I	5 573	2 887	2 686	5 539	31	3	5 523	50
2		II	5 228	2 659	2 569	5 187	36	5	5 160	68
3		III	5 143	2 568	2 575	5 114	25	4	5 084	59
4		IV	4 998	2 498	2 500	4 975	18	5	4 945	53
5		V	2 355	1 296	1 059	2 340	11	4	2 324	31
6		VI	1 862	1 006	856	1 855	4	3	1 833	29
7	Summa (Total)	—	25 159	12 914	12 245	25 010	125	24	24 869	290
8	Kansalaiskoulu • Medborgarskola	VII	2 079	1 169	910	2 072	4	3	2 058	21
9		VIII	2 291	1 207	1 084	2 280	8	3	2 250	41
10	Summa (Total)	—	4 370	2 376	1 994	4 352	12	6	4 308	62
11	Apukoulu • Hjälpkola	I—VIII	562	310	252	558	4	—	558	4
12	Tarkkailuluokat • Observationsklasser ...	I—VIII	183	169	14	183	—	—	182	1
13	Erityisluokat • Specialklasser	I—VIII	67	37	30	67	—	—	58	9
14	Kaikki koulut • Samtliga skolor (All schools)	—	30 341	15 806	14 535	30 170	141	30	29 975	366

¹⁾ Translation of titles see page 14*.

Seulusta poissaolot lukuvuonna 1961/62
Frånvaro läsåret 1961/62
Elementary schools, school year 1961/62

Poissaolleita oppilaita yhteensä Totalantal elever, som försummat skolan Total number of absent pupils			Poissaolopäiviä poissaolon syyn mukaan Frånvarodagar efter orsaken till frånvaron Days of absence according to reason of absence						Poissaolopäiviä yhteensä Totalantal frånvarodagar Total number of days of absence		
			Salraus Sjukdom Illness		Muu hyväksytty syy Annan godkänd orsak Some other accepted reason		Ei hyväksytty syy Icke godkänd orsak Reason not accepted				
Polkia Gossar Boys	Tyttöjä Flickor Girls	Summa Total	Polkien För gossar Boys'	Tyttöjen För flickor Girls'	Polkien För gossar Boys'	Tyttöjen För flickor Girls'	Polkien För gossar Boys'	Tyttöjen För flickor Girls'	Polkien För gossar Boys'	Tyttöjen För flickor Girls'	Summa Total
11 254	10 876	22 130	87 042	84 312	3 388	3 104	3 481	815	93 911	88 231	182 142
4 797	4 669	9 466	40 884	38 277	1 256	1 138	647	193	42 787	39 608	82 395
6 457	6 207	12 664	46 158	46 035	2 132	1 966	2 834	622	51 124	48 623	99 747
2 179	1 910	4 089	17 286	15 462	1 734	1 406	5 809	2 038	24 829	18 906	43 735
328	229	557	3 200	2 081	212	234	1 319	195	4 731	2 510	7 241
167	12	179	1 408	234	143	7	1 023	4	2 574	245	2 819
28	25	53	210	148	5	58	17	6	232	212	444
13 956	13 052	27 008	109 146	102 237	5 482	4 809	11 649	3 058	126 277	110 104	236 381

Yhmitettyinä henkilötietojen mukaan 20. 10. 1962
Enskilda folkskolorna 20. 10. 1962
According to their personal data, 20th October 1962

Perheenpään sosiaaliryhmä Familjeföreståndarens socialgrupp Social status of the head of the family				Oppilaiden ikä kalenterivuoden 1962 lopussa Elevernars Ålder vid slutet av kalenderåret 1962 The age of the pupils at the end of the calendar year 1962												
I	II	III	IV	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
				vuotta · år · years												
1 212	1 309	2 443	609	146	5 266	155	6	—	—	—	—	—	—	—	—	1
1 138	1 234	2 286	570	—	142	4 870	205	10	1	—	—	—	—	—	—	2
1 035	1 263	2 250	595	—	—	191	4 614	311	27	—	—	—	—	—	—	3
991	1 139	2 194	674	—	—	—	151	4 500	317	29	1	—	—	—	—	4
110	415	1 334	496	—	—	—	—	58	1 922	341	32	2	—	—	—	5
58	335	1 071	398	—	—	—	—	—	16	1 469	340	36	1	—	—	6
4 544	5 695	11 578	3 342	146	5 408	5 216	4 976	4 879	2 283	1 839	373	38	1	—	—	7
66	374	1 183	456	—	—	—	—	—	—	39	1 535	449	56	—	—	8
57	390	1 374	470	—	—	—	—	—	—	—	61	1 799	413	17	1	9
123	764	2 557	926	—	—	—	—	—	—	39	1 596	2 248	469	17	1	10
22	57	268	215	—	1	22	59	74	78	77	94	92	55	10	—	11
9	35	84	55	—	—	8	18	30	36	39	24	19	9	—	—	12
10	14	31	12	—	8	9	12	9	12	8	6	3	—	—	—	13
4 708	6 565	14 518	4 550	146	5 417	5 255	5 065	4 992	2 409	2 002	2 093	2 400	534	27	1	14

12. Kansakoulujen menot kalenterivuonna 1962

Folkskolornas utgifter kalenderåret 1962

Expenditure of the public elementary schools, calendar year 1962

Menoerät · Utgiftsposter · Items of expenditure	Suomenkieliset koulut Finska skolor Finnish schools	Ruotsinkieliset koulut Svenska skolor Swedish schools	Molemmat koulut ¹⁾ Bägge skolorna ¹⁾ All schools ¹⁾
	Mk · Marks		
Palkat ja palkkiot · Löner och arvoden · (Salaries and other remuneration)	1 445 568 427	200 865 847	1 646 434 274
Nuorisotyö · Ungdomsarbete (Youth work)	2 294 571	204 759	2 499 330
Vapaaehtoinen kerhoto · Frivillig klubbverksamhet · (Voluntary club activity)	3 525 676	535 256	4 060 932
Sosiaaliturvamaksut · Socialskyddsavgifter (Social security and child allowance fees)	77 601 321	10 777 559	88 463 210
Kalusto · Inventarier (Equipment)	26 709 647	4 996 623	31 706 270
Opetusvälineet · Undervisningsmateriel (Educational supplies) ...	3 329 677	495 523	3 825 200
Koulukirjastot · Skolbibliotek (School libraries)	1 869 951	273 955	2 143 906
Oppikirjat · Läroböcker (Textbooks)	23 400 223	3 727 353	27 127 576
Koulutarvikkeet · Skoltillbehör (Educational supplies)	21 128 285	1 933 213	23 061 498
Työaineet · Arbetsmateriel (Working materials)	25 732 253	3 376 193	29 108 446
Kouluateriat · Skolmåltider (Meals)	187 468 276	20 117 177	207 585 453
Vaatetus- ja muut avustukset · Beklädnadshjälp och andra understöd (Assistance for clothing etc.)	5 123 231	341 987	5 465 218
Oppilaiden kesävirkestys · Elevernas sommarrekreation (Summer recreation of the pupils)	42 549 393	4 986 898	47 536 291
Kiinteän käyttöomaisuuden korot ja poistot · Räntor och avskrivningar på fasta anläggningstillgångar (Interests and depreciation on fixed assets)	375 412 600	46 353 550	421 766 150
Huoneistomenot · Lokalutgifter (Expenses for premises)	113 197 668	31 647 944	144 845 612
Vaatteiden pseu · Tvätt (Laundry)	1 478 068	175 924	1 653 992
Painatus ja sidonta · Tryckning och inbindning (Printing and binding)	1 741 245	175 933	1 917 178
Tarverahat · Expenser (Incidental expenses)	4 358 670	747 731	5 106 401
Kuljetuskustannukset · Transportkostnader (Transport expenses)	16 280 894	3 659 179	19 940 073
Opintoapurahat · Studiestipendier (Scholarships)	255 000	21 000	276 000
Oppilaiden voimistelu- ja urheiluharrastusten edistäminen · Främjande av elevernas intresse för gymnastik och sport (Furthering the interest of the pupils in gymnastics and sports)	1 592 922	243 563	1 836 485
Uintiopetus uimahallissa · Simundervisning i simhallen (Instruction in swimming)	8 670 483	1 141 391	9 811 874
Teatterilippuja ja retkeilyavustuksia · Teaterbiljetter samt exkursionsbidrag (Theatre tickets and excursions)	2 014 004	174 750	2 188 754
Alueiden puhtaanapito ja hoito · Renhållning och skötsel av områden (Cleaning and care of grounds)	16 569 791	3 424 087	19 993 878
Rakennusten vuosikorjaukset · Årsreparationer i byggnader (Annual reparations of buildings)	42 507 395	9 471 283	51 978 678
Koulupuutarhatoiminta · Skolträdgårdsverksamhet (School gardening)	..	..	3 473 595
Muille kunnille suoritetut koulumaksut · Skolavgifter till andra kommuner (School fees to other communes)	..	..	527 472

¹⁾ Tähän sisältyvät myös kansakoulujen yhteiset menot. — ¹⁾ Inkl. folkskolornas gemensamma utgifter. —¹⁾ Including common expenditure.

Menoerät · Utgiftsposter · Items of expenditure	Suomenkieliset koulut Einska skolor Finnish schools	Ruotsinkieliset koulut Svenska skolor Swedish schools	Molemmat koulut ¹⁾ Bägge skolorna ¹⁾ All schools ¹⁾
	Mk · Marks		
Opetusfilmiesitykset · Förevisning av undervisningsfilmer (<i>Performances of educational films</i>)	..	..	1 601 040
Opetuselokuvatoiminnan kehittäminen · Utvecklande av undervisningsfilmverksamheten (<i>Development of the use of educational films</i>)	..	..	146 468
Tarkastajaneuvoston menot · Inspektörskollegiets utgifter (<i>Expenditure of the inspectors' board</i>)	..	..	77 400
Osallistuminen pohjoismaisiin urheilujuhliin · Deltagande i nordiska idrottsfester (<i>Participation in Nordic sport festivals</i>) ...	..	..	1 472 715
Muut menot · Övriga utgifter (<i>Other expenditure</i>)	519 825	81 000	600 825
Summa (Total)	2 450 899 496	349 949 678	²⁾ 2 808 232 194

¹⁾ Tähän sisältyvät myös kansakoulujen yhteiset menot. — ¹⁾ Inkl. folkskolornas gemensamma utgifter. —

¹⁾ Including common expenditure. —

²⁾ Lisäksi käytettiin 112 996 596 mk edelliseltä vuodelta siirtyneitä määrärahoja. — ²⁾ Dessutom användes 112 996 596 mk ur reservationsanslag från föregående år. — ²⁾ In addition 112 996 596 marks, available from the previous year, were used.

13. Kaupungin lahjoitusrahastot kansakoulutarkoituksiin kalenterivuonna 1962

Stadens donationsfonder för folkskoländamål kalenderåret 1962

Municipal foundations for public elementary school purposes, calendar year 1962

	Pääoma Kapital Capital 31. 12.	Suoritettuja kor- koja · Utbetalade räntemedel Interests paid
	Mk · Marks	
Rahastot, joiden korkovarat jaettiin: Fonder, vilkas räntemedel utbetalades: <i>Funds the interest of which were paid:</i>		
Kaupunginkassaan · Till stadskassan · (<i>To the City Funds</i>)	188 233	15 369
Kansakoulujen jatkoluokkien talousopetukseen · För undervisning i huslig ekonomi i folkskolornas fortsättningsklasser (<i>For household instruction in civic schools</i>)	156 997	13 760
Taideteosten hankkimiseen · För inköp av konstverk · (<i>To buy works of art</i>)	10 377	—
Töölön kansakoulun musiikkirahastoon · Till Töölö folkskolas musikfond (<i>To the musical fund of Töölö public elementary school</i>)	50 713	4 662
Varattomain kansakoulunoppilaiden ravitsemiseksi ja vaatetukseen · För beklädnad och bespisning av medellösa folkskolelever (<i>To clothe and feed poor pupils</i>)	124 726	10 931
Kansakoulunoppilaiden kesävirikystykseen · För sommarrekreation för folkskolelever (<i>For the summer recreation of pupils</i>)	459 519	40 497
Apurahoina ja palkintoina kansakoulunopilaile · I stipendier och premier åt folkskolelever (<i>As scholarships and rewards to pupils</i>)	2 490 376	192 735
Myötäjäisinä · I hemgiftsbelopp (<i>As dowry</i>)	387 000	—
Myötäjäiskirjojen korkoina · Som räntor å hemgiftsbrev (<i>As interests on dowry</i>)	96 700	1 760
Koulupuutarhojen ylläpitämiseen · För upprätthållande av skolträdgårdar (<i>For maintenance of school gardens</i>)	359 589	29 395
Apurahoina kansakoulunopettajille · I stipendier åt folkskollärare (<i>As scholarships to teachers</i>)	210 026	9 026
Summa (Total)	4 534 256	318 135

14. Ammattiopetuksen kustannukset kalenterivuonna 1962 Kostnaderna för yrkesundervisningen kalenderåret 1962

Expenditure of the vocational school system, calendar year 1962

Menoerat kouluittain · Utgiftsposter efter skolor · Items of expenditure by school	1962
	Mk · Marks
Kaupungin omat koulut · Stadens egna skolor · <i>Municipal schools</i>	531 238 440
Ammattioppilaitosten johtokunta · Direktionen för yrkesundervisningsanstalterna (<i>Vocational school board</i>)	8 860 895
Teknillinen ammattikoulu · Tekniska yrkesskolan (<i>School for technical trades</i>)	374 058 076
Palkat ja palkkiot · Avlöningar och arvoden (<i>Salaries and other remuneration</i>)	210 853 942
Kiinteän käyttöomaisuuden korot ja poistot · Räntor och avskrivningar på fasta anläggningstillgångar (<i>Interests and depreciation on fixed assets</i>)	69 521 700
Huoneistomenot · Utgifter för lokal (<i>Expenses for school premises</i>)	14 056 632
Kalusto, opetus- ja työvälineet · Inventarier, undervisnings- och arbetsmateriel (<i>Equipment and working materials</i>)	41 190 204
Muut menot · Övriga utgifter (<i>Other expenses</i>)	38 435 598
Talous- ja ompelualan ammattikoulu · Yrkesskolan för hushålls- och sömnadsfacket (<i>School for catering and needlework</i>)	102 795 548
Palkat ja palkkiot · Avlöningar och arvoden (<i>Salaries and other remuneration</i>)	61 777 657
Kiinteän käyttöomaisuuden korot ja poistot · Räntor och avskrivningar på fasta anläggningstillgångar (<i>Interests and depreciation on fixed assets</i>)	9 345 900
Huoneistomenot · Utgifter för lokal (<i>Expenses for school premises</i>)	4 193 801
Kalusto, opetus- ja työvälineet · Inventarier, undervisnings- och arbetsmateriel (<i>Equipment and working materials</i>)	22 013 817
Muut menot · Övriga utgifter (<i>Other expenses</i>)	5 464 373
Kirjapainokoulu · Boktryckeriskolan (<i>Printers' school</i>)	12 741 400
Palkat ja palkkiot · Avlöningar och arvoden (<i>Salaries and other remuneration</i>)	8 439 329
Huoneistomenot · Utgifter för lokal (<i>Expenses for school premises</i>)	3 434 830
Kalusto, opetus- ja työvälineet · Inventarier, undervisnings- och arbetsmateriel (<i>Equipment and working materials</i>)	805 589
Muut menot · Övriga utgifter (<i>Other expenses</i>)	61 652
Käihertäjäkoulu · Frisörskolan (<i>Hairdressing school</i>)	11 543 177
Palkat ja palkkiot · Avlöningar och arvoden (<i>Salaries and other remuneration</i>)	6 957 514
Huoneistomenot · Utgifter för lokal (<i>Expenses for school premises</i>)	3 703 664
Kalusto, opetus- ja työvälineet · Inventarier, undervisnings- och arbetsmateriel (<i>Equipment and working materials</i>)	685 457
Muut menot · Övriga utgifter (<i>Other expenses</i>)	196 542
Vaatturiammattikoulu · Skräddaryrkesskolan (<i>Tailors' trade school</i>)	8 049 828
Palkat ja palkkiot · Avlöningar och arvoden (<i>Salaries and other remuneration</i>)	4 175 846
Huoneistomenot · Utgifter för lokal (<i>Expenses for school premises</i>)	1 885 399
Kalusto, opetus- ja työvälineet · Inventarier, undervisnings- och arbetsmateriel (<i>Equipment and working materials</i>)	1 153 350
Muut menot · Övriga utgifter (<i>Other expenses</i>)	835 233
Laboratoriokoulu · Laboratorieskolan (<i>Laboratory school</i>)	13 189 516
Palkat ja palkkiot · Avlöningar och arvoden (<i>Salaries and other remuneration</i>)	7 348 071
Huoneistomenot · Utgifter för lokal (<i>Expenses for school premises</i>)	2 248 306
Kalusto, opetus- ja työvälineet · Inventarier, undervisnings- och arbetsmateriel (<i>Equipment and working materials</i>)	2 551 597
Muut menot · Övriga utgifter (<i>Other expenses</i>)	1 041 542
Kaupungin avustamat erikoisammattikoulut · Av staden understödda specialyrkesskolor (<i>Special vocational schools subsidized by the city</i>)	13 519 150
Taideteollinen Oppilaitos · Konstindustriella Läroverket (<i>Central school of industrial art</i>)	4 802 000
Maalariammattikoulu · Målaryrkesskolan (<i>Painters' school</i>)	2 348 640
Kultaseppäkoulu · Guldsmedskolan (<i>Goldsmiths' school</i>)	2 434 320
Hotelli- ja ravintolakoulu · Hotell- och restaurangskolan (<i>Hotel and restaurant school</i>)	250 000
Ammattienedistämislaitos · Anstalten för yrkenas främjande (<i>Institute for higher craftsmanship</i>)	1 309 000
Suomen kokki- ja stuerttikoulu · Finlands kock- o. stuertskola (<i>School for cooks and stewards</i>)	665 190
Helsingin Leikkueopisto · Helsingfors Tillskärarinstitut (<i>Cutters' school</i>)	630 000
Hammasteknikkokoulu · Tandteknikerskolan (<i>School for dental technicians</i>)	679 200
Silmälasioptikkokoulu · Glasögonoptikerskolan (<i>Optical trade school</i>)	400 800
Kalkkiaa · Totalsumma (Grand total) ¹⁾	544 757 590

¹⁾ Lisäksi käytettiin 9 881 487 mk edelliseltä vuodelta siirtyneitä määrärahoja — ¹⁾ Dessutom användes 9 881 487 mk ur reservationsanslag från föregående år. — ¹⁾ In addition 9 881 487 marks, available from the previous year, were used for salaries.

15. Ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaat, luokat ja opettajat syyslukukaudella 1962
Elever, klasser och lärare i de svenska folkskolorna höstterminen 1962

Pupils, classes and teachers of the Swedish public elementary schools, Autumn term 1962

Koulut · Skolor Schools	Oppilaita · Elever · Pupils 20. 10. 1962										Opettajia Lärare Teachers		
	Sekaluokilla I—II I samklasserna I—II In coeducational cl. I—II	Luokat III—VI Klasserna III—VI Classes III—VI			Kansalaiskoulu Medborgarskola Civic school			Apukoulu(s) ¹⁾ I hjälpskola ¹⁾	Turkallu- ja erityisluokilla ²⁾ I observations- och specialklasser ³⁾	Summa Total	Luokkia ⁴⁾ · Klasser ⁵⁾ Classes	Summa Total	Näistä vakinaisia Av dessa ordinarie Of these ordinary
		Poikaluokilla I poikaklasser In boys' classes	Tyttöluokilla I flickklasser In girls' classes	Sekaluokilla I samklasser In coeducational cl.	Poikaluokilla I poikaklasser In boys' classes	Tyttöluokilla I flickklasser In girls' classes	Sekaluokilla I samklasser In coeducational cl.						
Kantakaupunki · Stadskärnan · Inner city													
Anneg. 30	58	—	—	121	—	60	—	—	22	261	10	9	8
Cygnaeusskolan	163	—	10	168	—	—	—	—	—	341	12	11	11
Kottby	49	—	—	52	—	—	—	—	—	101	4	4	4
Kronohagen	59	—	—	119	—	—	—	—	20	198	9	9	8
Kronohagens K-klasser	—	—	—	—	—	—	—	103	—	103	9	8	8
Topeliuskolan...	145	14	32	130	—	—	—	—	8	329	12	12	11
Vallgård	63	—	—	146	—	—	—	—	—	209	6	6	6
Valgårds med- borgarskola ...	—	—	—	—	129	59	—	—	—	188	7	7	7
Summa (Total)	537	14	42	736	129	119	—	103	50	1 730	69	66	63
Esikaupungit · Förstäderna · Suburbs													
Botby	34	—	—	24	—	—	—	—	—	58	2	4	2
Brändö	62	—	—	66	—	—	—	—	—	128	4	4	4
Drumsö	103	—	—	100	—	—	—	—	—	203	7	7	7
Haga norra	50	—	—	32	—	—	—	—	—	82	3	3	3
Haga södra	37	—	—	21	—	—	—	—	—	58	3	3	3
Hertonäs	31	—	—	54	—	—	—	—	—	85	4	4	3
Illergränd	61	—	—	22	—	—	—	—	—	83	3	3	3
Kärböle	57	—	—	28	—	—	—	—	—	85	3	3	3
Malm	23	—	—	40	—	—	—	—	—	63	3	3	2
Munksnäs	116	—	—	127	—	—	—	—	—	243	8	8	8
Månsas	43	—	—	48	—	—	—	—	—	91	4	4	4
Sockenbacka	19	—	—	14	—	—	—	—	—	33	2	2	2
Staffansby	15	—	—	8	—	—	—	—	—	23	1	1	1
Äggelby	12	—	—	18	—	—	—	—	—	30	2	2	2
Summa (Total)	663	—	—	602	—	—	—	—	—	1 265	49	51	47
Kalkkiaan · Totalsumma (Grand total)	1 200	14	42	1 338	129	119	—	103	50	2 995	118	117	³⁾ 110

¹⁾ Translation of titles see page 24*. — ²⁾ Tiedot tarkoittavat opettajaluokkia; luokkien lukumäärä luokka-asteittain, ks. s. 64. — ³⁾ Uppgifterna avser lärarklasser; klassernas antal efter klasstadium, se s. 64. — ⁴⁾ Lisäksi 2 lii-
kunnanneuvojaa, 1 suullisen esitystaidon neuvoja sekä 23 useassa eri koulussa toimivaa, vakinaista aineopet-
tajaa. — ⁵⁾ Därtill 2 instruktörer i fysisk fostran, 1 instruktör i muntlig framställningskonst samt 23 i flere
skolor tjänstgörande, ordinarie facklärare.

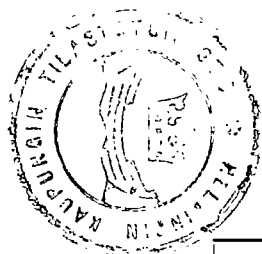
16. Ruotsinkielisten kansakoulujen hallussa olevat huoneistot sekä oppilasmäärä syyslukukaudella 1962

Av de svenska folkskolorna disponerade skollokaler samt elevantalet höstterminen 1962

Premises at the disposal of the Swedish public elementary schools and their number of pupils, Autumn term 1962

Kouluhuoneistot · Skollokaler School premises	Huoneita opetusta varten Rum för undervisning Instruction rooms								Kirjasto- ja kerhuhuoneita Biblioteks- och klubb rum Libraries and club rooms	Muuta huoneita Övriga rum Other rooms	Huoneita kaikkiaan Totalsumma Grand total	Oppilaita Elever Pupils	
	Tavallisia luokahuoneita Vanliga klassrum Ordinary class-rooms	Voimistelusalajeja Gymnastik Gymnastics	Veistohuoneita Utrymme för slöjd Woodwork	Käsityöhuoneita Utrymme för handarbets- undervisning Needlework	Taloustöimen opetushuoneita Hushållsgrömmal Domestic economy	Luonnontiedon luokkia Naturkunnettsklasser Natural science	Muita opetukseen käytettyjä huoneita Övriga rum för undervisning Other instruction rooms	Summa Total				Kaikkiaan Samtliga Total	Luokahuoneetta kohden I medeltal per klassrum Per class-room
Kantakaupungin koulut: Skolor inom Stadskärnan: Schools in the Inner city:													
Annegatan 30 Annankatu	8	1	1	1	1	1	6	19	2	8	29	261	32.0
Cygnæusskolan, Bangatan 8 Ratakatu	11	1	1	1	—	1	5	20	3	16	39	341	31.0
Kottby, Pohjolagatan 45 Pohjolankatu	4	1	1	—	—	—	2	8	1	3	12	101	25.3
Kronohagen, Snellmansgatan 18 Snellmaninkatu	11	1	2	1	—	1	—	16	7	7	30	198	18.0
Kronohagens K-klasser · Kruununhaan apukoulu	8	—	—	—	1	—	1	10	—	1	11	103	12.0
Topeliusskolan, Topeliussgatan 22 Topeliuksenkatu	10	1	1	1	—	1	4	18	3	4	25	329	32.9
Vallgård, Nilsälgatan 3 Nilsänkätu	10	1	1	2	1	1	2	18	2	22	42	209	20.0
Vallgårds medborgarskola, Nilsälg. 3 Nilsänk.....	4	—	—	—	1	—	—	5	2	2	9	188	47.0
Summa (Total)	66	6	7	6	4	5	20	114	20	63	197	1 730	26.2

Kouluhuoneistot · Skollokaler <i>School premises</i>	Huoneita opetusta varten Rum för undervisning <i>Instruction rooms</i>								Kirjasto- ja kerhuoneita Biblioteks- och klubb rum <i>Libraries and club rooms</i>	Muuta huoneita Övriga rum <i>Other rooms</i>	Huoneita kaikkiaan Totalsumma <i>Grand total</i>	Oppilaita Elever <i>Pupils</i>	
	Tavallisia luokkahuoneita Vanliga klassrum <i>Ordinary class-rooms</i>	Voimistelusalajeja Gymnastik <i>Gymnasies</i>	Veistohuoneita Utrymme för slöjd <i>Woodwork</i>	Käsityshuoneita Utrymme för handarbets- undervisning <i>Needlework</i>	Taloustoimen opetushuoneita Hushållsgronomål <i>Domestic economy</i>	Luonnontiedon luokkia Naturkunnettsklasser <i>Natural science</i>	Muita opetukseen käytettyjä huoneita Övriga rum för undervisning <i>Other instruction rooms</i>	Summa <i>Total</i>				Kaikkiaan Samtliga <i>Total</i>	Luokkahuoneita kohden I medeltal per klassrum <i>Per class-room</i>
Esikaupunkien koulut: Skolor i Förstäderna: <i>Schools in the Suburban Area:</i>													
Botby · Vartiokylä	2	—	—	—	—	—	1	3	—	—	3	58	29.0
Brändö · Kulosaari	3	—	—	—	—	—	1	4	—	1	5	128	42.7
Drumsö · Lauttasaari	3	—	—	—	—	—	2	5	—	2	7	203	67.7
Haga norra folkskola · Haagan pohj. koulu	2	—	—	—	—	—	2	4	—	—	4	82	41.0
Haga södra folkskola · Haagan etel. koulu	2	—	—	—	—	—	—	2	—	2	4	58	29.0
Hertonäs · Herttoniemi	3	—	1	—	—	—	1	5	—	2	7	85	28.3
Illergränd · Hillerikuja	2	—	—	—	—	—	2	4	—	—	4	83	41.5
Kärböle · Kaarela	4	—	—	—	—	—	—	4	—	8	12	85	21.3
Malm · Malmi	3	—	—	—	—	—	2	5	—	5	10	63	21.0
Munksnäs · Munkkiniemi	5	1	1	—	—	—	2	9	1	3	13	243	48.6
Månsas · Maunula	3	—	—	—	—	—	—	3	—	2	5	91	30.3
Sockenbacka · Pitäjänmäki	2	—	1	—	—	—	3	6	—	6	12	33	16.5
Staffansby · Tapanila	1	—	—	—	—	—	3	4	—	4	8	23	23.0
Äggelby · Oulunkylä	2	1	—	—	—	—	2	5	—	3	8	30	15.0
Summa (Total)	37	2	3	—	—	—	21	63	1	38	102	1 265	34.2
Kaikkiaan · Totalsumma (Grand total)	103	8	10	6	4	5	41	177	21	101	299	2 995	29.1

17. Ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaiden vaihtuminen lukuvuonna 1961/62

Elevomsättningen i de svenska folkskolorna läsåret 1961/62

Change in the number of pupils at the Swedish public elementary schools, school year 1961/62

Koulut · Skolor · Schools	Luokka · Klass · Class	Oppilasmäärä lukuvuoden alussa Elever vid början av läsåret Number of pupils in the beginning of the school year			Lukuvuoden aikana otettuja Intagna under läsåret Entering during the school year	Lukuvuoden kuluessa eronneita Avgångna elever under läsåret Pupils having left school during the school year							Oppilasmäärä lukuvuoden päättyessä Elever vid slutet av läsåret Number of pupils at the end of the school year			
		Poikia Gossar Boys	Tyttöjä Flickor Girls	Summa Total		Eroamisen syy · Orsak till avgången · Reason							Summa Total	Poikia Gossar Boys	Tyttöjä Flickor Girls	Summa Total
						Muutto koulusta toiseen Flyttin. från en skola till en annan · Moved from one public elementary school to another	Muutto toiselle paikkakunn. Flyttning till annan ort Removal to another place	Siirto lastenhuoltalokseen Överflyttning till barnavårdsanstalt · Taken to a child welfare institution	Koulunkäynnin keskeyttäminen Skolgången avbruten School attendance discontinued	Muu tai tuntematon syy Annan eller okänd orsak Some other or unknown reason	Summa Total					
Varsinainen kansakoulu · Egentlig folkskola (Public elementary school proper)	I	304	293	597	17	14	11	—	2	2	29	297	288	585		
	II	303	334	637	19	11	14	—	1	—	26	297	333	630		
	III	283	281	564	21	15	8	—	—	—	23	277	285	562		
	IV	275	241	516	16	8	5	—	—	—	13	277	242	519		
	V	107	91	198	5	3	5	—	—	—	8	103	92	195		
	VI	86	96	182	8	2	5	1	—	1	9	85	96	181		
Summa (Total)	—	1 358	1 336	2 694	86	53	48	1	3	3	108	1 336	1 336	2 672		
Kansalaiskoulu · Medborgarskola (Civic school)	VII	71	58	129	3	3	—	1	—	2	6	70	56	126		
	VIII	74	71	145	1	2	1	—	1	1	5	70	71	141		
Summa (Total)	—	145	129	274	4	5	1	1	1	3	11	140	127	267		
Apukoulu · Hjälpkola (School for mentally retarded children)	I—VIII	61	53	114	8	—	2	—	1	—	3	66	53	119		
Tarkkailuluokat · Observationsklasser (Classes for emotionally maladjusted children)	I—VIII	12	2	14	15	—	1	1	—	—	2	23	4	27		
Erityisluokat · Specialklasser (Other special classes)	II—VII	21	9	30	6	2	—	—	1	—	3	25	8	33		
Kaikki koulut · Samtliga skolor (All schools)	—	1 597	1 529	3 126	119	60	52	3	6	6	127	1 590	1 528	3 118		

18. Ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaat työn tuloksen mukaan kevätlukukaudella 1962

Elever i de svenska folkskolorna efter arbetsresultat, vårterminen 1962

Pupils of the Swedish public elementary schools, grouped according to the working result, Spring term 1962

Koulut · Skolor · Schools ¹⁾	Luokka · Klass Class	Oppilaita lukuvuoden päätyttyä Elever vid slutet av läsåret Number of pupils at the end of the school year		Niistä · Därav · Out of these										Oppilaat, jotka pyrkivät Elever, som sökte inträde i Pupils applying for admission to			
				Päästökirjan saaneita Utdimmitterade Pupils having received the school- leaving certificate		Ylemmälle luokalle siirrettyjä Uppflyttade till högre klass Pupils moved up to the next class				Luokalle jääneitä Kvarsttäre Pupils not moved up to the next class							
						Ehdoitta Utan villkor Unconditionally		Ehdollisesti Villkorligt Conditionally									
						Poikia Gossar Boys	Tyttöjä Flickor Girls	Poikia Gossar Boys	Tyttöjä Flickor Girls			Poikia Gossar Boys	Tyttöjä Flickor Girls	Poikia Gossar Boys	Tyttöjä Flickor Girls	oppikouluun läroverk secondary school	ammattikouluun yrkesskola vocational school
Varsinainen kansakoulu Egentlig folkskola	{	I	297	288	—	—	290	278	6	7	1	3	—	—	—	—	—
		II	297	333	—	—	280	318	9	8	8	7	—	—	—	—	—
		III	277	285	—	—	247	272	26	8	4	5	80	—	—	—	—
		IV	277	242	—	—	256	227	16	15	5	—	388	—	—	—	—
		V	103	92	—	—	90	80	12	9	1	3	52	—	—	—	—
		VI	85	96	—	—	83	95	1	1	1	—	56	7	—	—	2
Summa (Total)	—	1 336	1 336	—	—	1 246	1 270	70	48	20	18	576	7	—	—	2	
Kansalaiskoulu · Medborgar- skola	{	VII	70	56	²⁾ 3	—	67	51	—	5	—	1	7	—	—	—	
		VIII	70	71	69	71	—	—	—	—	1	—	30	8	—	—	
Summa (Total)	—	140	127	72	71	67	51	—	5	1	—	1	73	8	—	—	
Apukoulu · Hjälpkola	I—VIII	66	53	11	³⁾ 12	55	39	—	—	—	2	—	8	—	—	—	
Tarkkailuluokat · Observat.kl.	I—VIII	23	4	6	—	16	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	
Erityisluokat · Specialklasser	II—VII	25	8	—	—	24	7	—	—	1	1	—	3	1	—	—	
Kaikki koulut · Samtliga skolor (All schools)	—	1 590	1 528	89	83	1 408	1 371	70	53	23	21	577	55	9	2	—	

¹⁾ Translation of titles see page 24*. —

²⁾ Erotodistuksen saaneita. —

³⁾ Näistä 1 erotodistuksen saanut.

19. Ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaiden
Eleverna i de svenska folkskolorna
Absences of the pupils in the Swedish public

Koulut • Skolor • Schools ¹⁾		Oppilaat, jotka olivat poissa koulusta Elever, som försummat skolan Pupils having been absent from school					
		1—6		7—18		19—	
		päivää • dagar • days					
		Poikia Gossar Boys	Tyttöjä Flickor Girls	Poikia Gossar Boys	Tyttöjä Flickor Girls	Poikia Gossar Boys	Tyttöjä Flickor Girls
1	Varsinainen kansakoulu • Egentlig folkskola	603	581	468	455	132	152
2	luokat I—II klasser	246	258	221	227	79	82
3	luokat III—VI klasser	357	323	247	228	53	70
4	Kansalaiskoulu • Medborgarskola	68	51	42	41	20	22
5	Apukoulu • Hjälpsskola	24	18	26	25	8	8
6	Tarkkailuluokat • Observationsklasser	7	—	12	3	3	—
7	Erityisluokat • Specialklasser	9	3	12	2	3	1
8	Summa (Total)	711	653	560	526	166	183

20. Ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaiden
Personuppgifter rörande elever i de
Pupils of the Swedish public elementary schools

Koulut · Skolor · Schools ¹⁾	Luokka · Klass Class	Koko oppilasmäärä Hela elevantalet Total of pupils	Sukupuoli Kön Sex		Äidinkieli Modersmål Native language			Henkikirj. paikka Mantalskrivningsort Domicile	
			Poikia Gossar Boys	Tyttöjä Flickor Girls	Ruotsi Svenska Swedish	Suomi Finska Finnish	Muu kieli Annat språk Other language	Helsinki Helsingfors	Muualla Annan ort Elsewhere
1 Varsinainen kansakoulu · Egentlig	I	603	285	318	574	27	2	599	4
2 folkskola	II	597	306	291	567	27	3	591	6
3	III	622	295	327	596	24	5	620	2
4	IV	479	248	231	442	35	2	474	5
5	V	150	79	71	144	6	—	150	—
6	VI	143	75	68	138	5	—	141	2
7 Summa (Total)	—	2 594	1 288	1 306	2 461	121	12	2 575	19
8 Kansalaiskoulu · Medborgarskola	VII	127	60	67	119	8	—	127	—
9	VIII	121	69	52	115	6	—	117	4
10 Summa (Total)	—	248	129	119	234	14	—	244	4
11 Apukoulu · Hjälpsskola	I—VIII	103	61	42	99	4	—	97	6
12 Tarkkailuluokat · Observationsklasser	II—VIII	20	15	5	19	1	—	19	1
13 Erityisluokat · Specialklasser	I—VIII	30	21	9	25	5	—	29	1
14 Kaikki koulut · Samtliga skolor (All schools)	—	2 995	1 514	1 481	2 838	145	12	2 964	31

¹⁾ Translation of titles see page 24*.

koulusta poissaolot lukuvuonna 1961/62
frånvaro läsåret 1961/62
elementary schools, school year 1961/62

Poissaolleita oppilaita yhteensä Totalantal elever, som försummat skolan Total number of absent pupils			Poissaolopäiviä poissaolon syyn mukaan Frånvarodagar efter orsaken till frånvaron Days of absence according to reason of absence						Poissaolopäiviä yhteensä Totalantal frånvarodagar Total number of days of absence			
Poikia Gossar Boys	Tytöitä Flickor Girls	Summa Total	Sairaus Sjukdom Illness		Muu hyväksytty syy Annat godkänd orsak Some other accepted reason		Ei hyväksytty syy Icke godkänd orsak Reason not accepted		Poikien För gossar Boys	Tytöiden För flickor Girls	Summa Total	
			Poikien För gossar Boys	Tytöiden För flickor Girls	Poikien För gossar Boys	Tytöiden För flickor Girls	Poikien För gossar Boys	Tytöiden För flickor Girls				
1 203	1 188	2 391	10 264	10 577	452	461	194	129	10 910	11 167	22 077	1
546	567	1 113	5 309	5 139	243	199	54	2	5 606	5 340	10 946	2
657	621	1 278	4 955	5 438	209	262	140	127	5 304	5 827	11 131	3
130	114	244	1 035	985	259	148	181	148	1 475	1 281	2 756	4
58	51	109	424	461	74	23	161	149	659	633	1 292	5
22	3	25	169	35	2	3	74	—	245	38	283	6
24	6	30	262	61	3	—	—	—	265	61	326	7
1 437	1 362	2 799	12 154	12 119	790	635	610	426	13 554	13 180	26 734	8

ryhmitettyinä henkilötietojen mukaan 20. 10. 1962
svenska folkskolorna 20. 10. 1962

according to their personal data, 20th October 1962

Perheenpään sosiaaliryhmä Familjeföreståndarens socialgrupp Social status of the head of the family				Oppilaiden ikä kalenterivuoden 1962 lopussa Elevernas ålder vid slutet av kalenderåret 1962 The age of the pupils at the end of the calendar year 1962												
I	II	III	IV	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
				vuotta · år · years												
224	185	168	26	30	562	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
258	146	169	24	—	22	550	24	1	—	—	—	—	—	—	—	
273	147	173	29	—	—	30	557	33	2	—	—	—	—	—	—	
146	134	154	45	—	—	—	18	411	41	9	—	—	—	—	—	
9	33	71	37	—	—	—	—	—	110	36	4	—	—	—	—	
14	29	68	32	—	—	—	—	—	1	93	39	8	2	—	—	
924	674	803	193	30	584	591	599	445	154	138	43	8	2	—	—	
1	20	84	22	—	—	—	—	—	—	2	64	53	8	—	—	
6	28	52	35	—	—	—	—	—	—	—	1	78	34	8	—	
7	48	136	57	—	—	—	—	—	—	2	65	131	42	8	—	
3	15	57	28	—	—	4	4	9	16	12	15	23	14	6	—	
1	3	15	1	—	—	—	3	5	1	1	4	2	4	—	—	
5	8	14	3	—	1	—	4	3	8	4	7	2	—	1	—	
940	748	1 025	282	30	585	595	610	462	179	157	134	166	62	15	—	

21. Ammattikoulujen oppilaat lukuvuonna 1961/62

Pupils of the vocational schools.

Koulut • Skolor • Schools	Oppilaita lukuvuoden alkaessa Elever vid början av läsåret Number of pupils in the beginning of the school year	Oppilaita lukuvuoden päättyessä Elever vid läsårets slut Number of pupils at the end of the school year	Päästötodistuksen saaneita Utdiutnitterade Having received the school-leaving certificate	Vuosisasto Årsklass Class			Sukupuoli Kön Sex		Oppilaat, Elever, Pupils		
				I	II	III	Miehiä • Män Males	Naisia • Kvinnor Females	13	14	
									vuotta •		
Oppilaita lokakuun											
Teknillinen ammattikoulu Tekniska yrkesskolan <i>School for technical trades</i>											
Suomenk.os. • Finska avd. (Finnish section)	1 615	1 498	453	684	538	384	1 606	—	2	139	
Ruotsink.os. • Svenska avd. (Swedish section)	155	152	39	70	52	31	153	—	3	30	
Summa (Total)	1 770	1 650	492	754	590	415	1 759	—	5	169	
Talous- ja ompelualan ammattikoulu Yrkesskolan för hushålls- och sömnads- facket <i>School for catering and needlework</i>											
Suomenk.os. • Finska avd. (Finnish section)	309	295	159	145	124	38	—	307	—	10	
Ruotsink.os. • Svenska avd. (Swedish section)	44	41	12	30	14	—	—	44	—	4	
Summa (Total)	353	336	171	175	138	38	—	351	—	14	
Kirjapainokoulu¹⁾ • Boktryckeriskolan¹⁾ <i>Printers' school¹⁾</i>											
Suomenk.os. • Finska avd. (Finnish section)	188	176	87	89	95	^{a)} 4	175	13	—	—	
Ruotsink.os. • Svenska avd. (Swedish section)	27	26	15	12	15	—	25	2	—	—	
Summa (Total)	215	202	102	101	110	4	200	15	—	—	
Kähertäjäkoulu • Frisörskolan <i>Hairdressing school</i>											
Suomenk.os. • Finska avd. (Finnish section)	201	192	68	71	59	68	4	194	—	—	
Summa (Total)	201	192	68	71	59	68	4	194	—	—	
Vaatturilammattikoulu Skräddaryrkesskolan <i>Tailors' trade school</i>											
Suomenk.os. • Finska avd. (Finnish section)	24	24	9	8	7	9	10	14	—	—	
Summa (Total)	24	24	9	8	7	9	10	14	—	—	
Laboratoriokoulu • Laboratorleskolan <i>Laboratory school</i>											
Suomenk.os. • Finska avd. (Finnish section)	47	43	37	23	22	—	9	36	—	—	
Summa (Total)	47	43	37	23	22	—	9	36	—	—	
Kaikki koulut • Samtliga skolor <i>All schools</i>											
Suomenkieliset osastot • Finska avdelnin- garna (Finnish sections)	2 384	2 228	813	1 020	845	503	1 804	564	2	149	
Ruotsinkieliset osastot • Svenska avdelnin- garna (Swedish sections)	226	219	66	112	81	31	178	46	3	34	
Summa (Total)	2 610	2 447	879	1 132	926	534	1 982	610	5	183	

¹⁾ Tiedot koskevat koko lukuvuoden oppilasmäärää. —¹⁾ Uppgifterna avse elevantalet under hela läsåret. —¹⁾ The data refer to the number of pupils during the whole year.^{a)} Ylimääräinen luokka. — ^{a)} En extra klass. — ^{a)} Extra class.

Elever i yrkesskolorna läsåret 1961/62 **school year 1961/62**

jotka v. 1980 täyttivät som under år 1980 fyllde having reached in 1980 the age of							Äidinkieli Modersmål Native language			Henkikirj. paikka Mantals- skrivn.ort Domicile		Esikoulutus Tidigare skolgång Basic schooling			Perheenpään sosiaaliryhmä Familjeföreståndarens socialgrupp Social status of the head of the family				Summa · Total	
15	16	17	18	19	20	21—	Suomi · Finska Finnish	Ruotsi · Svenska Swedish	Muu kieli · Annat språk Other language	Helsinki · Helsingfors	Muualla · Annan ort Elsewhere	Varsinaisen kansakoulu Egentlig folkskola Public elementary school	Kansalaiskoulu 1 tai 2 luokkaa Medborgarskola 1 eller 2 klasser School for citizens 1 or 2 cl. Suurenmm. tietom. omaav. Högre kurskapsmätt Superior education	I	II	III	IV			
år years																				
20 p:nä · Elever den 20 oktober · Pupils 20th October																				
662 54	587 45	190 17	22 4	2 —	1 —	1 —	1 592 9	12 144	2 —	1 314 86	292 67	4 12	1 424 129	178 12	43 11	381 35	926 83	256 24	1 606 153	
716	632	207	26	2	1	1	1 601	156	2	1 400	359	16	1 553	190	54	416	1009	280	1 759	
115 25	137 13	37 2	7 —	— —	— —	1 —	303 10	3 34	1 —	261 30	46 14	— —	295 40	12 4	21 4	93 16	152 17	41 7	307 44	
140	150	39	7	—	—	1	313	37	1	291	60	—	335	16	25	109	169	48	351	
1 —	13 —	29 5	56 12	38 2	20 3	31 5	175 —	10 27	3 —	151 19	37 8	4 —	109 11	75 16	6 3	42 6	104 15	36 3	188 27	
1	13	34	68	40	23	36	175	37	3	170	45	4	120	91	9	48	119	39	215	
5	19	49	40	34	29	22	180	18	—	147	51	—	149	49	24	72	56	46	198	
5	19	49	40	34	29	22	180	18	—	147	51	—	149	49	24	72	56	46	198	
—	10	6	6	—	—	2	21	3	—	17	7	—	23	1	4	2	18	—	24	
—	10	6	6	—	—	2	21	3	—	17	7	—	23	1	4	2	18	—	24	
—	3	3	6	8	14	11	43	2	45	35	10	—	13	32	5	8	24	8	45	
—	3	3	6	8	14	11	43	2	45	35	10	—	13	32	5	8	24	8	45	
783 79	769 58	314 24	137 16	82 2	64 3	68 5	2 314 19	48 205	51 —	1 925 135	443 89	8 12	2 013 180	347 32	103 18	598 57	1 280 115	387 34	2 368 224	
862	827	338	153	84	67	73	2 333	253	51	2 060	532	20	2 193	379	121	655	1 395	421	2 592	

